

Załącznik do Uchwały nr LIX/852/2023

Rady Miasta Racibórz

z dnia 28 czerwca 2023 r.

Racibórz

1217

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA
MIASTA RACIBÓRZ DO ROKU 2030**

Racibórz, 28 czerwiec 2023 r.

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Racibórz do roku 2030

Załącznik do Uchwały nr LIX/852/2023 Rady Miasta Racibórz z dnia 28 czerwca 2023 r.

Urząd Miasta Racibórz
ul. Króla Stefana Batorego 6, 47-400 Racibórz
www.raciborz.pl

Niniejszy dokument został opracowany przez InnoCo sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach na zlecenie Miasta Racibórz, w związku z realizacją prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji dla Miasta Racibórz do 2030 roku.

Zespół autorski: dr Marcin Baron, dr Piotr Gibas, mgr Agnieszka Majorek, dr Adam Polko.

Wsparcie w pracach diagnostycznych zapewnił zespół Wydziału Rozwoju Urzędu Miasta Racibórz (tel. +48 32 7550 633, e-mail: rozwoj@um.raciborz.pl).

Treść konsultowano z Zespołem ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Racibórz do roku 2030 powołanym przez Prezydenta Miasta Racibórz oraz z Komitetem Rewitalizacji.

Dokument został sformatowany w sposób zapewniający dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami.

Spis treści

Spis treści.....	3
Wstęp.....	5
1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	7
1.1. Dane służące wyznaczeniu obszaru rewitalizacji.....	9
1.2. Wnioski z badania ankietowego.....	13
1.3. Wnioski z prac z interesariuszami rewitalizacji.....	18
1.4. Wnioski dotyczące potrzeb rewitalizacyjnych.....	39
2. Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy.....	42
2.1. Strategia rozwoju Miasta Racibórz do roku 2030.....	42
2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta wynikający ze Strategii Miasta.....	42
2.3. Program Wspierania Przedsiębiorczości do roku 2027+.....	45
2.4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Racibórz na lata 2007 – 2022.....	46
2.5. Programy mieszkaniowe i infrastrukturalne.....	48
3. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	51
4. Cele rewitalizacji i kierunki działań.....	52
5. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	56
6. Charakterystyka pozostałych, dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	101
7. Mechanizmy integrowania działań.....	104
8. Szacunkowe ramy finansowe.....	114
9. Opis struktury zarządzania i procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych.....	119
9.1. Włączenie społeczne na etapie przygotowania GPR.....	119
9.2. Proces zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych na etapie realizacji GPR.....	122
9.3. Zapewnienie zgodności z krajowymi zasadami dotyczącymi rewitalizacji.....	124
9.4. Zapewnienie zgodności z dokumentami regionalnymi.....	126
9.5. Zapewnienie zgodności w zakresie ochrony konserwatorskiej.....	128
9.6. Struktura zarządzania.....	128

9.7. Koszty zarządzania.....	129
9.8. Ramowy harmonogram realizacji.....	129
10. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji.....	137
11. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach dot. mieszkalnictwa.....	143
12. Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	144
13. Wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	144
Spisy.....	145
Spis rycin.....	145
Spis tabel.....	146
Załącznik 1. Materiały źródłowe wykorzystane w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji	147
Zjawiska negatywne.....	147
Potencjały.....	161
Pomysły i sposoby na rozwiązanie problemów.....	164
Załącznik 2. Mapy przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	177

Wstęp

Celem **Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Racibórz do 2030 roku (GPR)** jest przygotowanie procesu wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru miasta, na którym zidentyfikowano koncentrację problemów społecznych w powiązaniu z problemami gospodarczymi, środowiskowymi, przestrzenno-funkcjonalnymi i technicznymi. Istotą wdrażania GPR jest również przywracanie do życia miejsc i obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, a które ze względu na potencjał przejawiający się strategiczną lokalizacją, walorami dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczego, czy znaczeniem biznesowym, mogą stać się ponownie ważnymi punktami na mapie miasta, kształtującymi rozwój Raciborza i dobrobyt jego mieszkańców. Nie należy również zapominać, że opracowanie GPR umożliwia interesariuszom procesu rewitalizacji tworzenie projektów i ubieganie się o zewnętrzne źródła finansowania, szczególnie w zakresie krajowych środków publicznych oraz środków Unii Europejskiej, a także korzystanie z instrumentów rewitalizacji zapisanych w cytowanej poniżej ustawie.

Proces rewitalizacji powinien przebiegać zgodnie z przepisami prawa zawartymi w Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2021 r. poz. 485 t.j.). Zgodnie z art. 8 pkt. 1 rada gminy wyznacza, w drodze uchwały, z własnej inicjatywy albo na wniosek prezydenta miasta, obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Przy czym:

- **Obszar zdegradowany** to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych współistniejących z problemami gospodarczymi, środowiskowymi, przestrzenno-funkcjonalnymi i technicznymi. Obszar zdegradowany wyznacza się w oparciu o zestaw wskaźników dotyczących m.in.: demografii, bezrobocia, ubóstwa, bezpieczeństwa publicznego, a także na podstawie konsultacji społecznych, w trakcie których przeprowadza się pogłębioną diagnozę problemów oraz identyfikuje miejsca i obiekty wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych.
- **Obszar rewitalizacji** to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Obszar rewitalizacji został wyznaczony 25 maja 2022 r. przez Radę Miasta Racibórz (Uchwała Nr XLIV/630/2022). GPR jest dokumentem wykonawczym do Strategii rozwoju Miasta Racibórz do roku 2030 (przyjętej Uchwałą Rady Miasta Racibórz nr XXXVIII/542/2021 z dnia 22 grudnia 2021 r.), który ukierunkowany jest na zainicjowanie przedsięwzięć w pierwszej kolejności zorientowanych na rozwój tego obszaru. Opracowywany został w porozumieniu z tzw. interesariuszami rewitalizacji, którymi są m.in: mieszkańcy, właściciele i użytkownicy

nieruchomości, przedstawiciele sektora biznesu, jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego oraz organizacje pozarządowe i grupy nieformalne. Zgodnie z założeniami metodycznymi i ustawowymi, po przeprowadzeniu diagnozy w GPR sformułowano wizję, cele i kierunki działania oraz określono przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Zagwarantowano spójność z innymi dokumentami strategicznymi Raciborza oraz wskazano na mechanizmy integrowania planowanych działań oraz źródła ich finansowania.

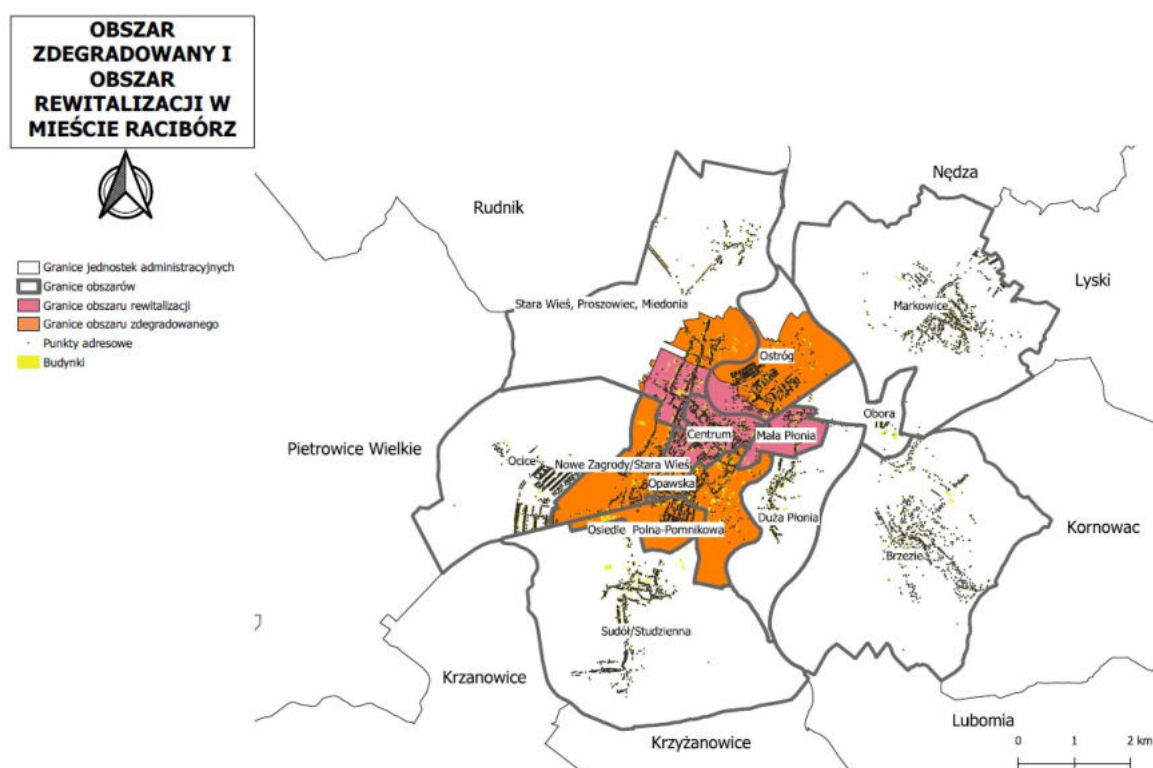
Zidentyfikowane przedsięwzięcia tworzą spójne wiązki komplementarnych względem siebie działań. Utworzono dwie listy przedsięwzięć: (A) projekty o charakterze kluczowym, o wysokim prawdopodobieństwie realizacji, za których wykonanie odpowiedzialne są głównie jednostki publiczne podległe władzom miejskim; oraz (B) inne projekty, za których wykonanie odpowiedzialne jest szerokie grono aktorów rozwoju lokalnego Raciborza. Scharakteryzowano również pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

W GPR opisano także strukturę zarządzania procesami rewitalizacyjnymi w Raciborzu oraz system ich monitorowania i oceny. Dokument kończy się wskazaniem na niezbędne ustalenia związane z postanowieniami prawa lokalnego.

1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji (o zasięgach wskazanych na rycinie 1.) zostały wyznaczone zgodnie z przepisami prawa zawartymi w Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2021 r. poz. 485 t.j.) na mocy Uchwały nr XLIV/630/2022 Rady Miasta Racibórz z dnia 25 maja 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Racibórz. Przed podjęciem tej decyzji przez Radę Miasta, Prezydent Miasta przeprowadził konsultacje społeczne, które odbywały się w różnych formach, w terminie od 18 marca do 16 kwietnia 2022 r.¹

Rycina 1. Zasięg obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji

Źródło: www.raciborz.pl/Rewitalizacja/Obszar_zdegradowany_i_obszar_rewitalizacji, data dostępu: 12.01.2023 r.

Obszar rewitalizacji zdelimitowany tak jak wskazano na powyższej rycinie, stanowi 4,87% powierzchni miasta i jest zamieszkały² przez 25,39% jego mieszkańców [por. tab. 1.]. Obszar rewitalizacji nie jest podzielony na podobszary. Parametry te mieszczą się w wartościach maksymalnych dopuszczanych zapisami Ustawy o rewitalizacji.

¹ Pełna dokumentacja dostępna jest na stronie internetowej Urzędu Miasta: https://www.raciborz.pl/Rewitalizacja/Obszar_zdegradowany_i_obszar_rewitalizacji

² Wg danych z ewidencji ludności wykazanych na dzień 19 kwietnia 2022 r.

Tabela 1. Podstawowe dane dotyczące obszaru rewitalizacji w odniesieniu do danych dotyczących Raciborza

Cecha	Racibórz	Obszar rewitalizacji
Obszar [ha]	7 501	365
Obszar [%]	100,00	4,87
Liczba ludności [os.]	48 034	12 196
Liczba ludności [%]	100,00	25,39

Źródło: Opracowanie własne wg danych z ewidencji ludności wykazanych na dzień 19 kwietnia 2022 r. oraz obliczeń wykonanych w systemie informacji przestrzennej.

Wyznaczając granice obszaru zdegradowanego, a w jego ramach obszaru rewitalizacji, zastosowano podejście metodyczne bazujące na zaleceniach Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju³. W sytuacjach, w których było to możliwe, wykorzystano komputerowo wygenerowaną siatkę pól pokrywającą całą powierzchnię gminy. Dla każdego pola wyznaczono wartości analizowanych wskaźników oraz porównano wyniki.

Całość prac nad GPR realizowana była w kontekście informacji diagnostycznych zgromadzonych dla całego miasta w ramach prac nad Strategią rozwoju Miasta Racibórz do roku 2030⁴. Podejście to jest zgodne z intencją zawartą (za zapisami art. 10e Ustawy o samorządzie gminnym) w Strategii, iż będzie ona realizowana przez spójne dokumenty wykonawcze, w tym przez niniejszy GPR. Punkt odniesienia stanowiły także generalne informacje statystyczne o mieście, wskazane w tabeli 2.

Tabela 2. Podstawowe dane statystyczne o sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej w Raciborzu w latach 2017-2021

Cecha	2017	2018	2019	2020	2021
Dochody gminy ogółem na 1 mieszkańca [zł]	3 567,36	3 775,80	4 214,72	5 279,61	5 876,84
Udział gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych na 1 mieszkańca [zł]	806,62	896,21	970,55	986,37	1 108,22
Wydatki gminy ogółem na 1 mieszkańca [zł]	3 693,46	3 936,06	4 292,46	4 704,92	5 413,37
Wydatki gminy na 1 mieszkańca: oświata i wychowanie [zł]	1 050,09	1 169,06	1 200,34	1 324,68	1 486,92
Wydatki gminy na 1 mieszkańca: kultura i ochrona dziedzictwa narodowego [zł]	122,80	155,24	125,54	127,76	168,45
Wydatki gminy na 1 mieszkańca: ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu [zł]	88,44	84,81	70,23	52,26	44,37
Budynki mieszkalne w gminie ogółem [obiekt]	5 650	5 689	5 785	5 749	5 853
Mieszkania niezamieszkałe w zasobie gminy (pustostany) [obiekt]	b.d.	183	b.d.	159	b.d.
Ludność ogółem [osoba]	55 189	54 882	54 739	51 377	50 743
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100	59,0	61,2	63,8	66,2	68,0

³ Delimitacja krok po kroku, pod red. Wojciecha Jarczewskiego, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, 2019.

⁴ Diagnoza społeczna, gospodarcza i przestrzenna Raciborza – opracowana w związku z realizacją prac nad Strategią rozwoju Miasta Racibórz do roku 2030, marzec 2021 r.

Cecha	2017	2018	2019	2020	2021
osób w wieku produkcyjnym [osoba]					
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym [osoba]	142,4	147,7	151,2	152,3	154,3
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym [osoba]	34,7	36,5	38,4	39,9	41,2
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców	927	918	919	997	1 033
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	147,4	148,0	150,6	165,7	173,4
Podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 49 osób na 10 tys. mieszkańców	11,6	10,8	10,2	10,5	10,4
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	26	26	27	29	31
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – ogółem [%]	3,2	2,6	2,7	3,7	3,6
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – mężczyźni [%]	2,3	1,7	2,0	2,9	2,9
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – kobiety [%]	4,0	3,7	3,4	4,5	4,3
Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem [%]	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem [%]	2,50	2,48	2,48	2,48	2,48

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

1.1. Dane służące wyznaczeniu obszaru rewitalizacji

Dane szczegółowe pozyskano z zasobów m.in. Urzędu Miasta Racibórz, Starostwa Powiatowego w Raciborzu, Powiatowego Urzędu Pracy w Raciborzu, Ośrodka Pomocy Społecznej w Raciborzu oraz Komendy Powiatowej Policji w Raciborzu. Każdorazowo podlegały one generalizacji, tak aby wnioski nie naruszały zapisów Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781.).

Jak zostało to wskazane we wstępie, rewitalizacja jest procesem wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego czyli takiego, w którym na podstawie diagnozy stwierdzono stan kryzysowy. Identyfikuje się go w pierwszej kolejności ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, ale również gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych. Rdzeniem analizy przeprowadzonej dla Raciborza było wykorzystanie następujących parametrów:

- gęstość zaludnienia, rozumiana jako liczba osób w przeliczeniu na adres;
- współczynnik obciążenia demograficznego, rozumiany jako odsetek osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na osoby w wieku produkcyjnym;
- odsetek osób zalegających z opłatami komunalnymi w stosunku do liczby osób zameldowanych przy ulicy;

- odsetek osób zalegających z opłatą podatku od nieruchomości w stosunku do liczby osób zameldowanych przy ulicy;
- odsetek bezrobotnych w stosunku do liczby osób zameldowanych przy ulicy;
- odsetek długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby osób bezrobotnych;
- spadek współczynnika przedsiębiorczości mieszkańców.

Wyniki analiz w tym zakresie przedstawione zostały w tabeli 3.

Tabela 3. Wewnętrzne zróżnicowanie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej na obszarze Raciborza

Cecha	Racibórz	Obszar rewitalizacji	Poza obszarem rewitalizacji
Gęstość zaludnienia [os. / adres]	5,83	8,15	5,30
Obciążenie demograficzne [os. w wieku poprodukcyjnym / os. w wieku produkcyjnym]	0,44	0,45	0,44
Zaległości w opłatach komunalnych [%; os. zalegające z opłatami komunalnymi przy ulicy / os. zameldowanych przy ulicy]	3,70	4,58	3,50
Zaległości w podatku od nieruchomości [%; os. zalegające z opłatami podatku przy ulicy / os. zameldowanych przy ulicy]	1,64	1,83	1,60
Bezrobocie [%; os. bezrobotne / os. zameldowanych]	2,09	2,84	2,09
Bezrobocie długotrwale [%; os. długotrwale bezrobotne / os. bezrobotnych]	50,61	53,21	49,95
Spadek współczynnika przedsiębiorczości [ubytek przedsiębiorstw zarejestrowanych w REGON / os. zameldowanych przy ulicy; w lokalizacjach, w których maleje liczba przedsiębiorstw]	0,30	0,54	0,15

Zródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych geokodowanych; analiza dla obszarów zabudowanych.

Kolejną istotną kwestią było zidentyfikowanie w przestrzeni miasta miejsc koncentracji zjawisk związanych z bezpieczeństwem mieszkańców, ich stanem zdrowia oraz kwestią opieki społecznej świadczonej przez OPS, dane te prezentowano przez wskazanie (w agregacji zapewniającej ochronę danych wrażliwych):

- miejsc szczególnie zagrożonych problemami społecznymi;
- miejsc zamieszkania osób długotrwale lub ciężko chorych;
- miejsc zamieszkania osób dotkniętych niepełnosprawnościami;
- miejsc występowania przemocy w rodzinie (tzw. „Niebieskie karty”);
- miejsc wypadków drogowych oraz interwencji policji.

Za dodatkowe kwestie, wpływające na wyznaczenie obszaru zdegradowanego uznano:

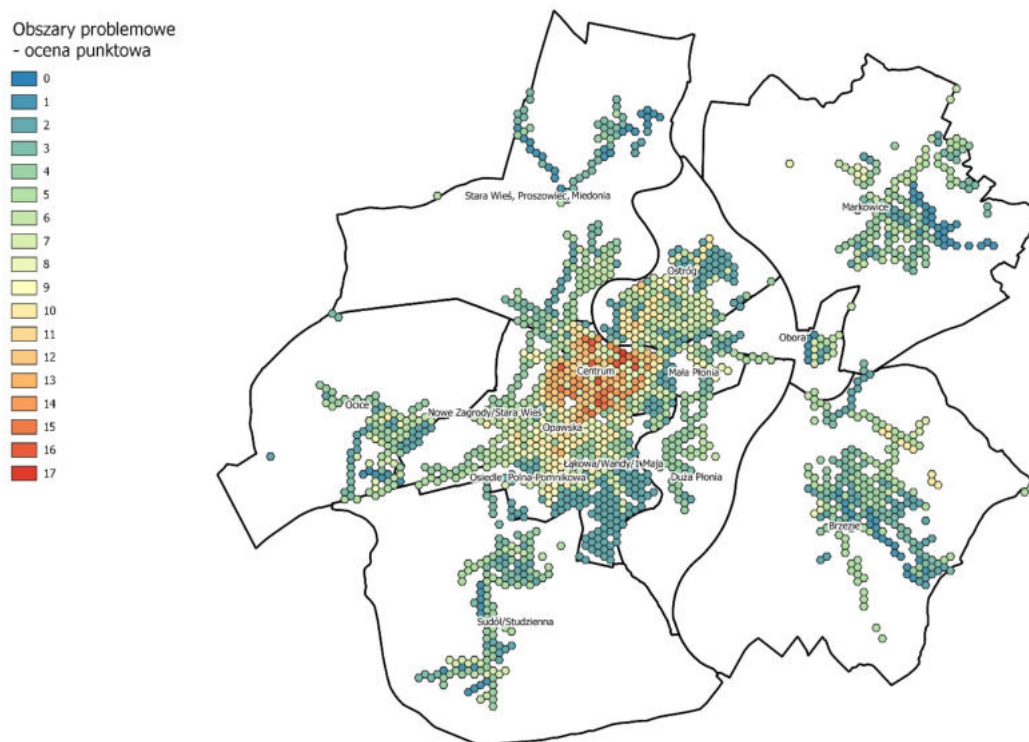
- występowanie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych związanych z niską emisją;
- występowanie miejsc, w których znajdują się wyroby azbestowe;
- koncentrację budynków mieszkalnych o znacząco obniżonym standardzie, będących w zasobie komunalnym.

Wszystkie wymienione parametry były, zgodnie z przyjętym wcześniej założeniem o zastosowaniu metodyki rekomendowanej przez władze krajowe, nanoszone na mapy podzielone na sześciokąty, których wysokość odpowiadała stumetrowej odległości w terenie. Następnie metodami statystycznymi (dzieląc zbiory na kwartyle) oznaczano miejsca o szczególnym nasileniu niekorzystnych zjawisk. Wyniki oceny – naniesione na mapy – zawarte są w opracowanym w kwietniu 2022 r. dokumencie pt. „[Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Miasta Racibórz](#)”, który był podstawą podjęcia przez Radę Miasta cytowanej powyżej Uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Racibórz. Zagregowane wyniki przedstawiono natomiast poniżej, na rycinie 2.

Następnie, podczas cyklu warsztatów, w których uczestniczyli mieszkańcy, przedsiębiorcy, zarządcy nieruchomości, przedstawiciele organizacji pozarządowych, instytucji kultury i edukacji, urzędnicy (tzw. interesariusze rewitalizacji) oraz członkowie Zespołu ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Racibórz do roku 2030, identyfikowano miejsca i obiekty, które w pierwszej kolejności wymagają podjęcia działań rewitalizacyjnych [por. ryc. 3.]. Spotkania organizowane były w lutym 2022 r. i miały charakter otwarty⁵. Zdecydowana większość zgłaszanych problemów dotyczyła stref, które już wcześniej były identyfikowane jako potencjalny obszar zdegradowany. W szczególności wskazania dotyczyły Centrum, Starej Wsi i Ostroga. Miejsca zaznaczone poza obszarem zdegradowanym związane były głównie z potencjałem Odry, Arboretum czy terenów po zwirowni. Zwracano również uwagę na kwestie krajobrazowe i konieczność zachowania ładu przestrzennego wzdłuż dróg dojazdowych do miasta.

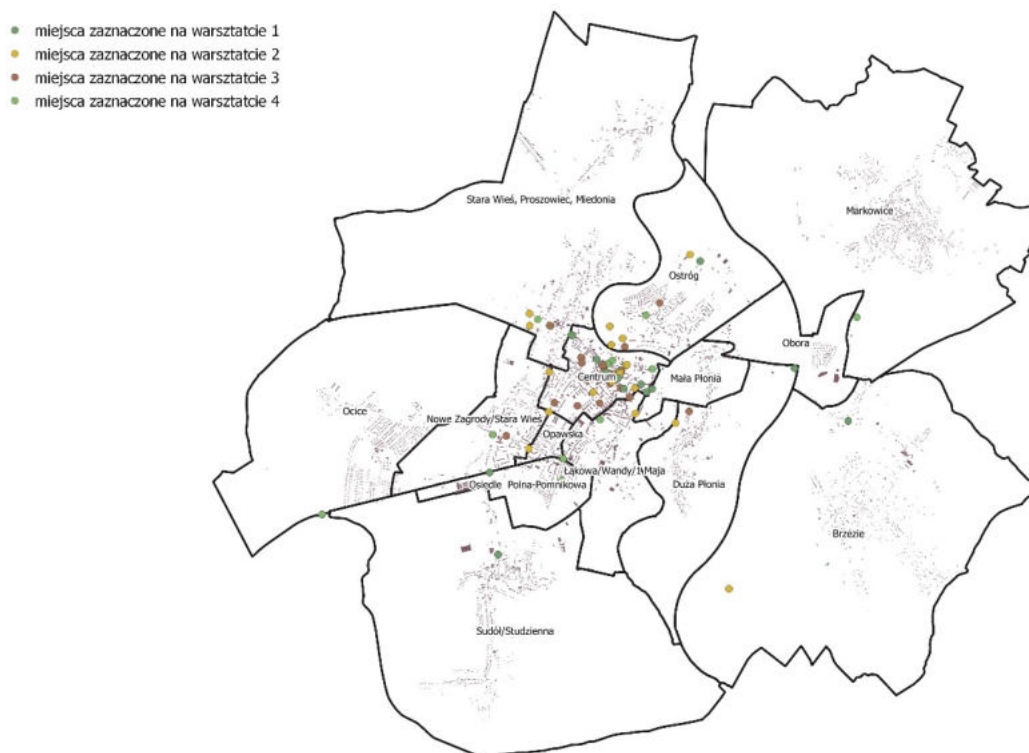
⁵ Zakładki: <https://www.raciborz.pl/Rewitalizacja/Aktualnosc/WARSZTATY-POSWIECONE-OPRACOWANIU-GMINNEGO-PROGRAMU-REWITALIZACJI-DLA-MIASTA-RACIBORZ-DO-2030-ROKU/idn:9740> oraz <https://www.raciborz.pl/Rewitalizacja/Aktualnosc/RewitalizujeMy-Raciborz.-Dzisiaj-spotkanie-online/idn:9768>, data dostępu: 19.02.2022.

Rycina 2. Ocena punktowa miejsc zdegradowanych na obszarze Miasta

Źródło: Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Miasta Racibórz, Racibórz, kwiecień 2022.

Rycina 3. Miejsca występowania problemów oraz potencjałów miasta wskazane na początkowych spotkaniach z interesariuszami rewitalizacji

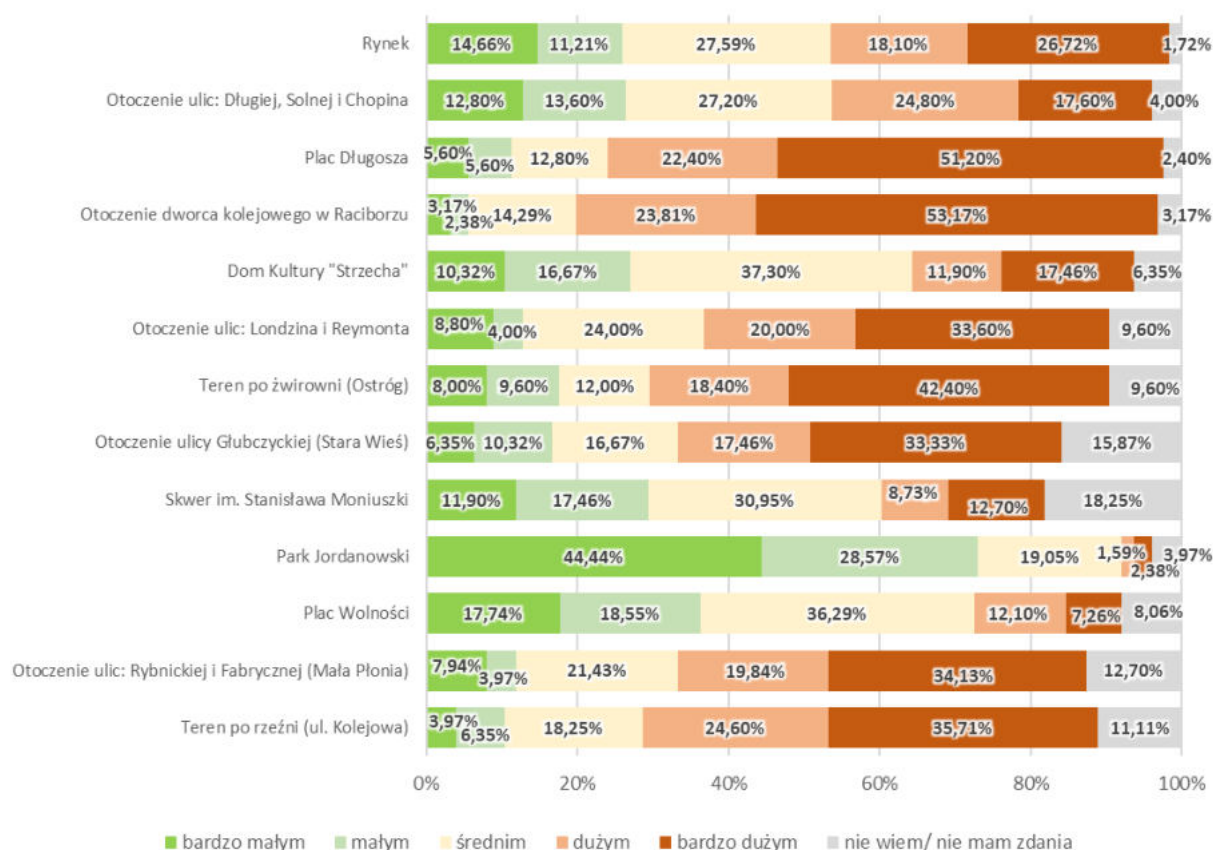
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz

obszaru rewitalizacji Miasta Racibórz (Racibórz, kwiecień 2022.)

1.2. Wnioski z badania ankietowego

W badaniu ankietowym skierowanym do mieszkańców, rozpoznano opinie dotyczące wybranych cech charakterystycznych obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W pytaniu o to, które miejsca i obiekty wymagają podjęcia działań rewitalizacyjnych, respondenci najczęściej wskazywali na potrzebę rewitalizacji placu Długosza, otoczenia dworca kolejowego w Raciborzu, terenu po zwirowni, terenu po rzeźni, a także otoczenia ulic: Rybnickiej, Fabrycznej, Głubczyckiej, Londzina i Reymonta. Najlepiej oceniono Ogród (Park) Jordanowski oraz plac Wolności [por. ryc. 4.].

Rycina 4. Rozkład odpowiedzi na pytanie ankietowe: w jakim stopniu poszczególne miejsca wymagają podjęcia działań rewitalizacyjnych?

Źródło: opracowanie własne, n=126.

W odpowiedzi na pytanie otwarte o to, jakie inne miejsca stanowią kryzysowe obszary w mieście i dlaczego podjęcie na ich terenie działań rewitalizacyjnych przyczyni się do poprawy rozwoju lokalnego miasta, najczęściej wskazywano na park im. Miasta Roth wraz z jego otoczeniem (który znajduje się w obrębie wyznaczonego obszaru zdegradowanego, jednak nie na obszarze rewitalizacji). Wśród pozostałych miejsc, jakie wymieniali respondenci, znalazły się położone w obszarze rewitalizacji: otoczenie Kina Bałtyk, podwórka

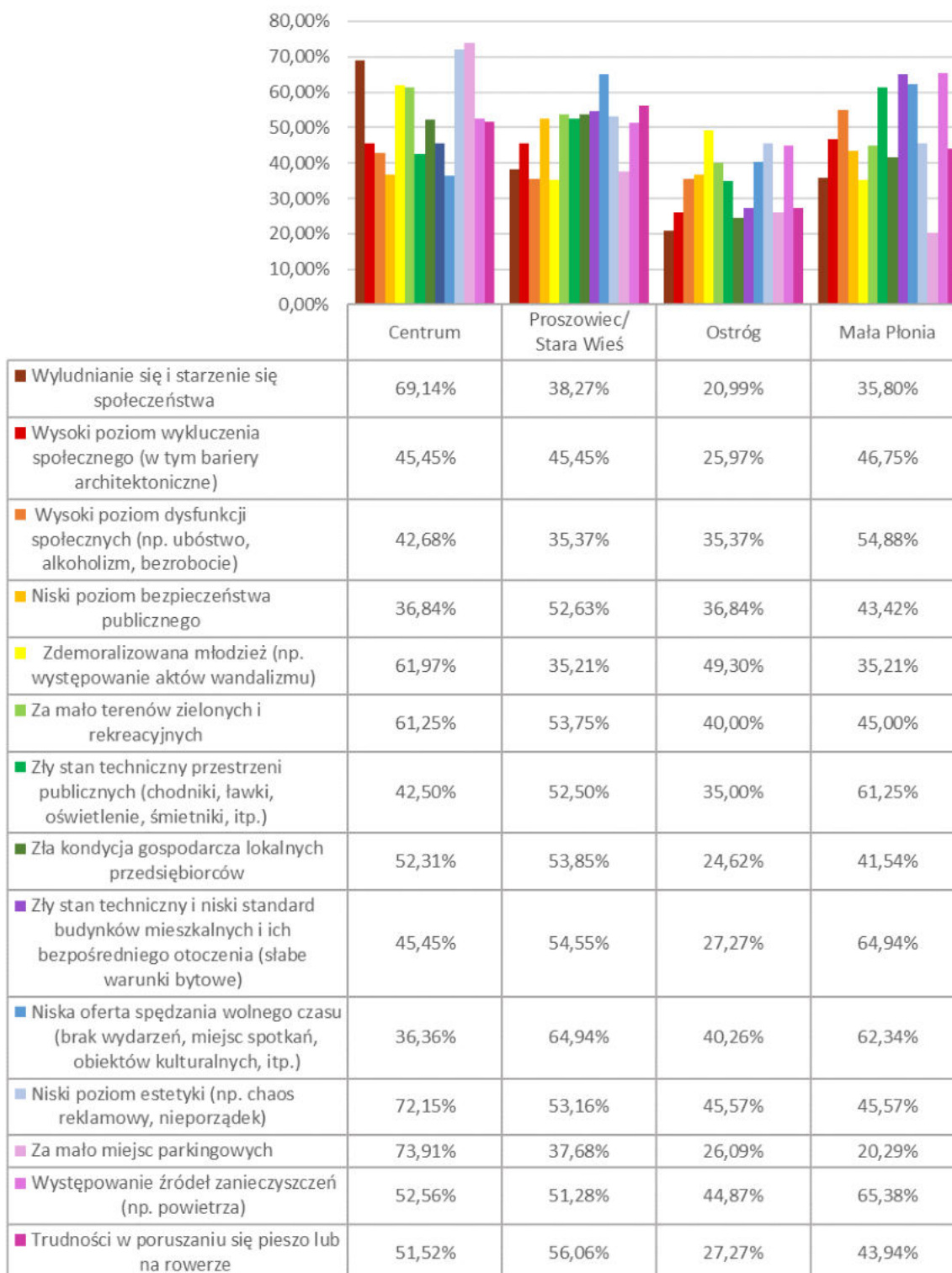
w najbliższym sąsiedztwie Rynku (zwłaszcza przy ulicy Długiej), ulica Zborowa (teren zabytkowej winiarni), a także położone w obszarze zdegradowanym: ulica Gamowska przy Szpitalu Rejonowym oraz ulice Rudzka i Rzemieślnicza (zamieszkiwane przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym). Wskazywano też na potrzebę budowy nowej kładki nad Odrą, łączącej strefę wokół pomnika Matki Polki z otoczeniem Zamku Piastowskiego. Mieszkańcy zasygnalizowali ponadto problem izolowania się wspólnot mieszkaniowych, które wygradzają przejmowane tereny i uniemożliwiają korzystanie z nich pozostałym mieszkańcom. Zauważono także wysokie natężenie ruchu, które przekłada się na spadek poczucia bezpieczeństwa.

Ankietowani zostali także poproszeni o zidentyfikowanie mocnych i słabych stron obszaru rewitalizacji. Na potrzeby uszczegółowienia badania poproszono odpowiadających o odrębne odniesienie się do części: Proszowca / Starej Wsi, Ostroga, Centrum i Małej Płoni [por. ryc. 5. i 6.].

Niemal wszystkie problemy kumulują się, zdaniem respondentów, w obszarze Centrum. Jedynie problem niskiej oferty spędzania wolnego czasu, niski poziom bezpieczeństwa publicznego, wysoki poziom wykluczenia społecznego oraz zły stan techniczny budynków nie były tak często podnoszone przez ankietowanych w odniesieniu do tej części miasta. Według nich największymi wyzwaniami dla Centrum są: za mała liczba miejsc parkingowych, niski poziom estetyki oraz wyludnianie się i starzenie się społeczeństwa. Wiele osób wskazywało również na problem zdemoralizowanej młodzieży oraz na zbyt mało terenów zieleni i rekreacji. Zdaniem respondentów, największym problemem obszaru Proszowiec / Stara Wieś jest słaba oferta spędzania wolnego czasu. Poza tym kilka osób zgłosiło trudności w poruszaniu się pieszo lub na rowerze. Z kolei w Małej Płoni najczęściej wybierano problem z występowaniem źródeł zanieczyszczeń, zły stan techniczny i niski standard budynków mieszkalnych i ich bezpośredniego otoczenia, niską ofertę spędzania wolnego czasu oraz zły stan techniczny przestrzeni publicznych. O problemach Ostroga mieszkańcy wypowiadali się najrzadziej, uznając za jego największy problem zdemoralizowaną młodzież oraz w mniejszym stopniu niski poziom estetyki i występowanie źródeł zanieczyszczeń.

Sumując zebrane odpowiedzi, dla całego obszaru rewitalizacji najczęściej wskazywano na problem wysokiego poziomu dysfunkcji społecznych (86% ankietowanych), wyludnianie się i starzenie się społeczeństwa (85% ankietowanych), zły stan techniczny przestrzeni publicznych (84%), niedostatek terenów zieleni i rekreacji (84%), niski poziom estetyki (83%) oraz występowanie źródeł zanieczyszczeń (82%). Natomiast problemami, które wymieniano rzadziej były: zła kondycja gospodarcza lokalnych przedsiębiorców (68%), trudności w poruszaniu się pieszo i na rowerze (69%), niedostatek miejsc parkingowych (73%) oraz zdemoralizowana młodzież (75%).

Rycina 5. Rozkład odpowiedzi na pytanie ankietowe: jakie są największe problemy wskazanych obszarów?

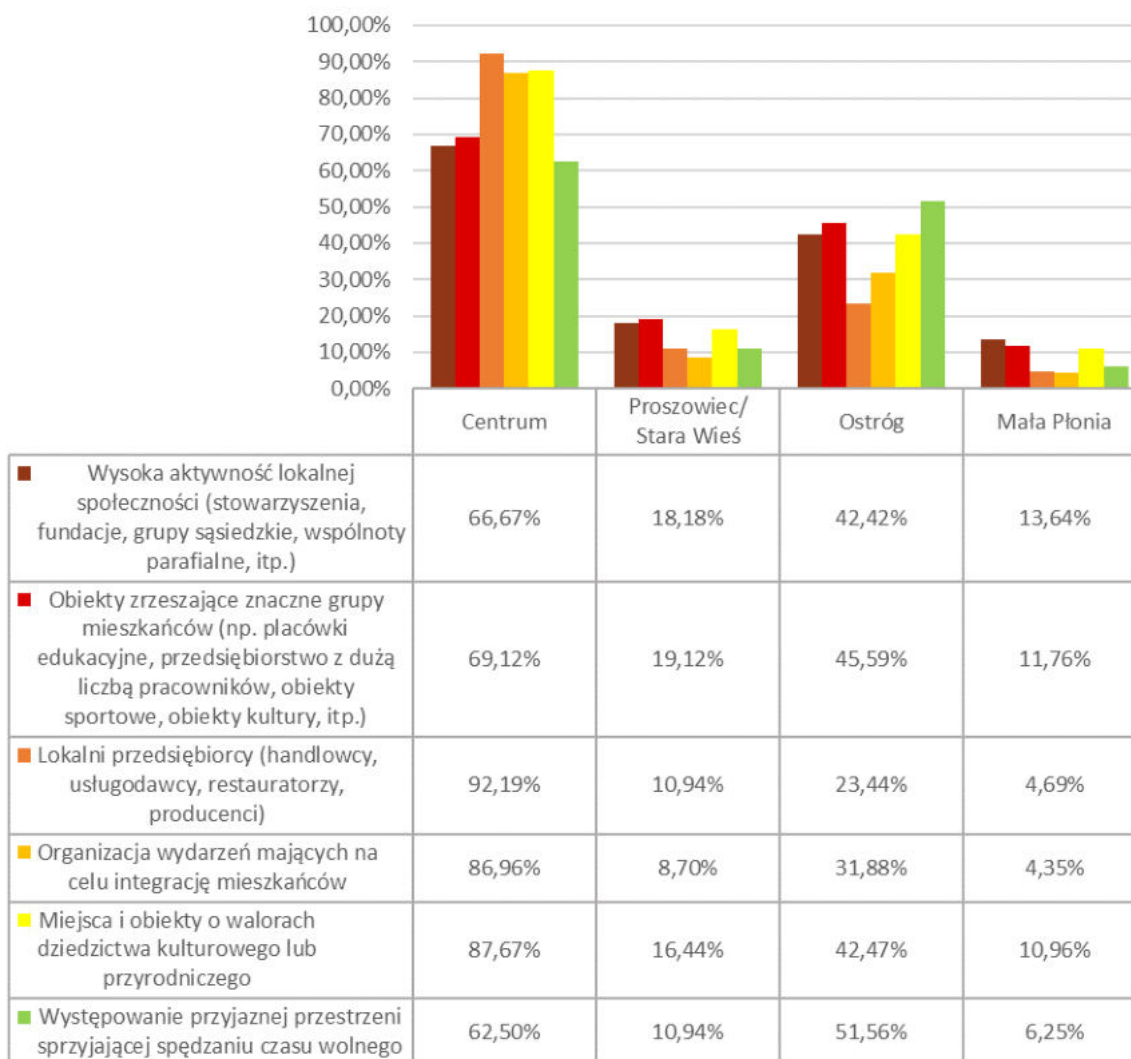
Źródło: opracowanie własne, n=95.

W ankiecie, w odpowiedzi na pytanie otwarte odnoszące się do obszaru rewitalizacji, podkreślano potrzebę nowych terenów zieleni i rekreacji (nawet w Ogrodzie Jordanowskim brakuje drzew dających cień latem), czy kwestię poprawy stanu technicznego budynków i jakości powietrza. Wskazano również na brak nowych miejsc pracy, brak restauracji i punktów gastronomicznych. Zdaniem ankietowanych, niska oferta spędzania wolnego czasu, a także brak miejsc, w których młodzież może kulturalnie spotkać się w plenerze sprawia, że realizują oni swoje potrzeby społeczne w inny, powszechnie nieakceptowalny sposób. Oprócz miejsc dedykowanych młodzieży, ankietowani proponowali także budowanie szerszej oferty RCK i MDK dla tej grupy, zwłaszcza obejmującej wyjścia poza budynek placówki. Wśród problemów wskazano również na bezdomność.

Tak jak w przypadku problemów, tak i najwięcej atutów jest zauważalnych w Centrum. Wśród nich najczęściej wskazywano na organizację wydarzeń mających na celu integrację mieszkańców, na lokalnych przedsiębiorców oraz na miejsca i obiekty o walorach dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego. Wiele mocnych stron dostrzeżono również w odniesieniu do Ostroga. Najczęściej wymieniano występowanie przyjaznej przestrzeni, sprzyjającej spędzaniu czasu wolnego; występowanie obiektów zrzeszających znaczne grupy mieszkańców oraz miejsc i obiektów o walorach dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego, a także wysoką aktywność lokalnej społeczności. W przypadku Małej Płoni oraz Proszowca / Starej Wsi wskazano na mniej atutów. Najczęściej podkreślano wysoką aktywność lokalnej społeczności, obiekty zrzeszające znaczne grupy mieszkańców oraz miejsca i obiekty o walorach dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego.

Sumując zebrane odpowiedzi, dla całego obszaru rewitalizacji najczęściej jako na atuty wskazywano na miejsca i obiekty o walorach dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego (87%), organizację wydarzeń mających na celu integrację mieszkańców (82%) oraz na obiekty zrzeszające znaczne grupy mieszkańców (81%). Z kolei rzadziej wymieniano występowanie przyjaznej przestrzeni publicznej, sprzyjającej spędzaniu czasu wolnego (76%) oraz lokalnych przedsiębiorców (76%).

Rycina 6. Rozkład odpowiedzi na pytanie ankietowe: jakie są największe atuty wskazanych obszarów?

Źródło: opracowanie własne, n=84.

Niewielu ankietowanych zdecydowało się na wypowiedź otwartą w kwestii atutów obszaru rewitalizacji. Wskazano, że Centrum posiada potencjał do integracji mieszkańców w ukrytych i niezagospodarowanych podwórkach oraz, że po odnowieniu i zasiedleniu, XIX-wieczne kamienice mogłyby stanowić wizytówkę miasta. W przypadku Proszowca / Starej Wsi, spore zasoby kamienic oraz puste miejsca handlowe mogą sprzyjać podtrzymaniu i rozwojowi rzemiosła lub innej małej działalności gospodarczej. Wśród zalet Ostroga wskazano: Park Zamkowy, Zamek, infrastrukturę sportową (OSiR) oraz bliskość Odry i terenów zielonych. Rzekę respondenci uznali za ważną dla Małej Płoni. Podkreślali również, że ta część miasta stanowi „łącznik” między Centrum, a ważnymi arteriami drogowymi.

1.3. Wnioski z prac z interesariuszami rewitalizacji

Na kanwie powyższych ustaleń, dalszą część pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji wykonano w oparciu o dane zgromadzone w trakcie: warsztatów i spotkań z mieszkańcami oraz rozmów z przedstawicielami interesariuszy procesu rewitalizacji. Aktywności te były realizowane od lutego do sierpnia 2022 r. Skoncentrowano się na wypowiedziach i odczuciach użytkowników miasta. Dlatego też w poniższych zapisach, w miarę możliwości, przedstawiono zarówno szerszy kontekst wypowiedzi, ale też dosłownie wypowiedziane lub napisane opinie. Stanowią one bowiem kontekst emocjonalny oraz pokazują stosunek respondentów do spraw, o których mówili lub pisali.

Całość materiału o charakterze jakościowym (przedstawionego w pełnej wersji w załączniku 1.) została podzielona na następujące części: a) zjawiska negatywne, b) potencjały, c) pomysły i wiązki przedsięwzięć. Każdorazowo wydzielono także część odnoszącą się do sfer: I) społecznej, II) gospodarczej, III) funkcjonalno-przestrzennej oraz IV) środowiskowej. Ostatnia kolumna tabel z załącznika zawiera informację o sposobie i dacie pozyskania przedmiotowych informacji. Poniżej przedstawiono syntetyczny opis, który jest wynikiem przeprowadzonego postępowania badawczego.

Zjawiska negatywne

Sfera społeczna

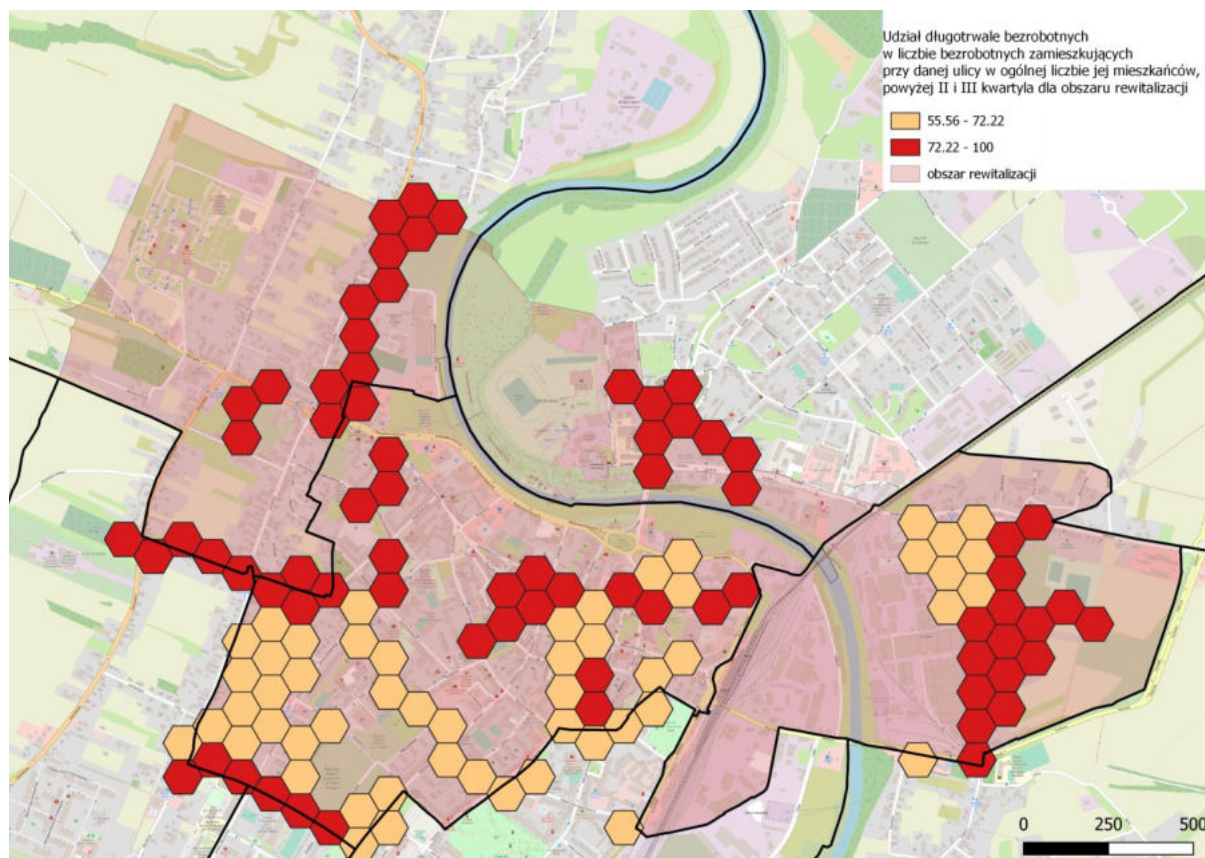
Mieszkańcy zwracali uwagę na **zbyt słabą bądź nieatrakcyjną ofertę spędzania wolnego czasu**. Najczęściej podnoszono brak propozycji dla ludzi młodych, tak w odniesieniu do wcześniej zrewitalizowanej ul. Długiej jak i innych części śródmieścia tj. okolic dworca PKP, placu Długosza, skweru przy pomniku Moniuszki, obszaru przy „Odrostradzie”. Podobna sytuacja została zdiagnozowana na obszarze Małej Płoni i Starej Wsi. Podnoszono zarówno brak całorocznych planów wydarzeń, słabą ofertę kulturalną Raciborskiego Centrum Kultury, jak i braki w infrastrukturze kulturalnej (Muzeum, Kino Bałtyk) oraz sportowo-rekreacyjnej (aquapark, boisko, lodowisko). Szczególny nacisk został położony na brak miejsca, w którym w swobodnej atmosferze oraz przy zapewnionym bezpieczeństwie może spotykać się młodzież.

Zapewnienie bezpieczeństwa jest szczególnie istotne tam, gdzie w kontekście przeprowadzonych badań udało się wskazać miejsca z **nadmierną koncentracją wykluczenia społecznego**. Miejsca te zlokalizowane są zarówno w obszarze rewitalizacji tj. otoczenie Kina Bałtyk, niektóre podwórka przy ulicach Długiej i Zborowej (teren zabytkowej winiarni), ale i w obszarze zdegradowanym (ul. Gamowska przy Szpitalu Rejonowym, ulice Rudzka i Rzemieślnicza). Zabudowa mieszkaniowa często nie zapewniająca zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych (szczególnie higienicznych) potęguje odczucie wykluczenia społecznego, a przy istniejących problemach z aktywizacją zawodową osób

trwale bezrobotnych [por. ryc. 7.] oraz pojawiającą się bezdomnością generuje w przestrzeni miejskiej enklawy zamieszkiwane przez osoby słabo radzące sobie w samodzielnym funkcjonowaniu w społeczeństwie. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, że z zamieszkiwanego przez 25,4% całej ludności Raciborza obszaru rewitalizacji pochodzi 39,4% wszystkich korzystających z pomocy społecznej w mieście oraz 37,7% wszystkich rodzin objętych programem „Niebieskiej karty”⁶.

Problem wykluczenia społecznego potęgowany jest przez **niską aktywizację rodzin dysfunkcyjnych i z problemami nałogowymi**. W mieście widać skupiska ludzi mających problemy z nadużywaniem alkoholu (ciąg ulic: Głubczyckiej i Londzina, okolice Rynku, ulice Długa i Różana). Należy zwrócić uwagę, że często problem ma charakter wielowątkowy i nawarstwiający się. Nowe pokolenia przejmują postawę starszych roczników, uznając istniejący model postępowania jako godny powielenia, co w długookresowej perspektywie rozwoju miasta jest wysoce problematyczne.

Rycina 7. **Udział długotrwale bezrobotnych zamieszkujących przy danej ulicy w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkujących przy danej ulicy [%]**

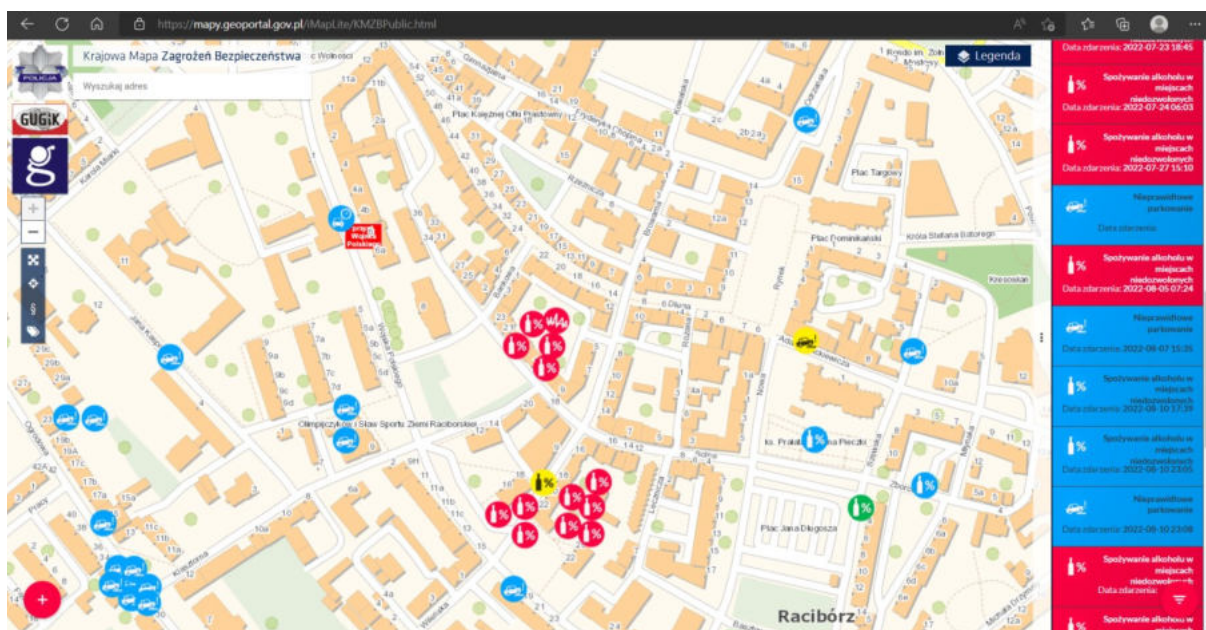
Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Miasta Racibórz oraz <https://www.openstreetmap.org/>.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji negatywnie oceniają **poziom bezpieczeństwa**

⁶ Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Raciborzu wg stanu na 30.06.2022 r.

indywidualnego i publicznego. Brakuje im sprawnie funkcjonującego monitoringu miejskiego (np. na ul. Rudzkiej, Stalmacha, Staszica, Głębczyckiej, Batorego, Środkowej oraz w okolicach Kina Bałtyk, dworca PKP i PKS oraz w kwartale między ul. Pszczyńską, Chorzowską i Mysłowicką). Pojawiające się w tych miejscach akty wandalizmu i przestępczości powinny być ograniczane także poprzez wprowadzenie systematycznych patroli Straży Miejskiej. W przestrzeni miasta na szczególną uwagę zasługują miejsca, w których notowane jest spożywanie alkoholu (czasami powiązane z aktami wandalizmu) [por. ryc. 8.] oraz, w których gromadzą się osoby małoletnie (okolice stadionu OSiR).

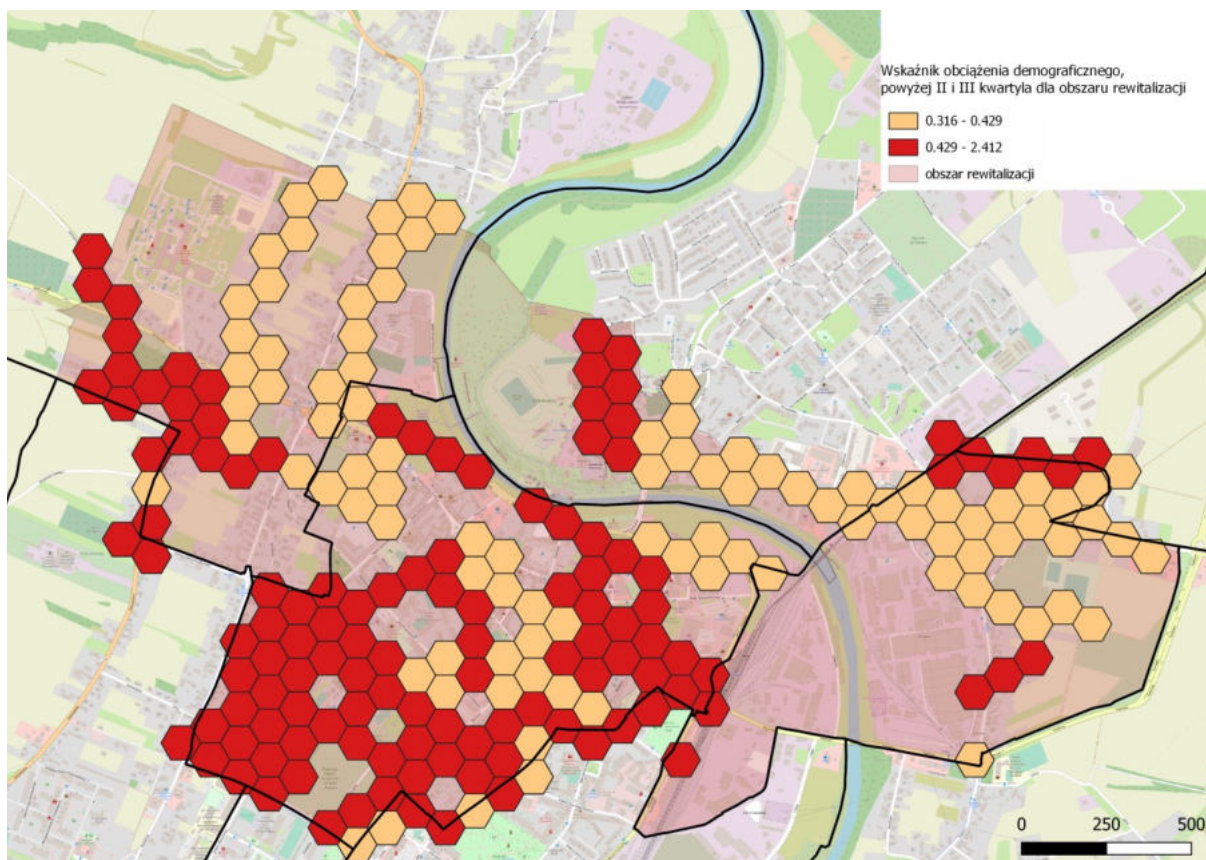
Rycina 8. Miejsca koncentracji zdarzeń niebezpiecznych

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/iMapLite/KMZBPublic.html>, data dostępu: 04.10.2022 r.

Kolejnym problemem jest stosunkowo szybki **odpływ osób młodych**. Obszar rewitalizacji, ale także znaczne fragmenty obszaru zdegradowanego jak i całe miasto, zmagają się z problemami depopulacji oraz utrzymania ludzi młodych w mieście. W ostatnich latach w Raciborzu zwiększały się ubytki osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym. A co za tym idzie coraz bardziej niekorzystny stawał się tzw. wskaźnik obciążenia demograficznego informujący o tym, ile osób w wieku poprodukcyjnym przypada na osobę w wieku produkcyjnym. Najbardziej newralgiczne pod tym względem miejsca, w przestrzeni obszaru rewitalizacji, wskazano kolorem czerwonym na rycinie 9.

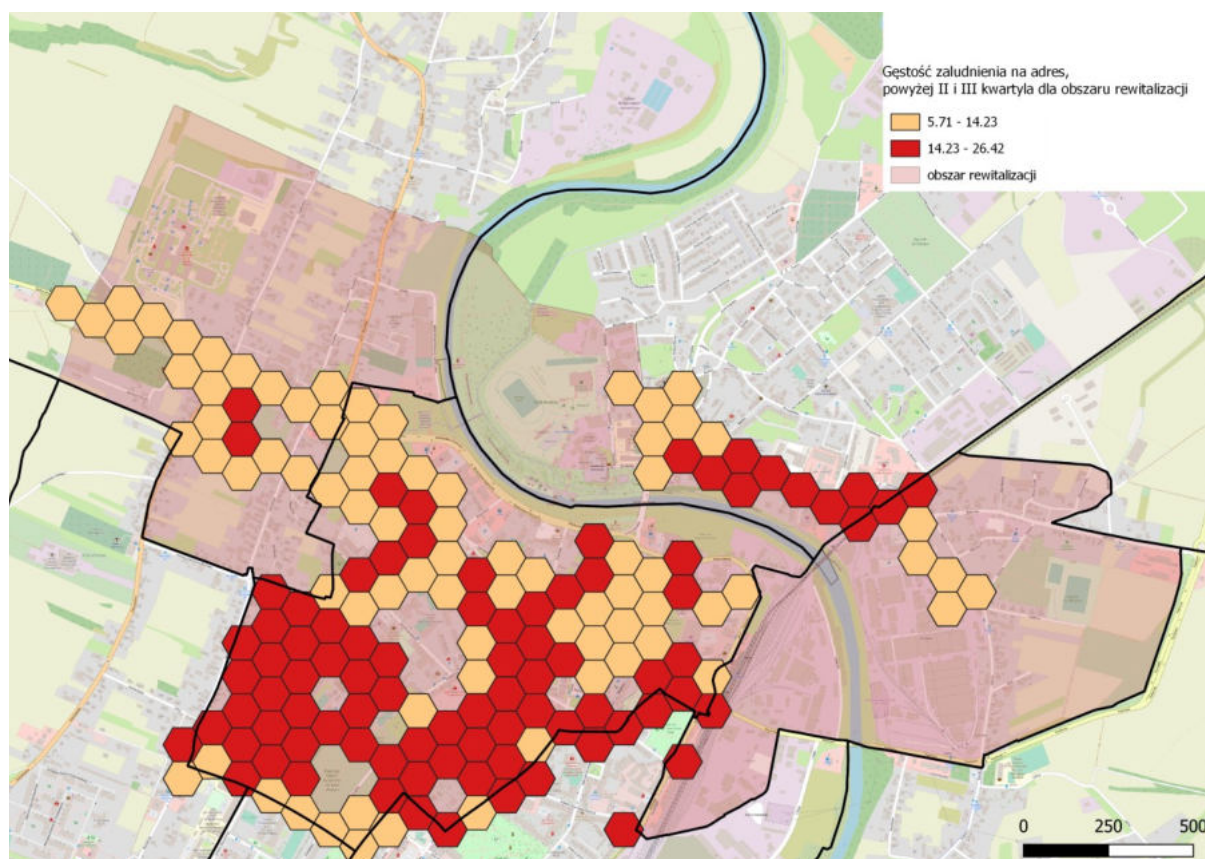
Rycina 9. Wskaźnik obciążenia demograficznego [os. w wieku poprodukcyjnym / os. w wieku produkcyjnym]

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Miasta Racibórz oraz <https://www.openstreetmap.org/>.

Diagnoza przeprowadzona na potrzeby opracowania Strategii Miasta wykazała, że ludzie chętniej lokalizują nową zabudowę mieszkaniową w okolicznych gminach. A jeżeli już wybierają Racibórz jako miejsce swojego zamieszkania to częściej domostwa lokalizują w obszarach tradycyjnie podmiejskich np. Ocice i Markowice. Doprowadza to do wyludnienia się przestrzeni śródmiejskiej oraz stopniowego przekształcania infrastruktury technicznej i społecznej tego obszaru w przestrzeń nieatrakcyjną dla młodszych pokoleń. Nie zmienia to faktu, że w Raciborzu obszar rewitalizacji ma charakter śródmiejski, a co za tym idzie jest gęsto zaludniony względem całego miasta. Lokalizacje, w których największa liczba mieszkańców przypada na punkt adresowy wskazano na rycinie 10. kolorem czerwonym.

Rycina 10. Gęstość zaludnienia [os. / adres przy danej ulicy]

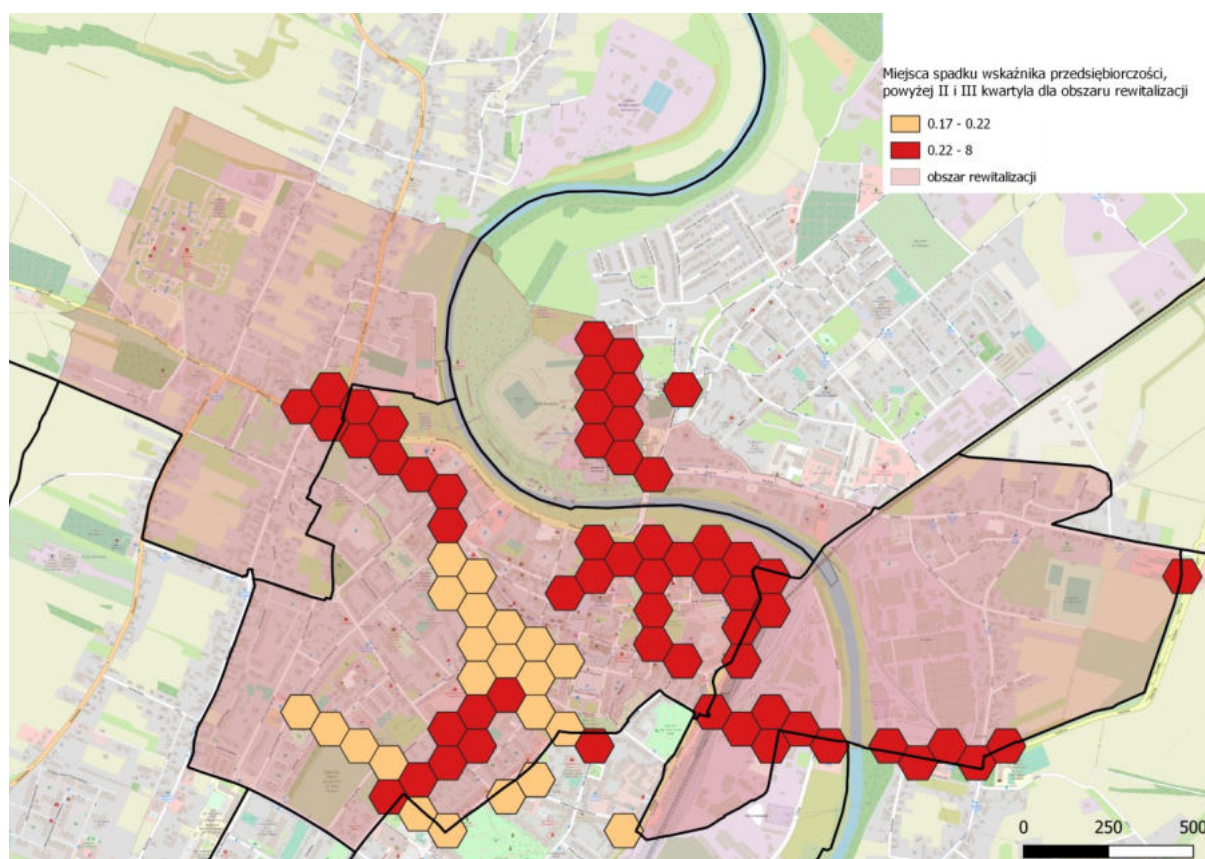
Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Miasta Racibórz oraz <https://www.openstreetmap.org/>.

Efektom polaryzowania się miejsc zamieszkania i stylów życia jest narastający **proces izolowania się mieszkańców**, z czasem przeradzający się w konflikty społeczne i pokoleniowe. Przykładami mogą być tutaj sprzeciw mieszkańców ul. Długiej wobec funkcjonowania kawiarni i restauracji w godzinach wieczornych, konflikty wybuchające na osiedlach mieszkaniowych wokół funkcjonowania placów zabaw dla dzieci, rozbieżności w zgłaszaniu potrzeb w zakresie infrastruktury zielonej (parki, skwery) i transportowej (parkingi, drogi dojazdowe), co szczególnie istotne jest dla mieszkańców dużych osiedli mieszkaniowych. Trudne jest także zagwarantowanie dostępności do elementów infrastruktury społecznej, które niejednokrotnie wiąże się z koniecznością likwidacji barier architektonicznych. Szczególnym wyzwaniem staje się to w sytuacjach, w których wielu właścicieli ma wpływ na jedną nieruchomość lub jej otoczenie. Rozbieżność interesów poszczególnych właścicieli działek zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji skutkuje m.in. izolowaniem się wspólnot mieszkaniowych, trwale przechodzącym w zanik społeczności lokalnych i ich małą rozpoznawalność.

Sfera gospodarcza

W zakresie zjawisk gospodarczych jako elementy negatywne w toku pogłębionych badań diagnostycznych wyróżniono **niewystarczające animowanie lokalnej przedsiębiorczości**. Zwrócono uwagę na zarówno istniejące puste lokale usługowe na obszarach wcześniej rewitalizowanych (ul. Długa), jak i na braki w infrastrukturze handlowo-usługowej np. na znacznej części ulic Głębczyckiej i Londzina. Wskazano także na niedostatek nowoczesnej przestrzeni dla działań przedsiębiorczych – rozumianych jako inicjatywy biznesowe (szczególnie małe, na początkowym etapie funkcjonowania), oraz jako działalność podejmowana przez podmioty i osoby działające w sferze społecznej. Przedsiębiorczość powinna być wspierana przez budowę sieci powiązań i przez ofertę miasta skierowaną do osób o szczególnych predyspozycjach w tym zakresie. Programując takie działania warto zwrócić uwagę na miejsca, w których występuje największa przewaga likwidowanych działalności gospodarczych nad tymi, które powstają. Ich skupienia wskazano kolorami na rycinie 11.

Rycina 11. Spadek przedsiębiorczości rejestrowanej

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Miasta Racibórz oraz <https://www.openstreetmap.org/>.

Przedsiębiorcy nie generują wystarczającej liczby miejsc pracy (szczególnie dla ludzi młodych), a te które powstają są o **stosunkowo niskiej atrakcyjności**. Efektem czego jest pogłębiający się deficyt na rynku pracy. Najbardziej dynamiczni i żądni osiągnięcia sukcesu pracownicy pracują poza Raciborzem, niejednokrotnie ostatecznie wyprowadzając się do miejscowości położonych bliżej pracy.

Jednocześnie wskazano na **braki w gospodarce komunalnej**. Dotyczą one w szczególności dwóch społecznie istotnych zagadnień, tj. systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (w tym szczególnie frakcji segregowanej) oraz gospodarki cieplnej i energetycznej. W mieście nie działają procedury optymalizacyjne, zaś ludność obszaru rewitalizacji może być dotknięta tzw. ubóstwem energetycznym oraz długofalowymi efektami wdychania smogu. Ponadto, jako niewystarczająca oceniana jest liczba toalet publicznych, ich oznakowanie oraz dostępność.

Niewykorzystanym z punktu widzenia gospodarczego zasobem obszaru rewitalizacji są istniejące **pustostany**. Problem ten dotyczy zarówno własności gminnej jak i prywatnej. Stara Winiarnia, pustostany przy ul. Drewnianej, niewykorzystane tereny przy ulicach: Głębczyckiej, Solnej, Wojska Polskiego, Kopernika, Mariańskiej oraz przy Placu Wolności powinny być przedmiotem działań przywracających te nieruchomości do stanu generującego pozytywne przepływy finansowe. W tym kontekście warto zwrócić uwagę, że na terenie całego Raciborza liczba niewykorzystanych mieszkań wynosiła w 2021 r. 7,98% całego zasobu mieszkaniowego i znacząco wzrosła w okresie ostatniego dwudziestolecia (w 2002 r. było to 1,55% wszystkich mieszkań)⁷.

Sfera funkcjonalno-przestrzenna

W układzie funkcjonalno-przestrzennym obszaru rewitalizacji i obszaru zdegradowanego wykazano **zły stan techniczny tkanki miejskiej i niskie wykorzystanie istniejących układów funkcjonalnych**. Szczególną uwagę zwracają historyczne obiekty i budynki zlokalizowane przy ulicach: Głębczyckiej, Rybnickiej czy Fabrycznej, a także podwórka przy ulicach Długiej i Rzeźniczej oraz przy Placu Wolności, Skwerze Moniuszki czy Placu Długosza. Pojawiają się także problemy w dostępie osób tam mieszkających do infrastruktury handlowej, zdrowotnej czy rekreacyjnej. Wskazuje to na konieczność zintegrowanego podejścia do rewitalizacji tych obszarów. Ponadto, za mało funkcjonalne uznawane są obiekty takie jak Dom Kultury „Strzecha” czy budynek po szkole podstawowej na ul. Opawskiej. Zły stan techniczny budynków przejawia się w niespełnianiu warunków bytowo-sanitarnych, energetycznych i akustycznych.

⁷ Wg danych z Narodowych Spisów Powszechnych 2002 i 2021.

Przestrzeniami wpływającymi negatywnie na wizerunek miasta (w świetle przeprowadzonych badań oraz działań partycypacyjnych) są w szczególności: ciąg komunikacyjny ul. Głębczyckiej oraz okolice ulic: Stalmacha, Londzina, Reymonta oraz Mała Płonia (m.in. ulice: Rybnicka, Fabryczna, Szkolna). Liczne pustostany [por. ryc. 12.], odpadające tynki, brak ciągłości linii zabudowy, czy też braki w zieleni śródmiejskiej tworzą atmosferę przygnębienia, która potęguje problemy społeczne pojawiające się, bądź też już utrwalone w omawianych miejscach.

Rycina 12. Przykładowe pustostany

Źródło: materiał pozyskany podczas wizyty studialnej w dniu 14 kwietnia 2022 r.

Nie są to jednak jedyne miejsca, w których występuje **niska jakość przestrzeni publicznych**. Estetyka miasta jest zaburzona przez występujący chaos przestrzenny (m.in. poza miejscami wymienionymi w poprzednim akapicie tak oceniana jest przestrzeń ulic: Żorskiej, Częstochowskiej, Skłodowskiej, Miechowskiej). Na uwarunkowania historyczne (m.in. brak ciągłości zabudowy, który jest efektem zniszczeń wojennych, duża liczba obiektów zabytkowych podlegających ochronie) nakładają się problemy z utrzymaniem preferowanej kolorystyki elewacji budynków oraz treści reklamowe o niskiej estetyce.

Rycina 13. Przykładowe podwórko

Źródło: materiał pozyskany podczas wizyty studialnej w dniu 14 kwietnia 2022 r.

Chaos przestrzenny potęgowany jest przez **zaniedbania w zakresie obiektów małej architektury**. Na uwagę zasługuje np. mała liczba ławek do odpoczynku, ale także ich zlokalizowanie (braki wzdłuż chodników, na skwerach, placach miejskich) oraz wzornictwo (zbyt niskie, niewygodne) – na co zwracają uwagę szczególnie osoby starsze. W mieście niedostateczne są rozwiązania z zakresu dostępności poszczególnych obszarów miasta dla osób niepełnosprawnych lub ze szczególnymi potrzebami m.in. brakuje pochylni przy jezdniach, poręczy przy schodach itp. Chodniki są zbyt wąskie, a krawężniki zbyt wysokie. W ostatnich miesiącach służby miejskie rozpoczęły identyfikowanie tego rodzaju utrudnień z uwagi na zamiar stworzenia systemowego podejścia do rozwiązania problemów dostępności. W przestrzeni miasta brakuje także miejsc zacienionych i koszy na śmieci. Istniejące meble miejskie są dewastowane, zaś miejsca reprezentacyjne nie są odnawiane.

Na dostępność ma również wpływ **niewydolny układ transportowo-drogowy**. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji zwracają uwagę na duże natężenie ruchu kołowego w śródmieściu. Ma ono także konsekwencje w postaci braku miejsc parkingowych oraz tworzenia parkingów na terenach gdzie wcześniej były place zabaw, skwery lub zieleń śródmiejska [por ryc. 14.]. Problemem jest również niska jakość publicznego transportu

zbiorowego (zbyt mała liczba połączeń, brak zgrania siatki komunikacji autobusowej z innymi środkami transportu publicznego) oraz braki infrastrukturalne w tym zakresie (wiaty przystankowe, system informacji przystankowej).

Rycina 14. Przykładowe miejsce parkowania samochodów

Źródło: materiał pozyskany podczas wizyty studialnej w dniu 14 kwietnia 2022 r.

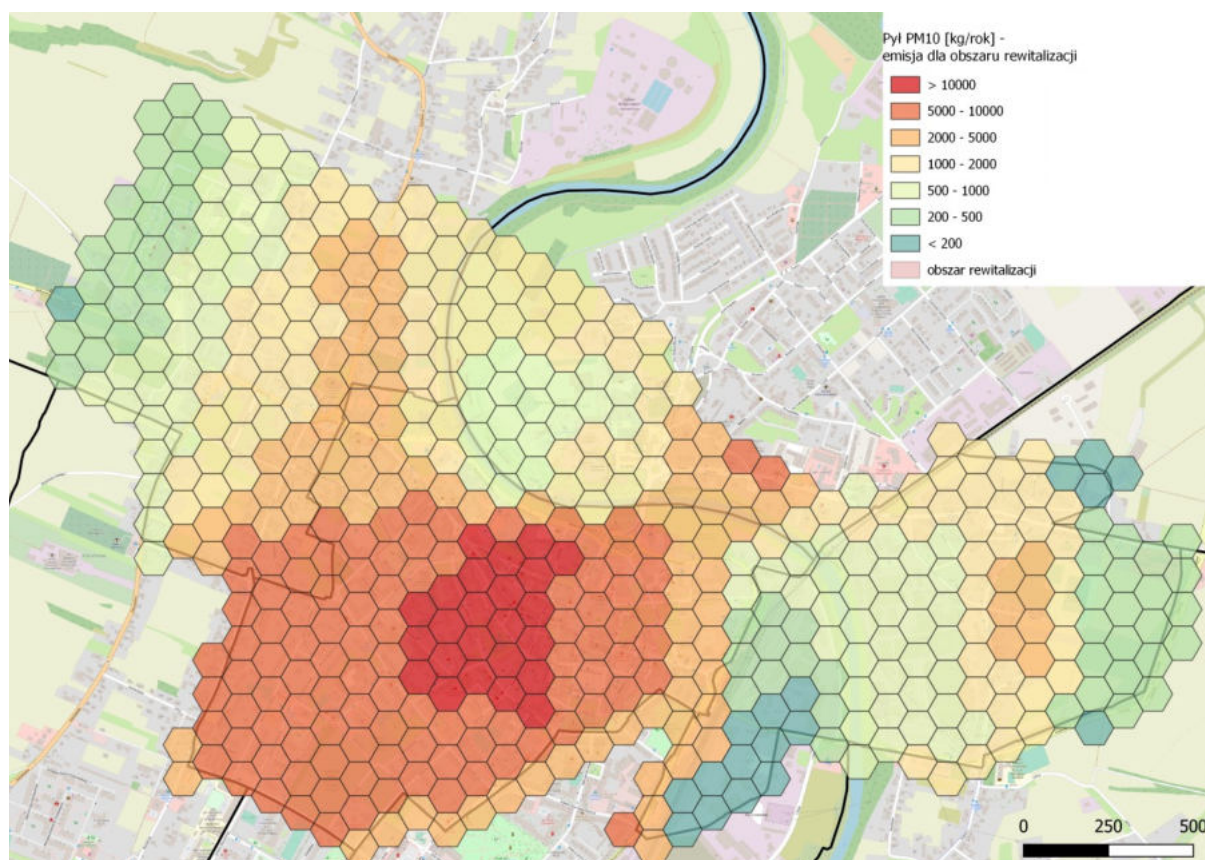
Szczególnym problemem jest **brak rozwiniętych sieci ścieżek rowerowych**. Uwagę mieszkańców zwraca brak ciągłości w relacji: ul. Opawska, Rynek, ul. Warszawska, druga strona wałów nad Odrą, obok restauracji McDonalds i ronda Zamkowego, a także całkowity brak dróg rowerowych wzdłuż ważnych ulic w śródmiejskiej części Raciborza. Istotne jest także odpowiednie urządzenie infrastruktury towarzyszącej (obecnie zbyt mała jest liczba stojaków na rowery, wiat i miejsc zadaszonych przy parkingach). Zwraca się także uwagę na kwestię połączenia siecią ścieżek infrastruktury turystycznej miasta oraz miejsc organizacji imprez (np. Arboretum Bramy Morawskiej).

Sfera środowiskowa

W układzie zielonej i niebieskiej infrastruktury miasta, która powinna być rozumiana jako strefa spajająca obszar rewitalizacji i obszar zdegradowany z pozostałymi częściami miasta, podstawowym problemem jest **niezadowalający stan obszarów zieleni**. Roślinności jest zbyt mało (szczególnie w okolicach Rynku, w obrębie pomnika Matki Polki oraz placu Arki Bożka), lub jest ona zaniedbana i mało atrakcyjna tak dla mieszkańców, jak i turystów (plac zabaw przy placu Bohaterów Westerplatte, ul. Długa). Bywa także niszczone (Ogród Jordanowski).

Dobra jakościowo przestrzeń zielona chroni także przed **skutkami niskiej emisji i nadmiernego zanieczyszczenia powietrza**. Smog, w tym pyły zawieszone PM10 (emitowane m.in. z palenisk domostw zlokalizowanych głównie na terenie: Starej Wsi, przy ul. Stalmacha i w śródmieściu [por. ryc. 15.], jak i z rur wydechowych pojazdów), jest dokuczliwym zjawiskiem, którego konsekwencje mają wymiar tak społeczny (zdrowotny, związany z przewidywaną długością życia mieszkańców) jak i ekonomiczny (niszczenie elewacji budynków, zwiększenie kosztów działalności komunalnej).

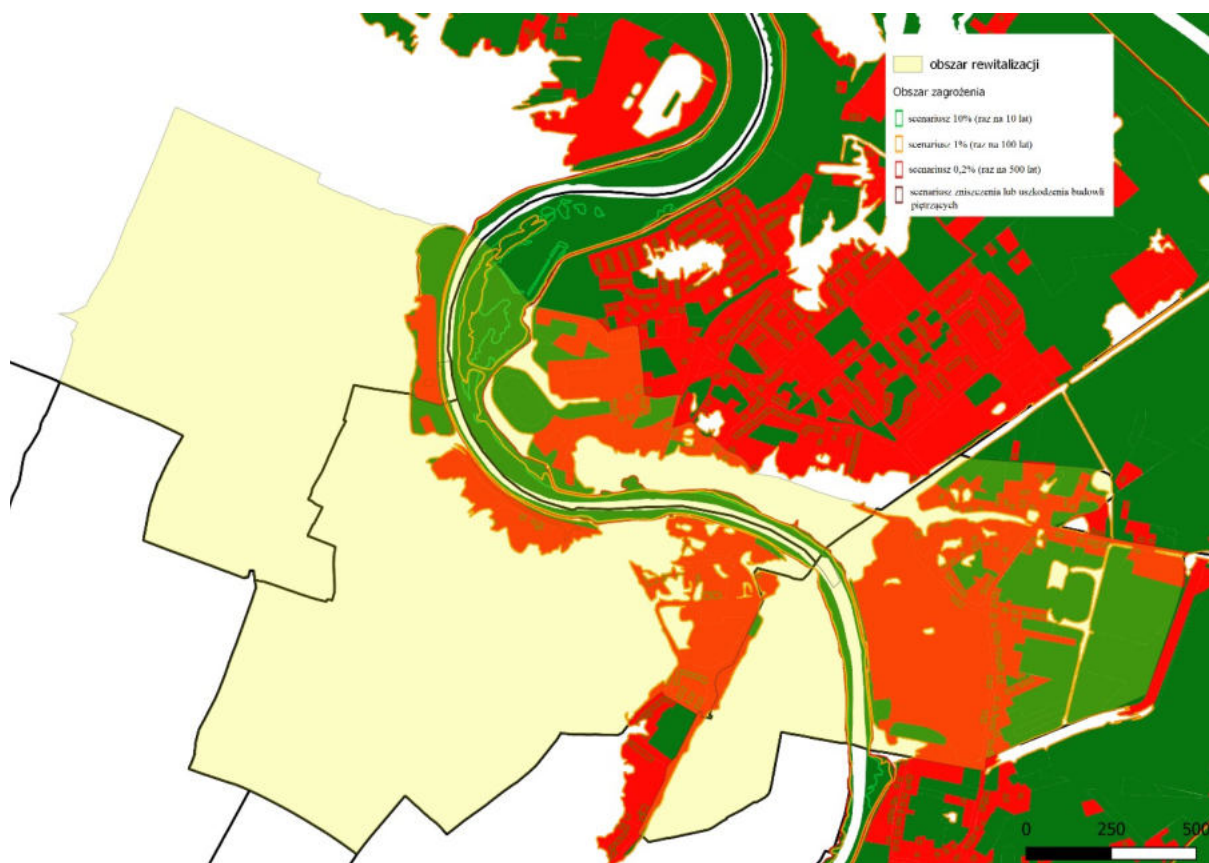
Rycina 15. Emisja PM10 ze źródeł z sektora komunalno-bytowego w roku 2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Bazy Emisji KOBIZE wykorzystanych w Programie Ochrony Powietrza dla województwa śląskiego (z czerwca 2020 r.).

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji wykazała również, że problemem jest **słabe wykorzystanie infrastruktury wodnej**. W toku przeprowadzonych wywiadów zwracano uwagę na szczególne znaczenie wody w funkcjonowaniu miasta. Odra stanowi punkt odniesienia dla tożsamości Raciborza. Należy wspomnieć, że do czasu wybudowania zbiornika Racibórz Dolny (największy w Polsce suchy polder, wybudowany w latach 2017-2020) znaczna część Raciborza znajdowała się w zasięgu zagrożenia powodzią ze strony rzeki Odry. Od 2020 r. sytuacja radykalnie się poprawiła. Zgodnie z danymi udostępnionymi na portalu Hydroportal (isok.gov.pl) zasięg powodzi ogranicza się do polderu, i dotyczy to zarówno wody 10-, 100-, jak i 500-letniej. Zagrożenie pozostałych obszarów jest minimalne i jest rozpatrywane tylko w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia infrastruktury piętrzącej [por. ryc. 16.].

Rycina 16. Prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK (https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpMZP, dostęp: 8 listopada 2022).

Wskazano jednocześnie na słabe wykorzystanie rzeki dla rozwoju gospodarczego, ale – co równie ważne – zwracano także uwagę na kwestię wód opadowych, braku miejsca do jej przechowywania oraz zaburzenie dawnych układów zalewowych i melioracyjnych (ul. Starowiejska, ul. Kopernika). Na obszarach podmiejskich brakuje rowów i zadrzewienia śródpolnego, skutecznie wzbogacającego retencję naturalną oraz tworzącego ważne rolniczo-warstwę próchnicze.

Potencjały

Sfera społeczna

W zakresie potencjałów, które są podstawą funkcjonowania społeczności na terenie obszaru rewitalizowanego można doszukać się co najmniej kilku zjawisk i procesów fundamentalnych dla odnowy Raciborza. Proces partycypacji pokazał, że wcześniej zdobyte **doświadczenie w projektach rewitalizacyjnych** może stanowić wzór dla realizacji kolejnej edycji GPR-u. Szczególne znaczenie ma tutaj rewitalizacja Ogrodu Jordanowskiego, która dostarcza dobrych praktyk w zakresie zaangażowania społeczności lokalnej (włączania w proces formalnych i nieformalnych ruchów społecznych oraz organizacji pozarządowych), kompleksowości, podejścia zintegrowanego oraz komplementarności przestrzennej i problemowej (synchronizacja działań w obszarze infrastrukturalnym, społecznym, środowiskowym i gospodarczym), czego wynikiem są pozytywne efekty sąsiedztwa generowane przez tę inwestycję.

Rycina 17. Ogród Jordanowski – udany projekt rewitalizacji

Źródło: Urząd Miasta Racibórz.

Diagnoza uwidoczniała także **silną tożsamość lokalną i samoświadomość historyczną**

mieszkańców. Mieszkańcy są dumni ze wspólnej historii, tej odnoszącej się do czasów średniowiecznych, jak i późniejszej często bolesnej (zniszczeń na skutek działań wojennych, zniszczeń powodziowych). Wspólna historia, przejawiająca się w tkance miejskiej zabytkami lub szlakami turystycznymi, stanowi spoiwo, na którym można budować przyszłe rozwiązania.

Szczególne znaczenie mają także mikroprzestrzenie miejskie – często ograniczone do poszczególnych podwórek lub placów miejskich – i relacje w nich tworzone. Pojawiająca się tam **wysoka aktywność społeczna**, zogniskowana wokół chęci zmiany bezpośredniego otoczenia miejsc życia (co szczególnie widoczne jest na Ostrogu) lub miejsc rekreacyjnych takich jak ogródki działkowe (specyfika Małej Płoni). Uwagę przykuwa także aktywność generowana wokół miejsc szczególnie atrakcyjnych turystycznie, położonych w obszarze rewitalizacji (Zamek, Park Zamkowy, Bulwary Odry) oraz poza nim (Arboretum).

Sfera gospodarcza

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji postrzegają Racibórz jako **atrakcyjny pod względem osiedleńczym**, wskazując na jego przygraniczną lokalizację, tradycje w zakresie gospodarki żywnościowej oraz możliwości znalezienia zatrudnienia (w tym często podkreślana jest rola dużych pracodawców, np. Tokai Cobex, Rafako). Atrakcyjność ta jest rozumiana także przez pryzmat ośrodka centralnego, z którego stosunkowo łatwo dojechać do innych miast tej części Górnego Śląska (Rybnika, Kędzierzyna-Koźła, Wodzisławia Śląskiego, Opawy) czy oddalonych nieco dalej większych miast takich jak: Opole, Gliwice, Katowice czy Ostrawa.

W ramach potencjału gospodarczego można rozpatrywać także stosunkowo łatwą **możliwość rozbudowy oferty turystycznej**. W mieście istnieją zarówno rozpoznawalne atrakcje (Zamek Piastowski, Browar, Arboretum, Muzeum), jak i kilka miejsc mających potencjał by się nimi stać (mury miejskie, obiekty związane z gminą żydowską). Miasto jest kojarzone z co najmniej kilkoma markami (np. słodycze Mieszko, piwo Raciborskie, elektrody węglowe). Wykreowano także załączki szlaków tematycznych, połączonych przynajmniej częściowo ścieżkami rowerowymi. Istnieje możliwość odnowy (także w kontekście gospodarczym) kilku starych zawodów o charakterze rzemieślniczym (m.in. szewskim, zduńskim).

Rycina 18. Zamek Piastowski jako przykład rozpoznawalnej atrakcji turystycznej

Źródło: materiał pozyskany podczas wizyty studialnej w dniu 14 kwietnia 2022 r.

Pojawiają się zatem **specyficzne nisze gospodarcze**. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji mogą dążyć do tego, by nie tylko wykorzystywać dziedzictwo historyczne miasta, ale także budować swój dobrostan w oparciu o kulturę i sztukę. Na wzmocnienie i wykorzystanie zasługuje potencjał ulic Długiej i Mickiewicza czy miejsc takich jak: galerie handlowe oraz nowo powstający budynek dworca kolejowego. W przestrzeni miasta można zlokalizować nie tylko tradycyjne miejsca spędzania wolnego czasu, ale też siedziby instytucji angażujących mieszkańców w przedsięwzięcia społeczne – np. urban lab.

Rycina 19. Ul. Długa jako przykład przestrzeni gospodarczej

Źródło: Urząd Miasta Racibórz.

Sfera funkcjonalno-przestrzenna

W mieście występują **atrakcyjne przestrzenie, które wyposażone w odpowiednią infrastrukturę** mogą być kołami zamachowymi procesu rewitalizacji. Do takich przestrzeni należy teren po żwirowni (częściowo w obszarze zdegradowanym), który po spełnieniu szeregu warunków (m.in. zgodności z planami miejscowymi) może być zagospodarowany w atrakcyjny sposób, przyciągając do Raciborza turystów i służąc mieszkańcom.

Korespondująca z tym obszarem jest też część obszaru rewitalizacji położona w bezpośrednim sąsiedztwie Odry, częściowo już zagospodarowana bulwarami (był to projekt zrealizowany w poprzedniej edycji GPR). Oczekiwana jest kontynuacja tego pomysłu i włączenie go, razem ze strefą Zamku Piastowskiego, w szerszy kontekst Parku Kulturowego Starego Miasta (zgodnie z założeniami przyjętymi w Strategii Raciborza).

Rycina 20. Bulwary jako przykład nowego spojrzenia na sąsiedztwo Odry

Źródło: materiał pozyskany podczas otwarcia Bulwarów Nadodrzańskich w dniu 28 maja 2022 r.

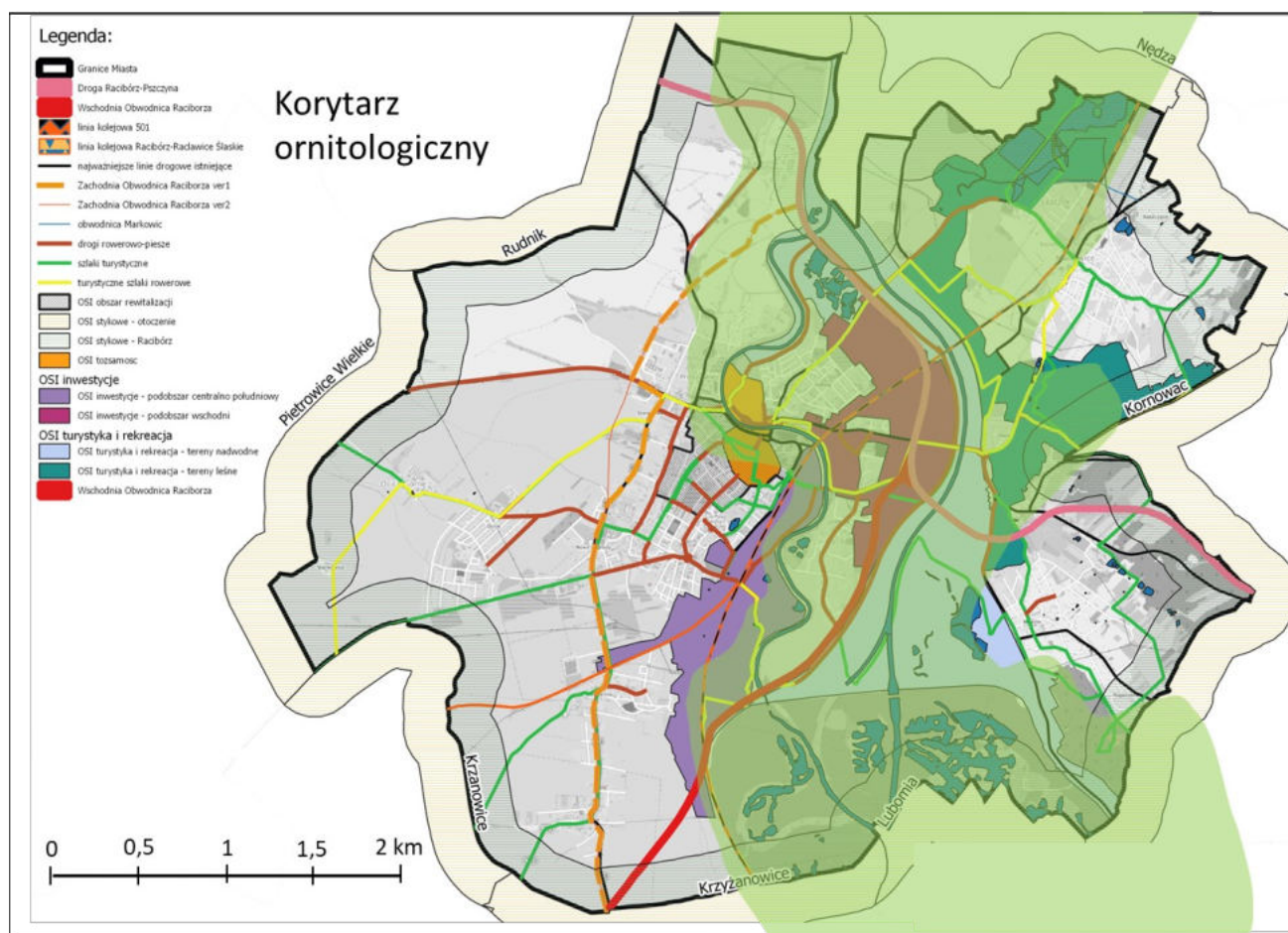
W przestrzeni miasta występują **wolne zasoby komunalne**. Są wśród nich puste lokale i budynki, które jak już wspomniano stanowią niewykorzystany (a często atrakcyjny architektonicznie i ciekawy historycznie) zasób miasta. Do zasobów tych można zaliczyć również rozsiane na obszarze rewitalizacji działki, które są własnością lub w zarządzie miasta. Na nich bowiem mogą być inicjowane różne przedsięwzięcia wzbogacające układ funkcjonalno-przestrzenny w stałe i czasowe akcje mobilizujące mieszkańców do działań rewitalizacyjnych.

Sfera środowiskowa

W zakresie środowiskowym niewątpliwie znaczenie posiada **potencjał infrastruktury wodnej**. Suchy zbiornik retencyjny, który jest kojarzony z Raciborzem, wraz z rzeką Odrą oraz kanałem Ulgi stanowi ramy, na których można budować nie tylko gospodarkę turystyczną miasta, ale i codzienne życie jego mieszkańców. Diagnoza uwidoczniała konieczność włączenia wałów przeciwpowodziowych w infrastrukturę ścieżek rowerowych oraz wykreowania nowych obszarów o znaczeniu rekreacyjnym położonych w bezpośredniej bliskości wody.

Woda stanowi element łącznikowy **bogatych i wielowymiarowych przestrzeni biologicznie czynnych**. Spaja tereny zielone, które znajdują się na obszarze rewitalizacji lub szerzej na obszarze zdegradowanym z terenami zieleni urządzonej lub dzikiej. Dodatkowo na terenach tych istnieje rozbudowana infrastruktura turystyczna i sportowo-rekreacyjna (Park Zamkowy, Zamek, OSiR, H2Ostróg). Tereny zielone są obszarami bytowymi i korytarzami, którymi zwierzęta – głównie ptaki [por. ryc. 21.] – przemieszczają się w obrębie miasta. Równie ważne są one dla bytowania ludzi na terenie śródmiejskim, ograniczając występowanie efektu wyspy ciepła oraz służąc dobrostanowi psychicznemu i ogólnej poprawie warunków zdrowotnych. Nie sposób jest traktować elementów błękitno-zielonej infrastruktury w mieście w sposób fragmentaryczny. Realizowanie przedsięwzięć na obszarze rewitalizacji pozostaje w tym aspekcie ściśle powiązane z zachowaniem bioróżnorodności oraz turystyczno-rekreacyjnym wykorzystaniem terenów takich jak: Arboretum i Las Obora, Łęczczok, tereny po byłej zwirowni, czy wcześniej wspomniany zbiornik retencyjny.

Rycina 21. Korytarz ornitologiczny na tle obszarów strategicznej interwencji Racibórz 2030

Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2030, Racibórz, październik 2021, s. 45

Pomysły i sposoby na rozwiązanie problemów

Sfera społeczna

W toku przeprowadzonych bezpośrednich badań diagnostycznych (warsztaty, wywiady, ankiety) zgłaszane były także pomysły, które przybrały (bądź mogły przybrać) postać projektów założonych do realizacji w ramach niniejszego GPR. Oczekiwano m.in.

poszerzenia oferty kulturalnej i prospołecznej upatrując szansy na poprawę stanu obecnego w zakresie remontu Domu Kultury „Strzecha” i innych placówek kulturalnych. Między tymi placówkami usytuowany jest bowiem, jak to określono, „raciborski pas rdzy” zaś oferta tych ośrodków może dostarczyć osobom zamieszkującym okolicę impulsów do zmian. Wskazywano na potrzebę uruchomienia regularnego cyklu wydarzeń (organizowanych przez Muzeum, Bibliotekę, jak i na bulwarach) oraz rozwój inicjatywy murali miejskich. Zwracano uwagę na potrzebę integrowania mieszkańców (poprzez np. dożynki miejskie, aktywności dla seniorów, współpracę z Zakładem Poprawczym i Schroniskiem dla Nieletnich), ale i poprawę dostępu do usług sektora pomocy społecznej i pieczy zastępczej poprzez podniesienie kwalifikacji zawodowych pracowników socjalnych świadczących pracę w środowisku i asystentów rodzin.

Wiele miejsca poświęcono kwestii budowy **przestrzeni dostępnej i inkluzywnej**. Zwrócono uwagę na konieczność dostosowania obiektów i przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnoprawnych, znaczenie rehabilitacji osób starszych i ze szczególnymi potrzebami (np. autystycznych). Pojawiały się pomysły zorganizowania konkursów na najlepiej zorganizowaną przestrzeń sąsiedzką, kwestie dostosowania budownictwa komunalnego do potrzeb osób z problemem samodzielnego funkcjonowania w niektórych obszarach życia i na wstępie usamodzielniania. Nie pominięto także elementów wpływających na jakość poruszania się w przestrzeni miejskiej np. osób niepełnosprawnych czy rodziców z dziećmi.

Sporo miejsca poświęcono **edukacji proekologicznej i kształtowaniu tożsamości lokalnej**. Przedmiotowe działania powinny być wpisane w tkankę miejską i zrealizowane poprzez odpowiednie oznaczenia tzw. miejsc pamięci, odnoszących się zarówno do historii, ludzi którzy tu mieszkali, jak i dziedzictwa przyrodniczego (ścieżki edukacyjne, warsztaty ekologiczne). Pojawiały się także pomysły na zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie źródeł energii, gospodarki żywnościowej czy specyficznych potrzeb grup społecznych.

Sfera gospodarcza

W zakresie pobudzania życia gospodarczego zwrócono uwagę na **zwiększenie atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego**, którą można uzyskać poprzez m.in. zwiększenie potoku ruchu turystycznego do obszaru rewitalizacji z wykorzystaniem potencjału Arboretum Bramy Morawskiej i funkcjonującego w nim mini-zoo. Podkreślano

także konieczność uatrakcyjnienia działalności Kina Bałtyk oraz zwiększenia oferty dla osób młodych – być może z wykorzystaniem nowego budynku dworca.

Jednocześnie zgłoszono propozycję opracowania **standardów polityki miejskiej** w obszarze rozwiązań dotyczących sposobu własności i użytkowania gruntów przez wspólnoty mieszkaniowe i właściciele innych nieruchomości (np. lokali użytkowych, garaży). Pojawił się pomysł ujednoczenia oznaczeń w mieście oraz stworzenia podwalin pod tzw. urban lab.

Ważnym elementem jest **zapewnienie źródeł finansowania i zasad współpracy z otoczeniem**. Zgłoszono potrzebę opracowania miejskiej polityki finansowania zmian w przestrzeni miasta (m.in. rotacji mieszkań komunalnych, funduszu ochrony miejskich zabytków, grantów podatkowych, programu preferencji czynszowych dla osób prowadzących działalność gospodarczą).

Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Diagnoza szczegółowa uwidoczniała, że społeczność lokalna oczekuje rozbudowy i utrzymania **infrastruktury dla rodziny**. W zamyśle mieszkańców obszaru rewitalizacji i obszaru zdegradowanego obiekty tej infrastruktury nakierowane są na zaspokojenie potrzeb rekreacyjno-wypoczynkowych (budowa siłowni pod chmurką, skateparków, placów zabaw), ale i kulturowych (miejsca integracji i animacji lokalnej społeczności zlokalizowane np. w ogrodach Domu Kultury „Strzecha”, przy ul. Szkolnej 34 lub na terenie stadionu Unii Racibórz). Wskazano również na duży potencjał podwórek np. przy ul. Spółdzielczej oraz potencjalnych miejsc integracji międzypokoleniowej.

W zakresie powiązań między różnymi formami transportu, szczególne znaczenie przypisano **infrastrukturze multimodalnej**. Istotne jest tu powiązanie układu komunikacji samochodowej, kolejowej, rowerowej i pieszej w jeden przyjazny dla użytkownika system. Elementy takie jak kładki nad Odrą, miejsca parkingowe i garaże wielopoziomowe, w tym system Park&Ride powinny być wpisane w przestrzeń śródmiejską. Uzupełnieniem powinno być zastosowanie rozwiązań obejmujących warstwę informacyjną (reklamy, interaktywne tablice) oraz modelowe elementy małej infrastruktury. Nie mniej ważne są przemyślane układy skrzyżowań oraz inżynieria gwarantująca bezpieczeństwo ruchu na współużytkowanych traktach.

Gwarantem powodzenia działań niwelujących chaos przestrzenny powinien być **atrakcyjny krajobraz miejski**. Zgłoszono potrzebę opracowania uchwały krajobrazowej oraz elementów kształtowania ładu przestrzennego. Postulowano ujednoczenie systemu oznaczeń miejskich oraz opracowanie zintegrowanych koncepcji na zagospodarowanie określonych miejsc (Rynku, placu Długosza, podwórek miejskich, parków miejskich) jak i większych

układów komunikacyjno-funkcjonalnych (ciągi ulic: Głubczyckiej, Mickiewicza, Pocztowej, Drzymały, Podwale, Kolejowej).

Zmiany powinny także zmierzać w kierunku **poprawy bezpieczeństwa w przestrzeni miejskiej**. Zwracano uwagę na braki w oświetleniu ulic i odpowiednie skierowanie strumienia światła. Nieodzownym elementem poprawy poczucia bezpieczeństwa byłoby też zwiększenie zakresu monitoringu miejskiego, powiązane z systematycznymi patrolami Policji i Straży Miejskiej oraz utworzenie punktów terenowych dla dzielnicowych.

Sfera środowiskowa

W zakresie środowiskowym pojawiły się pomysły na **uatrakcyjnienie parków i przestrzeni podwórkowych**. Za wzór podawano tu Ogród Jordanowski, którego oferta powinna być uzupełniona przez leżący w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji park im. Miasta Roth oraz przewidywany do realizacji (poza obszarem rewitalizacji) Park Zachodni, a także przez (oddalony) obszar Arboretum. Kilka osób wskazało również na konieczność zagospodarowania okolic ulic: Skłodowskiej-Curie, Katowickiej, Słowackiego oraz Ogrodowej. Zgłoszono pomysł powstania „parku mamuta” (Obora; poza obszarem rewitalizacji) oraz zadbania o Park Zamkowy i okolice. Generalnie przestrzenie te mają być atrakcyjne dla rekreacji, jak i biologicznie czynne, służące mieszkańcom oraz przyjezdnym.

Akcentowanymi działaniami były również zamierzenia **wprowadzenia nowej infrastruktury zielonej oraz poprawy estetyki przestrzeni miejskiej**. Postulowano zwiększenie zielonych stref miejskich (na Rynku, w obrębie pomnika Matki Polki, przy ulicach: Ogrodowej i Wypoczynkowej oraz Starowiejskiej i Michejdy), a tam gdzie nie da się takiej przestrzeni wprowadzić – komponowanie murali oraz zielonych elewacji i dachów. Zwiększenie roślinności miejskiej powinno także przybrać wymiar łąk kwiatnych oraz wprowadzania zieleni w miejsca parkingowe (budowane z przepuszczalnej nawierzchni). Łączy się z tym wprowadzenie systemu gromadzenia i powtórnego wykorzystywania wody odpadowej.

Modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i turystycznej powinna wpisywać się w wyżej opisane zmiany. Zwrócono uwagę na konieczność modernizacji stadionu sportowego, utworzenie placu zabaw dla nastolatków, np. w pobliżu starego szpitala (na obszarze zdegradowanym) lub placu zabaw dla dorosłych. Odnowy wymaga także stare lodowisko OSiR. Oczekiwana jest rozbudowa skate parku. Infrastruktura tego rodzaju powinna być wpisana w szlaki turystyczne oraz finansowana ze środków zewnętrznych ukierunkowanych na rozwój sportu i aktywności fizycznej.

1.4. Wnioski dotyczące potrzeb rewitalizacyjnych

Reasumując, **w sferze społecznej** zwrócono uwagę na następujące aspekty o charakterze negatywnym:

- zbyt słaba/nieatrakcyjna oferta spędzania wolnego czasu,
- nadmierna koncentracja wykluczenia społecznego w przestrzeni miejskiej,
- słaba aktywizacja rodzin dysfunkcyjnych i z problemami nałogowymi,
- niewystarczający poziom bezpieczeństwa indywidualnego i publicznego,
- odpływ młodych mieszkańców,
- narastający proces izolowania się mieszkańców oraz potencjalne konflikty społeczne i pokoleniowe.

Jednocześnie w tej sferze obserwuje się występowanie następujących potencjałów:

- doświadczenie w projektach rewitalizacyjnych,
- silna tożsamość lokalna i samoświadomość historyczna mieszkańców,
- wysoka aktywność społeczna.

Rewitalizacja w sferze społecznej może się odbywać poprzez wykorzystanie instrumentów i narzędzi zmierzających do:

- poszerzenia oferty kulturalnej i prospołecznej,
- budowania przestrzeni dostępnych i inkluzywnych,
- wzmacniania edukacji proekologicznej i tożsamości lokalnej.

W sferze gospodarczej w zakresie negatywów wyróżniono:

- niewystarczającą animację lokalnej przedsiębiorczości,
- braki w gospodarce komunalnej miasta,
- niską atrakcyjność miejsc pracy,
- brak wykorzystania pustostanów.

Do pozytywów zaliczono natomiast:

- atrakcyjność osiedleńczą miasta,
- możliwość rozbudowy oferty turystycznej,
- występowanie nisz gospodarczych.

W sferze gospodarczej postuluje się:

- zwiększenie atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego,
- wypracowanie standardów polityki miejskiej,

- zapewnienie źródeł finansowania i zasad współpracy z otoczeniem.

W sferze funkcjonalno-przestrzennej zdiagnozowano następujące problemy:

- zły stan techniczny tkanki miejskiej i niewielkie wykorzystanie układów funkcjonalnych,
- przestrzenie wpływające negatywnie na wizerunek miasta,
- niska jakość przestrzeni publicznych (chaos przestrzenny),
- zaniedbania w zakresie obiektów małej architektury,
- niewydolny układ transportowo-drogowy,
- brak rozwiniętej sieci ścieżek rowerowych.

W sferze tej wyróżniono również występowanie atutów, wśród nich wskazując:

- atrakcyjne przestrzenie z odpowiednią infrastrukturą,
- wolne zasoby komunalne.

Postulowano oprzeć proces rewitalizacji na:

- rozbudowie infrastruktury dla rodziny,
- rozwoju multimodalnej infrastruktury transportu pasażerskiego,
- atrakcyjnym krajobrazie miejskim,
- poprawie bezpieczeństwa w przestrzeni miejskiej.

W sferze środowiskowej niedociągnięcia i negatywy obejmują:

- niezadowalający stan obszarów zieleni,
- niską emisję i nadmierne zanieczyszczenie powietrza,
- słabe wykorzystanie infrastruktury wodnej.

Wśród atutów tego obszaru wymieniano:

- potencjał infrastruktury wodnej,
- bogate i wielowymiarowe przestrzenie biologicznie czynne.

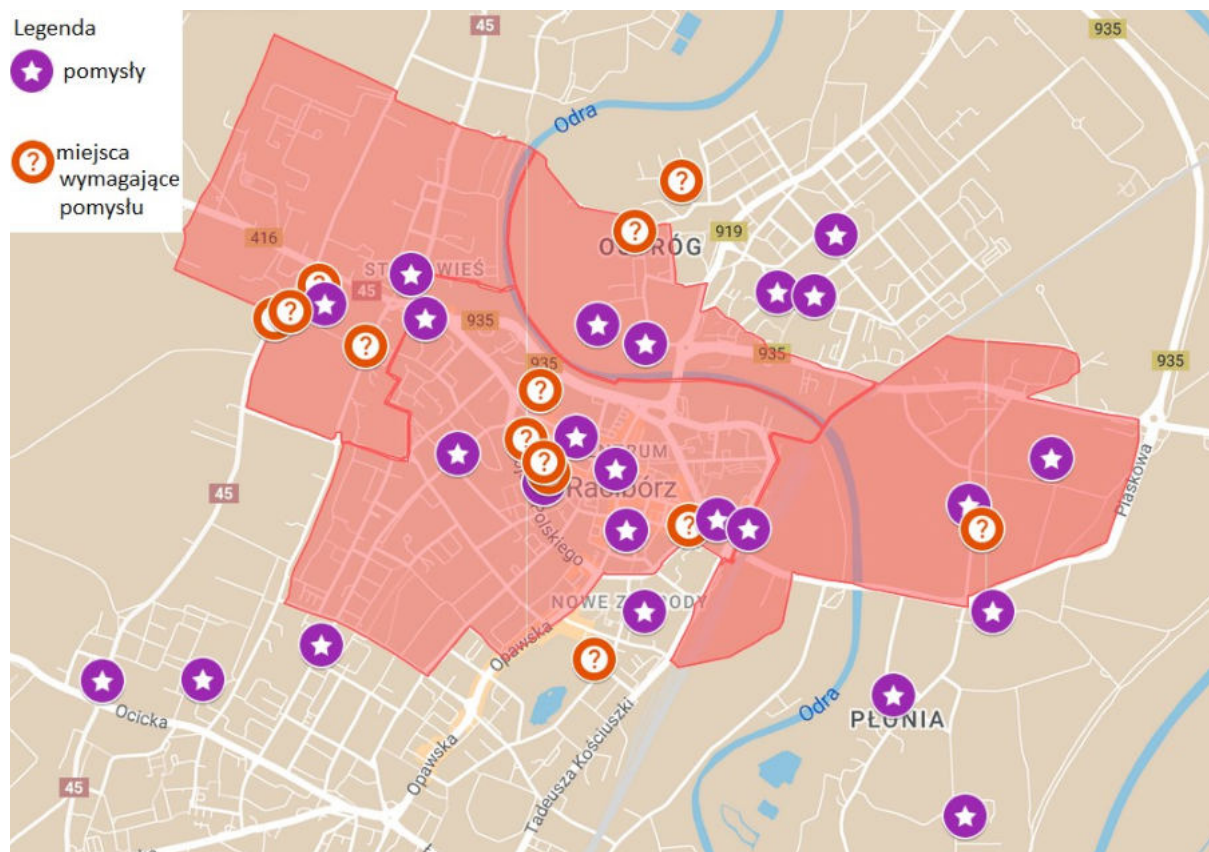
Pomysłami i sposobami na rozwiązanie wyróżnionych problemów rewitalizacyjnych były:

- uatrakcyjnienie parków i podwórek,
- wprowadzanie nowej infrastruktury zielonej oraz poprawa estetyki przestrzeni miejskiej,
- modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i turystycznej.

Należy mieć świadomość, że zidentyfikowane czynniki i pomysły, choć generalnie koncentrują się na obszarze rewitalizacji, czasami wykraczają poza jego obrys i wprost

dotyczą tego, co dzieje się (lub dzieć się powinno) na obszarze zdegradowanym lub w całym mieście (dla przykładu na rycinie 22. zaznaczono miejsca wskazane podczas spotkań.

Rycina 22. Lokalizacja przykładowych pomysłów zgłoszonych na spotkaniach (lub podmiotów mogących mieć pomysły) i przykładowych miejsc wymagających pomysłu na tle obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/ oraz <https://www.openstreetmap.org/>

Powiązania takie należy uznać za zasadne i rozważać je w kategoriach wzmocnienia potencjałów lokalnych. Wzmocnienie to, realizowane poprzez wykorzystanie miejskich kapitałów ludzkich, społecznych i materialnych, przekłada się bowiem w sposób bezpośredni i pośredni na obszar rewitalizacji i obszar zdegradowany oraz warunki życia jego mieszkańców, jednocześnie wydatnie poprawiając warunki funkcjonowania instytucji i podmiotów gospodarczych tam zlokalizowanych.

2. Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy

2.1. Strategia rozwoju Miasta Racibórz do roku 2030

Strategia została przyjęta przez Radę Miasta w grudniu 2021 r. Zawiera ona składowe wprowadzone postanowieniami art. 10e ust. 3 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 1990 Nr 16 poz. 95). W dokumencie Strategii ustalono m.in. sposób postępowania względem opracowywania dokumentów wykonawczych (do których należy niniejszy GPR). Zgodnie z założeniami zapisanymi w Strategii, poszczególne jej cele operacyjne i przypisane do nich kierunki działań, są realizowane dzięki szczegółowym postanowieniom zawartym w dokumentach wykonawczych. Przy czym „jeżeli metodyki szczegółowe przewidziane dla danych dokumentów wykonawczych nie przewidują inaczej, przyjmuje się, że rdzeniowe dla tego rodzaju opracowań jest sprecyzowanie projektów przewidzianych do realizacji w konkretnym czasie lub skwantyfikowanie działań realizowanych w sposób ciągły”. W tym rozumieniu GPR powinien uszczegóławiać zapisy Strategii przez identyfikację projektów w odniesieniu do jej wybranych celów operacyjnych i kierunków działań.

W Strategii wskazano, że opracowanie i wdrażanie GPR ma zostać powiązane z celem strategicznym [CS] 1. miasta (Atrakcyjność Raciborza jako miejsca zamieszkania i spędzania wolnego czasu.); celem operacyjnym [CO] 1.1. (Dostępne finansowo i wygodne mieszkania.), a także z: CS 2. (Dynamika i zróżnicowanie życia gospodarczego w Raciborzu.), CO 2.4. (Rozwinięte produkty turystyki krótkookresowej.); CS 3. (Aktywność Raciborza wobec wyzwań ekologicznych.), CO 3.1. (Poprawa jakości powietrza.), CO 3.2. (Kompleksowe podejście do terenów zielonych i niebieskich.); CS 4. (Ład przestrzenny w Raciborzu.), CO 4.1. (Wysokiej jakości budownictwo mieszkaniowe w zwartych układach przestrzennych.), CO 4.2. (Funkcjonalna struktura przestrzenna miasta.). Do realizacji w ramach GPR wskazano również dwa przedsięwzięcia strategiczne: Stare Miasto – obszar przygotowany do obsługi grup turystycznych i turystów indywidualnych; Park Kulturowy Stare Miasto w Raciborzu.

Rozwinięcie i uszczegółowienie powyższych ustaleń przedstawiono w rozdziale V. niniejszego GPR (Cele rewitalizacji i kierunki działań.), dlatego nie będą one opisywane w tym miejscu. Natomiast postanowienia przestrzenne wynikające ze Strategii zostały bardziej szczegółowo odnotowane w kolejnej sekcji.

2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta wynikający ze Strategii Miasta

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Raciborza” to dokument, który został przyjęty Uchwałą nr XXXVIII/575/2009 Rady Miasta Racibórz z dnia 30 grudnia 2009 r. Ostatnia ocena aktualności Studium i planów miejscowych

przeprowadzona została w 2017 r. Wskazano w niej brak przesłanek stanowiących o konieczności ewentualnej aktualizacji Studium. Także i wyniki prac diagnostycznych przeprowadzonych w 2021 r. na potrzeby opracowania Strategii skłaniają do wniosku, że w dziesięcioletnim horyzoncie czasu kluczowe ustalenia Studium są zbieżne ze stanem faktycznym oraz kierunkami oczekiwanego rozwoju miasta. Stąd też, w kontekście rewitalizacji ukształtowany kierunek prowadzenia polityki przestrzennej gminy nie powinien zostać radykalnie zmieniony. Obszar rewitalizacji i obszar zdegradowany został bowiem wyznaczony na terenie o zróżnicowanych funkcjach z przewagą typowo miastotwórczych (głównie mieszkalnictwa wielorodzinnego, usługowych, handlowych i przemysłowych), odpowiednio wyposażonym w infrastrukturę (m.in. techniczną czy transportową), jak i w tereny o funkcjach biologicznie czynnych (obszary zielone oraz obszary pod wodą) lub spełniające funkcje rekreacyjne i sportowe - co znajduje odzwierciedlenie i uszczegółowienie w przyjętych planach miejscowych.

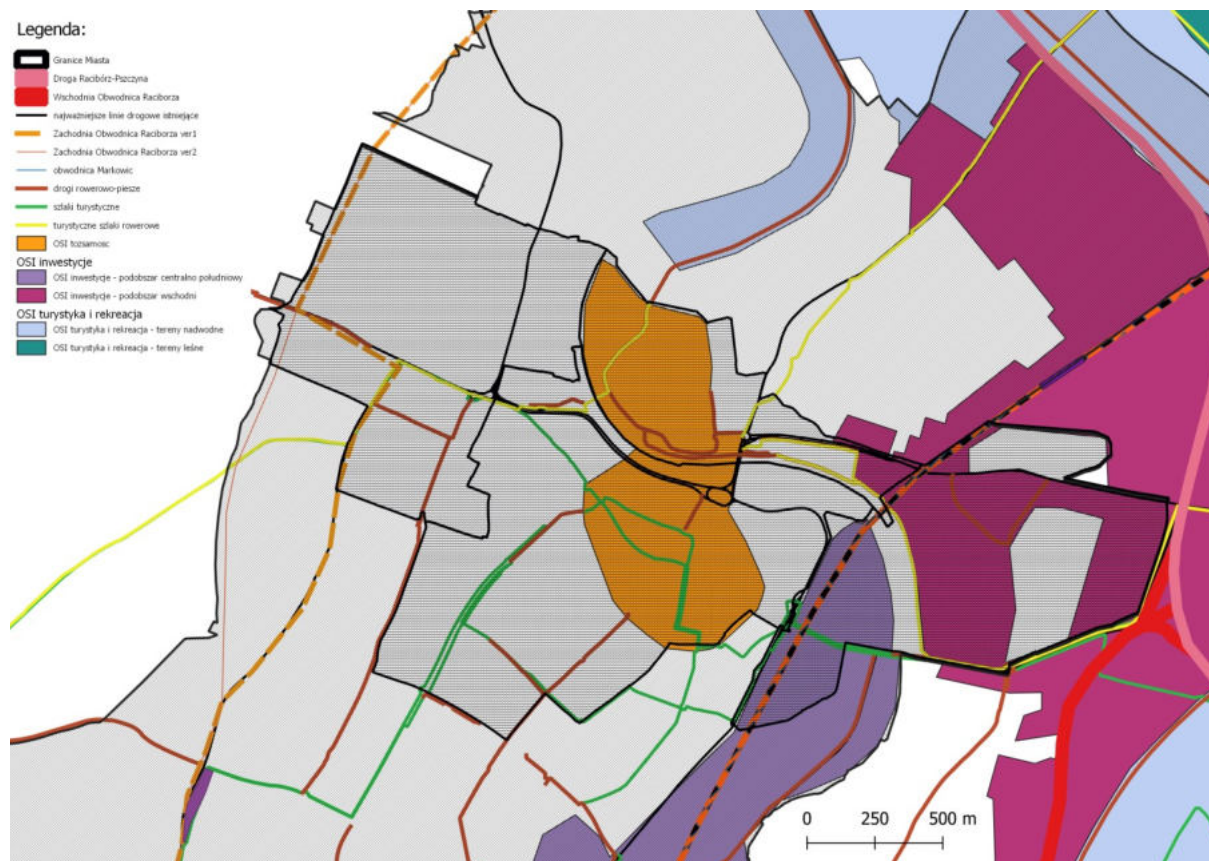
Rewitalizacja ma szczególne znaczenie dla jednej z głównych strategicznych zasad kształtowania przestrzeni Raciborza w perspektywie 2030 r. – wskazanych w Strategii Miasta. Dotyczy ona kształtowania terenów zabudowy mieszkaniowej śródmiejskiej, a określa kluczowe znaczenie zagęszczania nieciągłości zabudowy, utrzymywania standardu budownictwa wielorodzinnego i uruchamiania procesów rewitalizacyjnych. Równie istotne znaczenie mają jednak pozostałe zasady, w tym odnoszące się do dziedzictwa materialnego (dbałość o zachowanie układu urbanistycznego oraz estetyki śródmieścia), terenów zieleni śródmiejskiej (pielęgnowanie istniejących stref zakomponowanych, porządkowanie i rearanżowanie istniejących skwerów i zieleńców, wprowadzanie zieleni i wody w przestrzeń miejską), wykorzystania walorów Odry na odcinku śródmiejskim oraz rozwoju funkcji rekreacyjnej na przedmiotowych terenach (przy zachowaniu ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych, a także podstawowych funkcji), terenów sportu i rekreacji (zwiększanie funkcjonalności i dostępności istniejących kompleksów) czy infrastruktury liniowej (rozbudowa infrastruktury ruchu rowerowego). Zwraca się także uwagę na konieczność odpowiedniego sposobu zagospodarowywania terenów zabudowy mieszkaniowej o specyfice podmiejskiej (tak by uniknąć procesów regresji) oraz na monitorowanie sytuacji w firmach operujących na dużych terenach zlokalizowanych w mieście.

Dodatkowo wyróżniony w Strategii model struktury funkcjonalno przestrzennej wprost odnosi się do obszaru strategicznej interwencji (tzw. OSI, wskazane na rycinie 23.) o charakterze problemowym nazwanego „rewitalizacja”. Dokument uznaje za kluczowe wyprowadzanie tego obszaru ze stanu kryzysowego w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki.

Należy zaznaczyć, że obszar rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem OSI tożsamość (w którego skład wchodzi park kulturowy Stare Miasto w Raciborzu, Zamek Piastowski i Park Zamkowy, dla którego priorytetem jest rozwój funkcji związanych z turystyką, kulturą

i gastronomią) oraz OSI inwestycje (dla którego kluczowy jest rozwój funkcji biznesowych, prowadzący do dywersyfikacji struktury gospodarczej miasta).

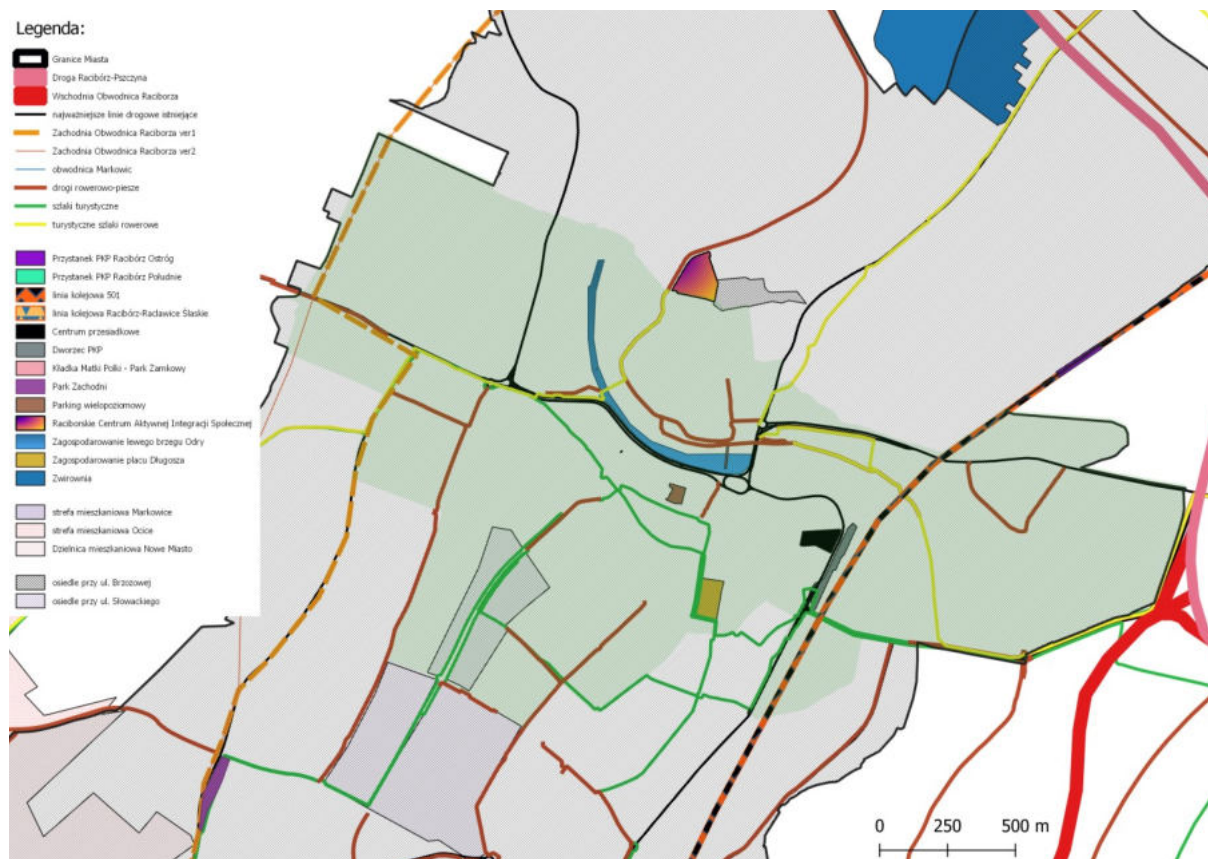
Rycina 23. Obszary strategicznej interwencji

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/ oraz <https://www.openstreetmap.org/>.

W perspektywie 2030 r. planowana lub przewidywana jest także realizacja co najmniej kilku kluczowych projektów [por. ryc. 24.], które wpłyną na zmiany zachowań przestrzennych dotyczących miasta (a więc i na możliwości rewitalizacji poszczególnych części miasta). Dla wydzielonego obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji znaczenie mają wszystkie z wymienionych w Strategii (szczególnie te o wymiarze ponadlokalnym, jak: przebudowa linii kolejowych nr 151 i 140 oraz budowa Drogi Racibórz-Pszczyna i Wschodniej Obwodnicy Raciborza, ale też lokalne – jak powstające strefy mieszkaniowe w Ocicach i Markowicach).

Rycina 24. Kluczowe projekty mające wpływ na zachowania przestrzenne

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem danych geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/ oraz <https://www.openstreetmap.org/>.

Największe jednak znaczenie dla procesów rewitalizacyjnych mają bezpośrednie inwestycje, których zamierza się dokonać w zakresie: rozwoju infrastruktury tras rowerowych, przebudowy dworca PKP, budowy Raciborskiego Centrum Aktywnej Integracji Społecznej (Iodowisko), zagospodarowania lewego brzozy Odry na odcinku śródmiejskim czy prac czynionych na obszarze po dawnej zwirowni. Na obszarze rewitalizacji zakłada się realizację: kładki pieszo-rowerowej pomiędzy pomnikiem Matki Polki a Parkiem Zamkowym, parkingu wielopoziomowego przy ul. Kowalskiej, centrum przesiadkowego w pobliżu dworca PKP, zagospodarowania placu Długosza.

2.3. Program Wspierania Przedsiębiorczości do roku 2027+

Program został przyjęty przez Radę Miasta w grudniu 2021 r. Jest on pierwszym dokumentem wykonawczym, którego metodykę opracowania i wdrażania dopasowano do postanowień Strategii rozwoju Miasta Racibórz do roku 2030 (przyjętej w 2021 r.).

Program skupia się na realizacji celu strategicznego 2. Strategii (Dynamika i zróżnicowanie życia gospodarczego w Raciborzu.). W konsekwencji służy realizacji następujących celów operacyjnych: CO 2.1. (Dobre warunki dla prowadzenia działalności usługowej i przemysłowej.), CO 2.2. (Oferta edukacyjna dostosowana do lokalnego rynku pracy.),

CO 2.3. (Zdywersyfikowana struktura gospodarcza.), CO 2.4. (Rozwinięte produkty turystyki krótkookresowej.) CO 2.5. (Atrakcyjne warunki dla nowych form wykonania pracy zarobkowej przez mieszkańców obszaru funkcjonalnego.). Dla poszczególnych celów operacyjnych i wynikających z nich kierunków działań przygotowano zestaw wskaźników do osiągnięcia.

Ponadto w Programie opisano miejski system zachęt dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz doprecyzowano następujące przedsięwzięcia strategiczne wynikające ze Strategii rozwoju Miasta Racibórz do roku 2030:

- Strefa inwestycyjna w obszarze oddziaływania drogi Racibórz-Pszczyna i Wschodniej Obwodnicy Raciborza.
- Oferta hal na wynajem pod działalność gospodarczą w ramach Raciborskiego Parku Przemysłowego.
- Odrzańska Droga Wodna (odcinek Koźle – Ostrawa) jako element kanału Odra – Dunaj.
- Tematyczne ścieżki kształcenia w PWSZ [obecnie ANS] dla obcokrajowców.
- Centrum Rozwoju Biznesu i Organizacji Pozarządowych.
- Stare Miasto – obszar przygotowany do obsługi grup turystycznych i turystów indywidualnych.
- Powołanie Lokalnej Organizacji Turystycznej Racibórz wraz z partnerami publicznymi i niepublicznymi.
- Weekendowa i wakacyjna turystyka aktywna w Raciborzu (szlak rekreacyjny Łęczczok – Arboretum Bramy Morawskiej – Brzezcie – Zbiornik Racibórz Dolny, szlak odrzański, szlaki rowerowe, wędkarstwo).
- Zagospodarowanie żwirowni.
- Strefa co-workingu na dworcu PKP.

2.4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Racibórz na lata 2007 – 2022

Dokument został przyjęty Uchwałą nr XXVII/375/2017 Rady Miasta Racibórz z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie zmiany Uchwały nr XIV/160/2007 Rady Miasta Racibórz z dnia 31 października 2007 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Racibórz na lata 2007-2022.

Głównym założeniem i misją dokumentu jest poprawa jakości życia oraz integracja lokalnej społeczności poprzez działania społeczne i kulturowe, a także rozwój materialnych warunków do życia. W Strategii wyznaczono cele szczegółowe obejmujące: pomoc społeczną, edukację (wzmocnienie potencjału placówek edukacyjnych), rynek pracy (stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób bezrobotnych i zagrożonych utratą pracy), pomoc osobom niepełnosprawnym poprzez tworzenie warunków do ich pełnego uczestnictwa w życiu

społecznym i zawodowym, zdrowie, wsparcie i aktywizację osób starszych, jakość życia (poprawę warunków zamieszkania, pracy i zamieszkania).

Z oceny stopnia realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Racibórz na lata 2007-2020, która została sporządzona na przełomie lat 2018 i 2019 wynikało, że głównymi problemami społecznymi w Raciborzu były: wysoki współczynnik emigracji ludzi młodych oraz brak odpowiednich form pomocy dla osób niepełnosprawnych. Starzejące się społeczeństwo Raciborza sprawia, że coraz większy odsetek stanowią seniorzy wymagający wsparcia ze strony osób trzecich (np. usługi opiekuńcze). Z kolei z ewaluacji innych programów wynika również, że problemem pozostaje zawieszenie działalności Poradni Profilaktyki i Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Raciborzu, z powodu nie otrzymania kontraktu w konkursie rozpisany przez NFZ na lata 2019-2023.

Do pozostałych dokumentów w zakresie polityki społecznej należą:

- Program Wspierania Rodziny dla Miasta Racibórz na lata 2020-2022 (Program ma na celu wypracowanie systemu wsparcia dążącego do poprawy jakości życia dziecka i rodziny m.in. poprzez propagowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny oraz zwiększenia liczby rodzin, które przezwyciężyły trudną sytuację życiową i nabyły zdolność do pełnienia funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Program jest dedykowany dzieciom, młodzieży oraz rodzinom dotkniętym różnymi dysfunkcjami, np. uzależnieniem, ubóstwem, przemocą, mających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.)
- Program „Rodzina+” (Głównym celem programu jest wsparcie rodzin wielodzietnych oraz rodzin zastępczych zamieszkujących Racibórz, poprzez zwiększanie możliwości zaspakajania potrzeb rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych.)
- Program „Senior 60+” (Program funkcjonuje od 2013 roku i ma na celu zwiększenie aktywności mieszkańców w wieku senioralnym poprzez stosowanie ulg na korzystanie z dóbr i usług oferowanych przez gminę i partnerów prywatnych.)
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023 (obligatoryjny).
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2025 (obligatoryjny).
- Program Współpracy Miasta Racibórz z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2023 (obligatoryjny, przyjmowany corocznie).

Z kolei z Raportu o stanie Miasta wynika, że Racibórz, poza przyjętymi dokumentami, przyznaje dotacje na realizację zadań publicznych będących w tematyce polityki społecznej (m.in. współpracuje ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Człowieka „Tęcza” w zakresie rozwiązywania problemu bezdomności).

2.5. Programy mieszkaniowe i infrastrukturalne

GPR powinien być spójny z dokumentami programowymi dotyczącymi: gospodarowania zasobami mieszkaniowymi, opieki nad zabytkami, zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, ochrony środowiska, w tym spraw związanych z usuwaniem azbestu i wdrażaniem zasad gospodarki niskoemisyjnej.

Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Racibórz na lata 2020-2024, przyjęty Uchwałą nr XIII/206/2019 Rady Miasta Racibórz z dnia 19 grudnia 2019 r.

W Programie przedstawiono m.in. analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali. Wskazuje się, że mieszkaniowy zasób gminy „...wymaga zdecydowanych działań remontowych, modernizacyjnych oraz wymiany zdekapitalizowanych składników zasobu na nowe”. (§ 6. 1. Programu). Podejmowane działania będą polegały zarówno na remontach i bieżących konserwacjach, na które gmina zamierza wydawać z budżetu miasta w każdym roku 2,9 mln. złotych, jak i na modernizacjach, na które gmina zamierza wydawać w poszczególnych latach obowiązywania programu od 3,9 do 5,5 mln. złotych. W zakresie modernizacji uznaje się za niezbędne:

- uzbrojenie wszystkich lokali mieszkalnych w zasobie w łazienki i wc,
- zmianę systemu grzewczego z piecowego węglowego lub nieefektywnego elektrycznego na centralne sieciowe, etażowe gazowe lub efektywne elektryczne we wszystkich lokalach zasobu,
- termomodernizację budynków w zakresie wymiany stolarki okiennej i drzwiowej oraz poprawienie parametrów przenikalności cieplnej przegród budowlanych w budynkach, w których jest to konieczne.

W programie zadeklarowano, że gmina będzie podejmowała starania o pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania na realizację wyżej wymienionych działań modernizacyjnych, a w przypadku pozyskania takich środków finansowych, plany modernizacyjne będą odpowiednio zmieniane.

Większość gminnych zasobów mieszkaniowych wymagających remontów i modernizacji jest zlokalizowana w obszarze rewitalizacji, dlatego planowane działania rewitalizacyjne powinny uwzględniać podnoszenie jakości zamieszkania, szczególnie poprzez poprawę standardu wyposażenia lokali, zmiany systemów ogrzewania, termomodernizację i poprawę estetyki zabudowy. Tego typu przedsięwzięcia powinny być powiązane z projektami, których celem jest przeciwdziałanie marginalizacji społecznej, tworzenie i wzmacnianie więzi sąsiedzkich oraz wykorzystanie lokalnych potencjałów.

Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Racibórz na lata 2021-2024,
przyjęty Uchwałą nr XLIII/626/2022 Rady Miasta Racibórz z dnia 27 kwietnia 2022 r.

W programie zawarto listę i charakterystykę wszystkich zasobów dziedzictwa kulturowego Raciborza. Wskazano przy tym na szanse i zagrożenia dla istniejących zabytków na terenie miasta, a także sformułowano cele strategiczne, priorytety i zadania programu opieki nad zabytkami. Wyróżniono następujące cele strategiczne:

1. Weryfikacja i bieżąca aktualizacja bazy danych.
2. Podnoszenie rangi szczególnych obiektów zabytkowych i krajobrazu kulturowego.
3. Ochrona zintegrowana uwzględniająca uwarunkowania ochrony zabytków i ochronę przyrody.
4. Rewitalizacja, rewaloryzacja, konserwacja i adaptacja obiektów zabytkowych, układów urbanistycznych.
5. Edukacja powszechna i podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie wartości dziedzictwa kulturowego.

W związku z powyższym, planowane działania rewitalizacyjne oprócz rewaloryzacji, konserwacji i adaptacji obiektów zabytkowych i układów urbanistycznych, powinny koncentrować się na podnoszeniu ich rangi poprzez tworzenie oferty kulturowej dla mieszkańców i turystów, a także na upowszechnianiu wiedzy. Przyczyni się to do podniesienia świadomości społeczeństwa w zakresie ich walorów oraz wartości historycznej i kulturowej.

W ramach celu strategicznego 4. w kontekście GPR szczególną uwagę należy zwrócić na priorytet: tworzenie parku kulturowego pod nazwą „Park Kulturowy Stare Miasto w Raciborzu w celu zintegrowanej ochrony wartości kulturowych i zabytkowych historycznego centrum miasta”. W obrębie starego miasta w Raciborzu korzystne jest przyjęcie uchwały o parku kulturowym z powodu możliwości uporządkowania przestrzeni i jej harmonizowania poprzez: likwidację banerów i reklam, ujednoczenie szyldów oraz witryn, ochronę elewacji zabytkowych budynków. Zakłada się, że starówka raciborska zyska dzięki temu na atrakcyjności turystycznej i odsłoni walory architektoniczne oraz historyczne.

Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Miasta Racibórz przyjęty Uchwałą nr IX/146/2019 Rady Miasta Racibórz z dnia 28 sierpnia 2019 r.

W kontekście planowanych działań rewitalizacyjnych należy uwzględnić zawarte w planie zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego zapisy dotyczące: zapewnienia odpowiedniej dostępności do obiektów użyteczności publicznej, poprawy dostępności osób o ograniczonej sprawności ruchowej do systemu transportu zbiorowego, poprawy bezpieczeństwa ruchu oraz bezpieczeństwa na przystankach.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2020-2023 wraz z perspektywą do roku 2027 przyjęty został Uchwałą nr XXIII/318/2020 Rady Miasta Racibórz z dnia 30 września 2020 r.

Cele i działania rewitalizacyjne powinny być spójne z celami w zakresie ochrony środowiska. Na obszarze rewitalizacji szczególną uwagę należy zwrócić na:

- poprawę jakości powietrza, poprzez m.in.: ograniczanie niskiej emisji, ograniczanie negatywnego wpływu transportu na jakość powietrza, redukcję emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego;
- poprawę efektywności energetycznej, poprzez m.in.: działania termomodernizacyjne, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, wymianę oświetlenia ulicznego na energooszczędne;
- poprawę i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska poprzez m.in.: ograniczenie wpływu hałasu przemysłowego, przestrzeganie zasad strefowania, wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego;
- gospodarkę odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów poprzez m.in. minimalizację wytwarzania odpadów i recykling;
- gospodarkę wodno-ściekową, poprzez m.in.: przebudowanie sieci wodociągowej ze względu na stare sieci oraz dużą awaryjność.

GPR uwzględnia również zapisy dwóch dokumentów istotnych w kontekście przedsięwzięć dotyczących budynków mieszkalnych oraz obiektów użyteczności publicznej. Są to: **Program ograniczenia niskiej emisji w mieście Racibórz na lata 2023-2028** przyjęty Uchwałą nr XLIX/701/2022 Rady Miasta Racibórz z dnia 26 października 2022 r. oraz **Program usuwania azbestu z terenu miasta Racibórz** zaktualizowany Uchwałą nr XLII/598/2022 Rady Miasta Racibórz z dnia 30 marca 2022 r. Działania rewitalizacyjne powinny uwzględniać cele związane z ograniczaniem niskiej emisji oraz likwidacją azbestu.

3. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

W 2030 roku obszar, który w pierwszej kolejności został w Raciborzu poddany rewitalizacji jest atrakcyjną, estetyczną i bezpieczną częścią miasta, z której korzystają mieszkańcy oraz przyjezdni. Wypełniony jest on ofertą usługową różnych kategorii, budującą atrakcyjność miasta w regionie. Przyjazność tego miejsca wynika nie tylko z jego harmonijnego rozwoju, ale również z ograniczenia barier, w tym architektonicznych, utrudniających dostęp do przestrzeni publicznych oraz innych ważnych obiektów.

Rozwiązania wprowadzone w Raciborzu bazują na dobrych wzorcach w zakresie współzarządzania przestrzeniami publicznymi oraz tworzenia użytecznych, zapewniających dobrostan mieszkańców i odwiedzających rozwiązań miejskich dotyczących: lokalnej polityki mieszkaniowej, poruszania się po mieście, zagospodarowania terenów zielonych, wykorzystania dziedzictwa oraz spędzania czasu wolnego i rozwoju sektora usług.

Obszar Starego Miasta i Zamku Piastowskiego cechuje wysokiej jakości oferta kulturalna i spędzania wolnego czasu dla różnych grup społecznych. Jest to reprezentacyjna przestrzeń publiczna miasta i subregionu zachodniego województwa śląskiego. Dynamika aktywności w tym miejscu sprawia, że lokale użytkowe zagospodarowane są na funkcje gospodarcze i społeczne, a lokale mieszkaniowe osiągają wysoką wartość na rynku nieruchomości.

Osiedla mieszkaniowe są przykładem miejsc wysokiej jakości zamieszkania na obszarach o intensywnej zabudowie. Pod względem architektonicznym, ale też usługowym odpowiadają na potrzeby starzejącego się społeczeństwa. Jednocześnie stanowią atrakcyjne miejsce pierwszego zamieszkania dla młodych rodzin z dziećmi. Na osiedlach funkcjonują zorganizowane i nieformalne miejsca spotkań i rekreacji, zapewniające integrację, w tym międzypokoleniową. Mieszkańcy cechują się coraz większą świadomością ekologiczną. Równoważenie mobilności w układzie całego Raciborza, pozwala odciążać przestrzenie wewnętrzne od nadmiernej liczby samochodów.

Na terenach starej zabudowy mieszkaniowej odtworzono jej walory użytkowe i znacząco poprawiono standard zamieszkania. Prowadząc remonty i modernizacje doprowadzono do zagospodarowania pustostanów mieszkaniowych. W kompleksowy sposób urządzono podwórka, przywracając ich rolę jako miejsc integracji społecznej. Dzięki temu ożywiono rynek nieruchomości na terenie Starej Wsi i Małej Płoni. W ślad za tym zwiększyła się aktywność małego biznesu w tych częściach miasta.

Tereny usługowe i przemysłowe na obszarze rewitalizacji są przyjazne środowisku i gwarantują atrakcyjne miejsca pracy mieszkańcom Raciborza oraz okolicznych miejscowości. Stanowią podstawę zdywersyfikowanej działalności gospodarczej miasta, opartej o lokalny potencjał małych i średnich przedsiębiorstw.

Łącznikiem powyższych typów przestrzeni na zrewitalizowanym obszarze jest wysoko rozwinięta błękitno-zielona infrastruktura. Śródmiejska część Raciborza jest zwrócona ku rzece i – dzięki wykorzystaniu starych skwerów i parków, jak też nowych nasadzeń – wpasowuje się w ideę zielonej akupunktury. Woda i zieleń w mieście są wizytówką Raciborza oraz ważnym atutem stanowiącym o jakości życia dla jego mieszkańców.

4. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Strukturę celów rewitalizacji Raciborza oraz powiązanych z nią kierunków działań opracowano wykorzystując:

- postanowienia Strategii rozwoju Miasta Racibórz do roku 2030 (w tym uwzględniając zagadnienia wprost wskazane do realizacji w ramach GPR);
- wnioski z pogłębionej diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji;
- uwagi zgłaszane w procesie partycypacji społecznej;
- wytyczne dotyczące kompleksowości i komplementarności postanowień GPR wskazane w Zasadach realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 wydanych przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej (2022 r.).

Cele rewitalizacji wyrażają ambicje wspólnoty samorządowej Raciborza związane z eliminacją lub ograniczeniem negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji. W niniejszym GPR wyznacza się pięć celów rewitalizacji Raciborza:

1. Włączenie społeczne i integracja mieszkańców.

Odnoszący się do kwestii zapobiegania wszelkim formom wykluczenia i obniżenia uczestnictwa w życiu publicznym spowodowanym: niskim poziomem kapitału społecznego, słabym wykształceniem, ubóstwem, niedopasowaniami na rynku pracy, środowiskami patologicznymi itp.

2. Prężna gospodarka lokalna.

Dotyczący promocji przedsiębiorczości i zapewnienia dobrych warunków do funkcjonowania i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw.

3. Dobrostan środowiskowy.

Obejmujący niwelowanie negatywnych czynników w zakresie: czystości powietrza, poziomu hałasu, temperatury na terenach zurbanizowanych oraz zagospodarowania odpadów – dla zachowania bezpieczeństwa zdrowia i życia mieszkańców oraz zapewnienia dobrego stanu środowiska w długim okresie czasu.

4. Inkluzyjne rozwiązania przestrzenno-funkcjonalne.

Odnoszące się do projektowania uniwersalnego i modernizacji układu przestrzenno-funkcjonalnego miasta na rzecz powszechnego dostępu do podstawowych usług.

5. Zmodernizowane obiekty podnoszące jakość życia i prowadzenia biznesu.

Zakładający postępującą modernizację obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz tworzenie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Dla każdego z celów ustanawia się kierunki działań wskazane w tabeli nr 4, poniżej. Opomiarowanie realizacji celów rewitalizacji i kierunków działań prowadzone będzie na poziomie wskaźników produktu i rezultatu wylistowanych w rozdziale IX.

Tabela 4. Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych

Cele rewitalizacji	Kierunki działań rewitalizacyjnych	Realizuje cel strategiczny Raciborza*
1. Włączenie społeczne i integracja mieszkańców	1.1. Wspieranie rozwoju kadry oraz oferty zajęć dodatkowych w systemie edukacji szkolnej i pozaformalnej. 1.2. Tworzenie i współtworzenie wydarzeń skierowanych do rodzin, uwzględniających potrzeby różnych pokoleń. 1.3. Realizowanie projektów i organizowanie imprez z udziałem lokalnej społeczności na obszarze śródmiejskim i w dzielnicach podmiejskich. 1.4. Uatrakcyjnianie oferty Raciborskiego Centrum Kultury, Młodzieżowego Domu Kultury, Muzeum, Biblioteki oraz Arboretum Bramy Morawskiej. 1.5. Rozbudowa infrastruktury sportu i rekreacji. 1.6. Aktywizacja rodzin dysfunkcyjnych i z problemami alkoholowymi. 1.7. Organizowanie i tworzenie warunków do realizacji przedsięwzięć ukierunkowanych na włączenie społeczne grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem na różnym tle.	1, 5
2. Prężna gospodarka lokalna.	2.1. Tworzenie warunków do rozwoju działalności biznesowej, głównie handlowej i usługowej, w parterowych częściach istniejącej zabudowy. 2.2. Projektowanie uwzględniające ożywienie ruchu pieszego i rowerowego wzdłuż potencjalnych lokalizacji handlowych i usługowych. 2.3. Przyciąganie inwestycji, w tym ukierunkowanych na	2, 4

Cele rewitalizacji	Kierunki działań rewitalizacyjnych	Realizuje cel strategiczny Raciborza*
	<p>ponowne zagospodarowanie terenów przemysłowych.</p> <p>2.4. Tworzenie i promowanie rocznego planu wydarzeń dla obszaru Starego Miasta i Zamku Piastowskiego.</p> <p>2.5. Tworzenie szlaków śródmiejskich i organizowanie wydarzeń tematycznych (np. gier miejskich).</p> <p>2.6. Rozwijanie infrastruktury turystycznej w powiązaniu z infrastrukturą turystyczną Krainy Górnej Odry i Bramy Morawskiej.</p>	
3. Dobrostan środowiskowy.	<p>3.1. Termomodernizacja budynków.</p> <p>3.2. Likwidacja źródeł niskiej emisji.</p> <p>3.3. Równoważenie mobilności na obszarze śródmiejskim.</p> <p>3.4. Organizowanie i tworzenie warunków do realizacji powszechnej edukacji ekologicznej.</p> <p>3.5. Odnawianie istniejących skwerów i tworzenie nowych obszarów zieleni śródmiejskiej oraz parków.</p> <p>3.6. Kreowanie przestrzeni publicznych z dużym udziałem zieleni i wody jako obiektów zwiększających adaptacyjność miasta do zmian klimatu.</p> <p>3.7. Tworzenie naturalnych placów zabaw.</p> <p>3.8. Dbanie o czystość i estetykę miasta.</p>	3, 4
4. Inkluzyjne rozwiązania przestrzenno-funkcjonalne.	<p>4.1. Dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do standardów przewidzianych dla osób ze szczególnymi potrzebami.</p> <p>4.2. Rewitalizowanie osiedli i kwartałów zabudowy, ze szczególnym uwzględnieniem ulic wjazdowych do miasta, przez tworzenie przyjaznych i dostępnych przestrzeni aktywności i integracji społecznej – skwerów i podwórek.</p> <p>4.3. Inicjowanie wzajemnej współpracy zarządców mieszkaniowych nieruchomości wielorodzinnych i realizacji wspólnych projektów, w tym z właścicielami nieruchomości prywatnych.</p> <p>4.4. Ochrona dziedzictwa urbanistycznego miasta przy zachowaniu funkcji reprezentacyjnych Starego Miasta.</p> <p>4.5. Kontynuacja zagospodarowania rekreacyjnego terenów</p>	4

Cele rewitalizacji	Kierunki działań rewitalizacyjnych	Realizuje cel strategiczny Raciborza*
	<p>nad Odrą oraz ich bezpieczne skomunikowanie piesze i rowerowe.</p> <p>4.6. Rozbudowa systemu monitoringu miejskiego.</p> <p>4.7. Przeciwdziałanie tworzeniu się niebezpiecznych enklaw i miejsc w przestrzeni miasta.</p>	
<p>5. Zmodernizowane obiekty podnoszące jakość życia i prowadzenia biznesu.</p>	<p>5.1. Poprawa standardu komunalnego zasobu mieszkaniowego.</p> <p>5.2. Rozbudowa komunalnego zasobu mieszkaniowego.</p> <p>5.3. Tworzenie warunków do komercyjnego oraz spółdzielczego inwestowania w istniejącą i nowopowstającą wielorodzinną zabudowę mieszkaniową.</p> <p>5.4. Modernizacja obiektów publicznych, zwiększająca energooszczędność oraz przyjazność miejsca dla użytkowników.</p> <p>5.5. Animowanie ponownego zagospodarowania lub likwidacji „antywizytówek” miasta przy głównych drogach dojazdowych oraz na terenie Starego Miasta.</p>	<p>1, 4</p>

Źródło: opracowanie własne

* Cele strategiczne Strategii rozwoju Miasta Racibórz do roku 2030:

1. Atrakcyjność Raciborza jako miejsca zamieszkania i spędzania wolnego czasu.
2. Dynamika i zróżnicowanie życia gospodarczego w Raciborzu.
3. Aktywność Raciborza wobec wyzwań ekologicznych
4. Ład przestrzenny w Raciborzu.
5. Sprawne i efektywne zarządzanie Raciborzem przy współudziale jego interesariuszy.

5. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Pulę planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych opracowano i uzgodniono w wyniku prac o charakterze partycypacyjnym. Przedsięwzięcia podzielono na dwie listy. **Listę A – działania o charakterze kluczowym**, o wysokim prawdopodobieństwie realizacji, za których wykonanie odpowiedzialne są głównie jednostki publiczne podległe władzom miejskim; oraz **listę B – innych działań**, za których wykonanie odpowiedzialne jest szerokie grono interesariuszy rewitalizacji Raciborza. Scharakteryzowano również pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne (rozdział VI).

W ramach list A i B projekty przedsięwzięć podzielono na trzy kategorie uwzględniając kryterium przestrzenne:

- **Przedsięwzięcia z obszaru rewitalizacji** – przedsięwzięcia realizowane na obszarze rewitalizacji, realizujące cele rewitalizacji. Zostały one wyróżnione w tabelach nr 5 i nr 6 kolorem niebieskim.
- **Przedsięwzięcia ogólnomiejskie** – przedsięwzięcia realizujące cele rewitalizacji, które mogą być wdrażane na terenie całego miasta, jednak ze szczególnym uwzględnieniem obszaru rewitalizacji. Są one przedsięwzięciami społecznymi, przedsięwzięciami poprawiającymi efektywność energetyczną zasobów mieszkaniowych lub przedsięwzięciami związanymi z modernizacją infrastruktury sieciowej przebiegającej przez różne części miasta. Przedsięwzięcia ogólnomiejskie zostały wyróżnione w tabelach nr 5 i nr 6 kolorem pomarańczowym.
- **Przedsięwzięcia spoza obszaru rewitalizacji** – przedsięwzięcia położone poza obszarem rewitalizacji, ale realizujące cele rewitalizacji, mające pozytywny wpływ na obszar rewitalizacji oraz dedykowane wymagającym wsparcia grupom społecznym zamieszkującym obszar rewitalizacji. Są one bardzo często zlokalizowane w obszarze zdegradowanym w miejscach bezpośrednio sąsiadujących z obszarem rewitalizacji. Przedsięwzięcia spoza obszaru rewitalizacji zostały wyróżnione w tabelach nr 5 i nr 6 kolorem zielonym.

Tabela 5. Lista A - Przedsięwzięcia o charakterze kluczowym dla rewitalizacji Raciborza

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A01	Miasto bez barier – poprawa dostępności	Miasto Racibórz	Cały obszar miasta, w szczególności obszar rewitalizacji	<p>Cel: Poprawa dostępności do budynków dla osób niepełnosprawnych i z ograniczoną sprawnością.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlikwidowanie zbyt wysokich krawężników na przejściach przez ulicę, • stworzenie podjazdów dla wózków inwalidzkich oraz dla matek z dziećmi w wózkach, • modernizacja ławek ulicznych poprzez m.in. zamontowanie uchwytów ułatwiających wstawanie • w głównych ciągach ulicznych postawienie ławek, które umożliwią osobom starszym kilkuminutowy odpoczynek, • czytelne rozkłady jazdy na przystankach autobusowych, • zapewnienie dostępności w budynkach, w których świadczone są usługi publiczne, • zwiększona liczba toalet publicznych. 	2023-2030	5 000 000	<p>Realizuje cel 4.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 4 wskazano w rozdziale X.</p>	Likwidacja barier architektonicznych, poprawa dostępności komunikacyjnej oraz udogodnienia związane z korzystaniem z obiektów użyteczności publicznej.
A02	Lokomotywa rozwoju – zagospodarowanie przestrzeni dworca PKP w Raciborzu	Miasto Racibórz Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Ryszarda Kincla w Raciborzu	Dworzec PKP, Plac Dworcowy, ul. Mickiewicza	<p>Cel: Stworzenie miejsca aktywności obywatelskiej, biznesowej i publicznej, które będzie sprzyjać partycypacyjnemu zarządzaniu miastem i kreowaniu innowacji społecznych oraz inicjatyw biznesowych.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Stacja Młodych</i> – filia biblioteki na powierzchni: 150 - 250 m², stworzenie małej sceny w celu 	2023-2030	1 500 000	<p>Realizuje cele 1,2,4.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celów 1,2,4 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				<p>organizacji koncertów i spotkań, klub filmowy, książki i czasopisma młodzieżowe, playstation, piłkarzyki, bilard, gry planszowe,</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Urban Lab</i> – miejsce łączące interesariuszy Raciborza: mieszkańców, organizacje społeczne, przedsiębiorców, władze publiczne i instytucje nauki. Działania obejmujące m.in.: doradztwo w zakresie zakładania i prowadzenia firmy, pozyskiwanie funduszy, spotkania sieciujące, business stand-up, szkolenia, wydarzenia otwarte dotyczące rozwoju miasta w wielu wymiarach: społecznym, gospodarczym, kulturalnym, transportowym itp., wsparcie procesów konsultacyjnych, wsparcie budżetu obywatelskiego, • przygotowanie przestrzeni komercyjnych, • zagospodarowania przestrzeni wokół dworca PKP. 				infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
A03	Zwiększenie roli kultury i turystyki w rozwoju subregionalnym poprzez ekspozycję średniowiecznych murów miejskich w Raciborzu	Miasto Racibórz	Teren wokół dawnego średniowiecznego założenia miejskiego, wzdłuż dawnych murów miejskich przy ulicach: Podwałe, Drzymały, Wojska Polskiego, Gimnazjalna, Chopina, Rynek i Plac Targowy Pozostałości średniowiecznych	<p>Cel: Rewitalizacja średniowiecznych fortyfikacji miejskich z utworzeniem ścieżki rekreacyjno-dydaktycznej oraz podniesienie świadomości mieszkańców i turystów odnośnie dziedzictwa kulturowego.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie dokumentacji projektowej, • przygotowanie programu prac konserwatorskich dla zachowanych fragmentów fortyfikacji i utworzenie programu zagospodarowania baszty dla celów ekspozycyjnych, • konserwacja z czyszczeniem, uzupełnieniem cegieł, osuszaniem i impregnacją zachowanych 	2023-2025	4 000 000	Realizuje cel 2. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 2 wskazano w rozdziale X.	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
			fortyfikacji, w tym: mur przy ul. Drzymały, mur przylegający do baszty przy ul. Basztowej, podziemny oraz odkryty fragment muru w piwnicy Raciborskiego Centrum Kultury przy ul. Chopina 21	<p>fragmentów murów, według zaleceń Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,</p> <ul style="list-style-type: none"> wytyczenie ścieżek wzdłuż murów i zagospodarowanie zieleni z wykorzystaniem istniejącego drzewostanu, z zastosowaniem roślin kwitnących w różnych porach roku a także m.in. różaneczników (w ramach raciborskiego szlaku azalii i różaneczników), budowa obiektów małej architektury, które zachęcą mieszkańców do relaksu wzdłuż szlaku, zagospodarowanie Baszty na cele wystawiennicze, urządzenie w Baszcie ekspozycji o średniowiecznym Raciborzu, oświetlenie murów na całej długości, po zewnętrznej jak i wewnętrznej stronie światłem zalewowym, zaznaczenie w bruku na Starym Mieście miejsc, gdzie podczas badań archeologicznych zostały odkryte fragmenty murów, baszt i bram miejskich, konserwacja i wyeksponowanie odkrytego muru w podziemiach Raciborskiego Centrum Kultury. 				z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
A04	Dni Raciborza	Miasto Racibórz	Wybrane miejsca w obszarze rewitalizacji	<p>Cel: Promocja miasta Racibórz oraz tworzenie oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców i turystów.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> realizacja cyklicznego przedsięwzięcia odbywającego się pod koniec II kwartału każdego roku, ukazanie nietypowych miejsc w Raciborzu w sposób 	2023-2030	3 200 000	Realizuje cel 2. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 2 wskazano w rozdziale X.	Wydarzenia w ramach Dni Raciborza będą realizowane w miejscach i obiektach zapewniających dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				<p>ciekawy i intrygujący,</p> <ul style="list-style-type: none"> projekt zakłada kontynuację podejmowanych działań i dalszą ekspansję w kierunku rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi, a także ukazanie Raciborza jako miejsca, w którym typowe zabudowania, zaułki, uliczki zamieniają się w salę koncertową, kinową czy scenę teatralną. 				
A05	Wspieranie zrównoważonej turystyki poprzez budowę i oznakowanie ścieżki rowerowej „Szlak Arcybiskupa Gawliny”	Miasto Racibórz	Całe miasto, w szczególności obszar rewitalizacji	<p>Cel: Połączenie szlakiem rowerowym miejsc związanych z życiem i działalnością Arcybiskupa, Biskupa Polowego Wojska Polskiego Józefa Feliksa Gawliny. Odcinek skomunikuje Racibórz z trasami rowerowymi w sąsiednich gminach pozwalając dotrzeć do atrakcji turystycznych regionu w tym do Zamku w Sławikowie oraz Pałacu w Krowiarkach. Szlak będzie stanowił połączenie z trasą rowerową biegnącą przez Racibórz z Katowic do przejścia granicznego w Pietrowicach Wielkich.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> wytyczenie i oznakowanie trasy rowerowej „Szlak Arcybiskupa Gawliny” wraz z budową 2 km odcinka obejmującego ul. Gamowską (pomiędzy Szpitalem Rejonowym w Raciborzu a granicą Gminy Rudnik), oznakowanie całego odcinka trasy. 	2023-2025	3 000 000	<p>Realizuje cel 4.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 4 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
A06	Poprawa efektywności energetycznej zasobu	Miejski Zarząd Budynków w Raciborzu	Budynki mieszkalne: Głubczycka 25-27, Głubczycka 37,	<p>Cel: Termomodernizacja ze zmianą systemu grzewczego celem poprawy efektywności energetycznej oraz</p>	2023-2030	18 000 000	<p>Realizuje cel 3.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	mieszkaniowego Miasta Racibórz - etap I		Rybnicka 6, Rybnicka 22, Rybnicka 27, Pszczyńska 1-2, Pszczyńska 3, Pszczyńska 4-5, Stalmacha 12a-12b, Rzemieślnicza 8, Mysłowicka 1a-1b, Hulczyńska 177, Zacisza 5, Kanałowa 24.	poprawy estetyki budynków. Zadania: <ul style="list-style-type: none"> ocieplenie ścian zewnętrznych budynków, ocieplenie stropów i dachów, osuszenie ścian, naprawa balkonów i zmniejszenie wpływu mostków termicznych, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej na stolarkę o lepszym współczynniku przenikania ciepła, zmiana systemu grzewczego z węglowego na etażowe gazowe lub miejskie z sieci, remont klatek schodowych, piwnic, remont dojść do budynków, wymiana instalacji wod.-kan., wymiana instalacji elektrycznych, zagospodarowanie terenów wokół budynków, wyposażenie mieszkań w toalety – w budynkach, gdzie toalety znajdują się na klatkach schodowych, przekazanie informacji o planowanych inwestycjach Miejskiego Zarządu Budynków właścicielom sąsiednich nieruchomości. 			w odniesieniu do celu 3 wskazano w rozdziale X.	potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
A07	Zwiększenie efektywności energetycznej budynków Muzeum w Raciborzu	Muzeum w Raciborzu	Budynki przy ulicach: Chopina 12 i Rzeźniczej 15	Cel: Termomodernizacja ze zmianą systemu grzewczego celem poprawy efektywności energetycznej oraz poprawy estetyki budynków. Zadania: Budynek przy ul. Chopina 12: <ul style="list-style-type: none"> wymiana okien (uzysk ekologiczny 5-10%), ocieplenie poddasza (uzysk ekologiczny 20-30%), 	2023-2025	1 017 000	Realizuje cel 3. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 3 wskazano w rozdziale X.	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez instalację oświetlenia

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				<ul style="list-style-type: none"> wymiana tradycyjnego oświetlenia na oświetlenie ledowe (uzysk ekologiczny 40-50%). <p>Budynek przy ul. Rzeźniczej 15:</p> <ul style="list-style-type: none"> montaż na dachu 39 modułów fotowoltaicznych o łącznej mocy 17,5 kWp (kilo watt peak) dające roczną produkcję 19 MWh, system zasilania energią wyprodukowaną przez panele położone na dachach dwóch budynków tj. budynku przy ul. Rzeźniczej 15 oraz budynku przy ul. Chopina 12 (budynki stykają się narożami). 				dostosowanego do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
A08	Rewitalizacja podwórek w Raciborzu	Miasto Racibórz Miejski Zarząd Budynków w Raciborzu	Cały obszar miasta w szczególności obszar rewitalizacji	<p>Cel: Opracowanie i realizacja kompelsowego programu rewitalizacji podwórek i przestrzeni wewnątrzsiedlowych.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> stworzenie łatwego dostępu do budynków dla osób niepełnosprawnych i z ograniczoną sprawnościami, tworzenie miejsc wypoczynku, nasadzenia, zazielenienie przestrzeni, tworzenie ciągów pieszych i miejsc parkingowych poprzez utwardzenia terenu, montaż urządzeń małej architektury: ławek, stojaków na rowery, koszy na śmieci. 	2023-2030	2 000 000	Realizuje cel 4. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 4 wskazano w rozdziale X.	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
A09	Rewitalizacja Parku	Miasto Racibórz	Park im. Miasta Roth	Cel:	2023-2030	6 500 000	Realizuje cel 3.	Zasada

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	im. Miasta Roth			<p>Rewitalizacja terenów zielonych oraz stworzenie miejsca spędzania wolnego czasu i rekreacji, przystosowanego dla osób z ograniczeniami ruchowymi oraz innymi rodzajami niepełnosprawności.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa muszli koncertowej obejmująca: budowę pomieszczeń zaplecza, budowę nowego dachu nad sceną, powiększenie światła sceny, wykonanie nowej elewacji, przyjęcie rozwiązań technicznych dla zwiększenia liczby dostępnych miejsc siedzących dla widzów, • budowa studni głębinowej na terenie parku, która będzie służyć zasilaniu stawu, • rewitalizacja stawu obejmująca następujące zadania: oczyszczenie stawu, wykonanie pogłębienia dna, umocnienie brzegów, wymiana urządzeń służących opróżnianiu stawu z wody, montaż nowej fontanny, nasadzenia roślinności wodnej, przywrócenia efektu płynącej wody w korycie strumyka, • remonty alejek spacerowych, • modernizacja placu zabaw i siłowni plenerowej, • remont obiektu starych szaletów, • montaż sieci monitoringu wizyjnego na terenie parku, • montaż punktów świetlnych, • realizacja wydarzeń kulturalnych, • inicjatywy społeczne aktywizujące mieszkańców. 			Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 3 wskazano w rozdziale X.	niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
A10	Nowe Ogrody	Miasto Racibórz	ul. Królewska,	Cel:	2023-2026	10 000 000	Realizuje cel 3.	Zasada

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Jordanowskie		ul. Książęca, ul. Warszawska, ul. Jana Pawła II.	Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni przeznaczonej na rekreację i wypoczynek oraz inne aktywności społeczne. Działania: <ul style="list-style-type: none"> • pakiet zadań „Zielone Płuca Ostroga”, • nasadzenia zieleni, • budowa urządzeń małej architektury, • budowa placów zabaw, • budowa siłowni, • budowa wybiegów dla psów, • tworzenie nawierzchni utwardzonych pod alejkami i urządzeniami rekreacyjno-zabawowymi. 			Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 3 wskazano w rozdziale X.	niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
A11	Przebudowa płyty Rynku wraz z terenami przyległymi	Miasto Racibórz	Rynek w Raciborzu, skwer teren gminy przy kościele pw. WNMP, Plac Dominikański, początkowe fragmenty ulic dochodzących do rynku.	Cel: Stworzenie funkcjonalnej pod względem użytkowym i kompozycyjnym strefy publicznej Raciborskiego Starego Miasta. Przebudowa pozwoli podkreślić potencjał i atrakcyjność Rynku jako miejsca organizacji wydarzeń kulturalnych, integracji mieszkańców oraz wizyt turystów. Zadania: <ul style="list-style-type: none"> • ogłoszenie konkursu urbanistyczno-architektonicznego dotyczącego przebudowy Rynku, • wybór koncepcji urbanistyczno-architektonicznej • wymiana sieci wodno-kanalizacyjnej, gazowej 	2023-2026	14 800 000	Realizuje cel 4. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 4 wskazano w rozdziale X.	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				<p>i elektrycznej w obrębie Rynku,</p> <ul style="list-style-type: none"> poprawa estetyki budynków okalających płytę Rynku, organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych, społecznych, edukacyjnych skierowanych do mieszkańców i turystów. 				wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
A12	Zagospodarowanie terenów nadodrzańskich	Miasto Racibórz	Tereny wzdłuż Odry	<p>Cel: Podniesienie atrakcyjności terenów nadodrzańskich poprzez zwiększenie funkcjonalności obszaru oraz ożywienie społeczno-kulturalne.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> budowa kładki pieszo-rowerowej rozwiązującej problem przeprawy w wąskim gardle na moście zamkowym przez rzekę Odre, stworzenie strefy rekreacyjnej na lewym brzegu bulwarów nadodrzańskich, uporządkowanie terenu oraz w razie uzyskania zgody PGWWP (właściciela terenu), stworzenie ogrodu sensorycznego, miejsc odpoczynku w postaci ławek i leżaków parkowych, koszy na odpadki oraz poprawę estetyki szaty roślinnej niniejszego terenu, stojaki rowerowe z uwagi na dostępność w bliskiej odległości ścieżek rowerowych, budowa infrastruktury oświetlenia wzdłuż ścieżek oraz remont byłych toalet zlokalizowanych tuż przy moście Zamkowym (po stronie pomnika Matki Polki). Odnowa placu przy pomniku Matki Polki 	2023-2026	14 000 000	<p>Realizuje cel 2.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 2 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A13	Cykl wydarzeń na bulwarach nadodrzańskich	Miasto Racibórz	Bulwary nadodrzańskie	<p>Cel: Wzbogacenie oferty bulwarów nadodrzańskich o przedsięwzięcia kulturalne, sportowe i rekreacyjne. Działania te wpisują się w nowo powstałą markę turystyczną województwa śląskiego - Kraina Górnej Odry.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> organizacja przez cały rok imprez plenerowych w których mogą wziąć udział całe rodziny m.in. spływy kajakowe, zawody sportowe, koncerty, zabawy dla dzieci itp., organizacja wystaw i działań promocyjnych przez przedsiębiorców, organizacja wydarzeń edukacyjnych. 	2023-2030	4 000 000	<p>Realizuje cel 2.</p> <p>Pożądanе rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 2 wskazano w rozdziale X.</p>	Wydarzenia będą realizowane w miejscach zapewniających dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.
A14	Zwiększenie efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynku Domu Kultury „Strzecha” w Raciborzu wraz z adaptacją ogrodu i stworzeniem strefy odpoczynku	Miasto Racibórz Raciborskie Centrum Kultury	Dom Kultury „Strzecha” ul. ks. Józefa Londzina 38	<p>Cel: Modernizacja budynku Domu Kultury „Strzecha”.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> termomodernizacja budynku, wymiana stolarki okiennie-drzwiowej wraz z wymianą bramy do rampy wyładunkowej, remont i docieplenie stropodachu oraz pozostałej części dachu, instalacja przeciwwilgociowa, prace renowacyjne w pomieszczeniach budynku, renowacja sanitariatów wraz z sanitariatem dla osób niepełnosprawnych, remont instalacji elektrycznej oraz wymiana oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego na 	2023-2030	12 000 000	<p>Realizuje cele 4 i 5.</p> <p>Pożądanе rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celów 4 i 5 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności,

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				<p>energooszczędne,</p> <ul style="list-style-type: none"> • remont instalacji wodno-kanalizacyjnej, przeciwpożarowej oraz telefoniczno-internetowej, • renowacja (w tym osuszenie, zaizolowanie) ścian zewnętrznych i wewnętrznych części piwnicznej budynku, • remont parkingu przy budynku Domu Kultury, • stworzenie strefy odpoczynku, strefy parkowania na obecnie terenie częściowo zielonym, zadrzewionym, a częściowo utwardzonym kostką betonową oraz lastryko, • wykonanie placu zabaw wraz ze ścieżkami dla pieszych, urządzenie miejsc odpoczynkowych z meblami miejskimi, • renowacja elementów architektury drewnianej znajdującej się na terenie zielonym oraz wymiana ogrodzenia całego terenu wraz z bramą wjazdową. 				seniorów, matek z dziećmi, itp.
A15	Integrator miejski	Miasto Racibórz Raciborskie Centrum Kultury	Dom Kultury „Strzecha” ul. ks. Józefa Londzina 38	<p>Cel: Aktywizacja różnych grup społecznych w Domu Kultury „Strzecha”.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Integracja pokoleniowa</i> - wspólne warsztaty tematyczne dla seniorów oraz dzieci i młodzieży, • <i>Działania dla seniorów</i> - aktywizacja seniorów zamieszkujących okolice Domu Kultury „Strzecha”: ulice Londzina, Mariańska itd., • <i>Działania dla rodziny</i> - pikniki, animacje, • <i>Ogród kultury</i> - stworzenie parkingu z zachowaniem terenu zielonego, który będzie dawał większe 	2023-2030	2 000 000	<p>Realizuje cel 1.</p> <p>Pożądanee rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 1 wskazano w rozdziale X.</p>	Wszystkie wydarzenia kulturalne oraz działania aktywizujące społeczność będą organizowane w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				<p>możliwości szerszej integracji mieszkańców.</p> <p>Organizacja koncertów plenerowych i łatwego wykorzystania tego miejsca na przykład na food-tracki czy scenę mobilną,</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ogród ziół</i> – rodzaj ogrodu społecznościowego, • <i>Sport w ogrodzie</i> - np. joga, ćwiczenia, • poobudzenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców dzielnicy Stara Wieś, w obrębie Ronda Solidarności. 				
A16	Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez dodatkowe zajęcia dla dzieci w Przedszkolu nr 16 przy ul. Brzeskiej 54 wraz z przebudową infrastruktury wychowania przedszkolnego i niezbędnym jego wyposażeniem	Miasto Racibórz	ul. Brzeska 54	<p>Cel: Przystosowanie przedszkola do potrzeb dzieci o zróżnicowanym stopniu niepełnosprawności. Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej i pozytywny wpływ na wzmocnienie potencjału edukacyjnego wychowanków raciborskiego przedszkola.</p> <p>Zadania infrastrukturalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie niezbędnego wyposażenia placówki w kuchni wraz z wyposażaniem technologicznym, • remont I piętra w celu utworzenia dodatkowych pomieszczeń przeznaczonych na oddziały, • zakup sprzętu i wyposażenia przedszkola, • wymiana instalacji elektrycznej, • wymiana źródła ciepła, termomodernizacja budynku. <p>Zadania społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ukierunkowane na zapewnienie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez doskonalenie 	2024	1 000 000	<p>Realizuje cel 1.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 1 wskazano w rozdziale X.</p>	<p>Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.</p>

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w Przedszkolu nr 16.				
A17	Modernizacja budynku byłego gimnazjum przy ulicy Opawskiej 81 – Eksploratorium	Miasto Racibórz	ul. Opawska 81	<p>Cel: Przebudowa i kompleksowy remont budynków byłego gimnazjum nr 5 znajdujących się przy ul. Opawskiej 81 na rzecz międzypokoleniowej integracji wspólnot mieszkańców oraz stworzenia przestrzeni na cele ekspozycyjne i popularyzacyjno-naukowe.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozbiórka dysharmonijnych dobudówek do budynku, dobudowa wewnętrznego szybu windowego z dwoma dźwigami: osobowym i towarowym do przewozu eksponatów, dobudowa odcinka schodów w głównej klatce schodowej między II piętrem i poddaszem budynku oraz zmianą układu i przeznaczenia pomieszczeń wewnątrz budynku na cele Eksploratorium, całościowy remont instalacji i wykończenia zmodernizowanych pomieszczeń, przebudowa zewnętrznych miejsc wspólnych – w tym utworzenie ogrodu społecznościowego, sensorycznego lub siłowni plenerowej, utworzenie międzypokoleniowego Miejskiego Centrum Wolontariatu, stworzenie miejsca do aktywnego spędzania czasu, w tym gimnastyka usprawniająca, zajęcia międzypokoleniowe w formule np. „study circle”, zajęcia kulinarne dla młodzieży prowadzone przez 	2023-2026	20 000 000	<p>Realizuje cel 4.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 4 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				seniorów, • utworzenie pracowni artystycznych.				
A18	Budowa elektrowni słonecznych o mocy łącznej do 2000 kw wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną	Miasto Racibórz Koordynator Raciborskiego Klastera Energii	Całe miasto, w szczególności obszar rewitalizacji	Cel: Budowa elektrowni słonecznych o łącznej mocy do ok. 2000 kW (w zależności od wyniku analiz). Zadania: • stworzenie dwóch typów elektrowni słonecznych opartych o ogniwa PV. Pierwsza będąca standardową farmą fotowoltaiczną zlokalizowaną na gruntach miejskich. Druga mająca charakter „carportów”, czyli zadaszonych fotowoltaiką miejsc parkingowych – także należących do miasta, • sprzężenie elektrowni słonecznej z magazynem energii, • zadaszone fotowoltaiką miejsca parkingowe połączone z czterema stacjami ładowania pojazdów elektrycznych, • obydwie inwestycje będą sprzężone za pomocą systemu zarządzania energią z niektórymi budynkami należącymi do miasta.	2023-2026	16 310 560	Realizuje cel 5. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 5 wskazano w rozdziale X.	Obiekty będą dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami.
A19	Historia dla Ciebie – wystawa historyczna i etnograficzna	Muzeum w Raciborzu	ul. Chopina 12	Cel: Przygotowanie stałej wystawy historycznej prezentującej dzieje miasta w okresie nowożytnym, obejmując historię polityczną, rozwój terytorialny oraz życie codzienne mieszkańców. Wystawa będzie połączona z ekspozycją archeologiczną prezentującą okres średniowieczny w dziejach Raciborza. Edukacja mieszkańców Raciborza i turystów.	2023-2026	1 000 000	Realizuje cele 1 i 4. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celów 1 i 4 wskazano w rozdziale X.	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				Zadania: <ul style="list-style-type: none"> wykonanie projektu koncepcyjnego aranżacji przestrzeni I i II piętra budynku przy ul. Chopina 12, wykonanie projektu budowlanego remontu pomieszczeń na I i II piętrze budynku przy ul. Chopina 12, opracowanie programu prac konserwatorskich, wykonanie projektów nowych wystaw realizacja nowych wystaw wraz z pracami remontowymi na I i II piętrze budynku przy ul. Chopina 12. 				infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
A20	Muzealne wystawy plenerowe	Muzeum w Raciborzu	Raciborska starówka i pozostałe tereny objęte granicami obszaru rewitalizacji miasta, sporadycznie dzielnice Raciborza (Ocice, Sudół itp.)	Cel: Symboliczne „wyjście” muzeum poza swoje mury i dotarcie do jak najszerszego kręgu odbiorców z różnego rodzaju wystawami plenerowymi, które zaprezentują zbiory raciborskiego muzeum. Zadania: <ul style="list-style-type: none"> przygotowanie wystaw od strony merytorycznej, organizacja imprez plenerowych i warsztatów. 	2023-2026	200 000	Realizuje cele 1 i 4. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celów 1 i 4 wskazano w rozdziale X.	Wystawy plenerowe będą dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami.
A21	Zwiększenie efektywności energetycznej poprzez termomodernizację w budynkach Szkoły Podstawowej nr 18 w Raciborzu wraz z remontem	Miasto Racibórz	Szkoła Podstawowa nr 18	Cel: Termomodernizacja i remont Szkoły Podstawowej nr 18 w Raciborzu, składającej się z kompleksu 5 budynków. Zadania: <ul style="list-style-type: none"> prace termomodernizacyjne ścian, dachu z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, budowa systemu wentylacji i systemem rekuperacji, dostosowanie pomieszczeń do potrzeb osób ze 	2023-2025	7 000 000	Realizuje cel 4. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 4 wskazano w rozdziale X.	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				szczególnymi potrzebami.				infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
A22	Modernizacja i rozbudowa bazy sportowej OSIR	Miasto Racibórz Ośrodek Sportu i Rekreacji w Raciborzu	ul. Zamkowa	<p>Cel: Tworzenie bogatej oferty rekreacyjnej dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów w ramach Ośrodka Sportu i Rekreacji.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa w pełni zadaszonego, zabudowanego lodowiska z całym zapleczem (lodowisko będzie czynne od września do marca), • po sezonie na betonowej płycie powstanie sezonowa sala zabaw - specjalne miejsce dla dzieci i młodzieży, gdzie będą mogły skorzystać z różnych zjeżdżalni i innych atrakcji, nawet w czasie niepogody, • poza lodowiskiem w hali zaistnieje także możliwość organizacji wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych, • poszerzenie oferty rekreacyjnej Ośrodka Sportu i Rekreacji poprzez budowę zewnętrznej części Aquaparku H2Ostróg w Raciborzu. Część niekąpielowa przewiduje moduły m.in.: wejściowy zautomatyzowany samoobsługowy, sanitarny, 	2023-2025	47 000 000	<p>Realizuje cele 1 i 4.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celów 1 i 4 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				gastronomiczny oraz miejsca odpoczynku porośnięte trawą w formie amfiteatru i miejscem na dużą ilość leżaków. Część kąpielowa przewiduje m.in.: moduł wodny kąpielowy, kilka zjeżdżalni, wodny plac zabaw, część wodną dla bardzo małych dzieci, część do odpoczynku i relaksu z kilkoma atrakcjami oraz moduł ze skoczniami. Niektóre baseny zewnętrzne będą z podgrzewaną wodą.				

Źródło: opracowanie własne

Tabela 6. Lista B – Inne przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
B01	Poprawa dostępności i dla osób niepełnosprawnych obiektu Młodzieżowego Domu Kultury w Raciborzu	Powiat Raciborski	ul. Pawła Stalmacha 12	<p>Cel: Celem projektu jest umożliwienie udziału osobom z niepełnosprawnościami, w tym głównie dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością ruchową udział w zajęcia oferowanych przez Młodzieżowy Dom Kultury w Raciborzu (MDK).</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozebranie murków i schodów betonowych, • wykopanie dołów i wykonanie fundamentów pod konstrukcję pochylni i nowych schodów, • wykonanie nowych schodów betonowych, • montaż okładzin granitowych schodów i podestu, • wykonanie i montaż konstrukcji stalowej ocynkowanej pochylni wraz z jej przekryciem kratami stalowymi i montażem balustrad, • malowanie konstrukcji stalowej ocynkowanej pochylni, • korytowanie terenu i ułożenie warstw podbudowy, • montaż kostki brukowej betonowej i obrzeży betonowych. • rekultywacja zieleni, • wydzielenia miejsc dla osób niepełnosprawnych, • ogrodzenie terenu z paneli profilowanych wraz z zabudową furtki i bramy, • wymiana drzwi wejściowych wraz robotami wykończeniowymi. 	2023	120 000	<p>Realizuje cel 4.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 4 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B02	Zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz poprawa	Powiat Raciborski	ul. Zamkowa 2	<p>Cel: Przeprowadzenie prac konserwatorskich i budowlanych mających na celu poprawę stanu technicznego kompleksu Zamku Piastowskiego (w tym Baszty) i rozwinięcie jego obecnych funkcji kulturalnych, wystawienniczych i turystycznych. Działania mają na celu podniesienie atrakcyjności obiektu jako atrakcji turystycznej regionu.</p>	2023-2026	2 000 000	<p>Realizuje cel 4.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 4 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	atrakcyjności turystycznej Zamku Piastowskiego w Raciborzu			<p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> prace konserwatorskie (głównie w Baszcie), prace adaptacyjne pomieszczeń Zamku i ich doposażenie, roboty towarzyszące, zagospodarowanie terenu, działania zw. z upowszechnianiem dziedzictwa kulturowego i historycznego, rozszerzanie oferty zagospodarowania czasu wolnego itd. 				zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B03	Wzrost jakości usług ochrony zdrowia dzięki poprawie infrastruktury Szpitala Rejonowego o im. dr Józefa Rostka w Raciborzu	Powiat Raciborski	ul. Gamowska 3	<p>Cel: Poprawa i rozwój infrastruktury Szpitala Rejonowego w Raciborzu, pozwalających na wzrost jakości świadczonych usług w zakresie ochrony zdrowia i poprawę ich dostępności dla mieszkańców obszaru.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> prace modernizacyjne obiektów, prace adaptacyjne pomieszczeń i ich doposażenie, roboty z zakresu poprawy efektywności energetycznej obiektów, poprawa dostępności obiektu dla osób z niepełnosprawnościami, poprawa estetyki obiektów, zagospodarowanie terenu i optymalizacja układu komunikacyjnego, roboty towarzyszące. 	2024-2027	5 000 000	Realizuje cel 5. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 5 wskazano w rozdziale X.	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
								z dziećmi, itp.
B04	Renowacja i przywrócenie estetyki obiektu Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Nr 1 w Raciborzu	Powiat Raciborski	ul. Wileńska 8	<p>Cel: Renowacja i odnowienie elewacji ceglanej budynku Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Nr 1 w Raciborzu zwracając szczególną uwagę na elementy wystroju architektonicznego. Realizacja projektu pozwoli na poprawę stanu technicznego i estetycznego obiektu z przełomu XIX i XX wieku, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków dla Miasta Racibórz.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • piaskowanie nawierzchni muru, • czyszczenie chemiczne murów z wystrojami architektonicznymi, • naprawa powierzchni murów zabytkowych, • nałożenie środka szczepnego, • uzupełnienie ubytków w cegle, • impregnacja okładzin ceramicznych, klinkierowych i kamiennych, • hydrofobizacja podłoża przy renowacji starego budownictwa preparatem hydrofobowym. 	2025	800 000	<p>Realizuje cel 4.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 4 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B05	Poprawa zagospodarowania terenu poprzez modernizację i renowację elementów zagospoda	Powiat Raciborski	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Raciborzu ul. Jana Kasprowicza 11	<p>Cel: Naprawa i modernizacja ogrodzenia Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 1 od ul. Jana Kasprowicza oraz ul. Karola Miarki wraz z wymianą bram wjazdowych.</p> <p>Realizacja projektu pozwoli na poprawę stanu technicznego i estetycznego ogrodzenia przy obiekcie z początku XX wieku, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków dla Miasta Racibórz.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prace rozbiórkowe części chodnika, demontaż bramy wjazdowej, 	2024	400 000	<p>Realizuje cel 4.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 4 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	rowania otoczenia Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Raciborzu			<p>metalowych przęsł ogrodzeniowych i zniszczonych żelbetonowych podwalin tych przęsł,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonanie wykopów do poziomu posadowienia słupów ogrodzeniowych, • prostowanie przechylonych słupów ogrodzeniowych i stabilizacja posadowienia słupów, • wykonanie nowych żelbetonowych podwalin przęsł ogrodzeniowych, • oczyszczenie strumieniowo – ściernie żelbetonowych słupów i pozostałych podwalin ogrodzeniowych • wykonanie hydroizolacji podstaw słupów i podwalin, naprawa pęknięć i uzupełnienie ubytków, wykonanie zbrojenia otokowego z siatek z kompozytu węglowego, szpachlowania i malowanie słupów i podwalin ogrodzeniowych, • piaskowanie, niezbędne naprawy, cynkowanie, malowanie i ponowny montaż metalowych przęsł ogrodzeniowych i bramy wjazdowej, • zasypanie wykopów i odtworzenie nawierzchni chodnika. 				i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B06	Stała wystawa egipska w budynku przy ul. Gimnazjalnej 1	Muzeum w Raciborzu	ul. Gimnazjalna 1	<p>Cel: Przybliżenie tematyki Starożytnego Egiptu. Edukacja mieszkańców Raciborza i turystów.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonanie projektu koncepcyjnego aranżacji przestrzeni I piętra budynku, • opracowanie programu prac konserwatorskich, • wykonanie projektu budowlanego remontu pomieszczeń na I piętrze budynku oraz przeprowadzenie prac remontowych, • aranżacja nowoczesnej, wykorzystującej multimedia, ekspozycji prezentującej zespół zabytków egipskich ze zbiorów raciborskiego Muzeum. 	2023-2024	800 000	<p>Realizuje cel 1.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 1 wskazano w rozdziale X.</p>	Pomieszczenia w których będzie prezentowana wystawa stała będą dostępne i dostosowane do zwiedzania dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
B07	Stała wystawa plenerowa dotycząca dziejów Zakonu Dominikanek w Raciborzu w miejscu dawnej kaplicy św. Ducha	Muzeum w Raciborzu	ul. Gimnazjalna 1	<p>Cel: Uzyskanie wiedzy archeologicznej i historycznej na temat konwentu dominikanek oraz średniowiecznej kaplicy św. Dominika. Edukacja mieszkańców, zainteresowanie społeczności lokalnej historią miasta.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaaranżowanie nieużytkowanej przestrzeni zlokalizowanej na zapleczu budynku Muzeum, • przeprowadzenie badań archeologicznych w celu odsłonięcia relikwów kaplicy oraz weryfikacji istnienia pochówków z okresu średniowiecza i nowożytności, • wykonanie analiz i badań zabytków oraz szczątków ludzkich pozyskanych podczas wykopalisk, • wykonanie kwerendy archiwalnej, • przeprowadzenie badań petrograficznych nagrobków oraz badań heraldycznych i badań epitafiów znajdujących się w przestrzeni prac poszukiwawczych, • zaaranżowanie plenerowej wystawy stałej prezentującej „in situ” relikty średniowiecznej kaplicy św. Dominika oraz historię konwentu dominikanek w Raciborzu. 	2023-2026	600 000	<p>Realizuje cel 1.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 1 wskazano w rozdziale X.</p>	Miejsca w których będzie prezentowana stała wystawa plenerowa będą dostępne i dostosowane do zwiedzania dla osób ze szczególnymi potrzebami.
B08	Jestem też dla Ciebie! – tablice z kodem QR na raciborskich zabytkach	Muzeum w Raciborzu	Centrum miasta oraz zabytki poza centrum znajdujące się na Szlaku Miejskim	<p>Cel: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Raciborza dla rodzin (turyści z dziećmi), także z zagranicy. Zainteresowanie dzieci i młodzieży raciborskimi zabytkami w sposób najbardziej dla nich przystępny, przy wykorzystaniu skanera kodów QR w ich telefonach lub telefonach rodziców lub opiekunów.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zamieszczenie w mieście kilkunastu tablic z kodami QR, które po zeskanowaniu telefonem przenoszą dzieci i młodzież w miejsce za pomocą wymyślonej postaci, która opowiada dzieciom i młodzieży 	2023	120 000	<p>Realizuje cel 2.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 2 wskazano w rozdziale X.</p>	Miejsca w których będą umieszczone tablice, będą dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				<p>o historii danego miejsca lub obiektu, oraz dzięki konkretnemu zadaniu do wykonania zachęca użytkownika do aktywności,</p> <ul style="list-style-type: none"> przygotowanie treści oraz opracowanie graficzne, stworzenie strony internetowej w kilku wersjach językowych (PL, CZ, EN, DE) służącej do obsługi kodów QR, druk i umieszczenie na terenie miasta tabliczek z kodami QR, kampania promocyjna w mediach. 				
B09	Propagowanie przedsiębiorczości oraz wzrost aktywności gospodarczej w granicach obszaru rewitalizacji	Miasto Racibórz wraz z inestorami prywatnymi	Wybrane miejsca i obiekty na obszarze rewitalizacji	<p>Cel: Intensyfikacja aktywności związanych z wdrażaniem „Programu Wspierania Przedsiębiorczości do roku 2027+” na obszarze rewitalizacji.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> włączenie do miejskiego programu „Lokale na start” niezagospodarowanych lokali użytkowych z zasobu gminnego, zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji, Obsługa mieszkańców, początkujących oraz doświadczonych przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i instytucji w zakresie wspierania i animowania działalności gospodarczej, stworzenie strefy coworkingu, przygotowanie wybranych terenów i obiektów jako oferty inwestycyjnej. 	2023-2030	8 000 000	<p>Realizuje cel 2.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 2 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B10	Poprawa efektywności energetycznej	Miejski Zarząd Budynków w Raciborzu	Całe miasto, ze szczególnym uwzględnieniem	<p>Cel: Termomodernizacja ze zmianą systemu grzewczego celem poprawy efektywności energetycznej oraz poprawy estetyki budynków.</p>	2024-2030	57 000 000	<p>Realizuje cel 3.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	nej zasobu mieszkaniowego Miasta Racibórz - etap II		m obszarze rewitalizacji – budynki wskazane przez Miejski Zarząd Budynków w Raciborzu	<p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocieplenie ścian zewnętrznych budynków, ocieplenie stropów i dachów, osuszenie ścian, naprawa balkonów i zmniejszenie wpływu mostków termicznych, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej na stolarkę o lepszym współczynniku przenikania ciepła, zmiana systemu grzewczego z węglowego na etażowe gazowe lub miejskie z sieci, remont klatek schodowych, piwnic, remont dojść do budynków, wymiana instalacji wod.-kan., wymiana instalacji elektrycznych, zagospodarowanie terenów wokół budynków, wyposażenie mieszkań w toalety – w budynkach, gdzie toalety znajdują się na klatkach schodowych, przekazanie informacji o planowanych inwestycjach Miejskiego Zarządu Budynków w Raciborzu właścicielom sąsiednich nieruchomości. 			w odniesieniu do celu 3 wskazano w rozdziale X.	szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B11	Poprawa efektywności energetycznej w zasobach zarządzanych przez Firmę „ZAST-ppd” Artur Jarosz	Firma 'ZAST-ppd" Artur Jarosz	Wspólnoty mieszkaniowe przy ulicach: Opawska 90, Różana 6, Londzina 50, Winna 6, Winna 12, Szewska 2, Bończyka 13, Bończyka 15, Bończyka 19, Długa 25, Długa 3,5,	<p>Cel: Obniżenie energochłonności budynków mieszkalnych.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> termomodernizacje budynków (ocieplenie ścian zewnętrznych, ocieplenie dachów i stropodachów, izolacja i ocieplenie fundamentów, wymiana stolarki okiennej, wymiana stolarki drzwiowej), modernizacje systemów grzewczych budynków – zmiana z ogrzewań indywidualnych lokalowych (w pierwszej kolejności tych na paliwa stałe na ogrzewanie z jednolitego węzła cieplnego i/lub przyłączenie do sieci ciepłowniczej dostawcy grupowego TERMIKA. 	2023-2024	9 000 000	Realizuje cel 3. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 3 wskazano w rozdziale X.	

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
			Dąbrowskiego 29, Ogrodowa 39					
B12	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	Miasto Racibórz	<p>Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Ryszarda Kincla w Raciborzu, przy ul. Kasprowicza 12</p> <p>Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Henryka Sienkiewicza 1</p> <p>ul. Kochanowskiego 4</p>	<p>Cel: Osiągnięcie korzyści ekonomicznych i oszczędnościowych polegających na zmniejszeniu rocznego zużycia i zapotrzebowania na energię, co przełoży się na obniżenie kosztów ogrzewania oraz redukcję kosztów utrzymania budynku.</p> <p>Zadania przy ul. Kasprowicza 12:</p> <ul style="list-style-type: none"> montaż układu kompensacji mocy biernej w budynku głównym biblioteki, klimatyzacja w budynku głównym biblioteki, wymiana ogrodzenia w budynku głównym biblioteki. <p>Zadania przy ul. Sienkiewicza 1</p> <ul style="list-style-type: none"> przygotowanie dokumentacji projektowej poprzedzonej koncepcją, rozbiórka istniejącego pokrycia dachu, wymiana pokrycia dachu, ocieplenie ścian budynku, wymiana drzwi zewnętrznych, instalacja paneli fotowoltaicznych, odnowienie elewacji zewnętrznej budynku. <p>Zadania przy ul. Kochanowskiego 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> renowacja zagospodarowania terenu w tym m.in.: remont ogrodzenia, rewitalizacja zagospodarowania podwórka i przedpola wejściowego obiektu od strony ul. Kochanowskiego z wymianą nawierzchni, rewitalizacja zieleni wraz z wykonaniem stosownych inwentaryzacji i dokumentacji projektowej, rewitalizacja elewacji obiektu/wykonanie izolacji 	2023-2025	3 100 000	<p>Realizuje cel 3.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 3 wskazano w rozdziale X.</p>	<p>Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.</p>

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				przeciwwilgociowej ścian piwnicznych wraz z ich ociepleniem, wymiana i uzupełnienia tynków elewacji, termomodernizacja, uzupełnienie ubytków wyposażenia elewacji, czyszczenie elewacji, wymiana źródła ciepła, wymiana instalacji elektrycznej, likwidacja nieużytkowanych instalacji na elewacjach, podświetlenie obiektu wraz z wykonaniem niezbędnych inwentaryzacji, dokumentacji konserwatorskiej i budowlanej.				
B13	Termomodernizacja obiektu głównego budynku dydaktycznego Uczelni wraz z dostosowaniem do wymagań przeciwpożarowych	Akademia Nauk Stosowanych w Raciborzu	ul. Akademicka 1	<p>Cel: Termomodernizacja obiektu budynków A i B Campusu.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odtworzenie izolacji fundamentów, • montaż instalacji OZE i montaż systemu zarządzania energią w budynkach łącznie z obniżeniem kosztochłonności utrzymania obiektu, • podniesienie jakości kształcenia poprzez poprawę standardu warunków technicznych budynku, • optymalizacja wykorzystania powierzchni użytkowych oraz zwiększenie jego dostępności architektonicznej, • dostosowanie obiektu budynków A i B Campusu do warunków ochrony przeciwpożarowej wraz z podwyższeniem standardów dostępności. 	2025	8 000 000	Realizuje cel 3. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 3 wskazano w rozdziale X.	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B14	Termomodernizacja obiektu sportowo-	Akademia Nauk Stosowanych w Raciborzu	ul. Akademicka 1	<p>Cel: Termomodernizacja oraz remont drugiej sali gimnastycznej, a także pomieszczeń dydaktycznych.</p>	2023	1 800 000	Realizuje cel 3. Pożądane rezultaty i mierniki oceny	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	dydaktycznego			<p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> roboty izolacyjne przeciwwilgociowe, naprawa uszkodzonych i zawilgoconych podłogi na gruncie w pomieszczeniu magazynu, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wykonanie posadzki sportowej w sali gimnastycznej, roboty instalacyjne wewnętrznej instalacji elektrycznej, roboty instalacji centralnego ogrzewania i wodno-kanalizacyjnej, docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie dachu, roboty związane z naprawą gzymsów detali architektonicznych, okapu i przygotowania podłoża do klejenia płyt styropianowych, wykonanie obróbek blacharskich na wystających elementach gzymsów. 			w odniesieniu do celu 3 wskazano w rozdziale X.	szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B15	Termomodernizacja obiektu budynku Domu Studenta	Akademia Nauk Stosowanych w Raciborzu	ul. Słowackiego 57	<p>Cel: Termomodernizacja obiektu DS połączona z montażem instalacji OZE i montażem systemu zarządzania energią w budynku.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykonanie systemu wentylacji mechanicznej budynku, kompleksowa modernizację systemu grzewczego, kompleksowa modernizacja systemu przygotowania ciepłej wody użytkowej, wykonanie ocieplenia stropodachu, wykonanie ocieplenia ścian zewnętrznych, wykonanie ocieplenia ścian zewnętrznych piwnic, wymiana stolarki okiennej, wymiana istniejących drzwi zewnętrznych, modernizacja oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego, 	2025	12 010 832	<p>Realizuje cel 3.</p> <p>Pożądanee rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 3 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				<ul style="list-style-type: none"> montaż instalacji OZE, montaż systemu zarządzania energią w budynku – BMS. 				wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B16	Modernizacja obiektu stadionu sportowego	Akademia Nauk Stosowanych w Raciborzu	ul. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego	<p>Cel: Modernizacja obiektu lekkoatletycznego i dostosowania go do obecnie obowiązujących standardów wraz ze zwiększeniem dostępności i certyfikacji.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> odtworzenie stanu pierwotnego z zastosowaniem nowych materiałów budowlanych wykończeniowych, modernizacja budynku administracyjno – socjalnego. 	2025	4 000 000	<p>Realizuje cel 1.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 1 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B17	Modernizacja połączona ze zmianą funkcjonalną budynku	Akademia Nauk Stosowanych w Raciborzu	Budynek pływalni ANS	<p>Cel: Modernizacja budynku krytej pływalni połączona ze zmianą funkcji budynku z przeznaczeniem na cele dydaktyczne połączona z termomodernizacją i dostosowanie do warunków ochrony przeciwpożarowej wraz z podwyższeniem standardów dostępności.</p> <p>Zadania:</p>	2024-2025	8 000 000	<p>Realizuje cel 1.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 1 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	krytej pływalni ANS w Raciborzu			<ul style="list-style-type: none"> roboty remontowo-budowlane związane z demontażem obecnej infrastruktury, modernizacja systemu przygotowania ciepłej wody użytkowej, budowa nowej instalacji rozprowadzającej c.w.u., montaż instalacji OZE (montaż układu ogniw fotowoltaicznych) połączony z montażem systemu zarządzania energią w budynku. 				zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B18	Modernizacja stadionu Unii Racibórz z udostępnieniem obiektu dla mieszkańców dzielnicy Mała Płonia jako miejsca integracji społecznej	Miasto Racibórz	ul. Srebrna 12	<p>Cel: Modernizacja stadionu Unii Racibórz i jego udostępnienie dla większej liczby mieszkańców Raciborza, szczególnie mieszkańców dzielnicy Mała Płonia, ze szczególnym uwzględnieniem dostępu do obiektu przez osoby niepełnosprawne.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykonanie piłkarskiego placu zabaw dla dzieci oraz siłowni zewnętrznej, wykonanie zewnętrznego miejsca spotkań do integracji (wiaty, grille), wykonanie budynku, w którym usytuowana zostanie m.in. wewnętrzna siłownia, sala służąca do spotkań integracyjnych, kawiarnia wraz z instalacją fotowoltaiki zlokalizowaną na dachu budynku, wykonanie trybuny (dwa lub trzy rzędy) zlokalizowanej za budynkiem, wykonanie wiaty rowerowej, 	2023-2025	1 800 000	Realizuje cel 1. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 1 wskazano w rozdziale X.	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				<ul style="list-style-type: none"> remont trybuny betonowej „pod lipami” z dostosowaniem jej do potrzeb osób niepełnosprawnych, remont sanitariatów i zaplecza gospodarczego; remont trybuny głównej zadaszonej wraz z wykonaniem systemu nagłośnienia. 				z dziećmi, itp.
B19	Centrum integracji Płonia	Miasto Racibórz	ul. Srebrna 12	<p>Cel: Utworzenie miejsca integracji społecznej na wymagającej rewitalizacji dzielnicy Raciborza - Mała Płonia. Aktywizacja dzieci i młodzieży z wykorzystaniem bazy obiektu stadionu Unii Racibórz. Baza obiektu jest idealna do przeprowadzenia różnego rodzaju zawodów, gier i zabaw, konkursów. Obiekt pozwala również na aktywny wypoczynek dzieci i młodzieży.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykonanie projektu kompleksowego zagospodarowania terenu z umiejscowieniem mini placu zabaw oraz siłowni, wykonanie infrastruktury, udostępnienie infrastruktury dla mieszkańców. 	2024-2025	3 000 000	Realizuje celów 1 i 5. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celów 1 i 5 wskazano w rozdziale X.	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B20	Odnowa przyrodnicza i turystyczna i rekreacyjna	Arboretum Bramy Morawskiej (ABM)	ul. Markowicka 17	<p>Cel: Odnowa Arboretum pod względem przyrodniczym oraz podniesienie atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej.</p> <p>Zadania zwiększające atrakcyjność przyrodniczą:</p> <ul style="list-style-type: none"> odnowa Stawu Żabiego (remont tamy, odmulenie i pogłębienie 	2023-2026	10 500 000	Realizuje cel 1 i 2. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celów 1 i 2 wskazano w rozdziale	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	a Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu			<p>stawu, wykonanie drewnianych pomostów, powiększenie kolekcji roślin wodnych i błotnych),</p> <ul style="list-style-type: none"> • odnowa Stawu Szuwarowego (remont tamy, odmulenie i pogłębienie stawu, wykonanie ścieżek wokół stawu, powiększenie kolekcji roślin wodnych i błotnych), • walka z gatunkami roślin inwazyjnych (inwentaryzacja populacji gatunków inwazyjnych, usuwanie gatunków inwazyjnych ze środowiska ABM), • rozwój kolekcji roślin w Arboretum (wzbogacanie o gatunki rzadkie i chronione, zanikające stare odmiany roślin uprawnych, rozbudowa infrastruktury potrzebnej do tego celu, • zwiększenie retencji wody w sieci hydrograficznej ABM poprzez remont zastawek na istniejących ciekach wodnych oraz wykonanie i obsadzenie roślinnością stawu retencyjnego przy Zaczarowanym Ogrodzie. <p>Zadania zwiększające atrakcyjność turystyczno-rekreacyjną:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej (modernizacja siedziby ABM wraz z budową pomieszczenia do prowadzenia zajęć edukacyjnych, wystaw i warsztatów oraz pracowni naukowej), • remont dróg i ścieżek spacerowych (remont istniejących dróg - ścieżek leśnych o długości około 6 km), • modernizacja mini-zoo (modernizacja istniejącej infrastruktury – woliery, sieci, ścieżki, nasadzenia, tak by było ono bardziej dostępne dla zwiedzających, lepiej spełniało wymagania zwierząt, atrakcyjniejsze turystycznie i rekreacyjnie). 			X.	zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B21	Park Grzybowy w Arboretu	Powiatowa Stacja Sanitarno -	ul. Markowicka 17	Cel: Szerzenie wiedzy na temat grzybów, kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych dot. zatruc pokarmowych grzybami.	2023	15 000	Realizuje cel 1. Pożądane rezultaty i	Ścieżki edukacyjne i wystawy dostępne dla osób ze

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	m Bramy Morawskiej	Epidemiologiczna w Raciborzu		Zadania: <ul style="list-style-type: none"> stworzenie ścieżek edukacyjnych z wystawą dużych modeli grzybów wraz z nazwami i opisami, projekt ma za zadanie wprowadzić aktywność fizyczna, jest elementem zabawowym, warunkuje czas spędzony z rodzina i odpoczynek. 			mierniki oceny w odniesieniu do celu 1 wskazano w rozdziale X.	szczególnymi potrzebami.
B22	Raciborski Festiwal Średniowieczny	Miasto Racibórz Stowarzyszenie Drengowie znad Górnej Odry	Centrum Miasta Racibórz, Arboretum Bramy Morawskiej, Zamek Piastowski, Bulwary Nadodrzańskie, Park Roth	Cel: Stworzenie produktu turystycznego – Festiwalu nawiązującego do historycznych korzeni miasta, pokazującego przekrój przez całe średniowiecze. Zadania: <ul style="list-style-type: none"> Zamek Piastowski/park zamkowy – turniej rycerski – obozowisko rekonstruktorów od XII wieku do XV wieku, Bulwary Nadodrzańskie – konne turnieje na kopie, pływanie średniowiecznymi łodziami, pokazy artylerii, turniej strzelania z katapult, Rynek Raciborski – jarmark średniowieczny, ul. Długa pokazy rzemiosł (kował, garncarz, wikliniarz, mincerz, kaletnik, snycerz, jubiler, huta żelaza, szklarz, garbarz, płatnerz, bednarz, kołodziej, pokazy ulicznych grajków, Plac Dominikański – koncerty muzyki dawnej. Park Roth – średniowieczne obrzędy – noc kupały, święto plonów, opowieści o słowiańskich wróżbach i mitycznych stworach, tańce średniowieczne, Arboretum Bramy Morawskiej – Gród Średniowieczny – turniej wojów – obozowisko rekonstruktorów wczesnego średniowiecza (Słowianie i wikingowie). 	2023-2030	500 000	Realizuje cel 2. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 2 wskazano w rozdziale X.	
B23	Gród Średniowieczny	Stowarzyszenie Drengowie	ul. Markowicka	Cel: W sferze społecznej: zwiększenie oferty spędzania wolnego czasu	2023-2024	2 000 000	Realizuje cel 1.	Zasada niedyskryminacji,

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	czynny – miejsce aktywnego spędzania wolnego czasu	znad Górnej Odry		<p>mieszkańców strefy objętej rewitalizacją, wzmocnienie tożsamości lokalnej i świadomości historycznej, poszerzenie oferty kulturalno-rekreacyjnej, wzmocnienie przekonań proekologicznych.</p> <p>W sferze gospodarczej: rozbudowa oferty turystycznej Miasta, zaangażowanie lokalnej przedsiębiorczości.</p> <p>W sferze środowiskowej: inwestycja w proekologiczną infrastrukturę rekreacyjną i turystyczną.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa Średniowiecznego Grodu – przygotowanie infrastruktury do prowadzenia warsztatów, prelekcji, zajęć edukacyjnych, historycznych i proekologicznych, pokazów średniowiecznych, żywych lekcji historii, koncertów, imprez tematycznych, festiwali i eventów, • przygotowanie programu zajęć, zatrudnienie specjalistów i pasjonatów, • podpisanie umów i porozumień partnerskich z lokalnymi przedsiębiorcami: gastronomia, hotelarstwo, działającymi w sferze turystycznej i kulturalno-rozrywkowej, • podpisanie umów partnerskich z raciborskimi placówkami oświatowymi, instytucjami kultury, sportu i rekreacji, muzeum, • promocja Grodu, zaangażowanie w aktywny wypoczynek i uczestnictwo w tematycznych wydarzeniach mieszkańców terenów objętych rewitalizacją. 			Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 1 wskazano w rozdziale X.	w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B24	Zagospodarowanie Placu Długosza	Miasto Racibórz Inwestor prywatny	Plac Długosza	<p>Cel: Rewitalizacja Placu Długosza poprzez przeznaczenie terenu pod zabudowę mieszkaniową i usługową.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonanie dokumentacji konserwatorskiej zawierającej studium historyczno-urbanistyczne, 	2023-2030	100 000 000	Realizuje cel 2. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 2 wskazano w rozdziale X.	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				<ul style="list-style-type: none"> stworzenie projektu nawiązującego do przedwojennego układu urbanistycznego – zakłada się odejście od pustej, nienaturalnej dla śródmieścia przestrzeni na rzecz wielofunkcyjnego obiektu o silnym oddziaływaniu centrotwórczym, powstanie wielofunkcyjnego, nowoczesnego, ale umiejętnie wkomponowanego w śródmieście obiektu usługowo-mieszkalnego wraz z parkingiem podziemnym z możliwością utworzenia rekreacyjnego „zielonego dachu”, wykreowanie przestrzeni o charakterze integrującym mieszkańców, przez wykorzystanie gospodarcze i biznesowe np. dla młodych raciborskich przedsiębiorców, czy start-upów. 				w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B25	Racibórz w naturę wpisany – przyrodnicza rewitalizacja miasta	Miasto Racibórz	Cały obszar rewitalizacji (realizacja w wytypowanych w trakcie realizacji przestrzeniach) – nabór również w formule np. „Zgłoś przestrzeń”	<p>Cel: Zapewnienie mieszkańcom kontaktu ze starannie zaprojektowanymi obszarami o wysokich walorach przyrodniczych w oparciu o wykorzystanie zasobów naturalnych (NBS - Nature Based Solutions). Nadrzędnym celem przyrodniczej rewitalizacji będzie poprawa ekologicznych warunków życia mieszkańców i niwelowanie negatywnych skutków urbanizacji.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> poprawa nawierzchni, ścieżek, podniesienie jakości przestrzeni zielonych, nowe nasadzenia – uzupełnienie zieleni, nowe ławki, poprawa estetyki miejskich przestrzeni publicznych, poszerzenie chodnika do parametrów dojazdu służb do budynków. 	2023-2030	20 000 000	Realizuje cel 2. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 2 wskazano w rozdziale X.	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
								z dziećmi, itp.
B26	Stara Wieś na nowo	Miasto Racibórz	ul. Głubczycka 24 i 24a	<p>Cel: Ożywienie i podniesienie atrakcyjności obszaru w obrębie Starej Wsi.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakup elementów zabawowych dla dzieci, • postawienie wzdłuż granicy działki ogrodzenia i obsadzenie go azaliami pomarańczowymi, • remont drogi przy budynkach, • zamontowanie kilku ławek w pobliżu kolorowych drzewek, • stworzenie domków dla owadów, ptaków i kotów, • działania społeczne integrujące mieszkańców dzielnicy. 	2023-2025	200 000	<p>Realizuje cel 4.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 4 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B27	Metamorfoza Placu Ofki	Muzeum w Raciborzu	Plac Księżnej Ofki Piastówny	<p>Cel: Stworzenie małego rynku Raciborza w sąsiedztwie Muzeum Raciborskiego oraz Raciborskiego Centrum Kultury, w nawiązaniu do dawnych tradycji kawiarni „Tęczowa”, z zachowaniem funkcji parkingowej.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • instalacja obiektów małej architektury, • zakup podłogi drewnianej, girland świetlnych itp. oraz instalacja niezbędnego oświetlenia, 	2024-2028	10 000 000	<p>Realizuje cel 4.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 4 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				<ul style="list-style-type: none"> organizacja koncertów, spektakli teatralnych, potańcówek i innych wydarzeń kulturalno-społecznych. 				i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B28	Kino Bałtyk przyjazne i dostępne	Instytucja Filmowa Silesia-Film, ul. Górnicza 5, 40-008 Katowice Kino Bałtyk	ul. Ks. Józefa Londzina 13	<p>Cel: Podniesienie jakości życia i zapewnienie niezależności osobom o szczególnych potrzebach (w tym osobom niepełnosprawnym) poprzez poprawę dostępności jak również ich aktywizacja.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> budowa windy dla osób z niepełnosprawnością ruchową, dostosowanie toalet dla osób z niepełnosprawnością ruchową, przebudowa podjazdu przy wyjściu z sali kinowej wydzielenie na sali kinowej miejsc dla osób z niepełnosprawnością, zwiększenie funkcjonalności holu kinowego poprzez dostosowanie jego zabudowy do potrzeb osób z dysfunkcjami, Audiomovie - aplikacja na urządzenia mobilne umożliwiająca udostępnianie w kinach audiodeskrypcji (AD) oraz, co równie ważne, audionapisów (AS) osobom starszym lub cierpiącym na dysleksję, które mają problemy z czytaniem napisów w kinie. Dodatkowo możliwe jest udostępnianie ścieżek dźwiękowych (lektora, dubbingu) w językach obcych, co w obecnej sytuacji związanej z dużą liczbą obcokrajowców w Polsce jest też nie bez znaczenia. To potencjalne dziesiątki tysięcy nowych widzów, 	2023-2030	1 200 000	Realizuje cel 4. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 4 wskazano w rozdziale X.	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				<ul style="list-style-type: none"> pętla indukcyjna (system wspomaganie słuchu dla osób słabosłyszących), Remont pomieszczeń piwnicznych – stworzenie salki przeznaczonej na zajęcia z edukacji filmowej/kulturalnej dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami. 				
B29	Budowa centrum przesiadkowego	Miasto Racibórz	Dworzec PKP	<p>Cel: Poprawa jakości funkcjonowania systemu transportowego oraz zwiększenie dostępności komunikacji transportu zbiorowego (PKS, PKP i Komunikacji Miejskiej) dla mieszkańców miasta i turystów.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> przygotowanie dokumentacji projektowej poprzedzonej koncepcją budowa wielopoziomowego parkingu z bezpośrednim dojściem na peron kolejowy, zadaszony parking dla rowerów, stacja rowerów miejskich, wykonanie miejsc postojowych taxi, budowa budynku obsługi podróżnych obejmującego punkt informacyjny, punkt sprzedaży biletów, toalety oraz platformę lub windę ułatwiającą dostęp z parkingu do peronu, wdrożenie cyfrowego systemu integrującego transport miejski w zakresie zabudowy modułów, tablic interaktywnych pozwalających planowanie trasy przejazdu, wykonanie brakujących odcinków ścieżek rowerowych w celu zachowania ciągłości trasy rowerowej, wykonanie czytelnego i intuicyjnego oznakowania pionowego i poziomego w zakresie poruszania się w ramach zintegrowanego transportu. 	2023-2027	13 042 383	<p>Realizuje cele 3 i 4.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celów 3 i 4 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B30	Dynamiczna informacja	Miasto Racibórz	Całe miasto w szczególności obszar	<p>Cel: Stworzenie sprawnego, zintegrowanego systemu transportu publicznego. Przewiduje się integrację z systemami pozostałych</p>	2024-2025	2 300 000	<p>Realizuje celów 3 i 4.</p> <p>Pożądane rezultaty i</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pasażerska w Raciborzu	Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Raciborzu	rewitalizacji	przewoźników takich jak PKS oraz PKP. Zadania: <ul style="list-style-type: none"> zaprojektowanie, dostawa, wdrożenie elektronicznego systemu informacji pasażerskiej w czasie rzeczywistym w Mieście Racibórz montaż 40 tablic przystankowych w technologii e-papier, wraz z konstrukcjami wsporczymi i systemem zasilania, zawierających moduł transmisyjny do dynamicznego rozkładu jazdy, we wskazanych lokalizacjach. 			mierniki oceny w odniesieniu do celów 3 i 4 wskazano w rozdziale X.	dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B31	Budowa Krajowej Trasy Rowerowej nr 3 Rudnik – Racibórz - Krzyżanowice	Miasto Racibórz – Lider Projektu Gmina Krzyżanowice Gmina Rudnik	Wybrane obszary miasta	Cel: Utworzenie ok. 48 km trasy rowerowej przebiegającej przez 3 gminy powiatu raciborskiego Rudnik – Racibórz – Krzyżanowice. Zadania: <ul style="list-style-type: none"> wytyczenie nowych odcinków trasy oraz budowę nowych ścieżek, jak i wykorzystanie już istniejących, tworząc spójny ciąg komunikacyjny umożliwiający bezpieczny i komfortowy przejazd rowerem, odcinek stanowić będzie element większej całości i pozwoli to na utworzenie końcowego odcinka Krajowej Trasy Rowerowej nr 3. 	2024-2030	50 000 000 <i>UWAGA! jest to wartość całego projektu, którego liderem jest miasto Racibórz.</i>	Realizuje cel 4. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 4 wskazano w rozdziale X.	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
								ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B32	Laserowe Love – przyjazna przystań dla kobiet.	Beauty Systems Sabina Galda-Borecka, ul. Ogrodowa 18a Laserowe Love	Instytut Laserowe Love, Racibórz, ul. Mariańska 17	<p>Cel: Stworzenie oferty z zakresu laseroterapii leczniczej, estetycznej, jak również holistycznego podejścia do ciała człowieka i jego dobrego samopoczucia.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • termomodernizacja obiektu, z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, • założenie paneli fotowoltaicznych oraz powietrznej pompy ciepła, • zadrzewienie, zakrzewienie i nasadzenie kwiatów i traw ozdobnych na działce wokół parkingu i budynku. • stworzenie gabinetów lekarskich, sali ćwiczeń, strefy wyciszenia z kawiarnią, jak również sali szkoleniowej, w której odbywać się będą cykliczne spotkania „spa for cancer” dla kobiet po chorobach nowotworowych, chcących w sposób bezpieczny zadbać o swoją skórę, jakość życia i dobre wewnętrzne samopoczucie, jak również będą to osoby które otrzymają bezpłatną pomoc w terapiach blizn po mastektomii oraz innych bliznach na ciele po wycięciu nowotworu, które utrudniają codzienne funkcjonowanie. 	2023-2025	700 000	<p>Realizuje cel 2.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 2 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B33	Renowacja zabytkowego budynku Urzędu Miasta	Miasto Racibórz	Urząd Miasta Racibórz, ul. Batorego 6	<p>Cel: Renowacja budynku Urzędu Miasta w Raciborzu wpisanego do gminnego rejestru zabytków.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i historycznego 	2024-2026	12 000 000	<p>Realizuje cel 5.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 5 wskazano w rozdziale</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	wraz ze zwiększeniem dostępności i standardu obsługi klienta			<p>związanego z dawnym budynkiem fabryki czekolady, poprzez stworzenie miejsca, w którym będzie wystawa prezentująca historię obiektu oraz możliwość organizacji cyklicznych wydarzeń,</p> <ul style="list-style-type: none"> wymiana instalacji wewnętrznych: wodno – kanalizacyjnej, elektrycznej, teletechnicznej, informatycznej, remont korytarzy (malowanie, wymiana posadzek) remont klatek schodowych (malowanie, naprawa schodów), wymiana drzwi wewnętrznych, malowanie pomieszczeń biurowych, wymiana posadzek w pomieszczeniach biurowych dostosowanie do nowych standardów Biura Obsługi Interesanta, Sali Kolumnowej i Sali Błękitnej dostosowanie urzędu pod kątem dostępności osób niepełnosprawnych, wymiana wyposażenia biurowego. 			X.	zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B34	Niebieskie Ogrody Racibórz – żwirownia	Miasto Racibórz inwestor prywatny	Teren byłej żwirowni, ul. Grzonki	<p>Cel: Rewitalizacja terenów po żwirowni. Stworzenie zielonej strefy miasta. Wzrost świadomości ekologicznej i cyfrowej mieszkańców.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> stworzenie koncepcji i dokumentacji, rekultywacja i renaturyzacja akwenów, rozwój funkcji społeczno-gospodarczych oraz zielonej infrastruktury. 	2023-2026	30 000 000	Realizuje cele 2 i 3. Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 2 i 3 wskazano w rozdziale X.	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do

Lp.	Nazwa	Podmioty realizujące	Lokalizacja	Cel i zakres realizowanych zadań	Okres realizacji	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami
1	2	3	4	5	6	7	8	9
								potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.
B35	Budowa wielopoziomowego parkingu przy ul. Kowalskiej	Miasto Racibórz	ul. Kowalska	<p>Cel: Wykorzystanie możliwości jakie daje lokalizacja działek w bezpośrednim centrum miasta poprzez budowę parkingu Park & Ride i zapewnienie dodatkowych miejsc postojowych w sąsiedztwie rynku oraz instytucji kultury, co pozwoli rozwiązać problem ograniczonej dostępności.</p> <p>Zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozyskanie środków na realizację budowy, • wykonanie wielopoziomowego parkingu na 150 miejsc postojowych w tym miejsca postojowe dla osób niepełnosprawnych, • zagospodarowanie terenu w zakresie zieleni. 	2023-2026	20 000 000	<p>Realizuje cel 4.</p> <p>Pożądane rezultaty i mierniki oceny w odniesieniu do celu 4 wskazano w rozdziale X.</p>	Zasada niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zostanie zachowana w projekcie m.in. poprzez budowę i instalację infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób o różnych ograniczeniach wynikających z niepełnosprawności, seniorów, matek z dziećmi, itp.

Źródło: opracowanie własne

Uzasadnienie przedsięwzięć ogólnomiejskich:

- Przedsięwzięcie **A01 *Miasto bez barier – poprawa dostępności*** jest bardzo ważnym i potrzebnym w kontekście rewitalizacji miasta. Ograniczenie barier architektonicznych i komunikacyjnych sprzyja inkluzji społecznej i wyrównywaniu szans. Przedsięwzięcie to jest komplementarne względem wielu innych przedsięwzięć rewitalizacji Raciborza, których celem jest poprawa jakości zamieszkania oraz wzrost aktywności obywatelskiej i gospodarczej. Z tego powodu wprowadzenie go do GPR jest konieczne, gdyż zapewnia w kompleksowy sposób dostosowanie infrastruktury miejskiej do wymogów osób ze szczególnymi potrzebami (jest to obowiązkowy standard wskazany w *Ustawie o rewitalizacji*).
- Przedsięwzięcie **A05 *Wspieranie zrównoważonej turystyki poprzez budowę i oznakowanie ścieżki rowerowej „Szlak Arcybiskupa Gawliny”*** zostało wprowadzone do GPR, gdyż wpisuje się w szersze działania związane z rozwijaniem w Raciborzu zrównoważonej mobilności premiującej transport rowerowy, pieszy oraz komunikację publiczną. W przypadku ścieżek i tras rowerowych kluczowym jest zapewnienie ciągłości połączeń różnych obszarów miasta oraz bezpieczeństwa i komfortu przemieszczania się. Przedsięwzięcie sprzyja realizacji tych celów. Przede wszystkim ma również wymiar związany z podniesieniem atrakcyjności turystycznej miasta, w tym obszarze rewitalizacji poprzez połączenie walorów dziedzictwa kulturowego i aktywnej rekreacji.
- Przedsięwzięciem przyczyniającym się do podniesienia jakości przemieszczania się transportem publicznym oraz poprawy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami jest **B30. *Dynamiczna informacja pasażerska w Raciborzu***. Jest ono komplementarne zarówno z przedsięwzięciami A01, jak również przedsięwzięciami podnoszącymi atrakcyjność turystyczną obszaru rewitalizacji.
- Podobne uzasadnienie ma przedsięwzięcie **B31. *Budowa Krajowej Trasy Rowerowej nr 3 Rudnik – Racibórz – Krzyżanowice***, które przyczyni się do poprawy dostępności miasta, w tym obszarze rewitalizacji dla mieszkańców korzystających z transportu rowerowego oraz turystów odwiedzających miasto oraz powiat raciborski.
- Jednym z największych wyzwań procesu rewitalizacji Raciborza jest poprawa stanu technicznego i standardu zasobów mieszkaniowych, która przyczyni się do poprawy jakości zamieszkania. Dlatego w GPR wpisano trzy następujące przedsięwzięcia: **A06 *Poprawa efektywności energetycznej zasobu mieszkaniowego Miasta Racibórz - etap I***, **B10 *Poprawa efektywności energetycznej zasobu mieszkaniowego Miasta Racibórz - etap II***, **B11 *Poprawa efektywności energetycznej w zasobach zarządzanych przez Firmę „ZAST-ppd” Artur Jarosz***. Należy je uznać za kompleksowe, gdyż prowadzą równocześnie do poprawy jakości zamieszkania, poprawy jakości powietrza, zwiększenia estetyki przestrzeni

oraz zmniejszenia kosztów użytkowania zasobów mieszkaniowych. Pomimo tego, że przedsięwzięcia dotyczą przede wszystkim zasobów mieszkaniowych zlokalizowanych w śródmieściu Raciborza, a więc w granicach obszaru rewitalizacji to przyjęto, że będą projektami ogólnmiejskimi, gdyż wnioskodawcy tj. Miejski Zarząd Budynków w Raciborzu oraz Firma „ZAST-ppd” Artur Jarosz w miarę możliwości zamierzają doprowadzić do poprawy efektywności energetycznej jak największej liczby zasobów mieszkaniowych w okresie obowiązywania GPR.

- Innym przedsięwzięciem z zakresu podniesienia efektywności energetycznej jest **A18 Budowa elektrowni słonecznych o mocy łącznej do 2000 kW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną**. Uznano je za ogólnmiejskie ze względu na możliwość lokalizacji elektrowni poza obszarem rewitalizacji, przy czym wytwarzana energia będzie przede wszystkim wykorzystywana w budynkach użyteczności publicznej zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji.
- Przedsięwzięcia **A08 Rewitalizacja podwórek w Raciborzu** oraz **B25 Racibórz w naturę wpisany – przyrodnicza rewitalizacja miasta** będą realizowane przede wszystkim w obszarze rewitalizacji. Jednak obydwa mają mieć charakter programów skierowanych do przedstawicieli wspólnot mieszkaniowych, organizacji pozarządowych, instytucji. W zależności od okoliczności oraz aktywności potencjalnych beneficjentów działania mogą być podejmowane również poza obszarem rewitalizacji.
- Dwa przedsięwzięcia: **B08 Jestem też dla Ciebie! – tablice z kodem QR na raciborskich zabytkach**, **B22 Raciborski Festiwal Średniowieczny** pomimo tego, że będą głównie realizowane w obszarze rewitalizacji, uznano za projekty ogólnmiejskie. W pierwszym przypadku wynika to z chęci objęcia jednolitym systemem informacji wszystkich zabytków miasta, w drugim przyjęto, że w razie potrzeb Raciborski Festiwal Średniowieczny może być realizowany nie tylko na Zamku, czy sąsiadujących z nim nadodrzańskich bulwarach, ale również w innych reprezentacyjnych przestrzeniach publicznych całego miasta.

Uzasadnienie przedsięwzięć spoza obszaru rewitalizacji:

- Przedsięwzięcia **A09 Rewitalizacja Parku im. Miasta Roth** oraz **A10 Nowe Ogrody Jordanowskie** obejmują miejsca zlokalizowane w obszarze zdegradowanym w bezpośrednim sąsiedztwie lub w bliskiej odległości od obszaru rewitalizacji. Obydwa dotyczą podniesienia jakości otwartych, powszechnie dostępnych przestrzeni publicznych, które staną się miejscem integrowania lokalnych społeczności oraz w dużej mierze potencjalnym miejscem spędzania czasu i rekreacji mieszkańców obszaru rewitalizacji. Warto zaznaczyć, że wdrożenie tych przedsięwzięć przyczyni się do rozwoju spójnej, połączonej ze sobą ciągami pieszymi i rowerowymi, sieci parków, skwerów, bulwarów nadrzecznych oraz ogrodów.
- W ramach GPR wypracowano również przedsięwzięcia, które pomimo tego,

że zlokalizowane są poza obszarem rewitalizacji to przynoszą korzyści również mieszkańcom rewitalizowanych terenów. Dotyczy to m.in. przedsięwzięć podnoszących jakość obiektów edukacyjnych, tj. **A16 Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez dodatkowe zajęcia dla dzieci w Przedszkolu nr 16 przy ul. Brzeskiej 54 wraz z przebudową infrastruktury wychowania przedszkolnego i niezbędnym jego wyposażeniem** oraz **A21 Zwiększenie efektywności energetycznej poprzez termomodernizację w budynkach Szkoły Podstawowej nr 18 w Raciborzu wraz z remontem**. Z odnowionych obiektów edukacyjnych będą mogły również korzystać dzieci z obszaru rewitalizacji. W wyżej wymienionych placówkach mogą być kreowane inicjatywy społeczne dedykowane grupom dzieci i młodzieży wymagających szczególnego wsparcia.

- Również dwa kolejne przedsięwzięcia tj. **A17 Modernizacja budynku byłego gimnazjum przy ulicy Opawskiej 81 – Eksploratorium** oraz **B12 Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej** mają na celu poprawienie funkcjonalności oraz ożywienie budynków użyteczności publicznej poprzez podniesienie ich standardu oraz wykreowanie nowych aktywności przyczyniających się w szczególności do integracji międzypokoleniowej mieszkańców – również z obszaru rewitalizacji.
- W grupie przedsięwzięć spoza obszaru rewitalizacji znalazły się również zestawy przedsięwzięć zgłoszone przez dwóch ważnych interesariuszy mogących w istotny sposób przyczynić się do rewitalizacji. Pierwszym jest Akademia Nauk Stosowanych (ANS) w Raciborzu, uczelnia wyższa mająca siedzibę na obszarze zdegradowanym, w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji. ANS bardzo aktywnie brała udział we wszystkich etapach tworzenia GPR. Kompleksowa modernizacja obiektów uczelni w ramach następujących przedsięwzięć: **B13 Termomodernizacja obiektu głównego budynku dydaktycznego Uczelni wraz z dostosowaniem do wymagań przeciwpożarowych**, **B14 Termomodernizacja obiektu sportowo-dydaktycznego**, **B15 Termomodernizacja obiektu budynku Domu Studenta**, **B16 Modernizacja obiektu stadionu sportowego**, **B17 Modernizacja połączona ze zmianą funkcjonalną budynku krytej pływalni ANS w Raciborzu** przyczyni się do podniesienia jakości bazy edukacyjnej, z której będą mogli korzystać również mieszkańcy obszaru rewitalizacji, np. seniorzy w ramach zajęć Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
- Drugim interesariuszem, który również aktywnie partycypował w tworzeniu GPR jest Arboretum Bramy Morawskiej. Przedsięwzięcie **B20 Odnowa przyrodnicza i turystyczno-rekreacyjna Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu** umożliwi realizację kolejnych inicjatyw realizowanych w przestrzeni ogrodu botanicznego, takich jak: **B21 Park Grzybowy w Arboretum Bramy Morawskiej**, czy **B23 Gród Średniowieczny – miejsce aktywnego spędzania**

wolnego czasu. Ranga Arboretum, a także ciągle rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego zarówno dla mieszkańców, jak i turystów będzie miało pozytywny wpływ na proces rewitalizacji miasta (zob. wiązka przedsięwzięć rewitalizacji – rycina 29).

- W trakcie prac nad GPR, uczestnicy warsztatów na etapie diagnozy wskazywali na konieczność podjęcia działań mających na celu ożywienie terenu dawnej żwirowni zlokalizowanej przy ul. Grzonki. Uwzględniając walory przyrodnicze tego terenu stworzono przedsięwzięcie **B34 Niebieskie Ogrody Racibórz – żwirownia**, które ze względu na potencjalną skalę i zasięg oddziaływania stworzonej reprezentacyjnej przestrzeni publicznej będzie miał pozytywny wpływ na rewitalizację miasta.

6. Charakterystyka pozostałych, dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

GPR uwzględnia możliwość realizacji szerokiego spektrum przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Władze Raciborza są świadome tego, że wraz z realizacją GPR sytuacja społeczno-przestrzenno-gospodarcza obszaru rewitalizacji będzie ulegała zmianie. Ujawnione zjawiska kryzysowe w obszarze wsparcia nie stanowią zamkniętej listy. Poniżej zamieszczono charakterystykę potencjalnych, dopuszczalnych przedsięwzięć spełniających warunki realizacji założeń rewitalizacji w Raciborzu.

W **sferze społecznej** są to:

- przedsięwzięcia zwiększające uczestnictwo mieszkańców w życiu kulturalnym, społecznym i sportowym (np. wydarzenia kulturalno-społeczne, edukacja kulturalna, rozwój nowych form aktywności edukacyjnej, rozwój bazy sportowej);
- przeciwdziałanie marginalizacji narażonych na wykluczenie grup społecznych (szkolenia i warsztaty mające na celu włączenie społeczne, podnoszenie kompetencji społecznych, wsparcie organizacji usług społecznych);
- działania zmierzające do integracji społecznej;
- wzmacnianie więzi rodzinnych i sąsiedzkich;
- kreowanie warunków dla przeciwdziałania emigracji;
- wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego;
- przeciwdziałanie rozwojowi patologii społecznej;
- aktywizacja zawodowa (rozwój podmiotów ekonomii społecznej, rozwój zakładów aktywizacji zawodowej);
- poprawa dostępu do usług społecznych;
- poprawa bezpieczeństwa;
- rozwój działań doradczych, szkoleniowych, edukacyjnych itp.;
- przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych;
- kreowanie miejsc aktywności osób młodych;
- wsparcie działań ułatwiających młodym mieszkańcom tzw. start w dorosłość;

- budowa mieszkań wspomaganych.

W sferze gospodarczej wskazuje się na:

- udostępnianie lokali usługowych na rzecz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości;
- tworzenie podmiotów ekonomii społecznej;
- rozwój infrastruktury inkubatorów przedsiębiorczości;
- promowanie współpracy lokalnych przedsiębiorców;
- inicjowanie projektów partnerskich;
- rozwój centrów przedsiębiorczości;
- wspieranie lokalnej przedsiębiorczości;
- rozwój turystyki;
- kampanie promocyjno-informacyjne;
- budowę budynku magazynowego przy ulicy Rzeźniczej dla Muzeum Miejskiego w Raciborzu;
- realizację programów branżowych, w tym w szczególności zadań wpisanych w Program Wspierania Przedsiębiorczości do roku 2027+.

W sferze funkcjonalno-przestrzennej wymienić można:

- rewitalizację budynków użyteczności publicznej na cele społeczne;
- odnowę przestrzeni publicznych na rzecz udostępnienia jej mieszkańcom;
- likwidację barier architektonicznych;
- dostosowanie instytucji kultury i sportu na potrzeby zwiększenia efektywności działań społecznych, w tym m.in. poprzez odtworzenie kortów tenisowych i modernizację basenu na Oborze;
- tworzenie nowych przestrzeni aktywności społecznej;
- kreowanie nowych funkcji terenów wokół wyrobisk poźwirowych;
- tworzenie miejsc kultywowania dziedzictwa historycznego;
- modernizację obiektów sakralnych;
- rewitalizację terenów kolejowych i pokolejowych;
- nadanie nowych funkcji zdegradowanym obiektom budowlanym;
- poprawę dostępności komunikacyjnej.

Natomiast **w sferze środowiskowej**:

- poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, stanowiących własność różnych właścicieli, w tym wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni mieszkaniowych, oraz budynków użyteczności publicznej;
- poprawę efektywności energetycznej oświetlenia;
- zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych (m.in. poprzez realizację projektów grantowych i parasolowych dla mieszkańców oraz projektów dotyczących budynków użyteczności publicznej);

- ograniczenie niskiej emisji;
- poprawę stanu środowiska naturalnego.

7. Mechanizmy integrowania działań

Przedstawione przedsięwzięcia uwzględniają zarówno aspekty społeczne, gospodarcze, funkcjonalno-przestrzenne jak i środowiskowe. Zostały opracowane zgodnie z przeprowadzoną diagnozą w dialogu między różnymi interesariuszami procesu rewitalizacji. Kompleksowość oraz zintegrowane podejście do podejmowanych działań objawiają się poprzez **wzajemne powiązanie działań oraz spodziewane efekty synergiczne**, w tym celu niezbędne było ustalenie powiązań pomiędzy zgłoszonymi projektami oraz takie ułożenie harmonogramów by efekty ich oddziaływania na sytuację kryzysową wzajemnie się synchronizowały, doprowadzając do pojawienia się wartości dodanej na każdym z etapów realizacji zaplanowanych działań.

7.1. Wiązki przedsięwzięć

Stosując przyjęte dla niniejszego GPR podejście zintegrowane, uwzględniające kompleksowość, spójność i komplementarność planowanych działań, wypracowano wiązki przedsięwzięć dopełniające się tematycznie, skoncentrowane przestrzennie i zsynchronizowane czasowo, skutkujące zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Elementem każdej wiązki są przede wszystkim przedsięwzięcia kluczowe (umieszczone w GPR na liście A), których realizacja będzie warunkowała realizację pozostałych przedsięwzięć oraz tworzenie kolejnych aktywności rewitalizacyjnych w przyszłości. Poszczególne wiązki łączą w sobie przedsięwzięcia „twarde” infrastrukturalne, z „miękkimi” społecznymi oraz biznesowymi. W skład poszczególnych wiązek mogą wchodzić również przedsięwzięcia nazwane horyzontalnymi, gdyż mogą być realizowane na całym obszarze rewitalizacji i przenikać do różnych wiązek. Są nimi np. działania poprawiające dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami, rewitalizacja podwórek, termomodernizacja zasobów mieszkaniowych oraz wydarzenia kulturalne i rekreacyjne, których trasy tematyczne lub poszczególne edycje mogą być realizowane w różnych częściach obszaru rewitalizacji. Jednocześnie, nie wszystkie przedsięwzięcia znajdujące się na listach wskazanych w tabelach 5-6 wchodzi w skład wiązek (tj. w wiązki zestawiono tylko część przedsięwzięć), co nie umniejsza ich znaczenia dla procesów rewitalizacyjnych.

Wiązka: rewitalizacja śródmiejskich reprezentacyjnych przestrzeni publicznych

Rewitalizacja śródmiejskich reprezentacyjnych przestrzeni publicznych stanowi dużą, kompleksową wiązkę różnego rodzaju przedsięwzięć, które mają podnieść atrakcyjność śródmieścia Raciborza zarówno z perspektywy mieszkańców, jak i turystów. Za przedsięwzięcia kluczowe należy uznać rewitalizację Rynku, a także zagospodarowanie Placu Długosza, odnowę Parku im. Miasta Roth oraz metamorfozę Placu Ofki. Wszystkie wymienione przestrzenie publiczne stanowią wizytówki Raciborza. Celem jest ich połączenie poprzez stworzenie funkcjonalnej pod względem użytkowym i kompozycyjnym strefy publicznej raciborskiego Starego Miasta.

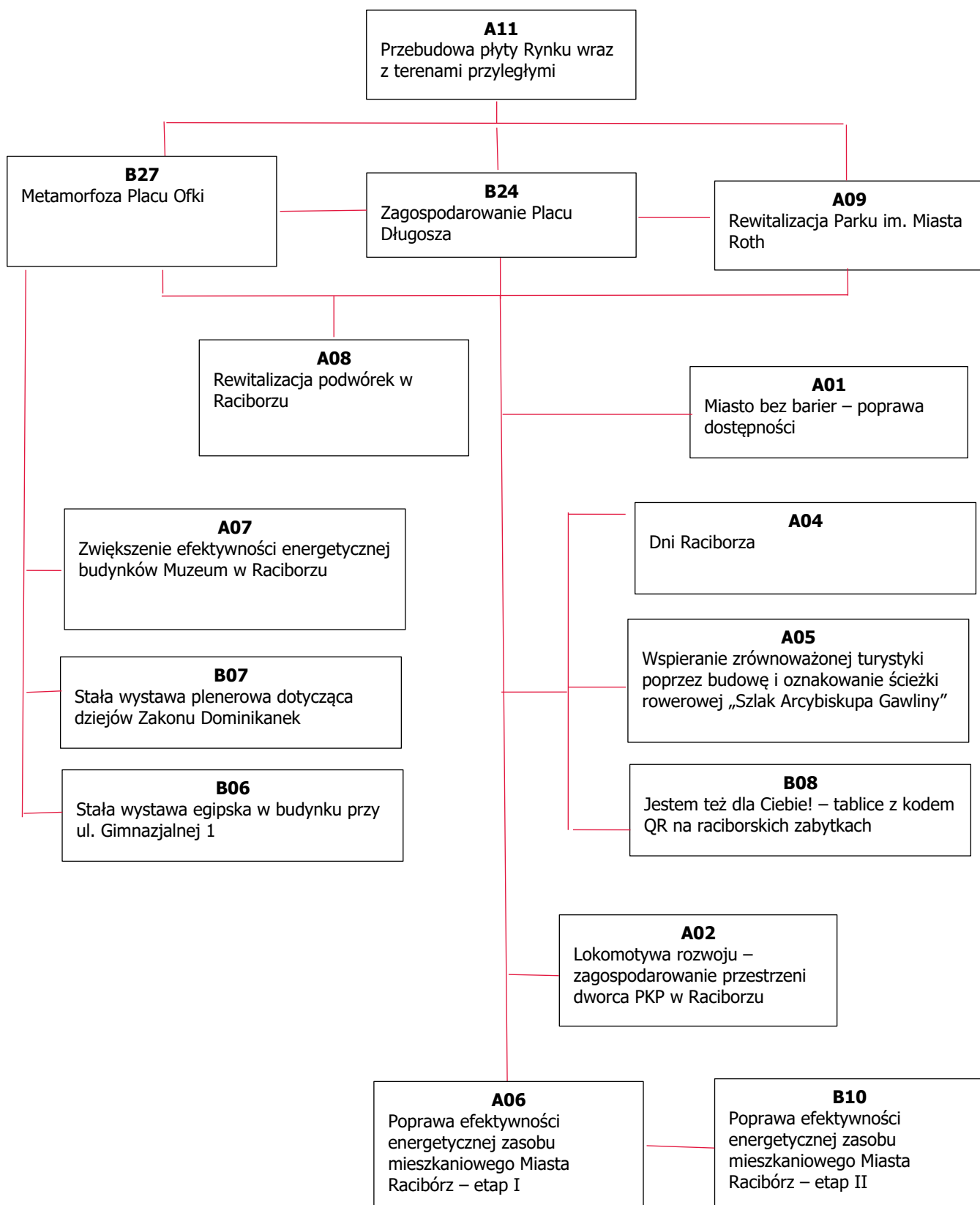
Rewitalizacji kluczowych przestrzeni publicznych w śródmieściu Raciborza powinna towarzyszyć odnowa podwórek oraz przestrzeni wewnątrzsiedlowych. Występują one licznie na obszarze rewitalizacji i mogą pełnić bardzo ważną funkcję związaną z budowaniem więzi sąsiedzkich, które sprzyjają integracji społecznej, inkluzji zmarginalizowanych grup oraz rozwijaniu inicjatyw lokalnych. Poza tym porządkują najbliższą przestrzeń, z której codziennie korzystają mieszkańcy.

Przedsięwzięciami komplementarnymi względem rewitalizacji reprezentacyjnych przestrzeni publicznych są działania poprawiające dostępność, przyczyniające się do likwidacji barier architektonicznych oraz poprawiające bezpieczeństwo publiczne. Drugą pulę przedsięwzięć komplementarnych tworzą działania w sferze społecznej. To projekty, które wypełniają rewitalizowane reprezentacyjne przestrzenie publiczne aktywnościami kulturalnymi, edukacyjnymi, rekreacyjnymi organizowanymi w dużej mierze przez instytucje kultury oraz przedstawicieli lokalnych społeczności i skierowanymi do mieszkańców jak i osób odwiedzających miasto. Wśród nich należy wymienić m.in.: Dni Raciborza, Trasę Średniowieczną oraz muzealne wystawy plenerowe. Dodatkowo listę uzupełnia przedsięwzięcie „Lokomotywa rozwoju” polegające na wykorzystaniu zrewitalizowanej przestrzeni dworca kolejowego na potrzeby przedsiębiorczości i innowacji społecznych. Ma to być forum kojarzące lokalnych interesariuszy z sektorów: publicznego, obywatelskiego, biznesowego i naukowego.

Można też wydodrębnić sub-wiązkę, na którą składają się: modernizacja budynku Muzeum Raciborza, metamorfoza placu w jego sąsiedztwie (Plac Ofki) oraz wykreowanie pakietu wydarzeń plenerowych mających na celu wypełnić aktywnościami przestrzeń w i wokół Muzeum.

Przedsięwzięciami o wymiarze horyzontalnym są: „Miasto bez barier” (dotyczące poprawy dostępności) oraz I etap poprawy efektywności energetycznej zasobu mieszkaniowego Miasta Racibórz.

Rycina 25. Wiązka: rewitalizacja śródmiejskich reprezentacyjnych przestrzeni publicznych

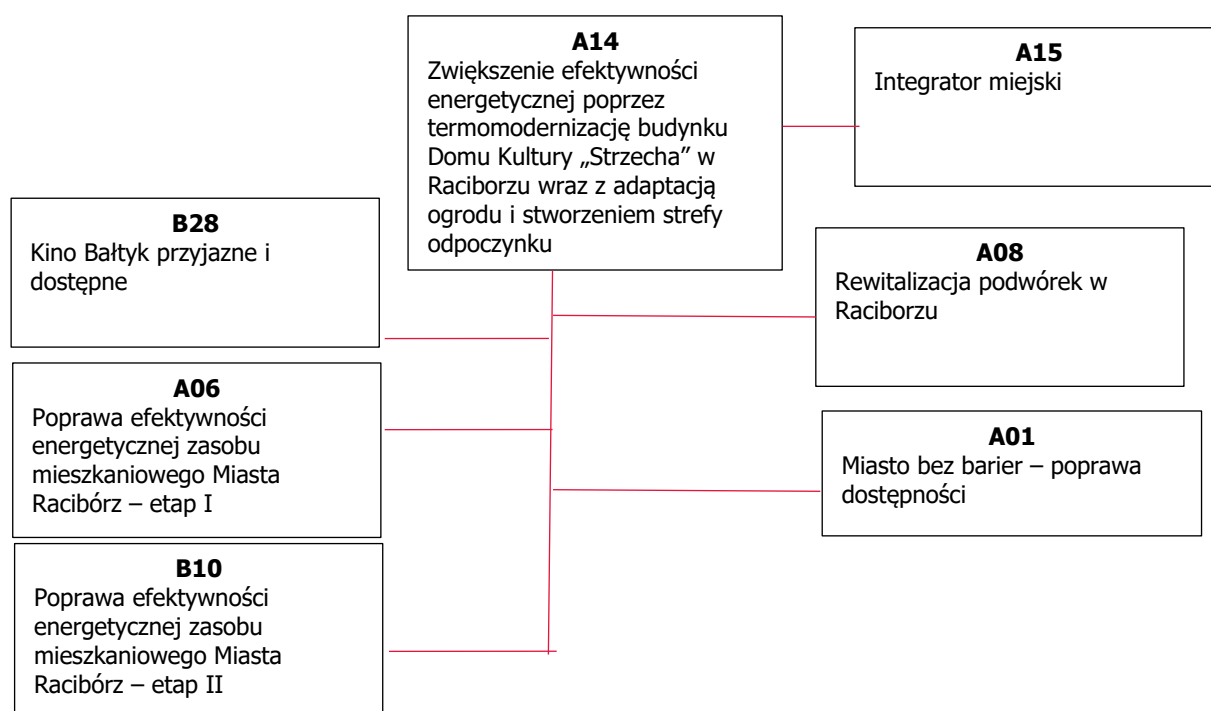
Źródło: opracowanie własne

Wiązka: rewitalizacja obszaru wokół ulicy ks. Józefa Londzina

Obszar wokół ulicy ks. Józefa Londzina oraz Ronda Solidarności i Placu Wolności ma potencjał, aby stać się w wyniku działań rewitalizacyjnych miejscem funkcjonowania instytucji kultury z bogatą ofertą zarówno dla mieszkańców jak i osób odwiedzających miasto. Kluczowym przedsięwzięciem jest zwiększenie efektywności energetycznej budynku Domu Kultury „Strzecha” wraz z pracami towarzyszącymi, w tym adaptacją ogrodu i stworzeniem strefy odpoczynku. Poprawa stanu technicznego i podniesienie standardu pozwoli na stworzenie miejsca integrującego lokalną społeczność. Oprócz odnowienia budynku Domu Kultury, wokół zostanie stworzona nowoczesna i przyjazna przestrzeń publiczna sprzyjająca organizacji wydarzeń plenerowych oraz spędzaniu wolnego czasu.

Drugą inicjatywą, która pozwoli na wzbogacenie oferty kulturalnej obszaru będzie modernizacja budynku Kina Bałtyk zlokalizowanego przy ul. ks. Józefa Londzina 13. Działania rewitalizacyjne będą skoncentrowane na dostosowaniu obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową, osób słabosłyszących a także innych grup społecznych wymagających wsparcia. Ważnym projektem, komplementarnym względem działań podnoszących jakość obiektów instytucji kultury, jest kompleksowy program odnowy podwórek polegający na budowie urządzeń małej architektury, zazielenieniu, poprawie dostępności dla osób niepełnosprawnych, uporządkowaniu miejsc parkingowych oraz poprawie bezpieczeństwa i podniesieniu estetyki. Przedsięwzięciami o wymiarze horyzontalnym są: „Miasto bez barier” (dotyczące poprawy dostępności) oraz I etap poprawy efektywności energetycznej zasobu mieszkaniowego Miasta Racibórz.

Rycina 26. Wiązka: rewitalizacja obszaru wokół ulicy ks. Józefa Londzina

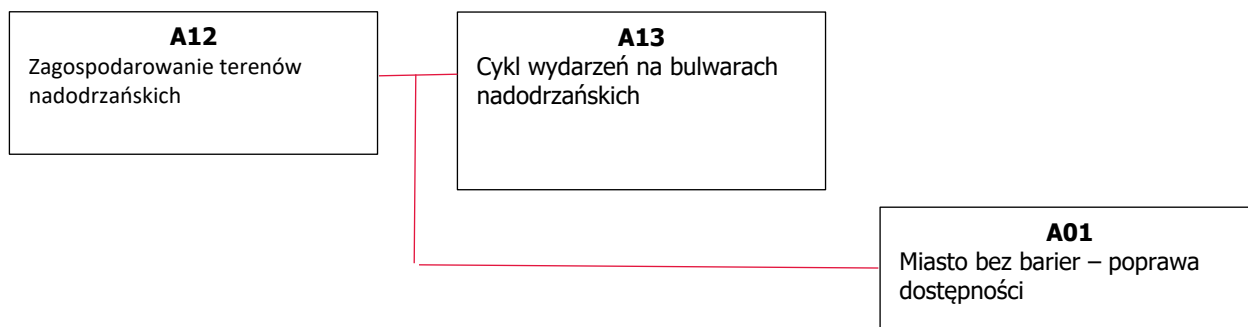

Źródło: opracowanie własne

Wiązka: rewitalizacja terenów nadodrzańskich

Głównym celem tej wiązki jest kompleksowe zagospodarowanie bulwarów nadrzecznych, czyli kontynuacja dotychczasowych przedsięwzięć związanych z zagospodarowaniem i ożywieniem terenów wzdłuż Odry w części śródmiejskiej Raciborza. Na wiązkę składa się projekt „twardy”, w ramach którego stworzone zostaną: połączenie ze ścieżkami rowerowymi wraz z infrastrukturą dla ruchu rowerowego i pieszego oraz obiekty małej architektury sprzyjające rekreacji i spędzaniu czasu wolnego. Jego realizacja będzie podstawą do tworzenia przedsięwzięć „miękkich”, których celem jest wzbogacenie oferty Bulwarów Nadodrzańskich o cykliczne wydarzenia kulturalne, sportowe i rekreacyjne. Dzięki nim Bulwary powinny tętnić życiem przez cały rok, będąc miejscem spotkań zarówno mieszkańców, jak i turystów odwiedzających Racibórz. Przedsięwzięciem komplementarnym będzie projekt „Miasto bez barier”.

Rycina 27. Wiązka: rewitalizacja terenów nadodrzańskich

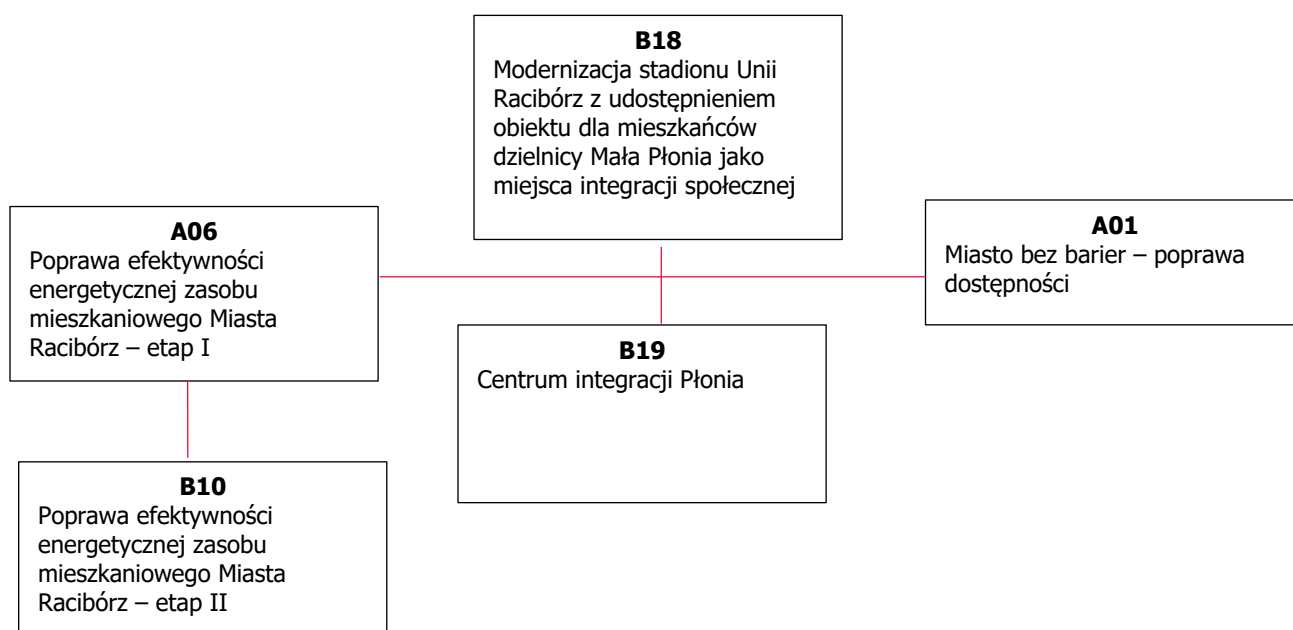

Źródło: opracowanie własne

Wiązka: rewitalizacja Małej Płoni

Rewitalizacja dzielnicy Mała Płonia związana jest z wytyczeniem miejsca sprzyjającego integracji lokalnej społeczności oraz stworzeniem pakietu działań skierowanych do określonych grup społecznych w celu ich aktywizacji, budowania kompetencji, wykorzystywania potencjałów i talentów. W tym celu wiązkę przedsięwzięć tworzą działania związane z modernizacją stadionu Unii Racibórz tak, aby stanowił bazę do aktywności przede wszystkim dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji. Rewitalizacja stadionu będzie stanowiła podstawę do kreowania projektów miękkich związanych ze spędzaniem czasu oraz rozwijaniem zainteresowań. Przedsięwzięciami o wymiarze horyzontalnym są projekty „Miasto bez barier” oraz I etap poprawy efektywności energetycznej zasobu mieszkaniowego Miasta Racibórz.

Rycina 28. Wiązka: rewitalizacja Małej Płoni

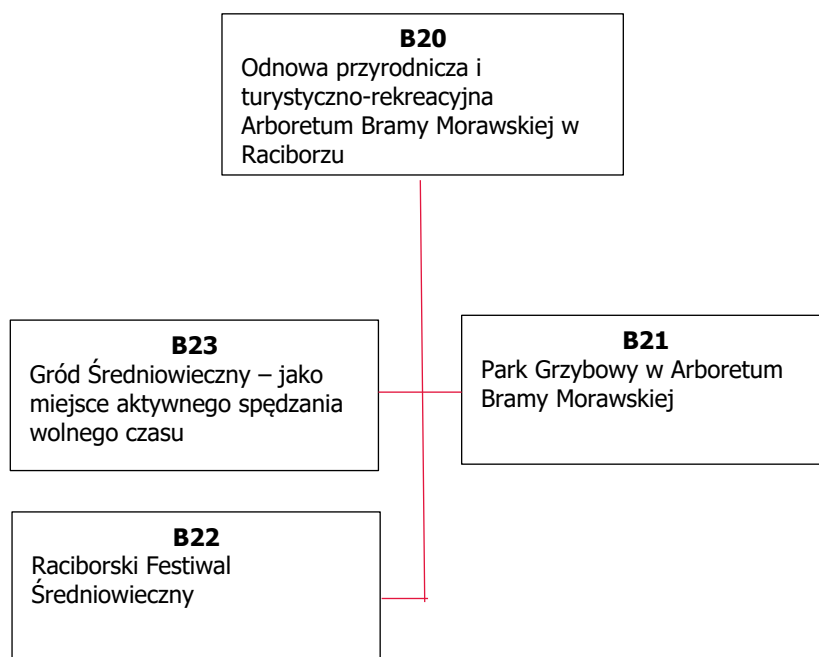

Źródło: opracowanie własne

Wiązka: rewitalizacja Arboretum Bramy Morawskiej

Arboretum Bramy Morawskiej jest jedną z głównych atrakcji turystycznych Raciborza. Poprzez kompleksowe działania rewitalizacyjne związane z modernizacją i remontami obiektów, odnowieniem obiektów stawowych, wzbogaceniem kolekcji roślin, a także stworzeniem Centrum Edukacji Ekologicznej, będzie można rozwijać ofertę spędzania czasu wolnego zarówno dla mieszkańców miasta, jak i turystów. Przedsięwzięcia „twarde” związane z modernizacją obiektów umożliwią realizację przez różne podmioty inicjatyw społecznych, zwiększających świadomość ekologiczną, rozwijających wiedzę i umiejętności oraz integrujących lokalną społeczność. Część z nich będzie dedykowana wybranym grupom społecznym z obszaru rewitalizacji. Inne będą podnosiły atrakcyjność turystyczną oraz rozwijały ofertę spędzania czasu wolnego. W przypadku tej wiązki przedsięwzięciem kluczowym będzie kompleksowa rewitalizacja przyrodnicza oraz turystyczno-rekreacyjna Arboretum Bramy Morawskiej. Przyczyni się ona do rozwijania i wzbogacania oferty produktów turystycznych oraz umożliwi w przyszłości kreowanie przedsięwzięć dedykowanych konkretnym grupom odbiorców z obszaru rewitalizacji, np. projektów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży lub projektów aktywizujących seniorów.

Rycina 29. Wiązka: rewitalizacja Arboretum Bramy Morawskiej

Źródło: opracowanie własne

7.2. Zapewnianie komplementarności

Co do zasady, przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane będą na obszarze rewitalizacji, w niektórych przypadkach, ze względu na ich specyfikę oraz służebność względem realizacji celów wynikających z GPR do działań rewitalizacyjnych zakwalifikowano także przedsięwzięcia zlokalizowane poza obszarem rewitalizacji, a nawet poza obszarem zdegradowanym. Ich wpływ na rewitalizowaną przestrzeń, został w toku poczynionych prac oceniony jako potencjalnie wysoki. Z tego powodu przedsięwzięcia te bądź zagadnienia tematyczne zostały wpisane na odpowiednie listy.

Komplementarność przestrzenna jest realizowana poprzez **oddziaływanie przedsięwzięć na cały obszar rewitalizacji oraz wzajemne powiązanie realizowanych projektów w wyróżnionych sferach** (społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej i środowiskowej), gwarantując tym samym komplementarność problemową. Co ważne – przedsięwzięcia nie powodują przenoszenia problemów na inne obszary miasta oraz nie prowadzą do wykluczenia, segregacji społecznej ani powstawania niepożądanych efektów społecznych [por. tab. 7.].

Tabela 7. Oddziaływanie przedsięwzięć w wyróżnionych sferach

Lp.	Nazwa	Sfera społ.	Sfera gosp.	Sfera funk.-przestrz.	Sfera środ.
A01	Miasto bez barier – poprawa dostępności	1		1	1
A02	Lokomotywa rozwoju – zagospodarowanie przestrzeni dworca PKP w Raciborzu	1	1	1	
A03	Zwiększenie roli kultury i turystyki w rozwoju subregionalnym poprzez ekspozycję średniowiecznych murów miejskich w Raciborzu		1	1	
A04	Dni Raciborza	1	1		
A05	Wspieranie zrównoważonej turystyki poprzez budowę i oznakowanie ścieżki rowerowej „Szlak Arcybiskupa Gawliny”		1		1
A06	Poprawa efektywności energetycznej zasobu mieszkaniowego Miasta Racibórz – etap I			1	1
A07	Zwiększenie efektywności energetycznej budynków Muzeum w Raciborzu			1	1
A08	Rewitalizacja podwórek w Raciborzu	1	1	1	1
A09	Rewitalizacja Parku im. Miasta Roth	1		1	1
A10	Nowe Ogrody Jordanowskie			1	1
A11	Przebudowa płyty Rynku wraz z terenami przyległymi			1	1
A12	Zagospodarowanie terenów nadodrzańskich			1	1
A13	Cykl wydarzeń na bulwarach nadodrzańskich	1	1		
A14	Zwiększenie efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynku Domu Kultury „Strzecha” w Raciborzu wraz z adaptacją ogrodu i stworzeniem strefy odpoczynku	1		1	1
A15	Integrator miejski	1			
A16	Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez dodatkowe zajęcia dla dzieci w Przedszkolu nr 16 przy ul. Brzeskiej 54 wraz z przebudową infrastruktury wychowania przedszkolnego i niezbędnym jego wyposażeniem	1		1	
A17	Modernizacja budynku byłego gimnazjum przy ulicy Opawskiej 81 - Eksploratorium	1		1	
A18	Budowa elektrowni słonecznych o mocy łącznej do 2000 kw wraz z niezbędną infrastrukturą				1

	techniczną				
A19	Historia dla Ciebie – wystawa historyczna i etnograficzna	1	1		
A20	Muzealne wystawy plenerowe	1			
A21	Zwiększenie efektywności energetycznej poprzez termomodernizację w budynkach Szkoły Podstawowej nr 18 w Raciborzu			1	1
A22	Modernizacja i rozbudowa bazy sportowej OSiR	1	1		
B01	Poprawa dostępności dla osób niepełnosprawnych obiektu Młodzieżowego Domu Kultury w Raciborzu	1		1	
B02	Zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz poprawa atrakcyjności turystycznej Zamku Piastowskiego w Raciborzu		1	1	
B03	Wzrost jakości usług ochrony zdrowia dzięki poprawie infrastruktury Szpitala Rejonowego im. dr Józefa Rostka w Raciborzu	1		1	
B04	Renowacja i przywrócenie estetyki obiektu Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Nr 1 w Raciborzu			1	1
B05	Poprawa zagospodarowania terenu poprzez modernizację i renowację elementów zagospodarowania otoczenia Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Raciborzu	1		1	
B06	Stała wystawa egipska w budynku przy ul. Gimnazjalnej 1	1	1		
B07	Stała wystawa plenerowa dotycząca dziejów Zakonu Dominikanek w Raciborzu w miejscu dawnej kaplicy św. Ducha	1	1		
B08	Jestem też dla Ciebie! – tablice z kodem QR na raciborskich zabytkach	1	1		
B09	Propagowanie przedsiębiorczości oraz wzrost aktywności gospodarczej w granicach obszaru rewitalizacji		1		
B10	Poprawa efektywności energetycznej zasobu mieszkaniowego Miasta Racibórz - etap II			1	1
B11	Poprawa efektywności energetycznej w zasobach zarządzanych przez Firmę „ZAST-ppd” Artur Jarosz, ul. Opawska 113/1, 47-400 Racibórz			1	1
B12	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej			1	1

B13	Termomodernizacja obiektu głównego budynku dydaktycznego Uczelni wraz z dostosowaniem do wymagań przeciwpożarowych			1	1
B14	Termomodernizacja obiektu sportowo-dydaktycznego			1	1
B15	Termomodernizacja obiektu budynku Domu Studenta			1	1
B16	Modernizacja obiektu stadionu sportowego			1	
B17	Modernizacja połączona ze zmianą funkcjonalną budynku krytej pływalni ANS w Raciborzu	1		1	
B18	Modernizacja stadionu Unii Racibórz z udostępnieniem obiektu dla mieszkańców dzielnicy Mała Płonia jako miejsca integracji społecznej	1		1	
B19	Centrum integracji Płonia	1			
B20	Odnowa przyrodnicza i turystyczno-rekreacyjna Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu	1	1	1	1
B21	Park Grzybowy w Arboretum Bramy Morawskiej	1			
B22	Raciborski Festiwal Średniowieczny	1	1		
B23	Gród Średniowieczny – jako miejsce aktywnego spędzania wolnego czasu	1	1		
B24	Zagospodarowanie Placu Długosza			1	1
B25	Racibórz w naturę wpisany – przyrodnicza rewitalizacja miasta	1		1	1
B26	Stara Wieś na nowo	1		1	
B27	Metamorfoza Placu Ofki	1		1	
B28	Kino Bałtyk przyjazne i dostępne	1			
B29	Budowa centrum przesiadkowego		1	1	1
B30	Dynamiczna informacja pasażerska w Raciborzu			1	
B31	Budowa Krajowej Trasy Rowerowej nr 3 Rudnik – Racibórz – Krzyżanowice	1	1	1	
B32	Laserowe Love- przyjazna przystań dla kobiet	1	1		1
B33	Renowacja zabytkowego budynku Urzędu Miasta wraz ze zwiększeniem dostępności i standardu obsługi klienta	1		1	
B34	Niebieskie Ogrody Racibórz – żwirownia	1	1	1	1
B35	Budowa wielopoziomowego parkingu przy ul. Kowalskiej			1	1

Źródło: opracowanie własne

Realizacja przedsięwzięć jest też komplementarna pod względem proceduralno-institutionalnym, przy czym **zagwarantowano współdziałanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur** podejmowanych na różnych szczeblach procesu decyzyjnego i wdrożeniowego. Na straży tych wymagań stoi Prezydent Miasta Racibórz oraz powołany Komitet Rewitalizacji. Obsługę proceduralną zapewnia Wydział Rozwoju Urzędu Miasta. Wsparcie w tym zakresie zapewnia z kolei funkcjonujący w Urzędzie Miasta Racibórz zespół celowy ds. rewitalizacji. Zakres praw i obowiązków poszczególnych instytucji opisany został w rozdziale IX.

Komplementarność międzyokresowa realizowana jest poprzez ciągłość procesu rewitalizacji w latach 2022-2030, z zapewnieniem realizowanej w okresach 3-letnich oceny aktualności GPR i stopnia jego zaawansowania; prowadzonej z wykorzystaniem systemu monitoringu opisanego w rozdziale IX.

Komplementarność źródeł finansowania zapewniona jest poprzez wykorzystanie montażu finansowego w ramach wykorzystania różnych źródeł środków publicznych (tak krajowych jak i unijnych, ze szczególnym naciskiem na EFRR i EFS+) oraz środków o charakterze prywatnym. Ze szczegółami przedstawionego podejścia można zapoznać się w opisie realizowanych działań (rozdział V) jak i w części opisującej szacunkowe ramy finansowe (tj. w rozdziale VIII).

8. Szacunkowe ramy finansowe

Zapotrzebowanie na środki finansowe oszacowano na podstawie kwot ujętych w kartach opisu przedsięwzięć składanych przez pomysłodawców. W przypadku braku wskazań, kwotę podano na podstawie założeń eksperckich. Szacunki podano w tabeli 8. na kolejnej stronie.

Tabela 8. Wydatki rewitalizacyjne na projekty z list A i B

Lp.	Nazwa	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych, w tym Funduszy Europejskich	Środki prywatne	Suma
A01	Miasto bez barier – poprawa dostępności	1 000 000	4 000 000	0	5 000 000
A02	Lokomotywa rozwoju – zagospodarowanie przestrzeni dworca PKP w Raciborzu	300 000	1 200 000	0	1 500 000
A03	Zwiększenie roli kultury i turystyki w rozwoju subregionalnym poprzez ekspozycję średniowiecznych murów miejskich w Raciborzu	1 200 000	2 800 000	0	4 000 000
A04	Dni Raciborza	3 200 000	0	0	3 200 000
A05	Wspieranie zrównoważonej turystyki poprzez budowę i oznakowanie ścieżki rowerowej „Szlak Arcybiskupa Gawliny”	500 000	2 500 000	0	3 000 000
A06	Poprawa efektywności energetycznej zasobu mieszkaniowego Miasta Racibórz – etap I	3 600 000	14 400 000	0	18 000 000
A07	Zwiększenie efektywności energetycznej budynków Muzeum w Raciborzu	152 550	864 450	0	1 017 000
A08	Rewitalizacja podwórek w Raciborzu	2 000 000	0	0	2 000 000
A09	Rewitalizacja Parku im. Miasta Roth	1 300 000	5 200 000	0	6 500 000
A10	Nowe Ogrody Jordanowskie	5 000 000	5 000 000	0	10 000 000
A11	Przebudowa płyty Rynku wraz z terenami przyległymi	2 960 000	11 840 000	0	14 800 000
A12	Zagospodarowanie terenów nadodrzańskich	2 800 000	11 200 000	0	14 000 000
A13	Cykl wydarzeń na bulwarach nadodrzańskich	4 000 000	0	0	4 000 000
A14	Zwiększenie efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynku Domu Kultury „Strzecha” w Raciborzu wraz z adaptacją ogrodu i stworzeniem strefy odpoczynku	2 400 000	9 600 000	0	12 000 000
A15	Integrator miejski	400 000	1 600 000	0	2 000 000

Lp.	Nazwa	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych, w tym Funduszy Europejskich	Środki prywatne	Suma
A16	Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez dodatkowe zajęcia dla dzieci w Przedszkolu nr 16 przy ul. Brzeskiej 54 wraz z przebudową infrastruktury wychowania przedszkolnego i niezbędnym jego wyposażeniem	200 000	800 000	0	1 000 000
A17	Modernizacja budynku byłego gimnazjum przy ulicy Opawskiej 81 - Eksploratorium	3 000 000	17 000 000	0	20 000 000
A18	Budowa elektrowni słonecznych o mocy łącznej do 2000 kw wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną	2 446 584	13 863 976	0	16 310 560
A19	Historia dla Ciebie –wystawa historyczna i etnograficzna	200 000	800 000	0	1 000 000
A20	Muzealne wystawy plenerowe	200 000	0	0	200 000
A21	Zwiększenie efektywności energetycznej poprzez termomodernizację i remont w budynkach Szkoły Podstawowej nr 18 w Raciborzu	2 270 391	4 729 609	0	7 000 000
A22	Modernizacja i rozbudowa bazy sportowej OSiR	7 100 000	39 900 000		47 000 000
B01	Poprawa dostępności dla osób niepełnosprawnych obiektu Młodzieżowego Domu Kultury w Raciborzu	24 000	96 000	0	120 000
B02	Zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz poprawa atrakcyjności turystycznej Zamku Piastowskiego w Raciborzu	300 000	1 700 000	0	2 000 000
B03	Wzrost jakości usług ochrony zdrowia dzięki poprawie infrastruktury Szpitala Rejonowego im. dr Józefa Rostka w Raciborzu	750 000	4 250 000	0	5 000 000
B04	Renowacja i przywrócenie estetyki obiektu Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Nr 1 w Raciborzu	120 000	680 000	0	800 000
B05	Poprawa zagospodarowania terenu poprzez modernizację i renowację elementów zagospodarowania otoczenia Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Raciborzu	200 000	200 000	0	400 000

Lp.	Nazwa	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych, w tym Funduszy Europejskich	Środki prywatne	Suma
B06	Stała wystawa egipska w budynku przy ul. Gimnazjalnej 1	800 000	0	0	800 000
B07	Stała wystawa plenerowa dotycząca dziejów Zakonu Dominikanek w Raciborzu w miejscu dawnej kaplicy św. Ducha	600 000	0	0	600 000
B08	Jestem też dla Ciebie! – tablice z kodem QR na raciborskich zabytkach	120 000	0	0	120 000
B09	Propagowanie przedsiębiorczości oraz wzrost aktywności gospodarczej w granicach obszaru rewitalizacji	1 200 000	6 800 000	0	8 000 000
B10	Poprawa efektywności energetycznej zasobu mieszkaniowego Miasta Racibórz - etap II	11 400 000	45 600 000	0	57 000 000
B11	Poprawa efektywności energetycznej w zasobach zarządzanych przez Firmę „ZAST-ppd” Artur Jarosz	0	5 400 000	3 600 000	9 000 000
B12	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	465 000	2 635 000	0	3 100 000
B13	Termomodernizacja obiektu głównego budynku dydaktycznego Uczelni wraz z dostosowaniem do wymagań przeciwpożarowych	1 200 000	6 800 000	0	8 000 000
B14	Termomodernizacja obiektu sportowo-dydaktycznego	270 000	1 530 000	0	1 800 000
B15	Termomodernizacja obiektu budynku Domu Studenta	1 801 625	10 209 207	0	12 010 832
B16	Modernizacja obiektu stadionu sportowego	600 000	3 400 000	0	4 000 000
B17	Modernizacja połączona ze zmianą funkcjonalną budynku krytej pływalni ANS w Raciborzu	1 200 000	6 800 000		8 000 000
B18	Modernizacja stadionu Unii Racibórz z udostępnieniem obiektu dla mieszkańców dzielnicy Mała Płonia jako miejsca integracji społecznej	900 000	900 000	0	1 800 000
B19	Centrum integracji Płonia	600 000	2 400 000	0	3 000 000
B20	Odnowa przyrodnicza i turystyczno-rekreacyjna Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu	2 500 000	8 000 000	0	10 500 000

Lp.	Nazwa	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych, w tym Funduszy Europejskich	Środki prywatne	Suma
B21	Park Grzybowy w Arboretum Bramy Morawskiej	15 000	0	0	15 000
B22	Raciborski Festiwal Średniowieczny	300 000	0	200 000	500 000
B23	Gród Średniowieczny – jako miejsce aktywnego spędzania wolnego czasu	400 000	1 600 000	0	2 000 000
B24	Zagospodarowanie Placu Długosza	10 000 000	40 000 000	50 000 000	100 000 000
B25	Racibórz w naturę wpisany – przyrodnicza rewitalizacja miasta	3 000 000	17 000 000	0	20 000 000
B26	Stara Wieś na nowo	200 000	0	0	200 000
B27	Metamorfoza Placu Ofki	5 000 000	5 000 000	0	10 000 000
B28	Kino Bałtyk przyjazne i dostępne	600 000	600 000	0	1 200 000
B29	Budowa centrum przesiadkowego	1 956 358	11 086 025	0	13 042 383
B30	Dynamiczna informacja pasażerska w Raciborzu	300 000	2 000 000	0	2 300 000
B31	Budowa Krajowej Trasy Rowerowej nr 3 Rudnik – Racibórz – Krzyżanowice	7 500 000	42 500 000	0	50 000 000
B32	Laserowe Love – przyjazna przystań dla kobiet	0	350 000	350 000	700 000
B33	Renowacja zabytkowego budynku Urzędu Miasta wraz ze zwiększeniem dostępności i standardu obsługi klienta	6 000 000	6 000 000	0	12 000 000
B34	Niebieskie Ogrody Racibórz – żwirownia	3 000 000	17 000 000	10 000 000	30 000 000
B35	Budowa wielopoziomowego parkingu przy ul. Kowalskiej	3 000 000	17 000 000	0	20 000 000

Źródło: opracowanie własne

9. Opis struktury zarządzania i procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych

9.1. Włączenie społeczne na etapie przygotowania GPR

Wdrażanie niniejszego GPR polega na kompleksowym i zintegrowanym działaniu wielu podmiotów, w celu wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego. Mając to na uwadze, cały proces przygotowania dokumentu został zaprogramowany w sposób zachęcający wszelkich potencjalnych interesariuszy rewitalizacji do współpracy bazującej na zasadach partnerstwa oraz partycypacji. Wykorzystano dotychczasowe doświadczenia samorządu lokalnego, przede wszystkim zdobyte podczas opracowywania i wdrażania wcześniejszej edycji GPR (obecny jest drugim opracowanym na zasadach wskazanych w Ustawie o rewitalizacji). A także dostępne rekomendacje ministerialne (np. Krajowego Centrum Wiedzy o Rewitalizacji) oraz raporty i podręczniki Instytutu Rozwoju Miast i Regionów (w tym wcześniejsze Instytutu Rozwoju Miast), prezentujące dobre praktyki i wskazówki dotyczące zaangażowania społecznego. Skala i zakres prowadzonych aktywności animujących zaangażowanie potencjalnych zainteresowanych na wszystkich etapach prac przekraczały wymagania zapisane w Ustawie o rewitalizacji.

Miasto prowadziło szeroką kampanię informacyjno-promocyjną dotyczącą GPR. Przygotowano i rozwieszono plakaty i rozdysponowano ulotki zachęcające do współtworzenia GPR i przygotowania przedsięwzięć wchodzących w jego zakres oraz udziału w różnych warsztatach i spotkaniach realizowanych w procesie opracowania dokumentu. Materiały te posiadały także swoje odpowiedniki elektroniczne, które publikowane były na stronie internetowej miasta oraz w mediach społecznościowych. Płatne spoty i ogłoszenia publikowane były na łamach tygodnika „Nasz Racibórz” (którego zasięg dodatkowo zwiększony jest przez portal internetowy) oraz lokalnego „Radia Vanessa”. Wybrane wydarzenia (z listy wskazanej w tabeli 9. poniżej) cieszyły się zainteresowaniem mediów lokalnych, które opublikowały stosowne relacje. Przeprowadzono także akcję promocyjną z wykorzystaniem city light na przystankach autobusowych.

Na etapie diagnostycznym przeprowadzono ankietowe badanie opinii mieszkańców, a także – prowadząc wskazane w poniższej tabeli punkty konsultacyjne – rozmawiano z mieszkańcami uczestniczącymi w wydarzeniach ważnych dla społeczności lokalnej. Tego rodzaju mini-wywiady prowadzone były w sposób aktywny, tzn. prowadzący punkty poruszali się po przestrzeniach, na których organizowane były imprezy i prosili uczestników o krótką rozmowę na tematy związane z rewitalizacją. Z kolei warsztaty z mieszkańcami, w miarę możliwości lokalowych prowadzone były w miejscach bliskich i przyjaznych dla osób zamieszkujących konkretne części obszaru rewitalizacji. Były to jednocześnie miejsca ważne z perspektywy organizowanych w nich na co dzień aktywności społecznych środowisk

istotnych dla procesu rewitalizacji (warsztaty w siedzibie Stowarzyszenia „Spektrum” czy też w Filii Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej).

Prowadzone działania partycypacyjne miały na celu włączenie jak najszerzej i jak najbardziej różnorodnej grupy odbiorców. Poza szeregiem spotkań otwartych dla wszystkich mieszkańców w różnych lokalizacjach i prowadzeniem punktów konsultacyjnych, zrealizowano także spacer badawczy. Ponadto prowadzone były również działania dedykowane węższym grupom społecznym, tj. odrębne warsztaty dla uczniów szkół średnich oraz dla seniorów. Równolegle zorganizowano także oddzielne spotkania przeznaczone dla środowiska gospodarczego (z Radą Gospodarczą oraz z zarządcami nieruchomości).

Poza ogólną kampanią informacyjną, do udziału w tych aktywnościach potencjalnych kluczowych interesariuszy rewitalizacji i liderów lokalnych aktywnie działających w mieście zapraszano indywidualnie skierowaną do nich korespondencją.

Szczegółowy wykaz spotkań włączających społeczność Raciborza na etapie przygotowania GPR został wskazany w tabeli 9. (poniżej).-

Tabela 9. Włączenie społeczne w prace nad GPR

Data	Miejsce	Rodzaj spotkania
02.02.2022	Urząd Miasta	Spotkanie z Radą Gospodarczą
07.02.2022	Urząd Miasta	Spotkanie z zarządcami nieruchomości
09.02.2022	Urząd Miasta	Spotkanie z mieszkańcami
10.02.2022	Online	Spotkanie z mieszkańcami
03 i 04.2022	Online	Ankieta internetowa skierowana do mieszkańców
31.03.2022	-	Spacer badawczy
04.05.2022	-	Spacer badawczy
28.05.2022	Bulwary Odry	Punkt konsultacyjny podczas otwarcia Bulwarów, ankietowanie w formie wywiadów
28.05.2022	Plac Ofki	Punkt konsultacyjny podczas Dni Raciborza, ankietowanie w formie wywiadów
09.06.2022	Akademia Nauk Stosowanych	Spotkanie z Uniwersytetem III Wieku
09.06.2022	II LO im. Adama Mickiewicza	Warsztat z uczniami szkół średnich
09.06.2022	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 2 „Mechanik”	Warsztat z uczniami szkół średnich

Data	Miejsce	Rodzaj spotkania
10.06.2022	Zespół Szkół Budowlanych i Rzemiosł Różnych	Warsztat z uczniami szkół średnich
10.06.2022	Zespół Szkół Ekonomicznych	Warsztat z uczniami szkół średnich
10.06.2022	I LO im. Jana Kasprowicza	Warsztat z uczniami szkół średnich
11.06.2022	Plac Ofki	Punkt konsultacyjny podczas Dni Raciborza
20.06.2022	Urząd Miasta	Spotkanie z Radą Seniorów
13.07.2022	Urząd Miasta	Warsztat z mieszkańcami (Śródmieście)
13.07.2022	Stowarzyszenie „Spektrum”	Warsztat z mieszkańcami (Mała Płonia)
14.07.2022	Filia Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej	Warsztat z mieszkańcami (Ostróg)
14.07.2022	DK „Strzecha”	Warsztat z mieszkańcami (Stara Wieś/Proszowiec)
07.2022	Online	Ankieta skierowana do interesariuszy rewitalizacji (uzupełnienie informacji do diagnozy szczegółowej oraz przygotowania potencjalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych)
07 i 08.2022	Online/Urząd Miasta	Cykliczne (1 dzień w tygodniu) spotkania dla mieszkańców dające możliwość skonsultowania pomysłu na przedsięwzięcie
23.09.2022	Ogród Jordanowski	Punkt konsultacyjny podczas Święta Dyni, ankietowanie w formie wywiadów

Źródło: opracowanie własne

Celem komunikowania kwestii związanych z przygotowaniem i wdrażaniem GPR, miasto prowadzi dedykowaną rewitalizacji podstronę / zakładkę w ramach portalu internetowego Urzędu Miasta.

W okresie naboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych do umieszczenia w niniejszym GPR, prowadzone były konsultacje on-line oraz dyżury pracowników Wydziału Rozwoju Urzędu Miasta i przedstawicieli wykonawcy (z którym współpracowano na etapie opracowania GPR), poświęcone omawianiu zakresu potencjalnych przedsięwzięć oraz doprecyzowywaniu planowanych działań i motywowaniu podmiotów zewnętrznych względem samorządu lokalnego do zaangażowania się w rewitalizację. Zaplanowano długi (trwający ponad 2 miesiące) czas trwania naboru przedsięwzięć, aby umożliwić wszystkim zainteresowanym przemyślenie, skonsultowanie, dopracowanie i złożenie opisu przedsięwzięcia. Dzięki takiemu

podejściu uzyskano relatywnie długie i zróżnicowane listy przedsięwzięć (tabele 5. i 6.) oraz liczne inspiracje do wykorzystania w bieżącej aktywności jednostek samorządu lokalnego.

Ponadto w dniach od 10 lutego 2023 r. do 12 marca 2023 r. przeprowadzono ostateczne konsultacje społeczne projektu GPR w trybie przewidzianym w Ustawie o rewitalizacji. Natomiast w dniach od 22 marca do 11 kwietnia 2023 r. odbyły się konsultacje społeczne projektu GPR wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – na mocy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. 2022 poz. 1029 z późn. zm.).

Uwzględniając rolę szerokiego gremium potencjalnych interesariuszy rewitalizacji w Raciborzu, na ostatnim etapie prac nad GPR wystąpiono także z prośbą o opinię do podmiotów wskazanych w art. 17. ust. 2. pkt 4. Ustawy o rewitalizacji.

9.2. Proces zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych na etapie realizacji GPR

Miasto dołożyło wszelkich starań, aby włączyć w proces opracowania GPR jak najszersze grono partnerów społeczno-gospodarczych. Przeprowadzone w tym celu działania, opisane w podrozdziale 9.1. (powyżej), stanowią punkt wyjścia dla zwiększonego zaangażowania partnerów z tzw. III sektora oraz sektora gospodarczego w realizację GPR. Na etapie przygotowania dokumentu ujawniło się wyraźne zainteresowanie współpracą w tej materii podmiotów takich jak np. Akademia Nauk Stosowanych w Raciborzu, Unia Racibórz sp. z o.o., Powiatowy Urząd Pracy, Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Otoczenia SPEKTRUM, Siostry Maryi Niepokalanej, Młodzieżowa Rada Miasta czy Rada Seniorów. Nie wszyscy zdecydowali się zadeklarować realizację konkretnych przedsięwzięć własnych. Jednak zebrane podczas spotkań pomysły w większości znalazły swoje odzwierciedlenie w zaproponowanej w GPR liście przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Wśród partnerów społeczno-gospodarczych, występujących w roli podmiotów realizujących przedsięwzięcia znajdują się zarówno placówki publiczne, czy stowarzyszenia, jak i spółki oraz firmy prywatne:

- Stowarzyszenie Drengowie znad Górnej Odry
- Arboretum Bramy Morawskiej (ABM)
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Raciborzu
- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Ryszarda Kincla w Raciborzu
- Raciborskie Centrum Kultury

- Muzeum w Raciborzu
- Akademia Nauk Stosowanych w Raciborzu
- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Raciborzu
- Firma 'ZAST-ppd' Artur Jarosz Firma 'ZAST-ppd' Artur Jarosz
- Instytucja Filmowa Silesia-Film, Kino Bałtyk
- Beauty Systems Sabina Galda-Borecka (Laserowe Love)

W okresie realizacji GPR, Miasto będzie kontynuowało działania upowszechniające ideę rewitalizacji, starając się w jak najszerszym stopniu promować rezultaty realizowanych przedsięwzięć oraz zachęcać do aktywności społecznej w związku z zaplanowanymi przedsięwzięciami. W tym aspekcie istotne będzie nie tylko wspieranie realizujących przedsięwzięcia (oraz deklarujących przedsięwzięcia na przyszłość), ale także angażowanie społeczności lokalnej w wykorzystanie możliwości płynących z wybranych przedsięwzięć rewitalizacyjnych lub w ich współkształtowanie przez wyrażanie opinii lub własne zaangażowanie. Na przykład tego rodzaju partycypacja jest silnie wpisana w przedsięwzięcia A01 Miasto bez barier – poprawa dostępności; A02 Lokomotywa rozwoju – zagospodarowanie przestrzeni dworca PKP w Raciborzu; czy A08 Rewitalizacja podwórek w Raciborzu.

Ze względu na wynikający z zapisów Ustawy o rewitalizacji długi cykl aktualizowania GPR, Miasto będzie aktywnie komunikowało się z interesariuszami rewitalizacji co do skali i możliwości zaangażowania się w bieżące i nowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne. W sytuacjach, w których nie będzie konieczne wprowadzanie nowych przedsięwzięć do GPR, wspierane będzie włączenie nowych pomysłów do istniejących przedsięwzięć lub wykorzystanie synergii z nimi. Aktywność Miasta jako podmiotu zarządzającego procesem rewitalizacji nie zostanie ograniczona do prowadzenia lub monitorowania przedsięwzięć wskazanych w GPR, lecz skupi się na animowaniu nowych inicjatyw w ramach tzw. pozostałych, dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (zob. rozdział 6.). W tym zakresie relacje z mieszkańcami oraz reprezentującymi ich organizacjami, a także kontakty ze środowiskiem biznesowym będą podtrzymywane przez Wydział Rozwoju Urzędu Miasta.

Proces zaangażowania się partnerów społecznych i gospodarczych na etapie realizacji GPR odbywa się i będzie kontynuowany na etapie wdrażania GPR w szczególności poprzez Komitet Rewitalizacji, powołany zgodnie z Zarządzeniem nr 2318/2023 Prezydenta Miasta Racibórz z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji⁸. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, Komitet Rewitalizacji stanowi „forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotawczą-doradczą (...) prezydenta miasta”.

⁸ Zasady powoływania Komitetu Rewitalizacji i ustanowienia jego regulaminu reguluje Uchwała nr L/730/2022 Rady Miasta Racibórz z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu określającego zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji pełni rolę łącznika pomiędzy poszczególnymi interesariuszami procesu rewitalizacji. Komitet będzie podejmował działania zapewniające stabilne warunki do monitorowania i koordynowania partycypacyjnego modelu kierowania procesem rewitalizacji. W szczególności zostaną regularnie publikowane protokoły z posiedzeń Komitetu, dzięki którym poszczególni interesariusze będą informowani o podejmowanych działaniach. Ponadto, w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych, przewidziano szereg działań miękkich, które w głównym zamierzeniu mają przeciwdziałać sytuacjom kryzysowym, ale również pobudzać aktywność społeczną, sprzyjać nawiązywaniu współpracy, a także utrzymywać wiedzę o rewitalizacji i zachęcać mieszkańców do współdecydowania o dalszym kreowaniu rozwoju miasta.

9.3. Zapewnienie zgodności z krajowymi zasadami dotyczącymi rewitalizacji

Niniejszy GPR został opracowany na mocy Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2021 r. poz. 485 t.j.). Mając to na uwadze, proces uchwałodawczy oraz konsultacyjny został przeprowadzony na zasadach wskazanych w cytowanej ustawie, a struktura GPR odzwierciedla postanowienia zapisane w jej art. 15. W trakcie realizacji GPR ocena jego aktualności i stopnia realizacji oraz dokonywanie stosownych zmian będą prowadzone w obowiązującym porządku prawnym. Na dzień przyjęcia niniejszego GPR kluczowe wskazania w tym zakresie zawarte są w art. 22. i 23. Ustawy o rewitalizacji.

W 2022 r. Minister Funduszy i Polityki Regionalnej wydał „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”, w których odniesiono się m.in. do gminnych programów rewitalizacji. Zgodność niniejszego GPR z tymi zasadami wykazano w tabeli 10. W przyszłości Miasto Racibórz zapewni zgodność GPR z ewentualnymi kolejnymi edycjami postanowień ministerialnych.

Tabela 10. Zgodność GPR z zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce

Zasada	Sposób realizacji
Kompleksowość i podejście zintegrowane	GPR jest podstawowym dokumentem wykonawczym do Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2030, zapewniającym koordynację działań związanych z wyprowadzaniem ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Zawarto w nim działania uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny oraz środowiskowy obszaru rewitalizacji. Agregacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w wiązki pozwala uniknąć ryzyka realizacji wybiórczych inwestycji nie przynoszących trwałego efektu rewitalizacyjnego.
Koncentracja	Cele GPR dotyczą terenu o istotnym znaczeniu dla rozwoju Raciborza, wyznaczonego na podstawie szczegółowej diagnozy przeprowadzonej w układzie wewnętrznym miasta. Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane są na całym obszarze rewitalizacji, a w wybranych przypadkach poza tym obszarem – oddziałując pozytywnie na rozwój obszaru rewitalizacji (np. poprzez wzmocnienie funkcji turystycznej miasta, silnie warunkującej zmiany na terenie Starego Miasta będącego częścią obszaru rewitalizacji).
Komplementarność przestrzenna	Zaplanowane w GPR przedsięwzięcia realizowane są na całym obszarze rewitalizacji, co zobrazowano na załącznikach mapowych. Przedsięwzięcia dopełniają się przestrzennie, co w szczególny sposób uwidocznione jest w konstrukcji wiązek przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Wybrane przedsięwzięcia (np. związane ze zwiększaniem dostępności lub zwiększaniem efektywności energetycznej obiektów) realizowane będą na całym obszarze rewitalizacji, tworząc efekt synergii. Przewidziane działania nie będą skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary, ani nie będą generowały negatywnych efektów społecznych.
Komplementarność problemowa	Zaplanowane w GPR przedsięwzięcia wzajemnie dopełniają się tematycznie, co uwidocznione zostało w tabelach 5-7.
Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	GPR jest podstawowym dokumentem wykonawczym do Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2030, zapewniającym koordynację działań związanych z wyprowadzaniem ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. W dokumencie Strategii określono jego rolę względem innych dokumentów wykonawczych oraz powiązania z innymi dokumentami wykonawczymi w procesie zarządzania rozwojem Raciborza.
Komplementarność międzyokresowa	Realizacja GPR stanowi kontynuację procesów wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych zapoczątkowanych podczas wdrażania wcześniejszych edycji programów rewitalizacji,

	z uwzględnieniem już osiągniętych efektów rewitalizacyjnych jak i pojawiania się nowych wyzwań w tym zakresie. Identyfikacji ww. efektów oraz wyzwań posłużyły pogłębiona diagnoza oraz włączenie społeczne na etapie przygotowania niniejszego GPR. Jak wskazano w rozdziałach IX i X, dla GPR prowadzona będzie w przyszłości ocena aktualności i stopnia realizacji w okresach co najmniej 3-letnich.
Komplementarność źródeł finansowania	Zaplanowane w GPR przedsięwzięcia będą finansowane z budżetu Miasta oraz współfinansowane z różnych funduszy i programów unijnych oraz programów rządowych lub innych dotacji. Wybrane przedsięwzięcia będą finansowane lub współfinansowane ze źródeł prywatnych.
„Nie czyni poważnych szkód” (DNSH)	W ramach zaplanowanych w GPR przedsięwzięć nie przewiduje się nieuzasadnionej wycinki drzew i krzewów ani zwiększania powierzchni nieprzepuszczalnych, a także dominacji inwestycji w elementy infrastruktury drogowej w tym w rozwiązania zwiększające natężenie ruchu samochodowego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 (Minister Funduszy i Polityki Regionalnej, 2022).

9.4. Zapewnienie zgodności z dokumentami regionalnymi

Realizacja niniejszego GPR wpisuje się w założenia strategiczne rozwoju województwa śląskiego.

W odniesieniu do postanowień **Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”** (Uchwała nr VI/24/1/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 października 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”), GPR w pierwszej kolejności realizuje cel C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu.

Cele GPR i powiązane z nimi przedsięwzięcia rewitalizacyjne odnoszą się również do następujących celów Strategii „Śląskie 2030”:

- A.1. Konkurencyjna gospodarka oraz A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość – przez przedsięwzięcia ukierunkowane na udogodnienia dla przedsiębiorców oraz rozwój produktu rekreacyjnego/turystycznego na obszarze rewitalizacji i całego miasta;
- B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych, B.2. Aktywny mieszkańców, B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki – dzięki przedsięwzięciom związanym z animowaniem integracji społecznej, zwiększaniem dostępności, promowaniem zdrowego i zrównoważonego stylu życia oraz rozwijaniem

kompetencji społecznych – w tym w ramach systemu edukacji oraz w obiektach edukacyjnych i kulturalnych miasta;

- C.1. Wysoka jakość środowiska, C.2. Efektywna infrastruktura – w zakresie rewitalizacji i tworzenia śródmiejskich obszarów zielonych oraz w zakresie przedsięwzięć modernizacyjnych i infrastrukturalnych związanych głównie z efektywnością energetyczną oraz zapewnianiem dostępności.
- D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny, D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu – przez wzmacnianie pozycji Raciborza w subregionie zachodnim województwa śląskiego, w tym jako miasta centralnego dla sąsiadujących terenów wiejskich i podmiejskich oraz przez współtworzenie silnego produktu turystycznego regionu w oparciu o dziedzictwo historyczne i przyrodnicze.

Dokument GPR wpisuje się w całość rozciągłości w założenia **Regionalnej Polityki Rewitalizacji** Województwa Śląskiego (Uchwała nr 2327/383/VI/2022 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 21.12.2022 r. w sprawie przyjęcia dokumentu pn.: Regionalna polityka rewitalizacji województwa śląskiego wraz z podsumowaniem i uzasadnieniem), w której Racibórz zakwalifikowano jako miasto o średnim poziomie problemów rewitalizacyjnych. Zaproponowane w GPR przedsięwzięcia w pełni pokrywają spektrum celów zapisanych na str. 64-66 dokumentu Regionalnej Polityki Rewitalizacji.

Podobnie, GPR niemal w pełni uzupełnia interwencję **Regionalnej Polityki Miejskiej** Województwa Śląskiego (Uchwała nr 2703/297/VI/2021 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 15.12.2021 roku w sprawie: przyjęcia Regionalnej Polityki Miejskiej Województwa Śląskiego), wprowadzając przedsięwzięcia zgodne z / komplementarne do działań Regionalnej Polityki Miejskiej: 1.a. Poprawa jakości środowiska w miastach; 1.b. Wspieranie zrównoważonego rozwoju miast oraz ochrona krajobrazu; 1.c. Rozwój bezpiecznej i zrównoważonej mobilności w miastach; 1.d. Adaptacja miast do zmian klimatu; 1.e. Wzmacnianie usług ekosystemowych w miastach oraz ochrona różnorodności biologicznej i georóżnorodności; 2.a. Rozwijanie oferty wysokiej jakości usług wyższego rzędu w zakresie edukacji, ochrony zdrowia, kultury; 2.b. Wspieranie procesów partycypacji obywatelskiej i integracji społecznej; 2.d. Kreowanie wizerunku i podnoszenie atrakcyjności i konkurencyjności miast regionu; 2.f. Wspieranie inwestycji i inicjatyw związanych z ochroną i promocją dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego; 2.g. Podniesienie jakości i poprawa dostępności usług społecznych; 2.h. Poprawa bezpieczeństwa publicznego; 3.a. Integracja planowania rozwoju; 3.c. Podnoszenie atrakcyjności miast dla mieszkańców; 3.d. Poprawa bezpieczeństwa energetycznego w warunkach transformacji branży górniczej i energetycznej; 3.e. Poprawa jakości przestrzeni publicznych; 3.g. Wspieranie rewitalizacji obszarów zdegradowanych.

GPR jest zgodny z **Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa**

Śląskiego 2020+ (Dz. Urz. Woj. Śl. z 13.09.2016r., poz. 4619). W Planie wskazano Racibórz jako obszar wymagający rewitalizacji. Interwencja przewidziana w GPR nie narusza ustaleń szczegółowych związanych ze wskazaniem Raciborza jako obszaru, na którym zlokalizowane są obszary terenów zamkniętych, obszary zagrożenia powodziowego, obszary ochrony krajobrazów kulturowych, czy obszary udokumentowanych złóż kopalin. Wdrażanie GPR nie będzie także miało negatywnego wpływu na infrastrukturę regionalną i krajową, która wskazana jest w Planie jako istotny element zagospodarowania przestrzennego i polityki przestrzennej regionu. Zakres przestrzenny przedsięwzięć przewidzianych w GPR nie oddziałuje na zagospodarowanie przestrzenne o skali regionalnej. Natomiast mieszczą się one w zakresie następujących celów Planu:

- 1. Nowoczesna gospodarka – promocja gospodarczego wzrostu i innowacji;
- 2. Szanse rozwojowe mieszkańców – zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych;
- 3. Przestrzeń – zrównoważone wykorzystywanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego.

9.5. Zapewnienie zgodności w zakresie ochrony konserwatorskiej

Wszelka stała i tymczasowa ingerencja w obiekty objęte ochroną konserwatorską będzie możliwa jedynie w zakresie dopuszczalnym z punktu widzenia przepisów ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz standardów konserwatorskich. Dotyczy to przede wszystkim obiektów wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na terenie układu urbanistycznego Starego Miasta Raciborza (nr rej. A/1127/23) oraz figurujących w gminnej ewidencji zabytków. Szczegółowe rozstrzygnięcia w tym zakresie będą obligatoryjnym elementem wszystkich przedsięwzięć, których dotyczy powyższe zastrzeżenie.

9.6. Struktura zarządzania

Na strukturę zarządzania GPR składają się podmioty wskazane w tabeli 11.

Tabela 11. Uczestnicy zarządzania GPR

Podmiot	Zadania
Prezydent Miasta Racibórz	Akceptowanie i zatwierdzanie dokumentu GPR oraz sprawozdań i raportów, ocena aktualności i stopnia realizacji GPR.
Rada Miasta Racibórz	Uchwalanie i aktualizowanie GPR.

Podmiot	Zadania
Komitet Rewitalizacji	Opiniowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, opiniowanie GPR, opiniowanie oceny aktualności i stopnia realizacji GPR, doradztwo w zakresie realizacji i wdrażania GPR.
Wydział Rozwoju Urzędu Miasta Racibórz	Obsługa Komitetu Rewitalizacji, prowadzenie statystyki i zbieranie danych związanych z monitoringiem poziomu zmian społeczno-gospodarczo-przestrzennych oraz z monitoringiem poziomu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ewaluacja.
Miasto Racibórz	Planowanie i realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach działalności jednostki samorządu terytorialnego i jej spółek, prowadzenie partycypacyjnego modelu rewitalizacji.
Podmioty zewnętrzne	Planowanie i realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach swojej działalności.

Źródło: Opracowanie własne.

Miasto Racibórz posiada doświadczenie w zarządzaniu procesem rewitalizacji, które zostało zdobyte podczas wdrażania już dwóch programów: Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Racibórz na lata 2007-2013 oraz Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Racibórz na lata 2014-2020. Wypracowane w tym czasie narzędzia zostały oparte na współuczestnictwie szerokiej grupy interesariuszy i pozwoliły wyciągnąć cenne wnioski usprawniające koordynację procesu w przyszłości.

Bardzo ważną rolę w zarządzaniu GPR pełni Komitet Rewitalizacji. Natomiast prace organizacyjne powierzone są w głównej mierze Wydziałowi Rozwoju Urzędu Miasta Racibórz, który jest wydziałem właściwym do prowadzenia spraw związanych z wdrażaniem GPR.

9.7. Koszty zarządzania

Zarządzanie GPR będzie realizowane w ramach zadań i obowiązków pracowników Urzędu Miasta Racibórz. W związku z tym, jedyne koszty mogą wynikać z prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych. Ze względu na ich niewielki wpływ na budżet Miasta Racibórz, nie będą stanowiły odrębnego, wydzielonego wydatku na zarządzanie GPR. Organizacja i funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji nie są związane z ponoszeniem kosztów. Uczestnictwo w Komitecie Rewitalizacji ma charakter społeczny.

9.8. Ramowy harmonogram realizacji

Harmonogram realizacji GPR przedstawiono w tabeli 12. Z kolei w tabeli 13. zaprezentowano harmonogram realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 12. Ramowy harmonogram realizacji GPR

Lp.	Podjęte działanie	2021	2022				2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
		IV	I	II	III	IV									
1.	Przygotowanie formalne prac nad GPR														
2.	Pozyskanie danych statystycznych od jednostek publicznych na potrzeby diagnozy i wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji														
3.	Badania ankietowe wśród mieszkańców i interesariuszy miasta Racibórz														
4.	Warsztaty z mieszkańcami dot. wyznaczenia obszarów zdegradowanego i rewitalizacji														
5.	Spacery badawcze z mieszkańcami i interesariuszami miasta Racibórz														
6.	Konsultacje projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji z mieszkańcami.														
7.	Konsultacje projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji z odpowiednimi														

Lp.	Podjęte działanie	2021	2022					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
		IV	I	II	III	IV										
	organami															
8.	Przyjęcie Uchwały RM w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Racibórz															
9.	Przyjęcie Uchwały RM w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Racibórz do roku 2030.															
10.	Nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych															
11.	Warsztaty z mieszkańcami na obszarze rewitalizacji, nt. przedsięwzięć rewitalizacyjnych															
12.	Konsultacje społeczne regulaminu Komitetu Rewitalizacji															
13.	Przyjęcie Uchwały RM w sprawie przyjęcia Regulaminu określającego zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji															
14.	Powołanie Komitetu Rewitalizacji															
15.	Prace redakcyjne															
16.	Konsultacje społeczne projektu															

Lp.	Podjęte działanie	2021	2022				2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
		IV	I	II	III	IV									
	GPR														
17.	Zakończenie prac nad GPR – przyjęcie Uchwały RM														
18.	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych														
19.	Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR														
20.	Końcowa ocena stopnia realizacji GPR														

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 13. Harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych z list A i B.

Lp.	Nazwa	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
		IV	I	II	III	IV						
A01	Miasto bez barier – poprawa dostępności											
A02	Lokomotywa rozwoju – zagospodarowanie przestrzeni dworca PKP w Raciborzu											
A03	Zwiększenie roli kultury i turystyki w rozwoju subregionalnym poprzez ekspozycję średniowiecznych murów miejskich w Raciborzu											
A04	Dni Raciborza											
A05	Wspieranie zrównoważonej turystyki poprzez budowę i oznakowanie ścieżki rowerowej „Szlak Arcybiskupa Gawliny”											

Lp.	Nazwa																												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
A06	Poprawa efektywności energetycznej zasobu mieszkaniowego Miasta Racibórz – etap I																												
A07	Zwiększenie efektywności energetycznej budynków Muzeum w Raciborzu																												
A08	Rewitalizacja podwórek w Raciborzu																												
A09	Rewitalizacja Parku im. Miasta Roth																												
A10	Nowe Ogrody Jordanowskie																												
A11	Przebudowa płyty Rynku wraz z terenami przyległymi																												
A12	Zagospodarowanie terenów nadodrzańskich																												
A13	Cykl wydarzeń na bulwarach nadodrzańskich																												
A14	Zwiększenie efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynku Domu Kultury „Strzecha” w Raciborzu wraz z adaptacją ogrodu i stworzeniem strefy odpoczynku																												
A15	Integrator miejski																												
A16	Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez dodatkowe zajęcia dla dzieci w Przedszkolu nr 16 przy ul. Brzeskiej 54 wraz z przebudową infrastruktury wychowania przedszkolnego i niezbędnym jego wyposażeniem																												
A17	Modernizacja budynku byłego gimnazjum przy ulicy Opawskiej 81																												
A18	Budowa elektrowni słonecznych o mocy łącznej do 2000 kw wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną																												
A19	Historia dla Ciebie – wystawa historyczna i etnograficzna																												

Lp.	Nazwa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35						
A20	Muzealne wystawy plenerowe																																									
A21	Zwiększenie efektywności energetycznej poprzez termomodernizację w budynkach Szkoły Podstawowej nr 18 w Raciborzu wraz z remontem																																									
A22	Modernizacja i rozbudowa bazy sportowej OSiR																																									
B01	Poprawa dostępności dla osób niepełnosprawnych obiektu Młodzieżowego Domu Kultury w Raciborzu																																									
B02	Zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz poprawa atrakcyjności turystycznej Zamku Piastowskiego w Raciborzu																																									
B03	Wzrost jakości usług ochrony zdrowia dzięki poprawie infrastruktury Szpitala Rejonowego im. dr Józefa Rostka w Raciborzu																																									
B04	Renowacja i przywrócenie estetyki obiektu Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Nr 1 w Raciborzu																																									
B05	Poprawa zagospodarowania terenu poprzez modernizację i renowację elementów zagospodarowania otoczenia Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Raciborzu																																									
B06	Stała wystawa egipska w budynku przy ul. Gimnazjalnej 1																																									
B07	Stała wystawa plenerowa dotycząca dziejów Zakonu Dominikanek w Raciborzu w miejscu dawnej kaplicy św. Ducha																																									
B08	Jestem też dla Ciebie! – tablice z kodem QR na raciborskich zabytkach																																									
B09	Propagowanie przedsiębiorczości oraz wzrost aktywności gospodarczej w granicach obszaru rewitalizacji																																									

Lp.	Nazwa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
B10	Poprawa efektywności energetycznej zasobu mieszkaniowego Miasta Racibórz - etap II																															
B11	Poprawa efektywności energetycznej w zasobach zarządzanych przez Firmę „ZAST-ppd” Artur Jarosz, ul. Opawska 113/1, 47-400 Racibórz																															
B12	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej																															
B13	Termomodernizacja obiektu głównego budynku dydaktycznego Uczelni wraz z dostosowaniem do wymagań przeciwpożarowych																															
B14	Termomodernizacja obiektu sportowo-dydaktycznego																															
B15	Termomodernizacja obiektu budynku Domu Studenta																															
B16	Modernizacja obiektu stadionu sportowego																															
B17	Modernizacja połączona ze zmianą funkcjonalną budynku krytej pływalni ANS w Raciborzu																															
B18	Modernizacja stadionu Unii Racibórz z udostępnieniem obiektu dla mieszkańców dzielnicy Mała Płonia jako miejsca integracji społecznej																															
B19	Centrum integracji Płonia																															
B20	Odnowa przyrodnicza i turystyczno-rekreacyjna Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu																															
B21	Park Grzybowy w Arboretum Bramy Morawskiej																															
B22	Raciborski Festiwal Średniowieczny																															
B23	Gród Średniowieczny – jako miejsce aktywnego spędzania wolnego czasu																															
B24	Zagospodarowanie Placu Długosza																															

10. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji

Podstawowym zadaniem systemu monitorowania i oceny jest wykrywanie zdarzeń i tendencji, które osłabiają skalę i tempo realizacji przyjętych celów i kierunków rewitalizacji. Proces ten składa się z następujących etapów:

- zbieranie danych i informacji,
- analiza zgromadzonych danych,
- zestawienie wartości wskaźników z założeniami (aktualnymi normami),
- identyfikacja przyczyn i następstw odchyłeń,
- przygotowywanie okresowych raportów wraz z ewentualnymi, sugerowanymi korektami procesu wdrażania i monitorowania GPR.

Źródłem informacji na potrzeby monitorowania i oceny GPR będą dane pochodzące z różnych instytucji publicznych (m.in. dane Urzędu Miasta, komórek organizacyjnych i jednostek podległych Urzędowi Miasta oraz innych jednostek gminnych zobowiązanych do terminowego przekazywania danych i informacji, w tym m.in. Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowej Komendy Policji, Powiatowego Urzędu Pracy, jednostek oświatowych, instytucji kultury).

Zakłada się gromadzenie i analizowanie pakietu podstawowych wskaźników monitorowania GPR oraz cech opisujących rezultaty realizacji celów wyznaczonych w GPR. Na tej podstawie raz na 3 lata przeprowadzana będzie ocena aktualności GPR. Analiza materiału źródłowego będzie prowadzona w podziale na obszar rewitalizacji oraz obszar całego miasta. Zestawienie wykorzystywanych wskaźników i cech znajduje się w tabeli 14.

Tabela 14. Wskaźniki i cechy służące monitorowaniu GPR

Nr	Wskaźnik / cecha	Wartość dla całego miasta	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Preferowany kierunek zmian (na obszarze rewitalizacji)
Podstawowe wskaźniki monitorowania GPR				
W1	Gęstość zaludnienia [os. / powierzchnia w ha]	6,34	35,21	Wzrost
W2	Obciążenie demograficzne [os. w wieku poprodukcyjnym / os. w wieku produkcyjnym]	0,42	0,51	Spadek
W3	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej [%; os. korzystające z pomocy społecznej / os. zameldowane]	1,60	1,81	Spadek
W4	Bezrobocie [%; os. bezrobotne / os. zameldowane]	1,74	1,96	Spadek
W5	Bezrobocie długotrwałe [%; os. długotrwałe bezrobotne / os. bezrobotne]	57,07	57,72	Spadek
W6	Współczynnik przedsiębiorczości [przedsiębiorstwa zarejestrowane w REGON / 1000 x os. zameldowane]	112,21	160,71	Wzrost
W7	Współczynnik "antysmogowy" [liczba nasadzeń drzew / budynki ogrzewane piecami kaflowymi]	1,43	0,71	Wzrost

Nr	Wskaźnik / cecha	Wartość dla całego miasta	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Preferowany kierunek zmian (na obszarze rewitalizacji)
W8	Odsetek pustostanów mieszkaniowych w zasobie komunalnym [%; liczba pustostanów mieszkaniowych w zasobie komunalnym / liczba mieszka komunalnych]	12,16	12,11	Spadek
Cel 1. Włączenie społeczne i integracja mieszkańców				
1.1	Liczba zameldowanych ogółem	47 527	12 852	Wzrost
1.2.a	Liczba kobiet w wieku przedprodukcyjnym	3 703	911	Wzrost
1.2.b	Liczba kobiet w wieku produkcyjnym	13 650	3 520	Wzrost
1.2.c	Liczba kobiet w wieku poprodukcyjnym	8 011	2 533	Utrzymanie
1.2.d	Liczba mężczyzn w wieku przedprodukcyjnym	3 844	1 009	Wzrost
1.2.e	Liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym	14 547	3 738	Wzrost
1.2.f	Liczba mężczyzn w wieku poprodukcyjnym	3 772	1 141	Utrzymanie
1.3.a	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	493	147	Spadek
1.3.b	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	760	232	Spadek
1.4.a	Liczba osób bezrobotnych	827	251	Spadek
1.4.b	Liczba bezrobotnych kobiet	484	153	Spadek
1.5.a	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	472	145	Spadek
1.5.b	Liczba kobiet długotrwale bezrobotnych	280	93	Spadek
1.6	Liczba projektów zrealizowanych w ramach budżetu obywatelskiego	1	1	Wzrost
1.7	Liczba zadań zrealizowanych w ramach inicjatywy lokalnej	10	0	Wzrost

Nr	Wskaźnik / cecha	Wartość dla całego miasta	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Preferowany kierunek zmian (na obszarze rewitalizacji)
1.8	Liczba mieszkańców zalegających z opłatami za podatek od nieruchomości lub z opłatami komunalnymi	5 280	973	Spadek
1.9	Liczba gospodarstw domowych objętych procedurą „Niebieskiej karty”	116	40	Spadek
1.10	Liczba dzieci, które otrzymały dofinansowanie do posiłków w szkołach podstawowych	71	31	Spadek
1.11	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	85	47	Spadek
1.12.a	Średni wynik z egzaminów ósmioklasistów z języka polskiego	60	67	Wzrost
1.12.b	Średni wynik z egzaminów ósmioklasistów z języka angielskiego	68	72	Wzrost
1.12.c	Średni wynik z egzaminów ósmioklasistów z matematyki	53	54	Wzrost
1.13.a	Liczba imprez w instytucjach kultury	1 028	1 028	Wzrost
1.13.b	Frekwencja (w osobach) na wydarzeniach w instytucjach kultury	103 882	103 882	Wzrost
Cel 2. Prężna gospodarka lokalna				
2.1	Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON	5 333	2 065	Wzrost
2.2	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON	320	94	Wzrost
2.3	Liczba podmiotów gospodarczych wyrejestrowanych z systemu REGON	213	0	Utrzymanie

Nr	Wskaźnik / cecha	Wartość dla całego miasta	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Preferowany kierunek zmian (na obszarze rewitalizacji)
2.4	Liczba pustostanów lokali użytkowych w zasobach miasta	36	22	Spadek
Cel 3. Dobrostan środowiskowy				
3.1	Liczba budynków publicznych po termomodernizacji	1	0	Wzrost
3.2	Liczba nowych miejskich inwestycji OZE	0	0	Wzrost
3.3.	Liczba budynków z ogrzewaniem piecami kaflowymi (w zasobie MZB)	63	35	Spadek
3.4	Liczba nasadzeń drzew	90	25	Wzrost
3.5	Liczba nasadzeń krzewów	1 646	1 079	Wzrost
3.6	Liczba dotacji do wymiany źródeł ciepła	170	62	Wzrost
Cel 4. Inkluzyjne rozwiązania przestrzenno-funkcjonalne				
4.1	Liczba inwestycji na rzecz transportu zrównoważonego (dot. komunikacji publicznej, infrastruktury pieszej lub rowerowej)	6	4	Wzrost
4.2	Liczba miejsc publicznych o charakterze rekreacyjnym (skwery, podwórka), które zostały poddane rewitalizacji	1	1	Wzrost
Cel 5. Zmodernizowane obiekty podnoszące jakość życia i prowadzenia biznesu				
5.1	Liczba mieszkań komunalnych (w tym mieszkań socjalnych)	2 508	1 247	Spadek
5.2	Liczba lokali bez bezpośredniego dostępu do łazienek (w zasobie MZB)	226	130	Spadek
5.3	Liczba pustostanów mieszkaniowych w zasobie komunalnym	305	151	Spadek

Nr	Wskaźnik / cecha	Wartość dla całego miasta	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Preferowany kierunek zmian (na obszarze rewitalizacji)
5.4	Liczba oddanych do użytku mieszkań komunalnych (nowych lub wyremontowanych)	29	19	Wzrost

Źródło: Opracowanie własne.

Stan realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie możliwy do oceny dzięki zobligowaniu realizatorów działań (zarówno publicznych, jak i prywatnych) do informowania jednostki Urzędu Miasta odpowiedzialnej za rewitalizację o stopniu ich realizacji, stopniu osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu oraz o ewentualnych zmianach w zakresie podejmowanych działań (opóźnienie realizacji zadań, zmiana kosztów czy sposobu montażu finansowego). Monitorowanie realizacji przedsięwzięć odbywać się będzie w trybie ciągłym, w cyklu corocznym. Zbieranie danych należy rozpocząć po zakończeniu roku kalendarzowego, którego badanie będzie dotyczyć. W zakresie przedsięwzięć ocenie podlegają:

- wskaźniki produktu, które są bezpośrednio powiązane z wydatkami ponoszonymi w ramach przedsięwzięcia i określają w sposób ilościowy cechy specyficzne realizowanych działań jak i wielkość wytworzonych dóbr lub ilość usług świadczonych na rzecz uczestników podczas realizacji przedsięwzięcia,
- wskaźniki rezultatu odnoszące się do bezpośrednich efektów przedsięwzięcia i będące jego wynikiem.

Ocena stopnia realizacji GPR sporządzana będzie w postaci raportów wraz z ewentualnymi, sugerowanymi korektami procesu wdrażania i monitorowania GPR. Informacje zawarte w tych raportach, w szczególności wnioski z nich płynące, a w razie konieczności także propozycje zmian zapisów GPR, będą stanowić podstawę dyskusji oraz opiniowania w ramach Komitetu Rewitalizacji i będą ogłaszane w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Racibórz.

W przypadku nasilających się trudności w procesie realizacji zapisów GPR o charakterze wewnętrznym lub zewnętrznym (regionalnym, krajowym lub międzynarodowym), wynikających z przyczyn o charakterze m.in. finansowym, organizacyjnym lub prawno-ekonomicznym, może zaistnieć konieczność korekty i zmian w formie aktualizacji GPR. W takim wypadku, po uzyskaniu stosownej oceny Komitetu Rewitalizacji, Prezydent Miasta wystąpi do Rady Miasta z wnioskiem o aktualizację GPR. Aktualizacja związana będzie z przeprowadzeniem pełnej procedury partycypacyjnej, zgodnie z Ustawą o rewitalizacji.

11. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach dot. mieszkalnictwa

Niniejszy GPR nie wymaga zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. 2001 Nr 71 poz. 733 z późn. zm.).

12. Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji

Niniejszy GPR nie przewiduje ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji.

13. Wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Analiza przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w GPR, w kontekście zapisów Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Racibórz oraz modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta wynikającej ze Strategii Miasta, wskazuje na brak konieczności wprowadzenia zmian w dokumencie studium.

Nie przewiduje się również zmian wynikających z przyjęcia GPR w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Zawarte w nich rozstrzygnięcia są wiążące w zakresie podejmowanych działań rewitalizacyjnych.

Spisy

Spis rycin

Rycina 1. Zasięg obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.....	7
Rycina 2. Ocena punktowa miejsc zdegradowanych na obszarze Miasta.....	12
Rycina 3. Miejsca występowania problemów oraz potencjałów miasta wskazane na początkowych spotkaniach z interesariuszami rewitalizacji.....	12
Rycina 4. Rozkład odpowiedzi na pytanie ankietowe: w jakim stopniu poszczególne miejsca wymagają podjęcia działań rewitalizacyjnych?.....	13
Rycina 5. Rozkład odpowiedzi na pytanie ankietowe: jakie są największe problemy wskazanych obszarów?.....	15
Rycina 6. Rozkład odpowiedzi na pytanie ankietowe: jakie są największe atuty wskazanych obszarów?.....	17
Rycina 7. Udział długotrwale bezrobotnych zamieszkujących przy danej ulicy w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkujących przy danej ulicy [%].....	19
Rycina 8. Miejsca koncentracji zdarzeń niebezpiecznych.....	20
Rycina 9. Wskaźnik obciążenia demograficznego [os. w wieku poprodukcyjnym / os. w wieku produkcyjnym].....	21
Rycina 10. Gęstość zaludnienia [os. / adres przy danej ulicy].....	22
Rycina 11. Spadek przedsiębiorczości rejestrowanej.....	23
Rycina 12. Przykładowe pustostany.....	25
Rycina 13. Przykładowe podwórko.....	26
Rycina 14. Przykładowe miejsce parkowania samochodów.....	27
Rycina 15. Emisja PM10 ze źródeł z sektora komunalno-bytowego w roku 2018.....	28
Rycina 16. Prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej.....	29
Rycina 17. Ogród Jordanowski – udany projekt rewitalizacji.....	30
Rycina 18. Zamek Piastowski jako przykład rozpoznawalnej atrakcji turystycznej.....	32
Rycina 19. Ul. Długa jako przykład przestrzeni gospodarczej.....	33
Rycina 20. Bulwary jako przykład nowego spojrzenia na sąsiedztwo Odry.....	34
Rycina 21. Korytarz ornitologiczny na tle obszarów strategicznej interwencji Racibórz 2030.....	35
Rycina 22. Lokalizacja przykładowych pomysłów zgłoszonych na spotkaniach (lub podmiotów mogących mieć pomysły) i przykładowych miejsc wymagających pomysłu na tle obszaru rewitalizacji.....	41

Rycina 23. Obszary strategicznej interwencji.....	44
Rycina 24. Kluczowe projekty mające wpływ na zachowania przestrzenne.....	45
Rycina 25. Wiązka: rewitalizacja śródmiejskich reprezentacyjnych przestrzeni publicznych.....	106
Rycina 26. Wiązka: rewitalizacja obszaru wokół ulicy ks. Józefa Londzina.....	107
Rycina 27. Wiązka: rewitalizacja terenów nadodrzańskich.....	108
Rycina 28. Wiązka: rewitalizacja Małej Płoni.....	109
Rycina 29. Wiązka: rewitalizacja Arboretum Bramy Morawskiej.....	110

Spis tabel

Tabela 1. Podstawowe dane dotyczące obszaru rewitalizacji w odniesieniu do danych dotyczących Raciborza.....	8
Tabela 2. Podstawowe dane statystyczne o sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej w Raciborzu w latach 2017-2021.....	8
Tabela 3. Wewnętrzne zróżnicowanie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej na obszarze Raciborza.....	10
Tabela 4. Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych.....	53
Tabela 5. Lista A - Przedsięwzięcia o charakterze kluczowym dla rewitalizacji Raciborza.....	57
Tabela 6. Lista B – Inne przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	74
Tabela 7. Oddziaływanie przedsięwzięć w wyróżnionych sferach.....	111
Tabela 8. Wydatki rewitalizacyjne na projekty z list A i B.....	115
Tabela 9. Włączenie społeczne w prace nad GPR.....	120
Tabela 10. Zgodność GPR z zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce.....	125
Tabela 11. Uczestnicy zarządzania GPR.....	128
Tabela 12. Ramowy harmonogram realizacji GPR.....	130
Tabela 13. Harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych z list A i B.....	132
Tabela 14. Wskaźniki i cechy służące monitorowaniu GPR.....	138

Załącznik 1. Materiały źródłowe wykorzystane w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji

Zjawiska negatywne

SFERA SPOŁECZNA	
1. Zbyt słaba/nieatrakcyjna oferta spędzania wolnego czasu.	
<p>Brak aktywistów miejskich, hipsterów.</p> <p>Na Długiej miasto powinno mieć całoroczny plan eventów.</p>	<p>Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy) 02.02.2022</p>
<p>Miasto powinno dać ofertę szczególnie dla ludzi młodych (atrakcyjnie zagospodarowane przestrzenie jak te nad Odrą, ciekawe przestrzenie handlowe - konieczne jest zbudowanie Centrum Handlowego jak w Katowicach, Rybniku lub Opawie, ciekawą ofertę kulturalną i cały cykl eventów, które pokażą że warto zamieszkać w tym mieście) - tymczasem rewitalizacja przeprowadzona na ul. Długiej coś zatrzymała, nie jest to miejsce które „żyje”.</p>	<p>Spotkanie nr 3 (zarządcy nieruchomości i mieszkańcy) 07.02.2022</p>
<p>Przesył tematu ul. Długiej - w mieście są też inne miejsca, które należy rewitalizować np. okolice dworca PKP, plac Długosza, skwer przy pomniku Moniuszki, obszar przy „Odrostradzie”, dawny kompleks „Sobieski” (między ul. Reymonta i Londzina).</p>	<p>Spotkanie nr 4 (OPS, interesariusze ze środowisk sektora obywatelskiego oraz mieszkańcy) 09.02.2022</p>
<p>Największym problemem obszaru Proszowiec / Stara Wieś jest słaba oferta spędzania wolnego czasu, podobna sytuacja występuje w Małej Płoni.</p>	<p>Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022</p>
<p>Na rynku powinien być wyświetlacz informujący o tym jakie wydarzenia kulturalne będą miały miejsce, informacja o wydarzeniach jest za mała, MCI jest schowane i pod arkady ludziom się nie chce wchodzić.</p> <p>Nie ma miejsca gdzie się pobawić, potańczyć.</p> <p>Za mało wydarzeń kulturalnych w RCK-u, a jak już są ciekawe eventy to ich cena jest zbyt wysoka / W majówkę wieczorem miasto było „wymarłe”./ Mało imprez.</p> <p>Mało wypromowana jest Mumia, ma też kiepskie miejsce w muzeum, powinno się ją wyeksponować, powinno to być bardzo multimedialne miejsce, zaaranżowane na starożytny Egipt.</p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów) 28.05.2022</p>
<p>Nie ma zbyt wielu powodów, które miałyby zatrzymać młodzież w mieście po zajęciach szkolnych.</p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (szkoły ponadpodstawowe) 09.06.2022 – 10.06.2022</p>
<p>Brakuje miejsca takiego jak restauracja „Tęczowa” - lokal na ul. Długiej organizujący potańcówki.</p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (Uniwersytet III wieku) 09.06.2022</p>

<p><i>Zbyt mało atrakcji dla młodych ludzi oraz więcej wydarzeń zaadresowanych do młodzieży.</i></p> <p><i>Aquapark jest za mały i ma za mało atrakcji dla dzieci i dorosłych, powinien być tu basen zewnętrzny, basen Obora wymaga remontu.</i></p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów)</p> <p>28.05.2022</p>
<p><i>Powinno być więcej zajęć dla dzieci w podstawówkach.</i></p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (plac Offki)</p> <p>11.06.2022</p>
<p><i>Zdaniem młodzieży wiele istniejących obiektów związanych z rekreacją, sportem i kulturą wymaga modernizacji, np. kino Bałtyk, skatepark, lodowisko, basen na Oborze, bardziej nowoczesne muzeum, remont stadionu Unii Racibórz położonego przy ulicy Srebrnej.</i></p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (szkoły ponadpodstawowe)</p> <p>09.06.2022 – 10.06.2022</p>
<p><i>Zwrócono uwagę na brak miejsca spotkań dla młodzieży. Zaproponowano przeznaczyć na ten cel lokal w budynku (np. w Domu Kultury Strzecha lub w budynku na placu Długosza), w którym mógłby działać klub młodzieżowy. Warto w tym celu zaangażować harcerzy lub inne grupy młodzieżowe ale ZHP nie ma swojej siedziby w Raciborzu, najbliższy jest w Kuźni Raciborskiej i Rybniku</i></p>	<p>Spotkanie z mieszkańcami nr 3</p> <p>14 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; Biblioteka Publiczna Miejska i Powiatowa. Filia nr 2</p>
<p><i>W Raciborzu nie ma miejsca, w którym mogłaby się spotykać młodzież 13+. Młodzież wnioskuje również o większą liczbę propozycji wydarzeń skierowanych do tej grupy wiekowej</i></p>	<p>Kwestionariusz ankiety otwartej</p> <p>14.07.2022 - 03.08.2022</p>
<p>2. Nadmierna koncentracja wykluczenia społecznego w przestrzeni miejskiej.</p>	
<p><i>Otoczenie kina Bałtyk, podwórka w najbliższym sąsiedztwie Rynku (zwłaszcza przy ulicy Długiej), ulica Zborowa (teren zabytkowej winiarni), a także położone w obszarze zdegradowanym: ulica Gamowska przy Szpitalu Rejonowym oraz ulice Rudzka i Rzemieślnicza (zamieszkiwane przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym).</i></p>	<p>Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych</p> <p>18.03.2022 - 16.04.2022</p>
<p><i>Przedstawiciel MZB wskazał na to, że wielu mieszkańców zajmujących lokale z gminnego zasobu, nie ma zapewnionego podstawowego standardu mieszkaniowego. Często wymagana jest wymiana okien, budowa wc i łazienek, niejednokrotnie koszty utrzymania lokalu (np. ogrzewanie) są zbyt wysokie dla najuboższych. Takie osoby mają inne oczekiwania wobec zmian w mieście, a wyremontowanie podwórka zanim otrzyma się odpowiedź na podstawowe potrzeby może jedynie wzbudzić u nich złość i frustrację. Dlatego poprawa przestrzeni publicznych występuje najczęściej przy wspólnotach mieszkaniowych, na wniosek mieszkańców, którzy najczęściej nie borykają się z innymi problemami około mieszkaniowymi.</i></p>	<p>Spacer badawczy w ramach konsultacji społecznych oraz spotkania podsumowującego spacer</p> <p>31.03.2022 / 06.04.2022</p>
<p><i>Istnieją trudności w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych (szczególnie długotrwale)</i></p>	<p>Spotkanie z mieszkańcami nr 3</p> <p>14 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; Biblioteka Publiczna Miejska i Powiatowa. Filia nr 2</p>
<p><i>Bezdomność i wykluczenie społeczne</i></p>	<p>Kwestionariusz ankiety otwartej</p> <p>14.07.2022 - 03.08.2022</p>
<p>3. Niska aktywizacja rodzin dysfunkcyjnych i z problemami nałogowymi.</p>	

<i>Rodziny dysfunkcyjne i trudności w podejmowaniu działań aktywizujących ich zawodowo.</i>	Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy) 02.02.2022
<i>W mieście widać ludzi biednych i uzależnionych od alkoholu - złomiarze przeszukują śmietniki, raczący się alkoholem przesiadują w okolicach Żabki na Rynku, wiodą w tym prym mieszkańcy ulic Długiej i Różanej.</i>	Spotkanie nr 3 (zarządcy nieruchomości i mieszkańcy) 07.02.2022
<i>Ciąg ul. Głubczyckiej i Londzina jest szczególnie zaniedbany – nasilenie patologicznych zjawisk społecznych (alkoholizm, długotrwałe bezrobocie).</i>	Spotkanie nr 4 (OPS, interesariusze ze środowisk sektora obywatelskiego oraz mieszkańcy) 09.02.2022
<i>O Ostrogu mieszkańcy wypowiadali się najrzadziej, uznając za jego największy problem zdemoralizowaną młodzież oraz w mniejszym stopniu niski poziom estetyki i występowanie źródeł zanieczyszczeń.</i>	Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022
<i>Rodziny dysfunkcyjne wieloproblemowo</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
4. Niewystarczający poziom bezpieczeństwa indywidualnego i publicznego.	
<i>Należy poprawić poziom bezpieczeństwa publicznego w mieście. Usprawnienie funkcjonowania systemu monitoringu miejskiego.</i>	Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy) 02.02.2022
<i>Właściciele powinni inwestować w nieruchomości, zarządzanie nową tkanką jest łatwiejsze.</i>	Spotkanie nr 3 (zarządcy nieruchomości i mieszkańcy) 07.02.2022
<i>Jako miejsca niebezpieczne wskazano podwórko, na które prowadzi wyjście z kina Bałtyk oraz ulicę Głubczycką na odcinku od Mleczarni do Domu Kultury Strzecha. Wskazano też na ul. Rudzką oraz kwartał między ulicami Pszczyńską, Chorzowską i Mysłowicką, które nie znalazły się na trasie spaceru, ale zostały przywołane jako obszary problemowe i ważne.</i>	Spacer badawczy w ramach konsultacji społecznych oraz spotkania podsumowującego spacer 31.03.2022 / 06.04.2022
<i>Trzeba zadbać o parki i być może wprowadzić tam więcej patroli Straży Miejskiej.</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów) 28.05.2022
<i>Brak monitoringu na ulicach typu Rudzka, Stalmacha, Staszica, Kościuszki itp.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Brak monitoringu lub skutecznego patrolowania podwórzy przy kamienicach i zaułków przy kamienicach m.in. w okolicy ul. Batorego i Środkowej, które stanowią często drogi wewnętrzne lub obejścia przynależne do prywatnych</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej

<i>właścicieli posesji. Miejsca te znajdujące się na trakcie od dworca PKS i kolejowego w stronę mostu lub w stronę rynku wykorzystywane są często jako publiczny szałet lub miejsca spotkań nieletnich w celu np. konsumpcji alkoholu.</i>	14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Wandalizm i wzrost przestępczości</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
5. Odływ młodych osób.	
<i>Brak atrakcyjnych miejsc/przestrzeni dla ludzi młodych.</i>	Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy) 02.02.2022
<i>Mamy problem z jednej strony z depopulacją a z drugiej z utrzymaniem ludzi młodych w mieście.</i>	Spotkanie nr 3 (zarządcy nieruchomości i mieszkańcy) 07.02.2022
Wyludnianie się i starzenie się społeczeństwa w Centrum, zdemoralizowana młodzież. <i>Zdaniem ankietowanych, niska oferta spędzania wolnego czasu, a także brak miejsc, w których młodzież może kulturalnie spotkać się w plenerze sprawia, że realizują oni swoje potrzeby społeczne w inny, powszechnie nieakceptowalny sposób. Oprócz miejsc dedykowanych młodzieży, ankietowani proponują także budowanie szerszej oferty RCK i MDK dla tej grupy, zwłaszcza obejmującej wyjścia poza budynek placówki. Wśród problemów wskazano również na bezdomność.</i>	Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022
6. Narastający proces izolowania się mieszkańców (potencjalne konflikty społeczne i pokoleniowe).	
<i>Ulica Długa została poddana procesowi rewitalizacji, ale mieszkańcy ulicy sprzeciwiają się rozwojowi kawiarni, czy restauracji. O godz. 22 musi być zachowana cisza.</i>	Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy) 02.02.2022
<i>Istnieje problem partycypacji w utrzymywaniu dróg osiedlowych oraz likwidacji barier architektonicznych (szczególnie na blokowiskach). Konflikty pokoleniowe - zderzenie dwóch światów, starsi mieszkańcy (poszukujący zieleni, odpoczynku) oraz młodzi - produkcyjni (miejsca parkingowe, korzystanie z transportu publicznego, miejsca rozrywkowe i oferta kulturalna), w Centrum jest zbyt głośno dla starszych. Ludzie starsi są zagubieni na rynku nieruchomości - wymiana pokoleniowa odbywa się ich kosztem, nie mają wzorców, przewodników, problemy własnościowe nasilają to zagubienie.</i>	Spotkanie nr 3 (zarządcy nieruchomości i mieszkańcy) 07.02.2022
<i>Problem izolowania się wspólnot mieszkaniowych, które wygradzają przejmowane tereny i uniemożliwiają korzystanie z nich pozostałym mieszkańcom.</i>	Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022
<i>Młodzież słabo rozpoznaje dzielnicę Małą Płonię. Większości osób z niczym się nie kojarzy, a jak już to z zaniedbaną zabudową mieszkaniową i zniszczoną infrastrukturą drogową oraz terenami przemysłowymi.</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (szkoły ponadpodstawowe)

	09.06.2022 – 10.06.2022
<i>Ważną przestrzenią dla zebranych na spotkaniu osób jest również obszar między ulicami Korfantego i Maćkowskiego. Na tym terenie doszło do konfliktu społecznego związanego z budową placu zabaw dla dzieci. Przed konfliktem społeczność była zintegrowana i zaangażowana np. w „Dzień Uliczki”. Dostrzega się potrzebę kompleksowego zaprojektowania tej przestrzeni i podjęcia działań integrujących ponownie okolicznych mieszkańców</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 3 14 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; Biblioteka Publiczna Miejska i Powiatowa. Filia nr 2
<i>Remont boiska przy budynku spółdzielni przy ulicy Pracy – zamiana na plac zabaw itp.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Słaby rozwój społeczności lokalnych.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022

SFERA GOSPODARCZA	
1. Niewystarczająca animacja lokalnej przedsiębiorczości.	
<i>Na ul. Długiej są puste lokale usługowe.</i> <i>Brak animacji działań biznesowych w mieście. Konieczne wsparcie dla małych przedsiębiorstw.</i>	Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy) 02.02.2022
<i>Na zachód od Ronda Solidarności (ulica Głębczycka) brakuje małych sklepów i punktów usługowych.</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 4 14 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; Raciborskie Centrum Kultury – Dom Kultury „Strzecha”
<i>Przy braku przestrzeni, miejsca spotkań dotyczących spraw miasta, jego rozwoju, włączającego i łączącego mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje społeczne, pozwalającego budować komunikację wszystkich interesariuszy wokół spraw ważnych dla rozwoju Raciborza rewitalizacja społeczna może mieć charakter chaotyczny i finalnie fasadowy. Brak miejsca pozwalającego koordynować i wspierać działalność mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji społecznych w Raciborzu również osłabia potencjalnie bardzo dużą rolę, jaką mogą odegrać różne formy aktywności w tym procesie.</i> <i>Dlatego kluczowym elementem jest tu przedsiębiorczość, która nie powinna być traktowana jako cecha stricte przedsiębiorców (prowadzących działalność gospodarczą), ale jako typowa dla wszystkich podmiotów i osób wychodzących poza własną sferę prywatną - a więc angażujących się w działalność publiczną.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
2. Braki w gospodarce komunalnej miasta.	
<i>Problemem jest system zbierania i odbioru śmieci (w tym szczególnie frakcji segregacyjnej) - istnieje problem pojemników tzw. „dzwonów” (są zbyt małe) i są one źle zlokalizowane w przestrzeni miasta, system zgłoszeń jest niedopracowany zaś odbiór nieczystości nie jest zoptymalizowany, przez co jest kosztowny, istnieje też problem podpalania śmietników oraz utrzymania czystości w ich bezpośrednim otoczeniu.</i>	Spotkanie nr 3 (zarządcy nieruchomości i mieszkańcy) 07.02.2022

<i>Problemem jest gospodarka cieplna i energetyczna - niedostosowanie budynków do wymagań energetycznych z jednej strony, problem palenisk (w tym pieców węglowych typu kaflowego i związany z nim smog), w mieście nie ma programów odnawialnych źródeł energii, zarządcy są uniezależnieni od oferty PGNiG Energetyka Termika zaś ludność jest dotknięta tzw. ubóstwem energetycznym, przez co rachunki są wysokie i rosną (szczególnie w budynkach wielorodzinnych).</i>	
<i>Możliwe, że przydatna będzie większa dostępność publicznych toalet czy odpowiednie oznakowanie lub ukierunkowanie tych istniejących.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Stan chodników i infrastruktury w chodnikach typu: studzienki wodno-kanalizacyjne, teletechnika</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
3. Niska atrakcyjność miejsc pracy.	
<i>Wskazano również na brak nowych miejsc pracy, brak restauracji i punktów gastronomicznych (uznając za problem zbyt rozbudowaną biurokrację).</i>	Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022
<i>Ludzie wyjeżdżają z Raciborza, bo niby jest dużo pracy ale nie jest ona ani ciekawa ani ambitna ani dobrze płatna.</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów) 28.05.2022
4. Pustostany.	
<i>Puste lokale i budynki.</i>	Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy) 02.02.2022
<i>Na trasie spaceru zaobserwowano dużą liczbę pustych lokali użytkowych.</i>	Spacer badawczy w ramach konsultacji społecznych oraz spotkania podsumowującego spacer 31.03.2022 / 06.04.2022
<i>Wskazywano na starą Winiarnię, jako opuszczone miejsce o dużej wartości historycznej i potencjale. Podobnie wskazywano na pustostan przy ul. Drewnianej, a także niewykorzystany prywatny teren przy ul. Głubczyckiej 28-32.</i>	Spotkanie wewnętrzne w Urzędzie Miasta w Raciborzu 13 lipca 2022 w godz. 12: 00 – 14: 00
<i>Przy ul. Brzozowej 13 znajduje się opuszczony budynek o wysokiej wartości historycznej (dawne koszary i stajnie huzarskie), zarządzany przez mniejszość niemiecką (Towarzystwo Społeczno – Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego). -> Prawdopodobnie powstanie w tym miejscu zabudowa mieszkaniowa.</i>	Spotkanie wewnętrzne w Urzędzie Miasta w Raciborzu 13 lipca 2022 w godz. 12: 00 – 14: 00
<i>Istnieje problemów pustostanów przy ul. Solnej i niedostępnego podwórka na rogu Placu Wolności i ulicy Wojska Polskiego</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 3

	14 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; Biblioteka Publiczna Miejska i Powiatowa. Filia nr 2
<i>Zwrócono uwagę na pustostan przy ul. Kopernika i Mariańskiej, który stanowi miejsce spotkań osób spożywających alkohol i zachowujących się w sposób nieakceptowalny społecznie.</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 4 14 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; Raciborskie Centrum Kultury – Dom Kultury „Strzecha”

SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	
1. Zły stan techniczny tkanki miejskiej i niskie wykorzystanie układów funkcjonalnych.	
<i>Powrót do funkcji przedwojennych (?): układ funkcjonalny podwórek przy ul. Długiej; ul. Rzeźnicza, Plac Wolności, skwer Moniuszki oraz Plac Długosza. Należy udroźnić ul. Mickiewicza oraz Podwale i Drzymały.</i>	Spotkanie nr 1 (Zespół ds. opracowania GPR) 02.02.2022
<i>W złym stanie są: budynek po szkole podstawowej przy ul. Opawskiej, Dom Kultury „Strzecha”, budynki komunalne i socjalne (Głubczycka, Rybnicka, Fabryczna).</i>	
<i>Miejsca i obiekty oferujące funkcje spędzania wolnego czasu są rozproszone, a powinny skupiać się w kilku miejscach.</i> <i>Stara Rzeźnia na ul. Eichendorffa - znaleźć jej nowe przeznaczenie.</i> <i>Zbyt wolny proces termomodernizacji zasobów miejskich – ul. Głubczycka - Stara Wieś.</i>	Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy) 02.02.2022
<i>Zdegradowanie budynków będących w zasobie komunalnym - budynki są zlokalizowane głównie w Centrum (choć są także w innych częściach miasta), koniecznie należy je przebudować; łazienki są na korytarzach, niesprawne instalacje, mieszkańcy nie chcą żyć w substandardzie.</i> <i>Wady technologiczne wielkiej płyty - ściany warstwowe.</i>	Spotkanie nr 3 (zarządcy nieruchomości i mieszkańcy) 07.02.2022
<i>Zaniedbane kamienice prywatne (np. ul. Głubczycka 28-32).</i>	Spotkanie nr 4 (OPS, interesariusze ze środowisk sektora obywatelskiego oraz mieszkańcy) 09.02.2022
<i>Na świńskim rynku nie ma żadnej kultury i nic tam się nie dzieje.</i> <i>Wskazano, jako problemowe: ul. Drewniana, ul. Fabryczna oraz ul. Szkolna.</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (plac Offki) 11.06.2022

<p><i>Jest zbyt mało mieszkań w Raciborzu.</i></p> <p><i>Brzydki i zaniedbany teren obok Żabki na ul. Katowickiej.</i></p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów)</p> <p>28.05.2022</p>
<p><i>Miejscami, które wymagają interwencji są też: budynek, w którym kiedyś funkcjonowała Biedronka (u zbiegu ulic Drewnianej i Reymonta), nieruchomość gruntowa za sklepem Aldi (w obszarze wytyczonym ulicą Nowomiejską i Odrą). To obszary obecnie nieużytkowane, które powinny mieć nowe funkcje i sposób zagospodarowania.</i></p> <p><i>W przypadku starego szpitala postuluje się, albo jego wyburzenie i dzięki temu zwiększenie powierzchni Parku im. Miasta Roth, albo modernizację i wprowadzenie tam nowej funkcji.</i></p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (szkoły ponadpodstawowe)</p> <p>09.06.2022 – 10.06.2022</p>
<p><i>W Małej Płoni najczęściej wskazywano problem z występowaniem źródeł zanieczyszczeń, zły stan techniczny i niski standard budynków mieszkalnych i ich bezpośredniego otoczenia, niską ofertę spędzania wolnego czasu oraz zły stan techniczny przestrzeni publicznych.</i></p>	<p>Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych</p> <p>18.03.2022 - 16.04.2022</p>
<p><i>Na trasie spaceru badawczego zlokalizowano kilka podwórek i przestrzeni osiedlowych, które wraz z otaczającymi je budynkami (budynki mieszkalne wspólnot mieszkaniowych, budynki komunalne, garaże) wymagają zagospodarowania i poprawy jakości zamieszkania.</i></p> <p><i>Należy zadbać o podwórkę przy rynku, rynek mamy piękny a podwórka straszą/uporządkować plac drzewny.</i></p>	<p>Spacer badawczy w ramach konsultacji społecznych oraz spotkania podsumowującego spacer</p> <p>31.03.2022 / 06.04.2022</p>
<p><i>„Strzecha” jest otwarta tylko od strony Głubczyckiej, mogłaby również otworzyć się od strony ulicy Dąbrowskiego, gdzie znajduje się większy potencjał ludnościowy mieszkańców.</i></p>	<p>Spotkanie z mieszkańcami nr 4</p> <p>14 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; Raciborskie Centrum Kultury – Dom Kultury „Strzecha”</p>
<p><i>Zły stan techniczny budynków wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego Miasta i terenów przydomowych</i></p>	<p>Kwestionariusz ankiety otwartej</p> <p>14.07.2022 - 03.08.2022</p>
<p><i>Zły stan techniczny budynków, niski standard ich otoczenia</i></p>	<p>Kwestionariusz ankiety otwartej</p> <p>14.07.2022 - 03.08.2022</p>
<p><i>Stare, zniszczone, nieremontowane kamienice i przylegające do nich nieoświetlone podwórka.</i></p>	<p>Kwestionariusz ankiety otwartej</p> <p>14.07.2022 - 03.08.2022</p>
<p><i>Stan techniczny obiektów dydaktycznych PWSZ</i></p>	<p>Kwestionariusz ankiety otwartej</p> <p>14.07.2022 - 03.08.2022</p>
<p><i>Ubogi rynek mieszkaniowy, mało atrakcyjny rynek mieszkaniowy dla osób z niskim dochodem</i></p>	<p>Kwestionariusz ankiety otwartej</p> <p>14.07.2022 - 03.08.2022</p>
<p>2. Przestrzenie wpływające negatywnie na wizerunek miasta.</p>	

<p><i>Stara Wieś przy ul. Głubczyckiej oraz okolice ulic Stalmacha i Londzina - są ładne kamienice, które są w złym stanie, które również stoją puste.</i></p> <p><i>Mała Płonia (m.in. ulice Rybnicka, Fabryczna).</i></p>	<p>Spotkanie nr 1 (Zespół ds. opracowania GPR)</p> <p>02.02.2022</p>
<p>Drogi wjazdowe do centrum miasta nie są jego wizytówkami - są uszkodzone, chaotycznie zagospodarowane (Głubczycka, Londzina, Rybnicka).</p>	<p>Spotkanie nr 4 (OPS, interesariusze ze środowisk sektora obywatelskiego oraz mieszkańcy)</p> <p>09.02.2022</p>
<p><i>Budynki na Głubczyckiej wymagają odnowienia.</i></p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów oraz plac Offki)</p> <p>28.05.2022 / 11.06.2022</p>
<p><i>Brak skutecznego egzekwowania od prywatnych podmiotów utrzymywania porządku na swoich posesjach. Przykładem może być zachwaszczone podwórze przy ulicy Środkowej, na którym gromadzone są m.in. wraki aut i opony. Notabene wątpliwości wielu osób budzi rodzaj prowadzonej w tym miejscu działalności i jej ewentualna legalność.</i></p>	<p>Kwestionariusz ankiety otwartej</p> <p>14.07.2022 - 03.08.2022</p>
<p>3. Niska jakość przestrzeni publicznych (chaos przestrzenny).</p>	
<p>Niska jakość reprezentacyjnych przestrzeni publicznych, takich jak Rynek, ulica Długa, skwery w obrębie starego miasta, podwórka.</p> <p>Chaos przestrzenny i reklamowy.</p>	<p>Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy)</p> <p>02.02.2022</p>
<p><i>Istnieje konieczność ochrony zabytkowych obiektów (ul. Miarki, Kasprowicza, Stalmacha).</i></p> <p><i>Miasto jest chaotycznie zabudowane, nieciągle, poszatkowane – to wynik historycznych uwarunkowań, ale należy poprawić estetykę zagospodarowania przestrzeni. Budynki też są nieestetyczne (np. ul. Rybnicka) a jak odnowimy elewację to za chwilę mamy na nich napisy lub/i brzydkie graffiti.</i></p>	<p>Spotkanie nr 3 (zarządcy nieruchomości i mieszkańcy)</p> <p>07.02.2022</p>
<p>Chaos przestrzenny w rejonie ulic: Żorskiej, Częstochowskiej, Skłodowskiej i Miechowskiej.</p> <p>Ankietowani najczęściej wskazywali na potrzebę rewitalizacji placu Długosza, otoczenia dworca kolejowego w Raciborzu, terenu po źwirowni, terenu po rzeźni, a także otoczenia ulic: Rybnickiej, Fabrycznej, Głubczyckiej, Londzina i Reymonta.</p>	<p>Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych</p> <p>18.03.2022 - 16.04.2022</p>
<p><i>Potrzeba rewitalizacji dworca kolejowego: wskazuje się na konieczność modernizacji budynku dworca, zwiększenie liczby połączeń kolejowych, jak również wprowadzenie w budynku dworca funkcji komplementarnych względem funkcji transportu publicznego.</i></p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (szkoły ponadpodstawowe)</p> <p>09.06.2022 – 10.06.2022</p>
<p><i>Uwagę zwracał także chaos przestrzenny – należy uporządkować elementy krajobrazu miejskiego (reklamy, elewacje, jednolite meble miejskie, odpowiednia zieleń miejska). Ulica Głubczycka oraz ulica Rybnicka (poza szlakiem spaceru) stanowią wizytówki miasta, dlatego postulowano o nadanie im priorytetu w działaniach</i></p>	<p>Spacer badawczy w ramach konsultacji społecznych oraz spotkania podsumowującego spacer</p> <p>31.03.2022 / 06.04.2022</p>
<p>Brak toalet miejskich.</p>	<p>Spotkanie nr 4</p>

	(OPS, interesariusze ze środowisk sektora obywatelskiego oraz mieszkańcy) 09.02.2022
<p>--brak zagospodarowania Placu Długosza, plac choć umożliwia parkowanie generalnie odstrasza,</p> <p>-nieestetyczne betonowe miejsca przemówień na Placu Długosza,</p> <p>-zaniedbany pasaż w II części ul. Nowej tj. pomiędzy ulicą Solną, a ulicą Leczniczą (stary chodnik, nieestetyczne skwery, kosze na śmieci itd.). Znajdując się na tym odcinku naprzeciwko Placu Długosza brak poczucia, że jest się w reprezentacyjnym Centrum miasta,</p> <p>-zaniedbana ulica Zborowa z winiarnią</p> <p>-zaniedbane podwórka (na tyle ulicy Solnej oraz ulicy Długiej)</p> <p>-park Moniuszki wymagający rewitalizacji (w kierunku np. Skweru naprzeciwko UM obok Kauflandu),</p> <p>-niedostatecznie udostępnianie turystycznie Baszty</p> <p>-za mało wyeksponowane mury miejskie (podświetlenie, oznaczenia)</p> <p>-nieestetyczna zabudowa budynkami przy ul. Mickiewicza (obok Galerii Młyńskiej) i ich kolorystyka,</p> <p>-zabudowa bloków na Rynku</p>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
Brak atrakcyjności przestrzeni publicznej	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
Teren na którym położony jest Zamek Piastowski jest obszarem do rewitalizowania	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
4. Zaniedbania w zakresie obiektów małej architektury.	
<p>W mieście jest zbyt mało ławek, seniorzy muszą siadać na przystankach autobusowych – brak ławek powoduje, że nie idą na dłuższe spacery, ponieważ wiedzą, że nie mają gdzie usiąść i odpocząć.</p> <p>Ul. Długa wciąż nie jest tak żywa jak kiedyś; ławki są niewygodne i zbyt niskie – co powoduje, że seniorzy na nich nie siadają, bo jest później problem, żeby z nich wstać.</p> <p>Powinny być poręcze przy schodach prowadzące na bulwary, oraz pochylnia dla wózków, ponieważ spacer ul. Reymonta, żeby dojść do zjazdu jest niebezpieczny dla mam z małymi dziećmi.</p>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (Uniwersytet III wieku) 09.06.2022
<p>Na Ogrodowej aż się prosi o park, tężnię i plac zabaw (co z tężnią na Warszawskiej?).</p> <p>Na placach zabaw nie ma cienia np. Ogród Jordanowski, urządzenia zabawowe są na pełnej „patelni”.</p> <p>Most jest bardzo brzydki, trzeba go odremontować. Most nad Odrą obok zamku jest niebezpieczny, zbyt mało miejsca by przejść całą rodziną wraz z wózkiem, chodnik jest nie równy.</p> <p>Zdewastowane schody za Matką Polką.</p> <p>Przy grillach na bulwarach powinny się znaleźć stoły. Więcej miejsc z grillem w mieście.</p>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów) 28.05.2022

<i>Matka Polka do wyczyszczenia, piękny pomnik a wygląda źle.</i>	
<i>Istnieje problem z lokalizacją elementów małej architektury (szczególnie brakuje ławeczek do siedzenia, wzdłuż chodników; na skwerach i placach miejskich, a tam gdzie są jest problem z ich użytkowaniem).</i>	Spotkanie nr 4 (OPS, interesariusze ze środowisk sektora obywatelskiego oraz mieszkańcy) 09.02.2022
<i>Zaśmiecone chodniki i trawniki</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Największym problemem w obszarze rewitalizacji jest niszczenie (dewastacja) mienia – niszczenie koszy na śmieci, sprzętów na pl. zabaw, niszczenie nowo posadzonej roślinności, podpalanie kontenerów na śmieci w altankach śmietnikowych, rysowanie graffiti na ścianach muszli koncertowej w Parku im. Miasta Roth.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
5. Niewydolny układ transportowo-drogowy.	
<i>Brakuje miejsc parkingowych w mieście.</i> <i>Brakuje nowych dróg – drogi krajowe przechodzą przez obszar zabudowy.</i> <i>Należy poprawić komunikację publiczną z ościennymi miejscowościami.</i>	Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy) 02.02.2022
<i>W Oborze i Ostrogu występuje wysokie natężenie ruchu, co przyczynia się do spadku bezpieczeństwa.</i>	Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022
<i>Brak parkingów śródmiejskich - mieszkańcy nie mają gdzie zaparkować własnych samochodów, należy zaplanować 1-2 miejsca parkingowe na mieszkanie, w mieście brakuje tego typu miejsc.</i> <i>Oferta komunikacji publicznej jest niewystarczająca w stosunku do zapotrzebowania, bardzo trudno jest tak przygotować ofertę by ludzie z niej korzystali.</i>	Spotkanie nr 3 (zarządcy nieruchomości i mieszkańcy) 07.02.2022
<i>Tam gdzie wcześniej były place zabaw dla dzieci lub zielone skwery coraz częściej pojawiają się parkingi (np. ul. Żorska, Ocicka, Polna, Łąkowa, Miechowska) – są one potrzebne, bo w całym mieście ich brakuje; tak dla przyjezdnych jak i mieszkańców, ale nie powinny być wszędzie (najlepiej zrobić wielopoziomowe parkingi na wjazdach do miasta).</i>	Spotkanie nr 4 (OPS, interesariusze ze środowisk sektora obywatelskiego oraz mieszkańcy) 09.02.2022
<i>Niska jakość komunikacji publicznej (mała liczba połączeń, godziny odjazdów niedostosowane do planów zajęć, potrzeba wiat przystankowych chroniących oczekujących przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, potrzeba poczekalni na dworcu PKS).</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (szkoły ponadpodstawowe) 09.06.2022 – 10.06.2022
<i>Przy planowaniu imprez miejskich brak integracji z autobusami dowożącymi osoby z innych części miasta.</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (Uniwersytet III wieku) 09.06.2022
<i>Brak odpowiedniej do potrzeb liczby stałych miejsc parkingowych dla samochodów pracowników zatrudnionych w pobliskich urzędach i innych</i>	Kwestionariusz ankiety

<p>instytucjach oraz klientów załatwiających sprawy urzędowe lub przybywających na zakupy do centrum, a w roku szkolnym także dla uczniów i pracowników szkoły Technikum Mechaniczne. Miejsca postojowe na parkingu przy dawnym Polmosie tymczasowo rozwiązują problem, jednak w godzinach szczytu liczba miejsc jest niewystarczająca, bezskutecznie krąży się w celu znalezienia miejsca nawet w dalszej odległości np. Plac Długosza czy Bosacka - Lidl. W razie zagospodarowania terenu parkingu przez prywatne podmioty na inne cele, powstałby ogromny problem z parkowaniem dla osób, które muszą codziennie dostać się do pracy.</p>	<p>otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022</p>
<p>Skrzyżowanie Piaskowa - Sudecka – Szkolna. Moim zdaniem skrzyżowanie jest przestarzałe i zaniedbane. Powinno być nie tylko wyremontowane ale także zaprojektowane na nowo. Jadąc od strony ulicy Szkolnej lub Sudeckiej ciężko włączyć się do ruchu w bezpieczny sposób. Często także zdarzają się awarie świateł na tym skrzyżowaniu. Umieszczenie przejścia dla pieszych, tuż za skrzyżowaniem z sygnalizacją świetlną. Zdarzają się sytuacje, że samochód przejeżdżający na zielonym świetle musi się zatrzymać praktycznie na środku skrzyżowania z uwagi na czerwone światło na przejściu dla pieszych.</p>	<p>Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022</p>
<p>Problem z dostępnością wielu instytucji dla osób niepełnosprawnych lub ze szczególnymi potrzebami, w szczególności na wózkach inwalidzkich-brak podjazdów lub możliwości ich zbudowania-zbyt wąskie chodniki, rozrośnięte drzewa na środku chodników.</p>	<p>Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022</p>
<p>Niedostosowane chodniki i przejścia dla pieszych do osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich - szczególnie dotyczy to Rynku i ul. Rzeźniczej</p>	<p>Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022</p>
<p>6. Brak rozwiniętych sieci ścieżek rowerowych.</p>	
<p>Brak ciągłości ścieżek rowerowych - szczególnie na linii ul. Opawska - Rynek oraz ul. Warszawska/ połączyć trasy rowerowe z wału na drugą stronę.</p>	<p>Spotkanie nr 4 (OPS, interesariusze ze środowisk sektora obywatelskiego oraz mieszkańcy) 09.02.2022</p>
<p>Tereny rekreacyjne i ścieżki rowerowe. Wskazywano, że jest ich za mało oraz wymagają większej dbałości (np. droga polna biegnąca przez ulicę Bojanowską do Bojanowa, która jest licznie uczęszczana przez turystów). Mieszkańcom brakuje również wydarzeń związanych z aktywnością sportową, zwłaszcza z jazdą na rowerze. Ponadto respondenci uważają Brzezie, Starą Wieś oraz Ocice za obszary, w których oferta spędzania wolnego czasu jest najuboższa.</p>	<p>Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022</p>
<p>Za mało ścieżek rowerowych i słabe ich połączenia.</p> <p>Braki w infrastrukturze rowerowej (brak ścieżek rowerowych lub potrzeba ich naprawy, zbyt mała liczba stojaków na rowery lub stojaki, do których nie można przypiąć każdego rodzaju roweru, wypożyczalnia rowerów).</p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów) 28.05.2022</p> <p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (szkoły ponadpodstawowe) 09.06.2022 – 10.06.2022</p>
<p>Ścieżkom rowerowym brakuje ciągłości. Często kończą się na rondzie lub ważnym skrzyżowaniu ulic, które były stosunkowo niedawno modernizowane</p>	<p>Spotkanie z mieszkańcami nr 4 14 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; Raciborskie Centrum</p>

	Kultury – Dom Kultury „Strzecha”
<i>Brak darmowych, monitorowanych i zadaszonych miejsc przeznaczonych do bezpiecznego parkowania prywatnych rowerów, zlokalizowanych w wielu miejscach w centrum, w tym blisko dworca kolejowego lub przy parkingach, z przeznaczeniem dla osób przyjeżdżających do pracy lub załatwiających sprawy w mieście.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Brak ciągłości ścieżek rowerowych w całym mieście i sygnalizacji świetlnej dla rowerzystów na skrzyżowaniach, zapewniających bezpieczeństwo dla rowerowej komunikacji.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Mało ścieżek rowerowych i stojaków na rowery</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Ulica Kasprowicza – brakuje ścieżki rowerowej. Przy ulicy znajdują się dwie szkoły, biblioteka i market spożywczy, ulicą porusza się bardzo dużo rowerzystów, którzy często jeżdżą pod prąd, gdyż brakuje ścieżki. Na dodatek na ulicy zlikwidowano zakaz zatrzymywania się samochodów, co powoduje chaotyczne i niebezpieczne parkowanie wzdłuż chodnika (parking dla samochodów jest na całej długości ulicy, więc jest wystarczająco dużo miejsc parkingowych).</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Brak kładki dla rowerzystów/piesznych łączącej stare i nowe bulwary – biegnącej równolegle i jak najbliżej głównego mostu (obok McDonald’s i ronda Zamkowego)</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022

SFERA ŚRODOWISKOWA

1. Niezadawalający stan obszarów zieleni.

<i>Przestrzenie zielone są często zdegradowane - a nawet jeżeli się je zrewitalizuje (Ogród Jordanowski) to szybko są niszczone przez użytkowników, dodatkowo brakuje wybiegów dla zwierząt (jest jeden wybieg dla psów na ul. Opawskiej ale jest to niewystarczające).</i>	Spotkanie nr 3 (zarządcy nieruchomości i mieszkańcy) 07.02.2022
<i>W mieście jest mało dobrej jakości zieleni śródmiejskiej.</i>	Spotkanie nr 4 (OPS, interesariusze ze środowisk sektora obywatelskiego oraz mieszkańcy) 09.02.2022
Brak oświetlenia w parkach, a także koszy na śmieci . Zbyt mało terenów zieleni i rekreacji w Centrum.	Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022
<i>Plac zabaw przy pl. Bohaterów Westerplatte zabrudzony przez ptaki. Przestrzeń zabrudzona przez psy.</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów i plac Offki) 28.05.2022 / 11.06.2022

<i>Plac na Arki Bożka jest nieatrakcyjny, a nawet odstrasza – brak zieleni.</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (Uniwersytet III wieku) 09.06.2022
<i>Kwestie związane z czystością i estetyką oraz wprowadzaniem zieleni (zwłaszcza w centrum).</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (szkoły ponadpodstawowe) 09.06.2022 – 10.06.2022
<i>Należy uatrakcyjnić roślinność na deptaku przy ul. Długiej oraz na Rynku.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Zbyt mały procent powierzchni czynnej biologicznie (terenów zielonych)</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Za dużo betonu w obrębie rynku i ulic do niego prowadzących oraz np. w obrębie pomnika Matki Polki</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Brak urozmaicenia miejskiego krajobrazu w postaci zadbanych zielonych skwerów z atrakcyjnymi nasadzeniami roślin i miejscami krótkotrwałego odpoczynku dla przechodniów. Dotyczy to różnych miejsc w mieście zarówno przy chodnikach jak i na dużych brukowanych parkingach przy marketach. Przyczynane do zera trawniki to raczej przygnębiający widok.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Zaniedbane tereny zielone</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
2. Niska emisja i nadmierne zanieczyszczenia powietrza.	
<i>Problem niskiej emisji (mieszkania ogrzewane paliwami stałymi, w tym szczególnie na obszarze Starej Wsi).</i>	Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy) 02.02.2022
<i>W mieście jest smog - zanieczyszczenia powietrza są dokuczliwe (zarówno te z palenisk, domowych w budynkach, w których czasami nie ma łazienek, jak i ruchu samochodowego).</i>	Spotkanie nr 4 (OPS, interesariusze ze środowisk sektora obywatelskiego oraz mieszkańcy) 09.02.2022
<i>Młodzież uważa Tokai Cobex za źródło zanieczyszczeń powietrza.</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (szkoły ponadpodstawowe) 09.06.2022 – 10.06.2022
<i>W okresie jesienno-zimowym ulica Stelmacha, na której jest stare budownictwo mieszkańcy korzystają z pieców węglowych. Mieszkańcy dzielnic na uboczu wymieniają swoje piece, a mieszkańcy centrum dalej opalają węglem.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
3. Słabe wykorzystanie infrastruktury wodnej.	

<i>Problem związany ze stratami deszczówki, która w systemowy sposób należy gromadzić i wykorzystywać.</i>	Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy) 02.02.2022
Odra jest brudna.	Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów) 28.05.2022
<i>Wskazano na problem odprowadzania deszczu i potrzeby wprowadzenia małej retencji na terenie miasta. W szczególności wskazano na ul. Starowiejskiej, do której spływa woda opadowa z pól, a następnie płynie dalej ul. Kopernika i równoległymi do niej, następnie dalej aż do rzeki. W efekcie drogi są zabrudzone, a ich mycie powinno odbywać się jak najszybciej. Proponuje się rowy melioracyjne, powrót do miedz i sadzenia drzew, których korzenie zatrzymują wodę, a także budowę zbiornika retencyjnego (zapropozowano dwie lokalizacje, obie przy skrzyżowaniu ulic Kopernika i Starowiejskiej).</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 4 14 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; Raciborskie Centrum Kultury – Dom Kultury „Strzecha”

Potencjały

SFERA SPOŁECZNA	
1. Doświadczenie w projektach rewitalizacyjnych.	
<i>Rewitalizację Ogrodu Jordanowskiego w Raciborzu można uznać za modelową rewitalizację, na której należy się wzorować w kolejnej edycji GPR. Do dobrych praktyk związanych z rewitalizacją Ogrodu Jordanowskiego należy zaliczyć:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>zaangażowanie społeczności lokalnej (formalne i nieformalne ruchy społeczne i organizacje pozarządowe);</i> • <i>komplementarność projektu twardego i projektów miękkich (społecznych);</i> • <i>pozytywne efekty sąsiedztwa, związane m.in. z remontem elewacji kamienic zlokalizowanych w najbliższym otoczeniu, podniesieniem poziomu bezpieczeństwa publicznego oraz poprawą estetyki przestrzeni.</i> 	Spacer badawczy w ramach konsultacji społecznych oraz spotkania podsumowującego spacer 31.03.2022 / 06.04.2022
2. Silna tożsamość lokalna i samoświadomość historyczna mieszkańców.	
<i>W Centrum potencjał do integracji mieszkańców w ukrytych i niezagospodarowanych podwórkach w Centrum, które posiadają bogatą historię. Odnowienie i zasiedlenie starych XIX wiecznych kamienic stanowiących wizytówkę miasta.</i>	Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022
3. Wysoka aktywność społeczna.	
<i>Podwórka charakteryzują się wysokim potencjałem społecznym. W przestrzeniach tych zauważono elementy wskazujące na to, że mieszkańcy najczęściej chcą dbać o swoje najbliższe otoczenie.</i> <i>Arboretum stanowi niewykorzystaną wizytówkę miasta. W rozwój tej przestrzeni angażują się mieszkańcy miasta – np. w ramach projektu inicjatywy lokalnej). Znajduje się poza obszarem rewitalizacji, ale ma potencjał do</i>	Spacer badawczy w ramach konsultacji społecznych oraz spotkania podsumowującego spacer 31.03.2022 / 06.04.2022

<i>realizacji projektów miękkich, które wpłynęłyby na poprawę potencjału społecznego mieszkańców.</i>	
<p><i>W Centrum najczęściej wskazywano na organizację wydarzeń mających na celu integrację mieszkańców, na lokalnych przedsiębiorców.</i></p> <p><i>W Ostrogu dostrzeżono wiele mocnych stron m.in. wysoką aktywność lokalnej społeczności.</i></p> <p><i>W przypadku Małej Płoni oraz Proszowca / Starej Wsi wskazano na mniej atutów. Najczęściej podkreślano wysoką aktywność lokalnej społeczności, obiekty zrzeszające znaczne grupy mieszkańców oraz miejsca i obiekty o walorach dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego.</i></p>	<p>Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych</p> <p>18.03.2022 - 16.04.2022</p>

SFERA GOSPODARCZA	
1. Atrakcyjność osiedleńcza miasta.	
<p><i>Miasto ładne ale zaniedbane, ma większy potencjał i możliwości niż np. Rybnik, trzeba to wykorzystać.</i></p> <p><i>Ogólny odbiór Miasta na "plus".</i></p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów)</p> <p>28.05.2022</p>
<p><i>Racibórz jest piękny i przyjazny i w zasadzie nic mu nie trzeba.</i></p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (plac Offki)</p> <p>11.06.2022</p>
2. Możliwość rozbudowy oferty turystycznej.	
<p><i>Ścieżka spacerowa, edukacyjna - będzie Raciborski Szlak Miejski, należy zintegrować go z atrakcjami lokalnymi (Zamek, Browar) oraz lokalnymi produktami (słodczye Mieszko).</i></p>	<p>Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy)</p> <p>02.02.2022</p>
<p><i>Należy poszerzyć ofertę gastronomiczną i zatrzymać proces degradacji podwórek - kwestie własnościowe są tu ważne, ale brakuje kompleksowych działań, nakierowanych nie tylko na proces pozyskania pieniędzy, ale również na opiekę nad ludźmi którzy mogą ucierpieć na skutek przekształceń tych przestrzeni - kim są te osoby? czego potrzebują? jak zmienić ich sposób myślenia? - to są pytania na które powinny sobie odpowiedzieć stosowne instytucje (m.in. OPS).</i></p>	<p>Spotkanie nr 3 (zarządcy nieruchomości i mieszkańcy)</p> <p>07.02.2022</p>
<p><i>W Proszowcu/Starej Wsi - spore zasoby starych kamienic, puste miejsca handlowe, potencjał do stworzenia np. charakteru rzemieślniczego (na miejscu działa np. wieloletni szewc z tradycją).</i></p>	<p>Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych</p> <p>18.03.2022 - 16.04.2022</p>
3. Występowanie nisz gospodarczych.	
<p><i>Niewykorzystany potencjał tkwi w przedsiębiorczości. Wskazywano na potrzebę wprowadzenia ułatwień dla osób prowadzących własny biznes, ale też działalność w zakresie kultury i sztuki.</i></p>	<p>Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych</p> <p>18.03.2022 - 16.04.2022</p>
<p><i>Potencjał Długiej, może znalazłby się przedsiębiorca, który otworzy tu kawiarnię/herbaciarnię.</i></p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami</p>

	(plac Offki) 11.06.2022
<p><i>Postulat powiększenia galerii handlowej (Galeria Młyńska) oraz remont Galerii Srebrnej. Obydwie są ocenione jako zbyt małe. Najlepiej gdyby powstała duża galeria handlowa, obowiązkowo z multikinem i innymi strefami spędzania czasu wolnego. Wskazuje się na sklepy ze znanymi markami odzieżowymi, restauracje, kluby i dyskoteki.</i></p> <p><i>Postulat stworzenia w Małej Płoni muzeum industrialnego oraz wypracowanie koncepcji rewitalizacji podobnej do tej, jaka miała miejsce w katowickim Nikiszowcu.</i></p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (szkoły ponadpodstawowe) 09.06.2022 – 10.06.2022</p>

SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	
1. Atrakcyjne przestrzenie z odpowiednią infrastrukturą.	
<p><i>Teren po żwirowni (Ostróg, ulice Rudzka, Grzonki) – zagospodarowanie w celach rekreacyjnych, atrakcyjny teren nad wodą.</i></p>	<p>Spotkanie nr 1 (Zespół ds. opracowania GPR) 02.02.2022</p> <p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (plac Offki) 11.06.2022</p>
<p><i>Rzeka, zagospodarowanie lewego brzegu Odry jest dobrym przykładem.</i></p>	<p>Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy) 02.02.2022</p>
<p><i>Bulwary Nadodrzańskie, jako dobre miejsce na lokalizację punktów gastronomicznych, a w parkach widzieliby wiaty sprzyjające spotkaniom.</i></p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (szkoły ponadpodstawowe) 09.06.2022 – 10.06.2022</p>
<p><i>Plaża miejska bardzo na „plus”, podobnie jak stadion i Zamek.</i></p> <p><i>Plac Długosza jest niezagospodarowany – można byłoby zrobić parking podziemny, a na górze ogród.</i></p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów) 28.05.2022</p>
<p><i>W centrum są to miejsca i obiekty o walorach dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego.</i></p>	<p>Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022</p>
2. Wolne zasoby komunalne.	
<p><i>Puste lokale i budynki stanowią potencjał (po nadaniu im nowych funkcji).</i></p>	<p>Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy) 02.02.2022</p>
<p><i>Pokazać podziemia Raciborza.</i></p>	<p>Notatki z rozmów</p>

	z mieszkańcami (otwarcie bulwarów) 28.05.2022
SFERA ŚRODOWISKOWA	
1. Potencjał infrastruktury wodnej.	
Zaproponowano zalanie części zbiornika przeciwpowodziowego , z wyznaczeniem ścieżek rowerowych na wale przeciwpowodziowym, w celu wykreowania nowego obszaru rekreacyjnego.	Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022
Po Odrze powinna pływać barka - barki na Odrze .	Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów) 28.05.2022
2. Bogate i wielowymiarowe przestrzenie biologicznie czynne.	
<p>Racibórz ma bogate tereny zielone, które znajdują się poza ścisłym centrum czy bulwarami zamkowymi. Ponownie wskazano na możliwość wykorzystania terenu przy zbiorniku, a także na wprowadzenie większej liczby wybiegów dla psów oraz konieczność integrowania ścieżek rowerowych między poszczególnymi dzielnicami miasta. Ankietowani widzą również potencjał w obiektach sportowych (tzw. orlikach), które mogłyby być bardziej rozbudowane i dostępne.</p> <p>W Ostrogu dostrzeżono wiele mocnych stron. Najczęściej wymieniano występowanie przyjaznej przestrzeni, sprzyjającej spędzaniu czasu wolnego; występowanie obiektów przyciągających znaczne grupy mieszkańców oraz miejsc i obiektów o walorach dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego.</p> <p>Ostróg – Park Zamkowy, Zamek, infrastruktura sportowa (OSiR), dużo terenów zielonych, Odra.</p> <p>Mała Płonia - położenie w bliskiej odległości Odry, Zbiornika, „łącznik” między dużymi tranzytowymi arteriami drogowymi: ul. Piaskowa oraz ul. Rybnicka.</p>	Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022

Pomysły i sposoby na rozwiązanie problemów

SFERA SPOŁECZNA	
1. Poszerzenie oferty kulturalnej i prospołecznej..	
Konieczność remontu Domu Kultury „Strzecha” oraz innych placówek kulturalnych (Raciborski Dom Kultury, Raciborskie Centrum Kultury) – między tymi placówkami usytuowany jest „ raciborski pas rdzy ” zaś oferta tych ośrodków może dostarczyć osobom tam zamieszkującym impulsów do zmian.	Spotkanie nr 4 (OPS, interesariusze ze środowisk sektora obywatelskiego oraz mieszkańcy) 09.02.2022
Teren wokół Domu Kultury „Strzecha” ma potencjał do wielu inicjatyw i	Spacer badawczy

<i>projektów, zarówno twardych jak i miękkich.</i>	w ramach konsultacji społecznych oraz spotkania podsumowującego spacer 31.03.2022 / 06.04.2022
<i>W mieście powinno być więcej murali upamiętniających ważne miejsca i wydarzenia.</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów) 28.05.2022
<i>Postulowano uruchomienie regularnego cyklu wydarzeń na nowopowstałych bulwarach.</i>	Spotkanie wewnętrzne w Urząd Miasta w Raciborzu 13 lipca 2022 w godz. 12:00 – 14:00
<i>Muzeum planuje cykl wystaw plenerowych (w tym rozszerzenie obecnej oferty) pokazującej jak wyglądało miasto przed 1945 rokiem (w tym pokazanie najciekawszych zabytków). Ponadto zaproponowano wytyczenie ścieżki turystycznej w oparciu nie tylko o zabytki, ale też ważne postacie historyczne (m.in. księżna Eufemia, księża Henkes i Ulitzka czy poeta Eiechndorff). Wystawy mogłyby też być mobilne, aby dotrzeć do szerszego grona odbiorców.</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 1 13 lipca 2022 w godz. 16:00 – 17:30; Urząd Miasta w Raciborzu
<i>Telefon Senioralny – członkowie rady seniorów pomagają osobom starszym, samotnym, zagrożonym wykluczeniem społecznym, w różnych sprawach (od wkręcenia żarówki po rozwiązanie skomplikowanej sprawy). Ponadto podnoszono problem dostosowania przestrzeni publicznych do wszystkich mieszkańców (m.in. osób starszych, niepełnosprawnych, z ograniczeniami ruchowymi), np. zwracano uwagę na niepotrzebne krawężniki na przejściach dla pieszych.</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 1 13 lipca 2022 w godz. 16:00 – 17:30; Urząd Miasta w Raciborzu
<i>Mieszkańcy integrowali się w trakcie dożynek miejskich. Te niestety podczas pandemii zostały zawieszono i powróciły w postaci niewielkiej imprezy w ogrodzie klasztoru. Oprócz dożynek miejskich, zaproponowano spotkania integrujące dzielnicę podczas święta zakładowego w Tokai Cobex (festyn pracowniczy) oraz podczas odpustu w Kościele Rzymskokatolickim pw. Św. Paschalisa</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 2 13 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; miejsce: (Mała Płonia)
<i>Pomysł na projekt: praca dla wyselekcjonowanej grupy podopiecznych, aby mogli pracować i nauczyć się zawodu być może z udziałem Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich (mają wiedzę jak pracować z trudną młodzieżą i jak wyciągać ich z trudnej sytuacji).</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 2 13 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; miejsce: (Mała Płonia)
<i>Dalsza organizacja imprez na terenie biblioteki, która znajduje się na terenie rewitalizowanym oraz współorganizowanie imprez poza terenem biblioteki (Ogród Jordanowski, Pływadło, Dni Raciborza)</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Kontynuacja powstawania murali w mieście; wyznaczenie miejsca dla młodych ludzi do wykonania legalnie artystycznego graffiti</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022

<p><i>Rozwój usług i poprawa dostępu do sektora pomocy społecznej i pieczy zastępczej poprzez odniesienie kwalifikacji zawodowych pracowników socjalnych świadczących pracę w środowisku i asystentów rodzin</i></p>	<p>Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022</p>
<p>2. Przestrzeń dostępna i inkluzywna.</p>	
<p><i>Dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych - jest to wymóg prawny, ale jego realizacja nie wszędzie przebiega bez zakłóceń (np. SP 13 i SP 18 są szkołami które nie mają takich dostosowań), zarówno budynki jak i place powinny być przebudowane.</i></p>	<p>Spotkanie nr 4 (OPS, interesariusze ze środowisk sektora obywatelskiego oraz mieszkańcy) 09.02.2022</p>
<p><i>Zgłoszono potrzebę opracowania założeń konkursu na najlepiej zorganizowaną przestrzeń przy wykorzystaniu doświadczeń projektu „Raciborskie podwórka” oraz inicjatywy „Dzień Sąsiada”.</i></p>	<p>Spacer badawczy w ramach konsultacji społecznych oraz spotkania podsumowującego spacer 31.03.2022 / 06.04.2022</p>
<p><i>Konieczności podjęcia kroków przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, propozycja zwiększenia patroli służb mundurowych, a także „zapraszanie znanych gwiazd młodego pokolenia”.</i></p>	<p>Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022</p>
<p><i>Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Siostry Maryi Niepokalanej może zaoferować projekt rehabilitacji dla osób starszych, aby lepiej wykorzystać dostępną i rozwiniętą bazę rehabilitacyjną. Drugim pomysłem jest wykorzystanie piwnic Domu na grotę solną, która miałaby stanowić miejsce wytchnienia lub miejsce spotkań</i></p>	<p>Spotkanie wewnętrzne w Urząd Miasta w Raciborzu 13 lipca 2022 w godz. 12: 00 – 14: 00</p>
<p><i>Dodatkowy remont budynku (np. łazienka na parterze lub podjazd dla wózków) w którym siedzibę ma Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Otoczenia SPEKTRUM. Budynek, w którym odbywały się warsztaty jest własnością Tokai Cobex Polska sp. z o.o. Dotychczas spółka była optymistycznie nastawiona na współpracę (wyremontowano korytarz oraz doprowadzono ogrzewanie gazowe). Padł też pomysł na zajęcia aktywizujące zawodowo osoby z mniejszym spektrum (które często zajmują miejsca w profesjonalnych ośrodkach)</i></p>	<p>Spotkanie z mieszkańcami nr 2 13 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; miejsce: (Mała Płonia)</p>
<p><i>Na skwerze między ulicami: Cecylii, Przejazdowej (plac Nałkowskiej), gdzie mogłaby powstać przestrzeń integrująca mieszkańców. Jako ważne miejsce w dzielnicy wskazano również na plac przy skrzyżowaniu ulic: Księżęcej i Królewskiej, gdzie zaproponowano w ramach Budżetu Obywatelskiego plac zabaw</i></p>	<p>Spotkanie z mieszkańcami nr 3 14 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; Biblioteka Publiczna Miejska i Powiatowa. Filia nr 2</p>
<p><i>Proponuję w ramach rewitalizacji zrewidować projekty dotyczące "mieszkań wspomagających" dla osób z problemem samodzielnego funkcjonowania w niektórych obszarach życia. Są to projekty podobne do niegęstniejących mieszkań wspomagających przy Pl. Wolności w Raciborzu.</i></p>	<p>Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022</p>

<i>Remont budynków mieszkalnych, rewitalizacja terenów przyległych, rewitalizacja terenów zielonych</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Renowacja niezadbanych kamienic – MZB, wspólnoty mieszkaniowe</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Sąd widzi potrzebę organizacji 1 miejsca parkingowego dla osób niepełnosprawnych przy budynku po lewej stronie zaraz po wjeździe w ul. Leczniczą, pozwoliłoby to najkrótszą drogę dla osoby niepełnosprawnej dla podjazdu pod wejście do Sądu. Będziemy podejmować działania i starania w tym celu.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Zwiększenie różnorodności bazy mieszkaniowej poprzez przebudowa byłych budynków biurowych w mieszkalne bloki.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Dostosowanie mieszkań dla osób z niepełnosprawnością i na etapie usamodzielnienia</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Miasto Racibórz powinno wymienić lub wyszlifować kostki brukowe – „kocie łby”, które w znaczny sposób utrudniają poruszanie się osób niepełnosprawnych w Śródmieściu</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
3. Edukacja proekologiczna i tożsamość lokalna.	
<i>Należy utworzyć miejsce pamięci w lokalizacji dawnego cmentarza żydowskiego (poza szlakiem spaceru) przy ul. Głębczyckiej, chociaż mieszkańcy bardziej utożsamiają teren po dawnej synagodze, jako miejsce upamiętnienia społeczności żydowskiej (ul. Szewska). Obecnie znajduje się tam mural odwołujący się do żydowskiego dziedzictwa. Być może należałoby uruchomić szlak miejski łączący te miejsca.</i>	Spacer badawczy w ramach konsultacji społecznych oraz spotkania podsumowującego spacer 31.03.2022 / 06.04.2022
<i>Zgłoszono potrzebę opracowania założeń miejskiej edukacji proekologicznej i tożsamości lokalnej.</i>	
<i>Działania „miękkie” (zwłaszcza podejmowane w obrębie Rynku), które przyczyniłyby się do rozwoju miasta (imprezy na świeżym powietrzu, kino letnie, atrakcje dla dzieci).</i>	Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022
<i>Park Grzybowy (Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Raciborzu) promującego bezpieczne grzybobranie (ścieżka edukacyjna z modelami grzybów), mógłby powstać np. w Arboretum, na ul. Długiej lub mobilnie w podwórkach. Wystawa plenerowa mogłaby również dotyczyć tematyki kleszczy i promowania profilaktyki. Padł też pomysł na konkurs dla szkół na wykonanie najlepszego modelu grzyba.</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 1 13 lipca 2022 w godz. 16:00 – 17:30; Urząd Miasta w Raciborzu Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Organizacja warsztatów dla szkół oraz działania promujące działania ekologiczne.</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 3 14 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; Biblioteka Publiczna Miejska i Powiatowa.

	Filia nr 2
<i>Brakuje szerszego projektu edukacyjnego o tematyce ekologiczno-żywnościowej, promującego tworzenie układów zieleni zatrzymujących wartościową glebę i zmieniający świadomość współczesnych rolników</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 4 14 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; Raciborskie Centrum Kultury – Dom Kultury „Strzecha”
<i>W bibliotece mogą zostać zorganizowane spotkania dotyczące wniosków na dotację przy zmianie źródła ciepła oraz warsztaty na temat problemu zanieczyszczonego powietrza, które bardzo negatywnie wpływa na nas i nasze dzieci.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Animacja aktywności osób starszych poprzez rozwój usług i poprawę dostępności wsparcia senioralnego</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022

SFERA GOSPODARCZA

1. Zwiększenie atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego.

<i>Generalny remont mini-zoo w Arboretum Bramy Morawskiej.</i> <i>Konieczność zrewitalizowania otoczenia Kina Bałtyk (ul. Londzina).</i>	Spotkanie nr 4 (OPS, interesariusze ze środowisk sektora obywatelskiego oraz mieszkańcy) 09.02.2022
<i>Wprowadzić kino pod chmurką.</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów) 28.05.2022
<i>Ustawienie w Raciborzu kamery obscura.</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (plac Offki) 11.06.2022
<i>Proponujemy stworzenie w budynku dworca, który ma być przebudowany filii naszej biblioteki. Filia ta mogłaby się nazywać np. Stacja Młodych lub Przystanek Młodych (w nazwie nie byłoby biblioteki). Pomieszczenie powinno być o powierzchni 150 - 250 m2, mogłaby tam powstać mała scena – koncerty, spotkania z ciekawymi ludźmi, ekran – Klub filmowy, dodatkowo playstation, piłkarzyki, bilard, gry planszowe, no i oczywiście książki i czasopisma młodzieżowe. Wystrój i wyposażenie powinny być skonsultowane z młodymi ludźmi.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022

2. Standardy polityki miejskiej.

<i>Należy wypracować rozwiązania (standardy) w zakresie rozwiązań prawnych dotyczących sposobu własności i użytkowania gruntów przez wspólnoty</i>	Spacer badawczy w ramach konsultacji
--	--------------------------------------

<i>mieszkańciew i innych właścicieli nieruchomości (np. lokali użytkowych, garaży).</i>	społecznych oraz spotkania podsumowującego spacer 31.03.2022 / 06.04.2022
<i>Wejść do sieci miast Cittaslow.</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (plac Offki) 11.06.2022
<i>Pomysł na umieszczenie drogowskazów w języku czeskim, ponieważ Czesi często przyjeżdżają do Raciborza na zakupy. Drogowskazy mogą zachęcić ich do zwiedzania miasta.</i>	Spotkanie wewnętrzne w Urząd Miasta w Raciborzu 13 lipca 2022 w godz. 12: 00 – 14: 00
<i>Zamiana pieców węglowych na inne źródło ciepła</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Stworzenie miejsca łączącego interesariuszy Raciborza:</i> przede wszystkim mieszkańców, ponadto organizacje społeczne, przedsiębiorców, władze i instytucje publiczne i świat nauki. Modelem pasującym do tej koncepcji jest urbanlab . Taka jednostka powinna powstać w jak najlepiej dostępnej przestrzeni miejskiej (Centrum) – dobrym pomysłem jest niezagospodarowana przestrzeń dworca. <i>Tworzenie odrębnych jednostek w postaci inkubatora przedsiębiorczości, inkubatora organizacji pozarządowych, centrum animacji itp. jest już niewystarczającym rozwiązaniem, bo utrwala silosowość (utrudnia przepływ wiedzy, marnuje czas i inne zasoby), utrudnia tworzenie kapitału społecznego, pomija rosnącą złożoność i dynamikę rzeczywistości.</i> <i>Za prowadzenie proponowanego miejsca powinna odpowiadać nowo utworzona, odrębna jednostka miejska lub podmiot zewnętrzny wybrany przez Miasto. W takim przypadku ważne jest, aby prowadzenie przekazać na dłuższy okres (3 lata lub więcej). Model, w którym urbanlab jest corocznie prowadzony przez inny podmiot jest nieefektywny – nie zapewni niezbędnej spójności i kontynuacji działań. Nie wyklucza to wspomnianego reagowania na zmieniające się warunki, ale ewaluację działalności można zapewnić poprzez odpowiednie zapisy w umowie i wprowadzenie mechanizmu do oceny efektywności.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Pomysł na Raciborskie Centrum Rozwoju (Śląskie Porozumienie Gospodarcze), które miałyby powstać w wyremontowanym dworcu PKP. „Dużo wartościowych działań dzieje się w raciborskich szkołach średnich, także na uczelni wyższej i dobrze byłoby, żeby takie aktywności znalazły się w jednym, konkretnym miejscu. Także takim, gdzie będzie można szybko wynająć miejsce dla swojej. To musi być miejsce dobrze zlokalizowane, mieć otwarte drzwi w dogodnych godzinach. Działania miękkie polegałyby tu na integracji między sferami edukacji i przedsiębiorczości, rynku pracy, a beneficjentami byłaby młodzież szkół ponadpodstawowych”. Dodatkowo Prezes Zakładu Zagospodarowania Odpadów zasugerował stworzenie Fab Lab’u – małego laboratorium, pracowni, w której można zmienić swoje projekty w realne rzeczy (miejsce integrujące osoby poszukujące pracy z osobami posiadającymi pewne pomysły lub umiejętności). Przykład: młodzież projektuje + grupa osób szyje + miasto pożycza maszyny do szycia = poszukiwanie potencjału na wspólny biznes.</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 1 13 lipca 2022 w godz. 16:00 – 17:30; Urząd Miasta w Raciborzu

3. Zapewnienie źródeł finansowania i współpraca z otoczeniem.	
Zgłoszono potrzebę opracowania miejskiej polityki finansowania zmian w przestrzeni miasta (m.in. rotacji mieszkań komunalnych, funduszu ochrony miejskich zabytków, grantów podatkowych, programu preferencji czynszowych dla osób prowadzących działalność gospodarczą).	Spacer badawczy w ramach konsultacji społecznych oraz spotkania podsumowującego spacer 31.03.2022 / 06.04.2022
Zapewnić źródło finansowania remontów i modernizacji zasobu mieszkaniowego przez właściciela tj. Miasto Racibórz.	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
Wspieranie procesu polepszenia stanu technicznego obiektów dydaktycznych PWSZ	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022

SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	
1. Infrastruktura dla rodziny.	
Propozycja budowy „siłowni pod chmurką”.	Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022
Porządny skatepark. Powinny powstać mieszkania dla samotnej matki – alternatywa dla kobiet, które nie chcą iść do domu samotnej matki w Miedoni.	Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów) 28.05.2022
W każdym parku powinna być chociaż 1 huśtawka lub konik na sprężynce.	Notatki z rozmów z mieszkańcami (plac Offki) 11.06.2022
Ogrody w Domu Kultury „Strzecha” mogłyby stanowić miejsce integracji i animacji lokalnej społeczności (np. poprzez organizację wydarzeń, instalację urządzeń zabawowych dla dzieci czy miejsc do grillowania). Głównymi podmiotami aranżującymi wydarzenia mogłyby być: „Strzecha” oraz Parafia św. Mikołaja w Raciborzu. -> Na tym obszarze jest planowana budowa parkingu na ok. 30 miejsc postojowych (informacja ze spotkania nr 4).	Spotkanie wewnętrzne w Urząd Miasta w Raciborzu 13 lipca 2022 w godz. 12: 00 – 14: 00
Wskazano również na zniszczoną kamienicę przy ul. Szkolnej 34, gdzie zaproponowano w jej miejsce zbudowanie mini centrum dla dzielnicy (w tym miejscu wskazywano również na brak placu zabaw).	Spotkanie z mieszkańcami nr 2 13 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; miejsce: (Mała Płonia)
Wskazano na duży potencjał społeczny podwórka przy ul. Spółdzielczej.	Spotkanie z mieszkańcami nr 4 14 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; Raciborskie Centrum

	Kultury – Dom Kultury „Strzecha”
<i>Wypracowanie nowego rozwiązania dla asfaltowego boiska (zamiana na plac zabaw? Mini park? Boisko z powierzchnią zieloną?).</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Stworzenie miejsc integracyjnych spotkań dla dzieci, młodzieży lub osób starszych</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
2. Infrastruktura multimodalna.	
<i>Nowa koncepcja zagospodarowania Rynku – ma zostać ogłoszony konkurs architektoniczny.</i> <i>Modernizacja dworca PKP – miasto ma zagospodarować na cele społeczne 700 m² powierzchni.</i> <i>Kładka nad Odrą - projekt wpisany do Strategii (ważne dla mieszkańców - zdanie, które wielokrotnie się powtarzało).</i>	Spotkanie nr 1 (Zespół ds. opracowania GPR) 02.02.2022
<i>Ścieżka rowerowa do Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej oraz w kierunku terenów po zwirowni.</i>	Spotkanie nr 2 (Przedstawiciele Rady Gospodarczej i mieszkańcy) 02.02.2022
<i>Utworzenie ronda na skrzyżowaniu ulic Cegielnianej, Starowiejskiej i Głubczyckiej, a także wykorzystanie obszaru przy ul. Żółkiewskiego (przeznaczonego obecnie na miejsca postojowe) do budowy garażu wielopoziomowego.</i>	Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022
<i>Zgłoszono potrzebę opracowania założeń katalogu rozwiązań miejskich (wzornictwo mebli miejskich, założenia kształtowania terenów zieleni, ścieżki tematyczne i krajobrazowe, modelowa kamienica, modelowy budynek wraz z przedogródkiem i ogrodem właściwym).</i>	Spacer badawczy w ramach konsultacji społecznych oraz spotkania podsumowującego spacer 31.03.2022 / 06.04.2022
<i>Pomysł dotyczący interaktywnych tablic GPS z dostępem do informacji publicznych, które mogłyby stanowić część przystanków.</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (szkoły ponadpodstawowe) 09.06.2022 – 10.06.2022
<i>Budowa centrum przesiadkowego między PKP a PKS, w tym budowa parkingu oraz miejsc typu Park&Ride.</i>	Spotkanie wewnętrzne w Urząd Miasta w Raciborzu 13 lipca 2022 w godz. 12: 00 – 14: 00
<i>Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa proponuje skomunikowanie Raciborza ścieżkami rowerowymi, w szczególności odcinek PKP -> PWSZ. Uczelnia proponuje również odstąpienie na ten cel fragmentu zarządzanego przez nią terenu oraz monitoring stacji rowerowych. Wskazano w tym miejscu na brak planu ścieżek rowerowych i najczęstsze problemy związane z poruszaniem się po mieście rowerem (brak ciągłości ścieżek i wysokie krawężniki, brak stojaków rowerowych, miejsc do odpoczynku czy naprawy na trasach</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 1 13 lipca 2022 w godz. 16:00 – 17:30; Urząd Miasta w Raciborzu

<i>rowerowych). Ponadto zaproponowano organizację wycieczek rowerowych dla młodzieży i skomunikowanie nie tylko poszczególnych dzielnic miasta, ale też gmin ościennych. Dodatkowo zaproponowano również skorzystanie z pomocy projektanta zieleni, który zaplanowałby także sieć ciągów spacerowych w cieniu.</i>	
<i>Pracownicy z uwagi na problemy z parkowaniem samochodu mogliby przyjeżdżać rowerem do pracy, jednak uniemożliwia to brak zabezpieczonych i strzeżonych „miejskich wysp rowerowych”, na których można bezpiecznie zostawić zapięty rower pod zadaszeniem . Przykładowo pas trawnika wzdłuż parkingu przy dawnym Polmosie, którego utrzymanie w czystości jest ustawicznym problemem, można by wykorzystać na zapewnienie tego rodzaju infrastruktury.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Zwiększyć ilość ścieżek rowerowych i stojaków na rowery</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>W wielu miastach europejskich i również w Polsce funkcjonują dobrze skomunikowane strefy tzw. Park & Ride, gdzie zostawia się samochód za darmo, a stamtąd podjeżdża do centrum dobrze zorganizowaną komunikacją publiczną. Na małą raciborską skalę można by takie miejsca wraz z odpowiednią infrastrukturą pilotażowo zorganizować na wylocie z miasta w 3 kierunkach, w pobliżu centrów handlowych, aby powstrzymać strumień wjeżdżających do miasta pojazdów zalegających całymi dniami na parkingach, zamykając przy tym strefy ruchu w ścisłym centrum i umożliwiając np. „przesiadkę” na rower albo podwożenie małymi busami do i z centrum.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Przebudowa skrzyżowania: Piaskowa - Sudecka – Szkolna</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
3. Atrakcyjny krajobraz miejski.	
<i>Zgłoszono potrzebę opracowania uchwały krajobrazowej oraz elementów kształtowania ładu przestrzennego (do podjęcia w uchwale krajobrazowej oraz nowych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).</i>	Spacer badawczy w ramach konsultacji społecznych oraz spotkania podsumowującego spacer 31.03.2022 / 06.04.2022
<i>Oznakowanie miasta (przy tabliczkach z nazwami ulic podać informację czyja ona jest: powiatowa, gminna itp.), żeby ułatwić mieszkańcom ewentualną interwencję. Przy tabliczkach z nazwami ulic podać informację, kim była dana osoba, zwłaszcza, gdy jest to jakaś osoba ważna lokalnie, wzorem Poznania.</i> <i>Przy bulwarach dać leżaczki żeby można było poleżeć i popatrzeć na Odrę, a przez co wypocząć.</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów oraz plac Offki) 28.05.2022 / 11.06.2022
<i>Planowane jest ogłoszenie konkursu na koncepcję nowego zagospodarowania rynku. Do tego wskazano również na potrzebę całościowej koncepcji na raciborskie centrum miasta (w tym ciągów komunikacyjnych). Np. poprzez wdrożenie prototypowej zmiany organizacji ruchu w okolicach ulic: Mickiewicza, Pocztowej, Drzymały, Podwale, Kolejowej w celu uspokojenia ruchu samochodowego (w mieście działa oficer rowerowy)</i>	Spotkanie wewnętrzne w Urząd Miasta w Raciborzu 13 lipca 2022 w godz. 12: 00 – 14: 00
<i>Na placu Długosza jest poszukiwany inwestor na budowę kompleksowej zabudowy (np. łączącej funkcje usługowe z mieszkaniowymi lub centrum rozrywkowo handlowe).</i>	Spotkanie wewnętrzne w Urząd Miasta w Raciborzu

	13 lipca 2022 w godz. 12: 00 – 14: 00
<i>Planowany jest remont budynków komunalnych (m.in. na ul. Głębczyckiej)</i>	Spotkanie wewnętrzne w Urząd Miasta w Raciborzu 13 lipca 2022 w godz. 12: 00 – 14: 00
<i>Pomysł na program dedykowany podwórkom (wiązka projektów). Najczęściej wskazywano na podwórko znajdujące się przy ul. Spółdzielczej (duża liczba mieszkańców, którzy składali projekt w Budżecie Obywatelskim związany z ich podwórkami), np. coś na kształt programu „plac na glanc”, organizacja Dnia Sąsiada, organizacja wydarzeń na podwórkach z okazji Dni Raciborza, które byłyby dedykowane mieszkańcom, „ożywienie podwórek” przy inicjatywie mieszkańców.</i>	Spotkanie wewnętrzne w Urząd Miasta w Raciborzu 13 lipca 2022 w godz. 12: 00 – 14: 00
<i>Zagospodarowanie terenów zielonych oraz terenów przyległych do zakładu karnego w Raciborzu.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Reorganizacja przestrzeni w ramach budżetu miasta/budżetu obywatelskiego.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Inwestycje w zakresie w jakim dotyczą terenu będącego własnością jednostek samorządu terytorialnego powinny być sukcesywnie realizowane przez Gminę czy Powiat, z pozyskaniem środków zewnętrznych, ponadto przez właścicieli danych nieruchomości – np. dobór kolorystyki nieruchomości w ścisłym centrum, przedsiębiorców, a także inne podmioty/organizacje</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Pasaż przy ul. Nowej pomiędzy ulicą Solną, a ulicą Leczniczną powinien być zmieniony i unowocześniony, bo pozostał praktycznie bez zmian wyglądem z PRL-u. Powinna pozostać tam zielona przestrzeń, z wprowadzeniem większej ilości roślin i drzew- nowoczesna, naturalna przestrzeń (byliny, trawy), albo co najmniej skwer kwiatowy (tak jak obecnie piękny skwer na rogu ul. Opawskiej i ul. Wojska Polskiego). W moim przekonaniu projekt na to miejsce powinien podążać w kierunku WORK-LIFE BALANCE, podobnie rewitalizacji Parku Moniuszki (tzn. przyjemnych miejsc na chwilowy odpoczynek, krótki spacer, być może przerwę w pracy w biurze/firmie). W tym duchu zieleni jest istotnym aspektem. Pozwoli to na ładne wizualne połączenie ul. Długiej, Rynku, Nowej, Wojska Polskiego, Opawskiej.</i> <i>-remont winiarni i rewitalizacja ul. Zborowej, ulica ta ma duży wizualny potencjał, w swoim ukształtowaniu przypomina ul. Poselską w Krakowie,</i> <i>-zabudowa Placu Długosza galerią handlową z zachowaniem funkcji parkingowej</i> <i>-zmiana oznaczeń zabytków na estetyczne, większe tablice.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
4. Poprawa bezpieczeństwa w przestrzeni miejskiej.	
<i>Wskazywano na miejsca nieoświetlone (wiadukt na ul. Bosackiej) oraz złej jakości chodniki.</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (szkoły ponadpodstawowe) 09.06.2022 – 10.06.2022
<i>Oświetlanie uliczne i nie tylko koncentrować w dół, żeby nie oświetlać niepotrzebnie nieba (doświetlić przejścia dla pieszych).</i>	Notatki z rozmów z mieszkańcami (plac Offki)

	11.06.2022 Notatki z rozmów z mieszkańcami (Uniwersytet III wieku) 09.06.2022
<i>Aby zniwelować problemy miejsca powinny być bardziej doświetlone. Wzmoczone kontrole przez patrole (Policja, Straż Miejska). Dodatkowe monitoringi, celem uchwycenia sprawców.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Zwiększyć zasięg monitoringu w mieście.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Rozbudowa systemu monitoringu z identyfikacją twarzy, egzekwowanie kar w formie finansowej lub w formie pracy społecznej na rzecz utrzymania czystości w mieście.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Zwiększenie bezpieczeństwa w terenie poprzez utworzenie punktów terenowych przyjmowania dzielnicowych.</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022

SFERA ŚRODOWISKOWA

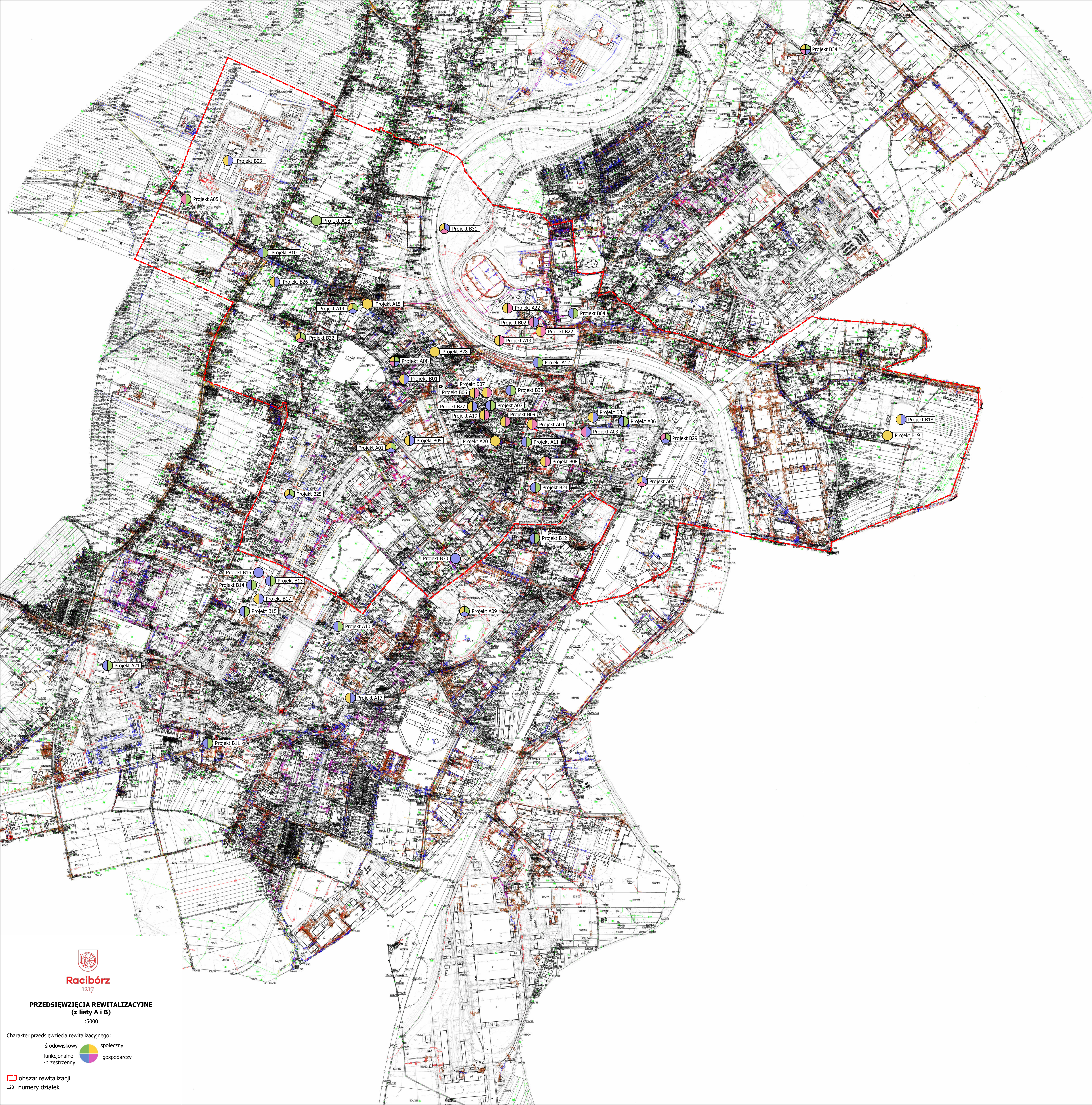
1. Uatrakcyjnienie parków i podwórek.

<p><i>Należy zidentyfikować przestrzenie i miejsca w planowanym obszarze rewitalizacji, które mają podobny potencjał jak Ogród Jordanowski. W procesie partycypacyjnym należy podjąć próbę wypracowania, a później wdrożenia projektów rewitalizacji przestrzeni, które byłyby miejscem spędzania czasu wolnego i integracji społecznej, a w przypadku dużej skali również wizytówką miasta.</i></p> <p><i>Pilnować bardziej Ogródu Jordanowskiego, bo są za duże dewastacje i nieciekawe towarzystwo (1 duży plac zabaw to za mało).</i></p> <p><i>Ogród Jordanowski jest świetnym placem zabaw, ale w związku z dużą ilością osób chodzących na ten plac, powinien powstać jeszcze jeden, by rozładować ruch (powinien powstać drugi ogród jordanowski).</i></p>	<p>Spacer badawczy w ramach konsultacji społecznych oraz spotkania podsumowującego spacer 31.03.2022 / 06.04.2022</p>
<p><i>Należy doinwestować park im. Rotha wraz z jego otoczeniem (zwłaszcza od strony starego szpitala, ul. Bema). Zdaniem ankietowanych jest to miejsce chętnie odwiedzane w celach rekreacyjnych przez mieszkańców i turystów, ale po zmierzchu zbiera się na tym obszarze zdemoralizowana młodzież i grupy spożywające alkohol. Dla tego miejsca podano też najwięcej pomysłów na działania: utworzenie budki bookcrossingowej, serca na nakrętki, szafy na wymianę odzieży, jadalni.</i></p> <p><i>Kilka osób wskazywało również na okolice ulic: Skłodowskiej-Curie, Katowickiej i Słowackiego. Wszystkie wymienione tereny znajdują się w obrębie</i></p>	<p>Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022</p>

<p>wyznaczonego obszaru zdegradowanego, a ulica Słowackiego także w obrębie obszaru rewitalizacji. (dofinansować Park Roth oraz plac zabaw, w którym się znajduje/zadbać o staw w Parku Roth).</p>	
<p>Projekt upiększenia Arboretum można rozszerzyć na inne tereny miasta/uatrakcyjnić Arboretum Bramy Morawskiej.</p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (plac Offki) 11.06.2022</p>
<p>Stworzenie placu zabaw na Oborze/ utworzenie parku mamuta w Raciborzu/ zadbać o teren za kamieniem w Parku Zamkowym.</p> <p>Plac z fontannami, w których maluchy mogą się schłodzić w upalny dzień/park wodny (podobny jak w Jastrzębiu-Zdrój) wystarczy zobaczyć, jak dzieci lubią się bawić przy fontannach – należy im dać bezpieczną przestrzeń do zabawy w upalne dni.</p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów) 28.05.2022</p>
<p>Zagospodarować teren na ul. Oгородowej /dawny plac zabaw nieistniejącego przedszkola/</p>	<p>Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022</p>
<p>2. Wprowadzanie nowej infrastruktury zielonej oraz poprawa estetyki przestrzeni miejskiej.</p>	
<p>Nasadzenia drzew na rynku, zielone elewacje i dachy, zbudowanie „zielonych stref” przy ul. Oгородowej i ul. Wypoczynkowej oraz przy ul. Starowiejskiej i ul. Michejdy.</p> <p>Ozdabianie budynków tematycznymi muralami.</p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (szkoły ponadpodstawowe) 09.06.2022 – 10.06.2022</p>
<p>Jak nie ma miejsca w przestrzeni miasta na drzewa to, chociaż malować je w naturalnych rozmiarach na ścianach budynków.</p> <p>Wkomponować zieleni w miejsca parkingowe i zwiększyć liczbę miejsc parkingowych.</p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (plac Offki) 11.06.2022</p>
<p>Zwiększyć roślinność w mieście, powinno być więcej kwiatów (łąki miejskie to świetna inicjatywa, powinno ich być więcej i postarać się o nasiona bardziej ukwiecone i kolorowe).</p> <p>Łąki kwietne są dobrym pomysłem, ale te, które są teraz na Placu Konstytucji są nieestetyczne, są zbyt wysokie, co stwarza niebezpieczeństwo, bo zasłaniają pole widzenia kierowcom.</p> <p>Na Bulwarach wyczyścić mury i nasadzić zieleni, np. Olsztyn pięknie zadbał o tereny nad rzeką.</p> <p>Odnowienie ściany obok „Visit in Racibórz”.</p> <p>Wskazano też na potrzebę retencjonowania wody opadowej poprzez tworzenie powierzchni biologicznie czynnych w celu poprawy zasobów wodnych i mikroklimatu (problem dotyczy w szczególności ul. Nowej oraz wszystkich nowobudowanych ulic).</p>	<p>Notatki z rozmów z mieszkańcami (otwarcie bulwarów oraz plac Offki) 28.05.2022 / 11.06.2022</p>
<p>Nasadzenie drzew w obrębie rynku i ulic do niego prowadzących oraz np. w</p>	<p>Kwestionariusz ankiety otwartej</p>

<i>obrębnie pomnika Matki Polki</i>	14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Zagospodarowanie terenów zielonych, tak by były miejscem do odpoczynku i rekreacji</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Gmina powinna zadbać o postawienie więcej koszy na śmieci</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
3. Modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i turystycznej.	
<i>Miejsca wymagające remontów:</i> <i>wiadukt przy ul. Kolejowej, trybuny stadionu sportowego, stara szkoła w Studziennej, ulica Leśmiana, a także kilkakrotnie wymieniana stacja kolejowa, która zdaniem ankietowanych powinna być atrakcyjna i zachęcać do zwiedzania miasta. Wskazywano też na potrzebę budowy nowej kładki nad Odrą, łączącej strefę wokół pomnika Matki Polki z otoczeniem Zamku Piastowskiego.</i>	Wyniki ankiety przeprowadzonej w ramach konsultacji społecznych 18.03.2022 - 16.04.2022
<i>Plac zabaw dla nastolatków w miejscu starego szpitala, który i tak pociąga młodzież. W regulaminie takiego placu mogłoby się znaleźć ograniczenie do korzystania z tej przestrzeni dla osób dorosłych. Padł też pomysł budowy placu zabaw dla dorosłych (na wzór placu zabaw w Leverkusen).</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 1 13 lipca 2022 w godz. 16:00 – 17:30; Urząd Miasta w Raciborzu
<i>Dyrekcja klubu sportowego Unia Racibórz planuje otworzyć obiekt stadionowy i stworzyć miejsce integracji dzielnicy (np. poprzez stworzenie mini siłowni, placu zabaw, Sali, świetlicy). Planują stworzenie kompleksowego planu na zagospodarowanie terenu w celu stworzenia dużego obiektu sportowego z kilkoma boiskami. Stadion jest bardzo dobrze skomunikowany ścieżkami rowerowymi, dzięki czemu dzieci mogłyby tym środkiem transportu dostawać się na stadion.</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 2 13 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; miejsce: (Mała Płonia)
<i>Lepsze zagospodarowania starego lodowiska OSiR Racibórz. Wspominano, że gdy lodowisko było otwarte nieodpłatnie, młodzi ludzie chętnie z niego korzystali. Z kolei zapewnienie ciekawej oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży sprawia, że koncentrują oni swoją energię w pozytywny sposób.</i>	Spotkanie z mieszkańcami nr 3 14 lipca 2022 w godz. 18:00 – 19:30; Biblioteka Publiczna Miejska i Powiatowa. Filia nr 2
<i>Rozbudowa skate parku</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022
<i>Rozwój bazy turystycznej poprzez utworzenie ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych oraz dotowanie projektów regionalnych związanych z kulturą i sportem</i>	Kwestionariusz ankiety otwartej 14.07.2022 - 03.08.2022

Załącznik 2. Mapy przedsięwzięć rewitalizacyjnych

- Projekt B21
- Projekt B20
- Projekt B23

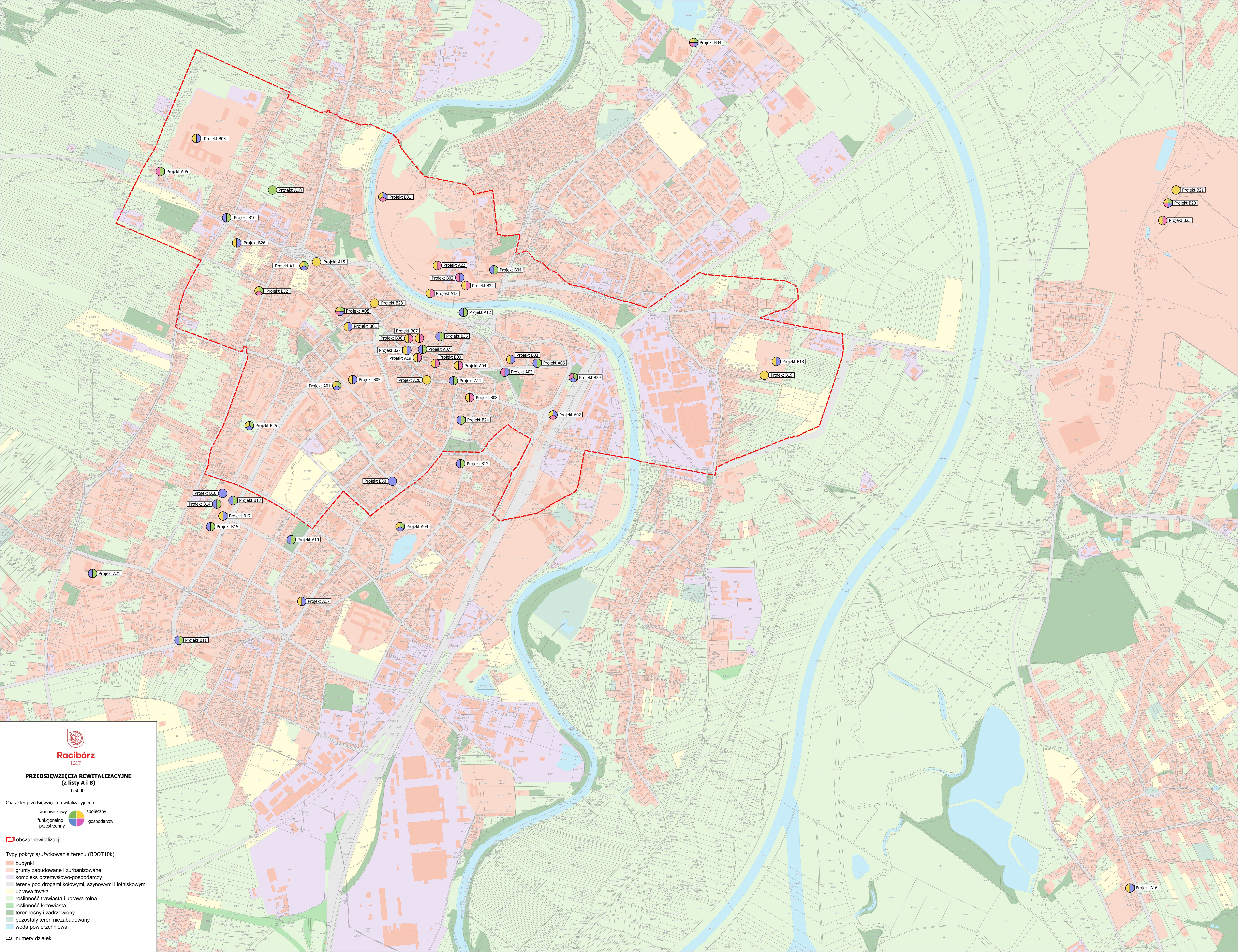
Racibórz
1217

PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE
(z listy A i B)
1:5000

Charakter przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:
środowiskowy społeczny
funkcjonalno-gospodarczy
przestrzenny

obszar rewitalizacji
123 numery działek

Projekt A16

Racibórz
1217

**PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE
(z listy A i B)**

1:5000

Charakter przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:

- środowiskowy
- funkcjonalno-przestrzenny
- społeczny
- gospodarczy

obszar rewitalizacji

Typy pokrycia/użytkowania terenu (BDOT10k)

- budynki
- grunty zabudowane i zurbanizowane
- kompleks przemysłowo-gospodarczy
- tereny pod drogami kołowymi, szynowymi i kolniskowymi
- uprawa trwała
- roślinność trawiasta i uprawa rolna
- roślinność krzewiasta
- teren leśny i zadrzewiony
- pozostały teren niezabudowany
- woda powierzchniowa